Jean-Michel Thibaux

RIVALA DIN HAREM
Suleyman, Hurrem şi prinţesa veneţiană

Volumul 1

Traducere de Nicolae Constantinescu

Editura ORIZONTURI
Bucureşti, 2013

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

THIBAUX, JEAN-MICHEL

Rivala din harem : Suleyman, Hurrem şi prinţesa veneţiană

LA PRINCESSE DE LUMIÈRE. L’ESCLAVE DE LA PORTE
Copyright © Editions Anne Carrière, Paris, 2002

1

Noaptea se lăsa peste canalul cu apă verde-albăstruie urât mirositoare. Cerul agoniza la nesfârşit în acel amurg de 16 iulie din anul 1535. El stropea cu sânge faţadele masive ale bisericii Santa Maria della Carita şi ale palatului Contarini dei Scrigni. Ca de obicei, cartierul Dorsodoro avea să aţipească în linişte, departe de zarva şi de viciile zonei Rialto.

Flora îi mulţumi Sfântului Petru, protectorul ei preferat, pentru că o îndrumase cu zece ani în urmă în această parte a Veneţiei. Desigur, palatul în care slujea nu le egala pe cele de pe Canale Grande. Era modest, cu cele două etaje ale sale, dar rămânea important. Din înaltul logiilor gotice împodobite cu rozase de marmură, puteai să priveşti de sus oamenii mărunţi şi zgomotoşi, care invadau din zori marginile canalului San Barnaba. Îi plăcea să-i privească de sus pe nevoiaşi, „gândacii”, cum îi numea ea, care dădeau târcoale mereu locuinţelor nobile, încercând să culeagă *soldi* de aramă prin orice mijloace.

Flora strâmbă din nas. Îşi plimbă privirea dezgustată

peste bărcile nemişcate şi-o opri la gondolă. O remarcase cu o lună în urmă. Nu era una obişnuită; avea un habitaclu întărit cu plăci de argint, cu deschizături mascate de perdele. Flora nu asistase niciodată la acostarea ei. Se pomenea cu ea acolo într-o zi, apoi dispărea noaptea, ca să reapară a doua zi. A cui era?

Înjur, se aflau alte palate mici, cărora Flora le cunoştea proprietarii şi ambarcaţiunile. Gondola aceea nu aparţinea flotilei cartierului Dorsodoro, semăna cu cele folosite de granzii Veneţiei. Constatarea o făcu să se înfioare. Se gândi la membrii Consiliului celor Zece, la aleşii din Marele Consiliu. Aceştia aveau spioni peste tot şi nu ezitau să aducă suspecţii în faţa justiţiei. Închisorile lugubre şi umede ale cetăţii erau pline de oameni nevinovaţi.

Flora îşi aminti că nu era veneţiană. Originară din Genova, slujise o familie florentină înainte să vină în lagună la recomandarea cardinalului Pisani. Genoveză! Era aproape o inamică în minţile oamenilor de aici – o adevărată ţară pe care o ascundea sub o mare minciună. „Sunt din Florenţa!” le spunea ea celor care o întrebau. Drama ei era că nu se născuse nobilă. Avea mare necaz pe Dumnezeu şi suferea de o invidie maladivă când trecea pe lângă marile doamne, la liturghie.

Ea era doar o *ducña* cu înfăţişare aspră şi piele palidă; înaltă şi solidă; cu dinţi de cal şi voce ascuţită şi nazală. Niciun bărbat n-o dorise. Această virginitate fusese garanţia cinstei şi corectitudinii sale, o diplomă care îi deschisese uşi şi îi conferise o anumită putere pe lângă cei pe care îi slujea cu un fel de fanatism.

Întârzie încă un moment în spatele ferestrei ogivale, cu gâtul întins, cu faţa lipită de geam, trăgând cu ochiul la gondolă, apoi, cum nimic nu tulbura liniştea canalului, se pregăti să-şi facă turul de inspecţie.

Palatul – i se putea spune aşa? – avea formă de L. Era situat între locuinţe onorabile şi avea o mică grădină admirabilă, ferită de toate privirile. Palatul era format din vreo treizeci de încăperi, dintre care o sală mare, străjuită de două şemineuri monumentale, şi o bibliotecă de care era mândru stăpânul casei, Alessandro Venier Baffo, prietenul lui Aldo Manuzio, cel care inventase forma de carte *în octavo* şi italicele şi care răspândea cărţi interzise.

Flora evita acea încăpere. Erau prea multe gravuri licenţioase pe pereţi. Nu înţelegea atracţia pe care o exercitau acele imagini diabolice asupra stăpânului, totuşi un catolic fervent. Cea mai mare teamă a ei era s-o găsească într-o zi acolo pe protejata sa, Cecilia, care sfida

toate interdicţiile. De aceea, îşi sporea vigilenţa, verificând zăvorârea uşilor care dădeau spre spaţii unde adolescenta ar fi putut să fie pervertită. Încercă uşa bibliotecii şi oftă uşurată: era încuiată.

La etaje se ajungea pe mai multe scări. Cea mai frumoasă, toată din pietre cizelate sprijinite de coloane fine, înconjura o curticică interioară pavată, unde erau primiţi în mod obişnuit vizitatorii şi negustorii. Flora lăsă deoparte această scară elegantă şi preferă să urce prin galeriile înguste ale servitorilor. Tunelurile cu şobolani îi serveau intenţiile: surpriza, ambuscada, spionajul. Aceste arte, pe care le cultiva de minune de decenii, o ajutaseră să obţină numeroase recompense, pe lângă simbrie. Azi, avea puşi deoparte trei sute treizeci şi doi de ducaţi, rezultatul a patruzeci de ani de economii, îndeajuns să-şi cumpere o casă în cartierul Cannaregio şi s-o închirieze unor lucrători. Visa de mult să devină proprietară, dar, dacă visul i s-ar fi realizat, şi-ar fi pierdut fericirea de a-şi cufunda mâinile în comoara ei ascunsă. Oficia acest ritual de avar în fiecare seară, înainte de rugăciune.

Flora păşea într-un ritm aproape soldăţesc. Când ajunse la etaj, îşi scoase pantofii şi, ca o pisică, se deplasă de-a lungul zidului lambrisat şi pictat. În haloul lămpilor cu ulei

suspendate, ornamentele aurite luceau domol. Aveai impresia că acea casă transpira bogăţie.

Culoarul făcea un cot. După ce trecu de el, Flora păşi mai uşor. Fluture de noapte cu aripi negre, îşi întinse antenele spre o uşă, se apropie de ea, îşi lipi urechea, apoi răsuci mânerul de aramă ce întruchipa capul unui animal fantastic şi deschise uşa. Balamalele nu scârţâiră, pentru că avea personal grijă de ele, cerându-i intendentului să fie unse la fiecare paisprezece zile.

2

Când uşa se deschise, Cecilia şi Kalé închiseră imediat ochii. Cele două adolescente pândiseră acest moment de la sfârşitul rugăciunii când, cu o voce aspră, Flora le poruncise să se bage în aşternut. Recunoscură mirosul de pergament vechi, pe care îl degaja *ducña.* Cea pe care o numeau „turnul negru” sau „scorpia” se aplecă spre feţele lor, dorind cu disperare să poată desluşi visele tinerelor. Ce plăcere suavă ar fi fost pentru ea să le pedepsească pe acele fecioare pentru vise vinovate!

Cecilia şi Kalé respirau uşor, mimând un somn liniştit.

Auziră pasul uşor al picioarelor goale pe dale şi clicul clanţei. Să nu cumva să mişte! Să mai aştepte încă trei minute! Flora stătea întotdeauna câteva momente dincolo de uşă, trăgând cu urechea la zgomotele din încăpere. Cecilia păstră tăcerea, depăşind limita pe care şi-o fixa în mod obişnuit; nu avea niciun chef să facă cunoştinţă cu nuiaua de salcie pe care „scorpia” o folosea ca să le pedepsească pe obrăznicături. Îşi imagina drumul străbătut de *ducña.* Urcarea la etajul al doilea, unde locuiau servitorii, traversarea unui culoar îngust până la camera încuiată cu lacăt, adevărată temniţă sub acoperişul fierbinte. În sfârşit, şopti:

— Gata, s-a dus.

— Crezi? întrebă Kalé.

Cecilia se întoarse spre verişoara ei. Deşi mai mare cu un an, Kalé lua rareori iniţiativa. Trebuie să spunem că făcuse cunoştinţă cu nuiaua de salcie, care îi înroşise tălpile picioarelor, şi cu interminabilele penitenţe în genunchi în faţa altarului din casă. Se împliniseră de-acum opt luni de când se afla la Veneţia. Tatăl ei, foarte bogatul baron grec Kastano, o trimisese să-şi desăvârşească educaţia în frumoasa Serenissima, acest unchi, cu care aveau legături de rudenie vagi şi îndepărtate, Alessandro

Venier Baffo, tatăl Ceciliei. Din fericire, cele două verişoare se înţelegeau şi se preţuiau. A doua zi după ce sosise Kalé, Cecilia îi ceruse mamei sale să doarmă în acelaşi pat. Cu toate că *ducña* se împotrivise cu vehemenţă, Jeanne Venier Baffo îşi dăduse încuviinţarea.

— Le vei supraveghea mai uşor, îi replicase ea Florei.

Lui Jeanne nu-i prea păsa de educaţia fiicei sale şi cu atât mai puţin de cea a verişoarei Kalé. Prefera procesiunile, sărbătorile religioase, schimniciile îndelungate, tot ce-i putea asigura o viaţă veşnică printre îngeri şi sfinţi. Şi, la banchetele oficiale, păstra un aer blajin, ceea ce făcea gurile rele să spună că ar fi cam săracă cu duhul.

— Scorpia nu se abate din drumul ei, ca ceasornicul tatălui meu. Ştii foarte bine, spuse Cecilia, dând la o parte cuverturile.

Kalé îi dădu dreptate. Ea şi Cecilia fuseseră destul de curajoase ca să urce, de câteva ori, la etajul al doilea, până la bârlogul Florei. O auziseră pe *ducña* rugându-se cu glas tare, apoi numărând ducaţii, şi pufniseră în râs când începuse să sforăie. Azi însă, cele două adolescente aveau să încerce o aventură foarte riscantă, pe care o pregăteau de două luni. Cecilia, care conducea acţiunea, câştigase

încrederea şi complicitatea servitoarei mamei sale cu un ducat. Fără această învoială, n-ar fi putut niciodată să obţină dublura cheii de la bibliotecă.

Preţioasa cheie era ascunsă din ajun sub un teanc de jupoane. Cecilia o luă şi avu mediat impresia că îi ardea mâna. Obiectul greu şi cizelat părea să fi fost meşterit de un demon. Dar nu era momentul să se lase cuprinsă de panică. Se duse s-o scuture pe Kalé, care nu se dăduse jos din pat.

— Plecăm!

— Mi-e frică.

— Ai acelaşi sânge ca mine! N-ai cum să cunoşti frica! Strămoşii noştri...

— Bine, scuteşte-mă de strămoşi, cruciade şi toate cele. Vin.

Cecilia dădu exemplu şi luă o lumânare, pe care o aprinse pe culoar la flacăra tremurătoare a unei lămpi cu ulei. Cele două verişoare apucară pe aceeaşi scară ca Flora şi ajunseră, ca două fantome, pe culoarul mare, unde şobolanii hoinari le observau din înălţimea mobilelor extravagante şi întunecate. Kale nu suporta acele rozătoare. Nu erau atât de multe în castelul părinţilor ei, în Grecia. Aici, mişunau, îşi plimbau privirile inteligente peste

fiinţe, delectându-se dinainte cu gândul că vor ronţăi nasuri, vor muşca din urechi, se vor îmbuiba cu cărnuri roz şi cartilagii. Kale se temea să nu fie desfigurată de acele animale ale diavolului în timpul nopţii. De aceea, dormea băgată sub cuverturi, cu capul lipit de Cecilia.

Dar, deocamdată, teama de stăpânii canalelor de scurgere îi fusese alungată de o imensă spaimă, care pusese stăpânire pe ea când se pomenise în faţa uşii bibliotecii. Când văzu cheia de bronz lucind în mâna verişoarei sale, avu impresia că se afla pe fundul unui şanţ cu marginile inaccesibile, cu tot felul de primejdii deasupra capului, cum ar fi nişte stânci mari, care ar fi căzut cu prima ocazie. În spatele uşii groase, se aflau cărţi, bunurile cele mai preţioase de pe acest pământ, dar interzise fetelor când nu depănau viaţa lui Iisus sau a sfinţilor martiri.

În ultimul moment, crezu că Cecilia nu va băga cheia în broască, dar tânăra veneţiană nu avu nicio ezitare. O răsuci încetişor şi declicul nu făcu mai mult zgomot decât picioarele lor goale pe dale.

Cecilia inspiră adânc şi trecu cu pas hotărât acea frontieră stabilită de tatăl ei. Se simţi imediat mai puternică, mai liberă, mai femeie. Cu un încruntat de

sprâncene, o obligă pe Kale să sfideze interdicţia. Verişoara nu se simţea în apele ei, ochii i se măreau de spaimă şi scotoceau umbrele pe care biata lumânare nu putea să le alunge.

„Ce mult seamănă cu mine!” îşi zise Cecilia.

Această constatare venea într-un moment neaşteptat. Nu voise niciodată să recunoască faptul că verişoara ei avea acelaşi păr şi aceiaşi ochi ca ea, de un negru lucitor. Poate buza de jos a tinerei Kale era mai groasă? Poate nasul nu era la fel de drept ca al ei? Poate... Avea copia exactă în faţă şi îi venea greu să înţeleagă lipsa ei de îndrăzneală.

Kale păşi înainte. Spaima o copleşea şi mai mult, apăsarea din piept o lăsa cu greu să respire aerul încărcat de mirosuri de piele, cerneală şi ceară. Umerii îi căzură când Cecilia îi dădu ocol ca să închidă uşa. Zgomotul dublu al broaştei tulbură din nou liniştea locului şi tânăra grecoaică avu impresia că auzise două detunături.

— Iată-ne, în sfârşit! exclamă Cecilia.

Kale ar fi preferat să se afle pe una dintre insulele albe ale tatălui ei, printre ruinele vechilor temple şi blândele fantome ale secolului lui Aristotel sau Pericle. Nu în mijlocul scrierilor lor! Aici, atmosfera era prea vie şi

primejdioasă.

Autorii greci ocupau cea mai mare parte a rafturilor şi li se puteau citi pe cotor numele scrise cu litere aurite. Urmau cărţile religioase. Aici, raţionalul se opunea miracolului; acolo, filosoful se înfrunta cu sfântul; în mijlocul încăperii, „Biblia Mazarine”, imprimată de Gutenberg, stătea pe un pupitru, alături de *Medeea* lui Euripide. Aceste două lucrări reflectau perfect dubla personalitate a tatălui tinerei Cecilia. Când creştin fervent, când umanist luminat, Alessandro Baffo era în realitate un oportunist care făcea înainte de orice bani, adaptându-se împrejurărilor. Găsea întotdeauna soluţii. Când reflecţiile lui Platon se dovedeau inutile, se folosea de *Exerciţiile spirituale* ale lui Ignaţiu de Loyola, spaniolul genial care depusese jurământul de castitate şi sărăcie în capela Saint-Denis din Montmartre.

Alessandro avea şi câteva mici defecte.

— Va trebui să căutăm, zise Cecilia.

— Ce să căutăm?

— Ştii foarte bine, cartea interzisă.

— Şi dacă nu există?

— Există.

— Cum poţi să fii atât de sigură?

— Unele secrete răzbat prin pereţi şi printre buze. Acum un an, mama i-a vorbit despre ea, pe ocolite, duhovnicului, în grădină. Eu brodam, dar auzeam tot, chiar şi când preotul i-a spus mamei că nu era ceva foarte grav, că trebuia să se roage şi să cinstească sfinţii. Probabil că a uşurat-o de câţiva ducaţi şi noroc bun: faimoasa carte nu va dăuna onoarei familiei.

De atunci, Cecilia tot încercase să intre în bibliotecă. Reuşise o singură dată, când îi ceruse tatălui ei să vadă schiţele şi desenele făcute de Vittore Carpaccio şi de Ugo da Capri.

Îşi îndreptă lumânarea spre peretele pe care erau agăţate operele şi rămase încremenită.

— *Santa Madona!* exclamă Kale.

În locul unor reprezentări cuminţi pe hârtie azurie, trona o femeie goală, întinsă alene. Pictată în ulei, părea să doarmă în mijlocul unui peisaj idilic, cu o mână pudic aşezată pe partea de sus a coapselor. Nu semăna deloc cu o fecioară, sugerând pe de-a-întregul cufundarea în plăcere.

Cecilia şi Kale îşi ţinură respiraţia. Ele, care nu îndrăzneau să-şi privească corpul în oglindă, erau fascinate de formele pline şi aurii ale necunoscutei.

Cecilia se dezmetici prima din această contemplare. Apoi, păşi pe lângă rafturi şi, metodic, începu să deplaseze volumele, descoperind titluri ascunse în spatele şirurilor. Găsea acolo, cel puţin aşa crezu, tot ceea ce omenirea scrisese de la Homer încoace. Toată cunoaşterea care i se refuza ei! îi venea să plângă. Erau şi rafturi la care nu putea să ajungă. Deplasând scăriţa ce se afla acolo în acest scop, urcă spre grinzile tavanului.

O viaţă a sfinţilor în douăzeci de volume primi mângâierea mâinilor ei. Le trase afară pe primele două şi descoperi un Aristofan. Nu auzise niciodată despre acest autor grec şi se miră că fusese aşezat atât de departe de compatrioţii lui. Dar nu pe el îl dorea. Căută mai departe şi se bucură când văzu că efortul îi fusese răsplătit. Era acolo.

— *Hipnerotomachia Polifili,* bâigui ea.

Acest titlul, care fusese rostit de mama ei, acest titlu vag reţinut se afla acum sub ochii ei, scris cu litere aurite.

— Am găsit-o, zise ea.

Kale tresări. Încă o mai privea pe Venus întinsă leneş pe catifele. Sufletul i se umpluse de păcate... cel puţin pentru următorii zece ani. Nu ştia că avea să-şi piardă sufletul pentru alţi treizeci de ani deschizând *Visul lui Polifili,*

versiunea îmbunătăţită a originalului, al cărui tiraj limitat la numai cincizeci de exemplare se vânduse cu cinci ducaţi bucata[1].

Cartea era caldă în mâinile ei. Când o deschise, la întâmplare, Cecilia descoperi o fotografie obscenă. Şi ea, şi Kale închiseră ochii, în timp ce sângele le îmbujora obrajii. Când îi deschiseră, imaginea era tot acolo, la fel de şocantă: un bărbat cu sexul în erecţie stătea în faţa unei femei aşezate în patru labe cu fesele spre el.

Kale îşi făcu semnul crucii, dar nu închise ochii. Lectura putea să înceapă.

3

Imediat ce se trezi, Flora trase cu ochiul spre canal. Gondola cu fireturi de argint nu mai era acolo. O visase noaptea, imaginându-şi că o răpise un prinţ, apoi, visul se transformase în coşmar: oameni îmbrăcaţi în negru voiau să pună mâna pe banii ei de aur. Deschizând brusc ochii,

[1] Versiunea originală, deja licenţioasă pentru acea perioadă, se vindea cu un ducat, preţ prohibitiv, care n-o împiedica totuşi să fie bestsellerul epocii (n.a.).

se ridicase dintr-o săritură şi dăduse fuga la ascunzătoarea unde îşi ţinea bănetul. Caseta era însă în lăcaşul săpat în conducta şemineului. Era plină de sori mici purtând efigia Veneţiei.

Fericirea care o copleşi abia dacă era tulburată de zgomote îndepărtate. Poate că stăpânul casei se împreună trupeşte cu o servitoare sau se întorcea de la una dintre acele serate nebuneşti organizate pe la Rialto.

Flora făcu o grimasă. Veneţia se trezea din somn. Agitaţia din zori punea în mişcare maşinăria de făcut profituri. Pentru mulţi occidentali, oraşul se afla în centrul universului, deoarece dăduse naştere comerţului şi băncilor, care cuceriseră lumea ca un val seismic. Şi această cetate fragilă pe piloţi, la bunul plac al unei creşteri bruşte a apelor şi al ţânţarilor lagunei, stătea acolo nezdruncinată, luminând cu bogăţiile ei continentele. Rutele urmate de flotele ei erau asemenea firelor unei pânze de păianjen, care captura mărfurile de lux din regiunile exotice şi produsele manufacturiere din ţările industriale. „Iar eu mă aflu în centrul acestei pânze, îşi zise Flora. Asta înseamnă viaţă superioară, viaţă adevărată!” Poziţia pe care o ocupa în acel palat o făcea să jubileze, dar rămânea fragilă. Multe ca ea îşi văzuseră cariera

frântă pentru că nişte fătuci îndărătnice făcuseră după capul lor. Se anunţau zile grele. Stăpâna casei, însoţită de capelan şi de trei servitoare bigote, plecase să-şi petreacă vara într-o vale alpină răcoroasă, lângă

Bolzano, lăsându-şi fiica iubită pradă miasmelor şi ispitelor Veneţiei.

Tot răsucindu-şi cu nervozitate buclele cu un deget, coborî ochii spre podea. Nu avea puterea să vadă prin ziduri, dar ghicea ce se urzea acolo. Fixă un punct fictiv. Linia oblică trasată de mintea ei întâlni patul adolescentelor. Flora simţi imediat cum i se zbârlea părul. Avu convingerea că neisprăvitele păcătuiau.

Diavolul dădea târcoale. Era peste tot în acel oraş, făcându-se una cu ceţurile, mişcându-se prin mocirlă, căutându-şi prada. Cecilia şi Kalé erau la cheremul farmecelor lui. Era timpul să le purifice pe cele două verişoare.

Flora se pregăti. Îmbrăcă un costum negru de fată bătrână, îşi ascunse părul sub o bonetă de dantelă, îşi puse o broşă de aur în piept, luă cartea de rugăciuni şi porni în grabă spre etajul de jos.

Uraganul fusese puternic. Cecilia şi Kalé îşi simţeau şi acum capul năuc. Cu o oră în urmă, Flora dăduse buzna în

camera lor rostind anateme. Pe moment, crezuseră că escapada lor din ajun fusese descoperită, dar nu era asta. Scorpia nu ştia nimic, se încrezuse în instinct. Strigătele şi ameninţările ei căpătaseră accente de inchizitor şi se loviseră de privirile intenţionat copilăreşti ale celor două complice.

„La spovedanie şi la liturghie!” răcnise *ducña,* care adulmeca păcatul.

Lor le plăcea la nebunie spovedania şi liturghia. Era una dintre rarele ocazii în care ieşeau din izolarea palatului, nu mai respirau aerul încărcat de salpetru şi de mucegai, vedeau de aproape oameni diferiţi, auzeau înjurături, râsete, cântece, răcnete... întâlneau privirile tinerilor.

Dar cine le-ar fi remarcat în rochiile lor grele de catifea cu aspect de damasc, cu guler pe gât? Nicio bijuterie nu le împodobea trista îmbrăcăminte, nicio şuviţă rebelă nu îndulcea simetria părului pieptănat în coc strâns pe ceafă. Şi mai era şi Flora, ai cărei ochi vigilenţi şi dominatori îi alungau şi pe cei mai îndrăzneţi. Nimeni nu încerca măcar să se apropie de ele să le vândă fructe sau să cerşească. O barieră naturală, un cerc invizibil, al cărui centru era *ducña* ce mergea la un pas în urma tinerelor, împiedica orice încercare de a intra în vorbă cu ele.

Cecilia şi Kalé erau totuşi fericite. Trăgeau cu ochiul în toate părţile. Îndată ce intrară în Campo di San Margherita[2], făcură ochii mari, uimite de mulţimea de oameni. Ţăranii veniţi cu barca de la Mestre şi din satele de pe coastă luaseră cu asalt împrejurimile vastei pieţe. Tarabele lor, scăldate în lumina zorilor şi strălucind de culori ca un tablou viu, erau asediate de oamenii simpli din cartierele populare şi de servitorii nobililor. Stropite cu broboane de rouă, desfăcute pe rogojină, lăptucile, cicorile şi salatele încercuiau cu verde insuliţele de morcovi şi mormanele de varză, al căror alb amintea de zăpezile îndepărtate de pe Munţii Dolomiţi şi piscul Glockner. Pepenii galbeni, la fel de netezi ca ghiulelele turnate la arsenal, erau pipăiţi, cântăriţi, mirosiţi, mângâiaţi. Această piaţă sub cerul liber degaja o puternică senzualitate. Cu miresmele proaspete ale roadelor pământului se amestecau efluviile marine ale peştelui. Aromele de mirodenii le ameţeau pe cele două verişoare. Scorţişoară, piper, curry, anason, boia şi alte condimente rare se arătau în cutii preţioase, aliniate pe băncile unor mici prăvălii care mărgineau o străduţă. Cecilia şi Kalé trăgeau pe nas acele arome. Nările le palpitau, piepturile se agitau,

[2] Piaţă în cartierul Dorsoduro din Veneţia (n.tr.).

capul li se umplea de imagini exotice şi călătorii extraordinare. Riscară atunci să privească pe furiş la marinarii şi la vâslaşii de pe canale, îndată ce intrară în mica Piaţă San Pantalon.

— O să ajungeţi în iad!

Ducña îşi făcuse auzită vocea până la statuia policromă a Sfântului Pantalon, ascunsă în bisericuţă. Flora văzuse încotro alunecaseră privirile iscoditoare ale verişoarelor. Ar fi vrut să le dea cu nuiaua peste buricele degetelor, să alunge acel vis intolerabil de hrană sexuală care le agita simţurile acelor descreierate. Dar nu putea să le pedepsească în public. Simţi o frustrare şi o teamă profundă. Credea în virtuţile pedepselor corporale. Era vorba despre viitorul ei în acel oraş. Alessandro Venier Baffo nu tolera nicio abatere: fiica lui, Cecilia, era garanţia unui viitor pact comercial şi a unei sporiri a puterii sale; intenţiona s-o căsătorească pe tânăra cu fiul bancherului Pisani. Cecilia trebuia să rămână fecioară chiar şi mental.

„Sunt răspunzătoare de puritatea lor”, îşi zise bătrâna Flora.

Din acel moment, nu mai avu decât un singur gând, un singur scop, să le forţeze pe acele inconştiente să se aşeze în genunchi sub Hristos răstignit pe cruce. Fiul Domnului

va şti să purifice sufletele a două mici înfumurate; nimeni nu rezista privirii sale grave.

Grăbi pasul şi umflă pieptul când zări clădirea impozantă a bisericii dei Frari. Edificiul franciscan strivea cu masa lui de cărămidă şi de marmură casele din jur. Se impunea chiar şi cerului, de unde îşi trăgea renumele. La poalele lui, sub poarta San Marco, păzită de o Fecioară între doi îngeri, era un fel de forfotă. O mulţime în haine sclipitoare, zgomotoasă, trecea prin filtrul negustorilor ambulanţi, pe lângă vagabonzii şi cerşetorii eşuaţi în pete de umbră. La marginea acelei mări de oameni, sergenţi şi oameni din gărzile auxiliare, cu căşti de fier pe cap, stăteau de-a lungul canalului Frari, înţesat de gondole bogat decorate. Se simţea o tensiune şi, nu de puţine ori, unii se băteau.

Cecilia, Kalé şi Flora nu luară în seamă mâinile întinse ale amărâţilor. Intrară în naosul mare şi auziră imediat murmurul lung de rugăciuni urcând spre tiranţii de lemn susţinuţi de pilaştrii masivi de care se lovea valul de credincioşi atraşi de pânza luminoasă a lui Tiziano agăţată între ferestrele înalte ale corului.

Flora nu fusese niciodată fascinată de această *Assomption.* Picturile lui Tiziano i se păreau decadente. El îşi îmbrăca modelele cu bulendre frivole şi stânjenitoare,

făcându-le să semene cu veneţienii care se fuduleau în Piaţa San Marco în zilele de sărbătoare. Ba chiar avusese neobrăzarea să picteze o ofrandă adusă lui Venus, unde se puteau vedea zbânţuindu-se nişte îngeraşi într-un fel de orgie, la picioarele zeiţei păgâne. Nu era un bun creştin. Dar părea sfânt în comparaţie cu acel diavol de Giorgione, care înfăţişase femei lascive şi goale. Acesta murise şi arsese în iad. Îndreptăţită pedeapsă. Flora nu se putu împiedica să nu salute clarviziunea judecătorilor divini.

— Au făcut foarte bine, a primit ce merita! zise ea cu voce tare.

— Poftim, domnişoară? întrebă Cecilia.

— Tu, vino pe aici, iar tu ţine-te după noi, bombăni *ducña,* care simţise fărâma de ironie din întrebarea protejatei sale.

Cecilia nu lăsa ochii în jos. Remarcase că interlocutorii nu-i puteau susţine privirea şi îi plăcea să se impună prin strălucirea ei. Mai ales când avea în faţă o scorpie. Flora clipi indignată.

— Neruşinată mică! murmură ea, ciupind-o furioasă de braţ, ca apoi s-o împingă spre şirul celor veniţi să se spovedească.

Cecilia încuviinţă cu un zâmbet. Grosimea catifelei

rochiei sale avea şi partea ei bună. Degetele îndoite ale gardianului său nu-i provocaseră nicio durere. Suferea însă de căldură. Sudoarea îi curgea pe spate, pe fese, între mameloanele sânilor mijiţi. Se simţea murdară şi ar fi dat cel puţin doi ducaţi să se scalde goală în lagună. Dar nu-i era cald numai ei. Cele trei femei din faţă suportau aceeaşi neplăcere.

4

Niciun bărbat nu aştepta să se spovedească. Veneau rareori. La drept vorbind, Cecilia nu văzuse niciodată vreunul intrând în confesionalul de stejar. S-ar fi zis că bărbaţii nu aveau ce să-şi reproşeze. Ea accepta cu greu această idee. Ca şi celelalte, pe care încercau să i le insufle de când împlinise vârsta de la care începuse să înţeleagă: fetele se nasc marcate de păcat, sunt mai slabe şi mai puţin inteligente decât băieţii, nu sunt în stare să exercite meserii artistice, să ţină în mână o armă, să negocieze o afacere...

Cecilia se întunecă la faţă. Ar fi vrut foarte mult să schimbe ordinea lucrurilor. Măcar dacă i-ar da Dumnezeu o

putere, una mică! Ridică ochii, urmărind o rază de soare, dar nimic nu veni de sus. Când privi din nou spre confesional, întâlni o strălucire aurie.

O tânără femeie, de o frumuseţe surprinzătoare, se ivise din umbra unei abside. Colierul greu de aur, pe care îl purta la gât, părea să capteze toată lumina de afară şi pe cea a nenumăratelor lumânări din biserică. Un taur de aur cu ochi de rubine, atârnat de lanţ, se odihnea pe pieptul generos, pus în valoare de decolteul drept, care îl strângea.

Să fi fost una dintre femeile uşoare care îşi făceau veacul pe lângă Rialto? Cecilia era stupefiată. Nu întoarse capul să vadă ce mutre făceau Kale şi Flora.

„Nu e o femeie de moravuri uşoare de la Rialto”, admise ea, după ce o observă un moment. În realitate, nu ştia nimic despre uşuraticele aventuriere care îşi câştigau existenţa prin taverne. Auzise uneori frânturi de conversaţii între servitorii de la palat, dar nimic foarte deocheat. Însă fusese de ajuns ca să-i aprindă imaginaţia.

Femeia aceea nu făcea parte din corporaţia prostituatelor. Avea o ţinută nobilă, gura delicată, ochii albaştri şi limpezi, iar rochia trebuie să fi valorat o avere. Verde, din mătase cu ape, tighelită cu fir de aur, provenea

direct din atelierele de croitorie ale aşa-numiţilor *samitéri.* O minunăţie căreia Cecilia nu reuşea să-i evalueze preţul.

— Te fascinez chiar atât de mult?

Apariţia blondă îi pusese o întrebare. Cecilia nu ştia ce atitudine să ia. Nu vorbea cu necunoscuţii. Se aştepta la o intervenţie a Florei, dar scorpia nu zicea nimic.

— N-ai limbă?

— Păi...

— *Ducña* ta o să te certe? Aşa crezi? Nu va spune nimic, te asigur. Fac parte din familia Cornaro.

Cecila se simţi devenind mică de tot. Cornaro era una dintre cele mai puternice familii ale Serenissimei. Înţelese acum de ce *ducña* nu intervenea. Flora tremura probabil.

— Da, de când m-am căsătorit, port numele de Contarini. Beatrice Cornaro Contarini, se prezentă ea.

Asta era prea mult. Numele Contarini suna foarte prestigios. Familia Contarini dăduse Veneţiei câţiva dogi şi era cunoscută de mai-marii Europei şi de cei din Orient. Reşedinţa lor, palatul Dándolo, era o bijuterie aşezată pe malul vestitului Canale Grande. Nimic nu rezista puterii lor. Nimic. Iar această tânără femeie, frumoasă şi surâzătoare, îi asociase ramura familiei Cornaro. Lucrul cel mai surprinzător era că, după toate aparenţele, se afla acolo

singură, fără o însoţitoare mai în vârstă, fără gardă, fără domnişoară de companie, oferindu-şi bijuteriile şi pielea dezgolită populaţiei jinduitoare.

— Mă numesc Cecilia Van iar Baffo, răspunse tânăra, din vârful buzelor.

Era complet dezorientată. Manualul bunelor maniere, care îi fusese băgat cu forţa în cap, nu spunea nimic despre conversaţiile private din biserici. În jurul lor, lumea se ruga cu mâinile împreunate şi ochii închişi, călugări în postură extatică îşi ofereau sufletul sfinţilor, fiecare îşi răscumpăra păcatele sau căuta să obţină favorurile celor din cer. Rugile de târguială se vedeau urcând din adâncul piepturilor şi sudoarea picura de pe frunţile acestei ciudate clientele.

— Nu-i băga în seamă, îi spuse Beatrice Cornaro Contarini. Sunt destul de preocupaţi de conştiinţa şi punga lor ca să fie atenţi la noi.

Cecilia căpătă încredere. I se părea că, lângă această nobilă doamnă, nu i se putea întâmpla nimic rău.

— Rochia dumneavoastră... Mă... Mă întrebam dacă e nevoie de o autorizaţie specială... din partea soţului.

Beatrice abia se abţinu să nu izbucnească în râs, gura i se deschise şi-şi arătă dinţii, ciudat de ascuţiţi. Acest

zâmbet carnasier o impresionă pe tânără şi cuvintele care urmară o încremeniră de stupoare.

— Numai pe mine mă priveşte cum arăt. Soţul meu nu are niciun cuvânt de spus despre felul în care mă îmbrac. Este un avantaj al femeilor moderne, l-am câştigat de când bunicii noştri s-au lansat în competiţia dotelor. Cu cât primim o dotă mai mare la căsătorie, cu atât soţii noştri sunt mai supuşi.

Cecilia avu o iluminare. Dota aparţinea soţiei. Rămânea proprietara ei şi putea s-o cheltuiască după dorinţă când devenea văduvă. Cât trăia, putea s-o lase prin testament unei persoane alese de ea, forţându-l astfel pe soţ, care spera să-i fie beneficiar, la un fel de supunere. Serenissima încercase totul ca să pună capăt inflaţiei de dotă până la votarea unei legi în 1505, care o limita la trei mii de ducaţi. Chiar şi azi, Senatul încerca să stăvilească acest fenomen social, care căpăta amploare şi ameninţa echilibrul republicii. Cecilia îşi auzise tatăl plângându-se de asta asociaţilor lui: „Fiii Veneţiei nu mai aleargă pe mări, ci după dote. Au pierdut gustul aventurii. Ascultaţi ce vă spun, prieteni: dacă vrem să recăpătăm puterea de altă dată, trebuie să rupem parâma care îi leagă pe *condottieri* de fustele soţiilor”.

— Nu cred că tatăl meu o să-mi dea o dotă mare, răspunse ea, simţindu-şi viitorul întunecându-se.

— O va face. Va trebui să respecte regula obişnuită, îţi va da o dotă mare din orgoliu... Şi, apoi, de ce-ţi faci griji? Nu eşti o fată care să recurgă la o putere atât de meschină. O văd din ochii tăi. Vei şti să te impui prin propria-ţi voinţă... Orice s-ar întâmpla. Şi te voi ajuta...

Cuvintele „orice s-ar întâmpla” şi „te voi ajuta” fuseseră rostite din vârful buzelor, un şoptit în care se simţea o primejdie vagă. Ele stârneau alte întrebări. Cecilia nu putu să le pună. Beatrice intră în confesional. Protecţia dispăruse. Se auzi un fel de şuierat uşor. Adolescenta întoarse capul. *Ducña* îşi venise în fire. Sângele îi fugise din obraji, avea faţa albă cum era ceara lumânărilor. Două luminiţe se aprinseră în ochii ei.

Flora nu ştia cum să-şi certe eleva. Această discuţie între patru ochi cu atotputernica Beatrice Cornaro Contarini îi oferea o aură sacră. Ce putuseră să-şi spună? Ar fi jurat că tânăra femeie o cunoştea pe adolescentă; o citise în ochii ei. Dar era imposibil. Alessandro Baffo nu tratase niciodată vreo afacere cu familia Cornaro şi, chiar dacă făcea parte din Marele Consiliu, format din două mii de membri, rămânea departe de marile sfere de influenţă.

Oftă de ciudă şi amână interogatoriul pentru mai târziu. Dar respiraţia i se tăie din nou: Beatrice Cornaro Contarini ieşea din confesional. Spovedania durase foarte puţin. Tânăra femeie nu-şi dădu nici măcar osteneala să îngenuncheze pentru o penitenţă, ceea ce dovedea cât se putea de clar că-şi cumpărase duhovnicul.

Beatrice schiţă un zâmbet pentru Cecilia şi dispăru, înghiţită de umbra care domnea în biserică. Cecilia ar fi vrut s-o urmeze, să se ataşeze de acel zâmbet, să devină prietena ei. Dar se văzu constrânsă şi forţată să intre şi ea în „cuşca cu păcate”, cum îi spunea ea. Nu-i plăcea deloc să se spovedească, prefera totuşi să-şi deschidă inima unui necunoscut decât duhovnicului mamei sale, un capelan onctuos şi emfatic, căruia îi ghicea firea senzuală.

5

Flora socoti în minte timpul scurs. Îl evalua după câţi *Tatăl Nostru* spunea, trăgând cu ochiul spre confesional. Micuţa avea multe de povestit: întârzia. *Ducña* se întreba ce fel de păcate apăsau pe sufletul Ceciliei.

„E în stare să inventeze ca să se facă interesantă”, îşi

zise ea, tunând şi fulgerând în sinea ei. Se va spune că nu-şi făcea treaba, că nu le supraveghea îndeajuns pe cele două verişoare. Flora se uită în jur. Nimeni nu se uita spre ele. Aceleaşi siluete umile şi încovoiate îşi toceau genunchii pe dale, cu ochii umezi aţintiţi asupra crucilor şi sfinţilor. Dar asta tot n-o linişti. De la ultima lună plină, nimic nu mai mergea cum dorea. Nimic, nici măcar corpul ei. O durea stomacul, avea junghiuri în şale, dureri de cap şi picioarele îi tremurau.

Se pregătea ceva, urma să se producă un eveniment, care îi va tulbura profund viaţa tihnită. Era convinsă de asta. Cunoştea un bătrân astrolog în zona canalului Mizericordiei. El va şti. Timp de câteva secunde, îşi zise că se va duce la el, apoi, se răzgândi: consultaţia era scumpă. Căută un pretext şi îl găsi întâlnind cu privirea faţa tristă a unui sfânt Ioan din lemn vopsit. Înghiţi în sec şi murmură printre buze:

— Sfinte Ioan, nu vreau să-mi cunosc destinul. Presupun că astrologul vede ceva nefast. Dacă trebuie să sufăr, nu vreau să ştiu, nu vreau să fiu sigură de asta. În felul acesta, voi putea să sper tot timpul. E păcat să vrei să ghiceşti viitorul, Sfinte Ioan. De aceea, prefer să nu-l ştiu. Sunt slujitoarea ta umilă, ştii asta... Aşa că, ocroteşte-mă!

În acel moment, Cecilia ieşi din confesional. *Ducña* îi mulţumi Sfântului Ioan şi îi luă locul repede. Această grabă o surprinse pe Kalé, care se pregătea să-şi descarce inima de greul păcat comis în ajun. Dar verişoara îi zise imediat:

— Să nu cumva să spui vreo vorbă despre ieri-seară! N-ai văzut niciodată cartea.

— Dar...

— Niciun „dar”.

— O să suportăm pedeapsa Cerului, replică Kalé, privind cu teamă spre bolta bisericii.

— Să nu spui nimic: duhovnicul e bizar. La drept vorbind, nu sunt sigură că e preot. Mi-a pus întrebări ciudate despre gusturile mele, despre tata şi despre mama, despre tine şi familia noastră, despre dorinţele mele tainice şi viziunea mea despre republică şi lume în general. La urmă, mi-a spus că pot să plec fără să-mi dea nicio penitenţă. Am fost binecuvântată, iertată de toate relele făcute şi totuşi n-am avut timp să mint şi să inventez păcate!

Kalé rămase înmărmurită. Ce fel de duhovnic stătea în umbra confesionalului? Ar fi vrut să-i pună şi alte întrebări verişoarei sale, dar aceasta plecă spre cor.

„O să fie pedepsită”, îşi zise Kalé făcând ochii mari.

Cecilia nu avea voie să se îndepărteze la mai mult de zece paşi de *ducña* şi făcuse deja treizeci.

„O să fim pedepsite”, se corectă ea, implorând-o pe Fecioara Maria s-o aducă înapoi pe inconştientă. Cu un nod în gât, o văzu însă dispărând în spatele unuia dintre stâlpi. Să devină independentă. Să semene cu Beatrice Cornaro Contarini. Era o senzaţie minunată. Înfiorări calde îi străbăteau corpul. I se părea că percepea mai bine fiinţele şi lucrurile. Nu mai simţea privirea bătrânei Flora, care o zăvora în sfera restrânsă a bunei-cuviinţe. Inspiră, îşi umplu plămânii de aroma tămâii şi a smirnei, de parfumurile de mosc ale pielii femeilor, de mirosul de piele tăbăcită al soldaţilor.

Merse fără să-i pese de credincioşi. *Fecioara familiei Pesaro,* pictată de Tiţian cu cinci ani înainte, o atrăgea în mod irezistibil. Era pânza ei preferată. Totuşi, o văzuse numai de trei ori. Îndată ce se apropie de ea, simţi vraja tuturor acelor personaje îmbrăcate somptuos, aşezate în genunchi, pline de evlavie. Se vedea şi un turc sub stindardul roşul al Veneţiei, un călugăr în extaz, în picioare, gata să se sacrifice ca să ajungă pe norul pe care se hârjoneau doi îngeraşi, iar copilul Iisus îi ridica vălul mamei sale cu un braţ durduliu.

Fecioara. Cecilia se uita numai la ea. Bruneta Maria, cu faţa ovală şi ochii negri, radia pe tronul ei. Nu semăna cu celelalte Fecioare palide şi obosite, pe care pictorii le înfăţişau rigide sub aureole.

„Seamănă cu mine”, îşi zise Cecilia.

Se îmbujoră la faţă. Îndrăznea să se compare cu Fecioara lui Tiţian, dar, incontestabil, femeia aceea ar fi putut să fie sora ei mai mare. Acelaşi ten luminos, aceleaşi buze cu marginea uşor răsfrântă, acelaşi nas drept, aceeaşi privire strălucind sub genele lungi.

Cecilia era fascinată. Nu auzi apropiindu-se doi tineri curioşi, care o văzuseră intrând în cor cu câteva clipe înainte, şi nu-i văzu nici când se aşezară de o parte şi de alta a ei, examinând-o cu atenţie. Privirile li se întâlniră pe deasupra părului suplu şi mătăsos, pe care ar fi dorit să-l mângâie. Unul dintre ei îşi drese glasul. Cecilia făcu o mişcare uşoară din cap şi dădu cu ochii de tânărul fermecător care îi zâmbea.

Roşind, îşi feri privirea şi dădu peste ochii verzi ai celuilalt. Era prea mult. Rămase paralizată. Picioarele îi păreau de plumb şi refuzară s-o ajute să fugă. Dacă Flora apărea în acel moment, era moartă.

— Nu-ţi fie teamă, îi spuse tânărul cu ochi verzi.

Ce să facă? Pentru prima oară în viaţă, i se adresau doi necunoscuţi. Şi erau frumoşi... Părul şaten şi buclat le cădea pe umeri; aveau pielea bronzată, purtau inele de aur în urechi şi inele de sultan pe degete. Vestele scurte cu mâneci erau brodate şi răscroiala adâncă lăsa să se vadă firele de păr abia ivite pe piept. Spadele cu mâner cizelat arătau că făceau parte din nobilime.

Cecilia înregistrase rapid toate aceste detalii. O clipă îi fusese de ajuns ca să-şi întipărească în minte pentru totdeauna chipul celor doi temerari. Roşeaţa din obraz încă stăruia şi nu ştia cum să-şi domolească inima, care bătea ca o tobă înainte de bătălie. Ridică ochii spre Fecioara lui Tiţian. Liniştea va veni de sus.

— Îţi seamănă, zise vecinul ei din dreapta.

— Eşti din familia Pesaro? întrebă celălalt, studiind tabloul care îi înfăţişa pe membrii acestui clan foarte puternic.

Fecioara nu era alta decât fiica cea mare a bătrânului. Fusese imortalizată ca mamă a lui Hristos înainte să moară în timpul unei epidemii.

— Nu...

Se auzise zicând „nu”. Sângele îi coloră din nou faţa. Era prea mult, simţea că o să-şi piardă cunoştinţa. Oare nu

înţelegeau că o compromiteau şi o expuneau pericolului de a fi aspru pedepsită? Flora avea să se ivească dintr-o clipă în alta şi să spulbere visul.

— Mă numesc Marco Prioli.

— Iar eu, Pietro Da Narni.

Numele Prioli nu-i spunea nimic, în schimb, Da Narni îi amintea de epopeea celebrului condotier Erasmo Da Narni.

— Suntem amândoi archebuzieri pe galera *Salamandra...* Dumneata cine eşti?

Totul i se învârtea în cap. Îşi adună puterile şi gândurile şi rosti unul câte unul cuvintele parcă smulse din fundul gâtului:

— Tatăl meu este Alessandro Venier Baffo.

— Venier Baffo! Neguţătorul de talc şi borax, se miră Marco. A ridicat foarte mult preţul cu ocazia ultimelor licitaţii organizate la galerele arsenalului. Tatăl dumitale e un spadasin redutabil în afaceri, domnişoară.

— Poate că ai şi un prenume? şopti Pietro, pe un ton puţin ironic.

— Chiar am şi îl preţuiesc foarte mult, deoarece a fost purtat de bunica mea. E al ocrotitoarei muzicienilor care a ştiut să moară ca martiră sub privirile împăratului Alexandru Sever, replică ea, întorcându-se spre Pietro.

N-o impresiona nici numele, nici cât de archebuzier era! Se uită insistent în ochii lui până când acesta îşi feri privirea. Şi avu timp să zărească luminiţe neruşinate în apa verde a privirii sale. Acel tânăr nu mai prezenta încredere pentru ea; însoţitorul lui se dovedi mai diplomat:

— Se spune că Sfânta Cecilia se folosea de vocea ei ca de un instrument muzical. Ai un prenume frumos, domnişoară Baffo.

— Ce faci aici?

Vocea Florei răsună cu putere în cor, stârnind tulburare printre preoţi şi penitenţi. Această apariţie neagră avea toate „calităţile” ca să-i înspăimânte pe creştini. Cei doi tineri se întoarseră punând mâna pe garda spadei. Un barbar sărind pe puntea galerei lor în timpul unui abordaj i-ar fi impresionat mai puţin. Furibundă, cu faţa schimonosită, *ducña* îşi arăta dinţii galbeni şi strâmbi. Tuna şi fulgera şi ai fi putut să juri că bilele negre ale privirii ei ucigaşe aveau să-i străpungă.

— Îndepărtaţi-vă!

Ei îi dădură ascultare. Flora o prinse de braţ pe Cecilia şi o împinse în faţă.

— O să dai explicaţii tatălui tău.

Cecilia îşi păstră calmul, nu voia să se arate slabă în faţa

celor doi archebuzieri. În schimb, verişoara ei Kalé plângea. Tânăra grecoaică simţea deja nuiaua pe piele. Aveau să fie închise în cămăruţa servitorilor care făceau greşeli. Numai cu pâine şi apă. Atât de aproape de canal şi de conductele de scurgere, încât se auzeau şobolanii înotând. Această ameninţare cu izolarea în acel loc înspăimântător, niciodată dusă până la capăt, urma să fie propusă de *ducña,* care va insista pentru spălarea onoarei numelui. Era sigură că unchiul ei Alessandro va accepta.

Kalé căută o consolare în ochii verişoarei sale, dar se lovi de o voinţă încrâncenată şi de mândria tinerei Cecilia.

Cu capul drept, îşi trase mâna din strânsoarea Florei şi o sfidă, luând-o cu câţiva paşi înainte.

— Vino lângă mine!

Ducña vorba degeaba. Cecilia se simţea liberă sub soarele luminos. Din umbra unui portic, Beatrice Cornaro Contarini o observa. Lângă ea, un bărbat îmbrăcat în haine de catifea neagră se juca cu mânerul de argint al unui pumnal de ceremonie prins la centură.

— Cred că am ales bine, spuse Beatrice.

— Vom vedea, răspunse bărbatul. Nu trebuie să mi le strice *ducña* asta.

— Vrăjitoarei ăsteia i-a trecut timpul, replică Beatrice,

zâmbind cu cruzime, înainte de a-şi încrunta sprâncenele.

Cei doi tineri archebuzieri tocmai apăruseră în câmpul ei vizual şi, după felul în care o sorbeau din ochi pe frumoasa Baffo, înţelese de ce Flora părea furioasă.

În faţa bisericii dei Frari, vrăjitoarea se agită, mustră, încercă s-o tragă iar lângă ea pe Cecilia, dar zadarnic.

— Vei plăti scump neruşinarea ta!

Cecilia nu se îndoia, dar era pregătită să suporte pedeapsa şi să înfrunte temniţa umedă şi şobolanii. La paisprezece ani şi trei luni, nu conta pierderea independenţei. Mai ales când te urmăreau doi tineri pe stradă. Nu avu nevoie să întoarcă deloc capul, pentru că instinctul n-o înşela. Marco şi Pietro se ţineau după ea, gândindu-se la dotă şi la plăcerile viitoare. Nu simţeau moartea care se furişa în spatele lor: un bărbat în veşminte negre, cu pumnal de argint, păşea hotărât în urma lor.

6

Alessandro Vanier Baffo îşi pierduse părul de mult timp, dar nu din pricina grijii pentru apropiaţii lui. Galerele,

dragele lui galere, erau de vină pentru iarna veşnică în care trăia, pentru chelie, spaimele reci şi ulcerul care îi chinuia din nou stomacul. Îi era tare frică să nu le piardă. Îşi petrecea nopţile între Scila şi Caribda şi i se întâmpla deseori să se trezească ţipând, după ce visase că ambarcaţiunile i se scufundaseră în Marea Siciliei. Numai inima era solidă, bătea regulat şi lent, ca un ciocan de carieră în pieptul lui slab de sedentar.

Minute lungi, îşi obosi ochii observând coastele Cretei, până la Chania, marcată cu un punct roşu pe harta desfăcută în faţa lui.

— Chania, Chania! şopti el, încercând să-şi amintească forma şi adâncimea portului.

În urmă cu douăzeci de ani, călătorise până acolo ca să cumpere un antrepozit lângă Piaţa Sfântul Venizelu. O experienţă foarte dezagreabilă, pentru că nu-i plăcea deloc să iasă pe mare. Oftă. Oraşul era sigur, dar foarte râvnit. Aruncă încă o dată o privire spre calendar. Azi, cele două galere ale sale trebuiau să ancoreze acolo, la adăpost de flota corsarului Barbarossa şi a acelor turci blestemaţi, care voiau să transforme bisericile din Creta în moschee. Nu erai sigur de nimic în timpurile acelea tulburi. Marele vizir al turcilor, Ibrahim Paşa, tocmai fusese

sugrumat la ordinul lui Soliman Magnificul. Această pierdere nu anunţa nimic bun, ea încununa triumful sultanei Hurrem care, din harem, domnea de acum înainte nestingherită asupra Imperiului Otoman şi asupra inimii lui Soliman. Femeia aceasta avea să-şi împingă soţul să declare război Serenissimei.

— Imposibil, adăugă el, gândindu-se la tratatele încheiate cu corsarii şi la numeroasele taxe pe care veneţienii le plăteau turcilor.

Dar asta tot nu-l linişti şi adresă o rugă mută marelui Hristos de deasupra micului altar de marmură ridicat în biroul mare, plin de pergamente şi de registre de socoteli. Doi angajaţi se străduiau să alinieze cifre, iar Alessandro deveni brusc conştient de prezenţa lor. Ajunseseră să se confunde cu decorul. Cerneala şi ceara le impregnau pielea. Asemenea unor insecte cocoşate în veşminte largi şi negre, nu se manifestau decât prin scârţâitul penei pe hârtie.

Acest zgomot uşor îl linişti. Îi concretiza puterea sub forma unor scrisori de schimb, bilete la ordin şi dispoziţii. Exact în acelaşi timp, se gândi el, pe drumurile pline de praf ale Persiei, în minele din India, în satele păduchioase din China, în pustiurile fierbinţi şi trecătorile înzăpezite ale

munţilor, în calele sufocante pline de şobolani înfometaţi, pe plantaţii, la marginea cheiurilor, în pieţe, pe oceanele cutreierate de marile şi micile galere, sub vânturile furioase şi brizele uşoare, în mijlocul cicloanelor şi trombelor de apă, bărbaţi, femei şi copii de toate rasele trudeau şi asudau ca el, Alessandro Venier Baffo, să-şi afirme puterea la Veneţia. Şi această putere era rezumată de acest scârţâit neîntrerupt. Aici nu se scria pentru artă şi rimă, ci pentru a strânge ducaţi.

Aur, cât mai mult aur, aur prin toate mijloacele, asta conta. Alessandro înecase demult în Canale Grande religia, patriotismul, ordinea morală, cultul strămoşilor, iubirea pentru ai lui.

La ce foloseau sentimentele? La nimic... Nici măcar nu erau cuantificabile, măsurabile, vandabile. Îmbâcseau mecanismul negoţului. Ah! Plăcutul hârşâit al penelor... Cufundat în visare şi calcule, Alessandro tresări când auzi bătăi în uşă. Nu aştepta pe nimeni înainte de căderea nopţii şi nu avea conştiinţa liniştită în acele timpuri.

Înainte să strige „Intră!” din toate puterile, se gândi la ce era mai rău. Veniseră să-l anunţe că galerele i se scufundaseră, că izbucnise războiul, că ciuma şi holera erau la porţile Egiptului... Mai rău, veniseră să-l aresteze.

Când o văzu pe Flora, înghiţi în sec.

„Iar ea! îşi zise el. Ce mă tot deranjează?” Şi îşi manifestă imediat proasta dispoziţie.

— Ce doreşti?

— Trebuie să vă aduc la cunoştinţă lucruri grave, răspunse ea, trăgând cu ochiul la cei doi angajaţi.

„Gândacii” ridicaseră capul s-o privească. Avea pică pe ei pentru că erau mai bine plătiţi. Cu toate astea, avea impresia că munca acelor scârţâitori pe hârtie nu cerea eforturi deosebite. Să socoteşti pentru altul trebuia să fie o treabă repetitivă şi plictisitoare.

— Grave?

— Este vorba de fiica dumneavoastră!

— Ah... şopti el.

Nu făcu niciun gest ca să le ceară secretarilor să iasă, dar le aruncă o privire destul de severă. Spre marea decepţie a bătrânei Flora, cei doi „gândaci” îşi continuară munca.

— Ce-a făcut iar fiica mea? întrebă el plictisit.

— A intrat în vorbă cu nişte necunoscuţi în biserica dei Frari.

— Cum e cu putinţă?

— A scăpat nesupravegheată în timp ce mă spovedeam.

— Le-ai lăsat pe Cecilia şi pe Kalé nesupravegheate?

— Păi...

— Înţeleg, aveai păcate să-ţi reproşezi!

— Nu, dar...

— Ai făcut o mare greşeală. Cecilia şi Kalé reprezintă o mare valoare.

— Cecilia a vorbit cu nişte soldaţi. Cer încuviinţarea s-o pedepsesc!

— Du-te în camera dumitale şi rămâi acolo! Cazul fiicei şi nepoatei mele va fi curând rezolvat. Mă voi ocupa personal.

Alessandro era furios. *Ducña* se supuse. Tremurând de ruşine şi de teamă, urcă în camera ei şi îşi stăpâni plânsul, în timp ce-şi număra bănetul. O oră mai târziu, când ridică iar capul să tragă cu ochiul spre canal, simţi brusc o mare tulburare: misterioasa gondolă cu ornamente de argint era la chei. Flora văzu în ea o ameninţare. Se urzea ceva, era sigură. De data asta, va afla a cui era ambarcaţiunea. La lăsarea nopţii, va urca la bord ca să descopere indicii, dacă existau. Apoi, se va posta, pe aproape, în barca unui pescar ca să afle faţa proprietarului.

Poate erau bani de câştigat?

Nu se mai gândi la mânia stăpânului ei, nici la Cecilia,

nici la Kalé. Puteai să devii foarte bogat la Veneţia exercitând arta şantajului.

7

Trecură una, două... şase ore. *Ducña* nicăieri! Cecilia şi Kalé îşi aşteptau pedeapsa. Strânseră din dinţi când uşa se deschise, dar în cameră nu intră Flora, cu nuiaua de salcie şi cu Evanghelia în mână.

— Zâmbiţi, domnişoarelor, zâmbiţi. *Ducña* a fost consemnată în camera ei.

Rămaseră cu gura căscată, fără să poată pune vreo întrebare, apoi, izbucniră în râs. Toate temerile le dispărură şi o poftă de mâncare feroce le făcu să se repeadă la coşul adus de servitoare. Pepenele galben, jambonul, pâinea cu fructe confiate, brânza din Apenini, toate au fost devorate cât ai clipi. Apoi doriră să asculte povestea incidentului. Servitoarea aflase informaţia de la unul dintre secretarii stăpânului. Nu se grăbi ca să le aţâţe curiozitatea fetelor şi îmbunătăţi versiunea originală ca să se facă interesantă.

— Tatăl dumneavoastră a luat-o de mână pe Flora şi a

dat-o afară înjurând.

— Unchiul meu a înjurat? întrebă, mirată, Kalé, care nu-l auzise niciodată pe Alessandro ridicând vocea.

— Pe Sfântul Marco! exclamă servitoarea, făcându-şi cruce.

Cecilia se strâmbă, neîncrezătoare. Nu semăna deloc cu comportamentul obişnuit al tatălui ei. La Veneţia, trebuia să fii străin sau bandit ca să juri pe ocrotitorul oraşului, ale cărui relicve erau păstrate, protejate şi adorate din anul 815. Nici măcar evreii din ghetou nu îndrăzneau să-l invoce astfel pe sfânt. Servitoarea minţea.

— Poţi să pleci.

Femeia luă înapoi coşul. Nu puteai să-i ţii piept tinerei stăpâne. Dacă nu s-ar fi născut fată, ar fi fost condotier sau cavaler de Malta. Avea ceva războinic în ea.

După ce uşa se închise, Cecilia râse în hohote şi din toată inima. Kalé o imită şi dansară amândouă giga în cămăşi de noapte.

— Tu o să-l iei pe Pietro şi eu, pe Marco, spuse Cecilia, care îi descrisese îndelung pe cei doi archebuzieri verişoarei sale.

Picioarele le lipăiau pe mozaicul pardoselii. Părul desfăcut plutea în aer. După ce obosiră, se repeziră la

cufărul cu păpuşi de lemn şi cârpe al Ceciliei. O aleseră pe cea mai mare. Martirizată, cu faţa tăiată, îmbrăcată în zdrenţe, botezată ridicol Flora-scorpia-din-Cannaregio, păpuşa a fost zgâlţâită, zgâriată, înăbuşită cu o pernă. O ocărâră aproape o oră. *Ducña* ticăloasă! Mai proastă decât o gâscă şi mai rea decât un şobolan!

— Eşti pedepsită! strigă Cecilia.

— Aşa-i trebuie!

— Suntem libere!

— Da, suntem libere să ne mişcăm în voie! întări Kalé, smulgând câteva fire din părul păpuşii.

— Şi ştii ce înseamnă asta? întrebă Cecilia, luând între mâini faţa verişoarei sale.

O apropie de ea şi continuă:

— Ştii ce-o să facem?

— Nu.

— Ne vom întoarce în bibliotecă să ne continuăm lectura.

— Nu asta!

— Ba da! Libertatea merită. Are un preţ.

— O să fim prinse!

— Cine să ne prindă? Flora nu va îndrăzni să iasă din camera ei. Dragul meu tată nu va dormi aici în noaptea

asta. Îi cunosc obiceiurile: joia, se va duce să se destrăbăleze la Rialto. Mama şi capelanul ei sunt la o sută de leghe de Veneţia. Ne putem mişca în voie. Diseară, palatul e al nostru! Haide, Kalé, ai încredere! O să aşteptăm să se înalţe luna.

La aceste cuvinte, răsturnă o clepsidră mare pe care i-o impusese Flora. Ea măsura timpul rugăciunilor.

Flora se rugase ca să-şi uşureze conştiinţa şi să ceară ajutor. Invocase sprijinul îngerilor, al Fecioarei şi al sfinţilor. Acum, se simţea puternică. Ieşi fără să tremure din cameră şi, apoi, din palat. În jurul casei era linişte. Toate activităţile din cartier se concentrau la Campo San

Barnaba, unde ardeau torţele. Nu risca să fie văzută. Gondola o atrăgea irezistibil şi se apropie de ea ca o pasăre de noapte tăcută. După ce privi în toate părţile, îşi ridică rochia şi sări la bord. Habitaclul, închis cu perdele groase de catifea stacojie, putea să adăpostească patru persoane. Îl inspectă, frapată de mirosul de piele şi de scorţişoară pe care îl degaja. Ambarcaţiunea aceea nu era a unei femei. Banchetele erau acoperite cu perne brodate cu blazoane pe care nu le recunoscu. Era prea întuneric, iar cunoştinţele ei în materie de heraldică şi de simboluri erau atât de sărace, încât n-ar fi fost în stare să

recunoască însemnele primelor cinci familii din Veneţia.

Îşi trecu mâna pe sub banchete, întoarse pernele, îşi băgă nasul. Mirosea într-adevăr a bărbat... bărbat bătrân. Un iz uşor de urină o făcu să se strâmbe de dezgust. Dumnezeu o răsfăţase cruţând-o de o viaţă comună cu un curtezan – n-ar fi putut să suporte căsnicia. Bărbaţii erau toţi nişte porci şi proprietarul acelei gondole nu făcea excepţie de la regulă.

Flora îşi zise că nu mai avea ce să descopere şi sări înapoi pe chei. Două porţi mari cu batantele despicate şi broaştele ruginite se aflau la distanţă egală de gondolă. Clădirile lor nu aparţineau nimănui de la ciuma din 1480.

Sceptică, Flora examină îndelung faţadele crăpate şi temelia măcinată de apa sărată. Nici cea mai mică lumină. În spatele acelor ziduri erau numai fantome, damnaţi condamnaţi să rătăcească până la sfârşitul timpurilor întru ispăşirea păcatelor.

— În oraşul acesta, toţi se nasc şi mor cu sufletul negru, murmură ea, hotărând să se ducă în *campo.* Acolo, erau oameni vii, guralivi. Poate va afla ceva mai mult despre gondola misterioasă. Cu buzele strânse, se îndreptă spre lumina torţelor. Avusese întotdeauna oroare de ambianţa acelui oraş noaptea. Oroare de toate acele feţe pe care le

întâlnea, pe care un sentiment unic le făcea să semene între ele: invidia – invidia faţă de alţii, invidia faţă de tot, o invidie care îi făcea în stare de faptele cele mai josnice.

Devenise şi ea asemenea lor. În mulţime, nu-i plăcea să-şi simtă neputinţa urii, pentru că nu avea nicio ţintă de atins. Nici fete de pedepsit, nici ordine de dat, nici puteri de exercitat. Pentru că nu era doge. Oftă. Dumnezeu voise să fie o *ducña.* Răsplata avea să vină după moarte.

În centrul acelui *campo* din faţa bisericii San Barnaba, se afla o fântână de marmură unde toate femeile veneau să ia apă în timpul zilei. Noaptea, puteai să asculţi acolo bârfele din cartier şi din port. Oamenii vorbeau despre turci şi criticau politica Consiliului celor Zece, văzându-şi mai departe de ocupaţiile lor. Femeile umpleau cu paie scaune sau brodau, bărbaţii beau şi reparau plase de pescuit.

În momentul în care Flora intră în piaţă în lumina torţelor şi a lămpilor cu ulei, tocmai izbucnise o ceartă violentă din pricina sării. De la blocada navigaţiei pe Pad impusă de Ferrara, aliata papilor, Veneţia îşi pierduse monopolul. Azi, flotele rivale aduceau sarea de la Ibiza la Ancona şi Serenissima, care îşi construise puterea militară vânzând această materie primă, se vedea nevoită s-o ia de

la Larnaka, din îndepărtatul Cipru. Asta însemna sare mai puţină şi impozit mai mare. Impozitul nepopular nu stârnise niciodată revoltă, totuşi, veneţienii bombăneau.

— Cum o să ne sărăm peştele? strigă un bărbat înalt la un copist puţin cam ameţit, care îşi luase apărarea republicii.

— Militarii n-au ştiut să ne apere contra acelui papă blestemat!

— Şi negustorii se îmbogăţesc!

— Ei se ocupă de aducerea sării şi de fixarea preţurilor!

— Ce caută pe-aici străina asta? întrebă o femeie, întinzând bărbia spre *dieña.*

Toate capetele se întoarseră în direcţia Florei. Nu era bine-venită. Se afla acolo o brodeză de la care cumpăra uneori batiste, dar aceasta nu-i luă apărarea.

— Domnişoara Flora vine să ne spioneze pentru stăpânul ei, spuse femeia pe un ton ursuz.

Ochii îi scăpărau de mânie. Avea o chică roşcată care capta lumina torţelor, făcând-o să semene cu o leoaică, deşi era plăpândă.

— Stăpânul meu nu are nimic de-a face cu sarea, Marta. El importă talc şi piper, răspunse ea, privind-o sever pe brodeză.

— Asta nu înseamnă că nu se îmbogăţeşte pe spinarea noastră, adunând ducaţi, iar noi n-avem nici zece gologani la sfârşitul sezonului. Şi tu câţi ducaţi ai ascunşi sub pat? întrebă mica leoaică, ridicându-se.

— N-am nimic... N-am nimic, protestă Flora.

Era cuprinsă de panică la gândul că ceilalţi şi-ar fi putut închipui că era bogată. Ar fi fost în stare să-i facă o „bucurie” în timpul serbărilor pe Canal Grande. Rămânea singură în palat de zilele republicii.

— Mincinoaso! replică brodeza, înţepând-o cu acul în umăr.

Oţelul trecu prin pânza neagră, apoi intră în piele. Flora ţipă, surprinsă de acest atac neaşteptat. Suporta bine durerea, chiar şi pe a altora! Mai ales pe a altora!

Apucă brusc unul dintre cerceii adversarei şi trase de el cu violenţă. Lobul se rupse. Sângele ţâşni pe degetele îndoite.

Roşcovana dădu ochii peste cap şi căzu. *Ducña* nu se opri aici. În pofida vârstei, era încă iute şi puternică. O ridică pe brodeză de păr şi o lovi acolo unde putea s-o doară, peste sâni şi nas. După ce consideră că felul în care se răzbunase compensa îndeajuns înţepătura de ac, îşi eliberă prada. În faţa oamenilor uluiţi, mica leoaică se

prăbuşi la pământ. Nimeni nu îndrăzni să-i vină în ajutor şi toţi asistară la spectacolul ciudat al Florei care îşi ştergea sângele pe mâneca rochiei, aranjându-şi apoi părul sub acel fel de scufă austeră care îi acoperea capul.

Într-o clipă, redeveni perfectă şi semeaţă, stârnind admiraţie unui singur om: copistul beat, care începu să aplaude, fără să-i pese de bombănelile celorlalţi. Spectacolul îi plăcuse şi se luă după *ducña* care se îndepărtase.

Deşi mergea cam împleticit, o prinse din urmă. Simţind prezenţa bărbatului care mirosea a băutură, Flora se întoarse brusc.

— Ce vrei?

— Să te felicit, nobilă doamnă.

Flora pufăi scârbită, arătând astfel interesul pe care i-l stârnea acel sărăntoc îmbrăcat cu un amărât de surtuc lung bătând în cenuşiu. Acest bărbat cu barba jegoasă câştiga probabil mai puţin decât un fabricant de lumânări. După mirosul pe care îl degaja, Flora bănuia că individul locuia la est de Cannaregio, alături de pleava lucrătorilor. Scursoarea veneţienilor se concentra acolo, lângă depozitele de lemn şi cuptoarele pentru cărămizi. Nu fusese niciodată în acea parte a cetăţii, dar îşi imagina că

săracii şi tâlharii se dedau acolo la nelegiuiri.

Individul oribil îşi şterse nasul cu degetele, râgâi şi insistă:

— Nobilă doamnă, i-ai pus la punct pe... răpciugoşii ăia...

„Tu eşti răpciugos”, îşi zise *ducña,* începând să-şi piardă răbdarea. Ieşise ca să culeagă informaţii despre o gondolă şi se alesese cu un beţiv. Un gând îi trecu prin minte: o să-l împingă în canal dacă continua s-o mai bată la cap.

8

Noaptea nu era totuşi prielnică. Luna plină se oglindea în apa negricioasă, decupând parcă siluetele caselor şi podurilor. Cu toate astea, Flora era hotărâtă să acţioneze. Poate chiar începuse să-i placă într-un fel. Dumnezeu îi va fi recunoscător că trimitea în iad acea lepădătură.

— Să ştii că oamenii ăia de la San Barnaba nu mă plac deloc. Se uită la mine ca la un câine de când trăiesc sub podul bisericii.

Sub pod! spusese sub pod! Imposibil, nu-l văzuse niciodată. Este adevărat că nu mergea niciodată la acea biserică, unde se duceau meseriaşii şi prăvăliaşii. O *ducña*

nu putea să stea cot la cot cu acea clasă inferioară, nici măcar la procesiunea din 11 iunie sau la comemorările unor minuni. Dar lipsa ei de interes mai avea o motivaţie: San Barnaba era un discipol al apostolilor recunoscut de Milano, oraş aliat cu papa blestemat. Era un sfânt mic de tot, fără mare putere, ale cărui scrieri nu fuseseră admise în cărţile canonice. Numai preoţii săraci şi cerşetorii puteau să trăiască la umbra casei sale.

Trei riduri îi brăzdară fruntea. Ochii negri şi lucioşi asemenea cărbunelui aproape că dispărură sub franjul genelor. Dacă ţopârlanul acela cu haine zdrenţuite trăia sub pod, cunoştea probabil totul despre mişcările vâslaşilor şi văzuse aşadar în mod obligatoriu trecând gondola cu pasagerii fantomă. Dorinţa de a-l îneca pe acel amărât dispăru brusc. Încercă să zâmbească.

— Te compătimesc, domnule.

— Nu mă compătimiţi, nobilă doamnă, căci duc povara păcatelor tatălui meu, care s-a ruinat investindu-şi economiile în importul de zahăr, în momentul în care portughezii dominau această piaţă. Dumnezeu să-i blesteme pe aceşti bastarzi şi pe sclavii lor!

„Şi pe prostănacul tău de tată”, îşi zise Flora. Apoi, îl întrebă direct:

— Ţi-ar plăcea să câştigi cinci *soldi?*

— Pe cine trebuie să omor pentru ei?

Flora schiţă un rânjet.

— Vreau numai o informaţie. Vezi acea gondolă mare cu ornamente de argint?

— Da, gondola evreului.

— A evreului! exclamă ea.

— Poate că nu e a lui, dar am întrezărit odată o pălărie galbenă printre perdele, când a trecut pe lângă mine. Nu e singur. Îl însoţesc persoane cu capă. Părerea mea, nobilă doamnă, e că sunt nişte complotişti.

Un evreu, complotişti... un evreu ieşind noaptea, părăsind ghetoul şi sfidând ordinele. Din 1516, toţi evreii care rămâneau mai mult de două săptămâni la Veneţia trebuiau să-şi coase un „O” galben pe spate sau să aibă o pălărie galbenă ori un turban de aceeaşi culoare când purtau mantie. Era o informaţie foarte preţioasă! Inima începu să-i bată mai repede. Putea să scoată bani de aur frumoşi. Se uită cu atenţie la copist.

— Şi unde se duc toţi ăştia?

— Păi...

— Ce? Vorbeşte!

— În fine... mă înţelegi, se bâlbâi bărbatul, frecându-şi

degetul mare de arătător sub nasul Florei.

— Înţeleg, zise ea, oftând.

Avea întotdeauna câţiva bănuţi ascunşi într-un buzunărel cusut în interiorul rochiei, sub centură. Cu un gest incredibil de rapid, îi scoase şi îi arătă informatorului.

— Sunt ai tăi.

Copistul vru să-i apuce, dar degetele îndoite ale femeii se închiseră brusc.

— Întâi informaţia!

— Cum doriţi, nobilă doamnă.

Şi îi arătă una dintre cele două clădiri abandonate. Cea mai vetustă şi mai sinistră.

— Acolo!

Flora bănuise. Se uită cu atenţie la construcţia străveche luminată de lună. Clădirea părea un mormânt deteriorat de trecerea timpului, care nu avea a se mai teme de cei vii.

— Uşa nu e încuiată, adăugă copistul.

— Cum aşa?

— Broasca e spartă... şi nu mai e nimic de furat înăuntru. Cine ar mai intra acolo? Casa asta le dă fiori de spaimă oamenilor.

— Mie, nu! răspunse Flora, îndreptându-se spre ea.

Se simţea curajoasă. Denunţarea prezenţei unui evreu ieşit din ghetou în plină noapte ar fi putut să-i aducă un câştig bun. Această perspectivă o făcea puternică. La urma urmelor, asta şi era datoria unui creştin. Şi Dumnezeu îi va da curajul să deschidă uşa care ar fi rezistat.

Copistul o văzu dispărând în interiorul acelei case îngrozitoare şi, cu spaima în sân, o luă la sănătoasa mai întâi spre lumini şi prăvălia de vin; apoi, cuprins brusc de un fel de curiozitate nesănătoasă, făcu imediat cale întoarsă.

9

Luna se înveşmântase în ceaţă. S-ar fi zis că, din pudoare, refuza să vadă unde se duceau adolescentele. Razele ei nu reuşeau să lumineze interiorul palatului prin ferestrele înalte în formă de ogivă, în cămăşile de noapte lungi şi albe, Cecilia şi Kale îşi întindeau lumânările spre colţurile învăluite în umbră. Dezvăluite de flăcările tremurătoare, străvechi statui greceşti şi romane păreau să prindă viaţă şi puteau fi văzuţi Diana încordând arcul,

Nereus ivindu-se dintre alge, Ciparis plângând moartea cerbului său, Cezar şi Antoniu gândindu-se la Cleopatra...

În afara acestor fiinţe de marmură, nu mai era nimeni. După cum prezisese Cecilia, puteau să se mişte în voie, ba chiar să iasă din palat. Socoteala ei era simplă. Va fi liberă, va învăţa să sfideze interdicţiile. Dacă alte femei reuşiseră, va reuşi şi ea. Va fi liberă, trebuia doar să se agaţe de această idee. Cât timp o va face, nimic altceva nu mai avea importanţă, nici oribila *ducña,* nici egoismul exagerat al tatălui ei, nici legile apăsătoare ale republicii, nici Inchiziţia. Se simţea în stare să-i sfideze pe papă şi pe regele Spaniei.

Nimic pe lume nu mai conta, doar momentul îndepărtat în care, călare, va simţi curentul galopului sau suflarea unei furtuni pe un ţărm necunoscut, momentul pe care îl va alege ea.

Era a doua oară când se pregătea să descuie uşa bibliotecii. Mâna nu-i tremură deloc. Cheia mare se răsuci în broască aproape fără zgomot. Kalé nu mai gemu, nu-i mai era teamă pentru că nu mai exista niciun pericol. Aplombul verişoarei sale era o garanţie că erau în siguranţă.

Uşa se deschise spre templul cunoaşterii şi al

interdicţiilor. Cele două verişoare văzură biblioteca cu un ochi diferit. Prima dată, copleşite de teamă, nu remarcaseră că fraze sculptate în lemnul coloanelor se citeau ca nişte avertismente.

— *Una salus victis, nullam sperare salutem,* citi Kalé.

„Singura salvare a celor învinşi este să nu aştepte nicio salvare”. Citatul spunea câte ceva despre gândirea stăpânului casei.

— Cuvintele astea sunt în spiritul veneţienilor şi al tatălui meu, spuse Cecilia, arătând un vers de Virgiliu, *parcer subiectis et debellare superbos* („cruţă-i pe învinşi şi supune-i pe semeţi”). Dar pe mine n-o să mă supună nimeni, adăugă ea, îndreptându-se spre etajera unde se afla *Hypnerotomachia Polifili.*

O deschiseră repede ca să admire imaginile dăunătoare şi, când simţurile li se treziră şi sânii le deveniră jilavi, uitară că se aflau la Veneţia.

De la primi paşi făcuţi în casa părăsită, Flora îşi încordă toate simţurile. Teama o cuprinse când auzi pârâituri. Dar era doar lemnul grinzilor şi podelelor care putrezea. Cât de cât liniştită, înainta pe bâjbâite, folosindu-se uneori de lumina misterioasă şi cernită a nopţii care intra prin deschizături. Parterul, plin de rămăşiţe de tot felul, nu

permitea examinarea încăperilor. Numai scara lată, cu trepte rupte, care ducea la etajul de sus, era degajată. La etajul întâi, într-un vestibul mare, văzu un fragment de frescă pe un zid tencuit, braţul alb al unei fecioare care atârna pe marginea unui bazin, înfăţişat atât de veridic, încât crezu că avea să prindă viaţă şi s-o apuce de gât. Casa aceea era cu adevărat bântuită, diavolul şi evreii îşi dădeau cu siguranţă întâlnire acolo pentru sabaturi. Mirosul de praf şi de putreziciune îi întări această nouă idee.

Ar fi putut să plece şi să se mulţumească cu atât, dar tentaţia câştigului era prea mare. Numai o uşă dintre cele patru ale vestibulului era deschisă şi îi trecu pragul, stăpânindu-şi temerile. Era de ajuns să se gândească că un ducat de aur cântărea greu şi că douăzeci de ducaţi îi erau de ajuns unui lucrător la arsenal să-şi întreţină familia un an. Ea spera să câştige vreo sută, ba chiar o sută cincizeci. Adăugându-i bănetului din ascunzătoare, ar fi putut să părăsească în sfârşit laguna şi să se retragă într-unul dintre marile oraşe din sud, unde viaţa era frumoasă.

Mai trebuia să afle numele celor care se adunau acolo clandestin. Deocamdată, nu se arătau. Degeaba trăsese cu urechea, nu auzea decât ciudatele pârâituri ale oaselor

clădirii.

Kale era atât de roşie la faţă, încât Cecilia crezu că o să leşine.

— Revino-ţi... sunt doar nişte desene!

— Crezi... că... în fine... că e posibil... un bărbat într-o femeie?

— Nu se poate altfel ca să ai copii.

Kale rămase stupefiată. Numai animalele procedau aşa ca să nască pui şi, oricum, nu era chiar foarte sigură. În Grecia, copiii se năşteau când un bărbat şi o femeie se îmbrăţişau. Avea această informaţie preţioasă de la mama ei. Dar poate că veneţienii erau diferiţi! Regretă că nu putea să lămurească acest mister. Mama îi murise în urmă cu opt ani, în timpul unei invazii otomane, după dezastrul ungarilor în bătălia de la Mohacs, la care luase parte tatăl ei. Azi, turcii domneau peste un imperiu care se întindea de la Buda la Bassora şi de la Tlemcen la Aden, iar familia ei plătea tribut lui Soliman Magnificul. Pentru toate aceste motive, tatăl ei o trimisese la Veneţia.

— Eşti sigură? întrebă ea.

— Nu chiar, răspunse sincer Cecilia, care se încredea în simţul ei de observaţie.

Servitoarele rămăseseră grele după ce se distraseră prin

ungherele palatului. Se spuneau multe lucruri la bucătărie şi era un loc unde i-ar fi plăcut să se ducă, pentru că învăţai acolo regulile vieţii şi secretele femeilor. Cât priveşte cunoaşterea detaliilor acestor distracţii, lucrurile stăteau cu totul altfel. Totuşi, ar fi fost gata să pună prinsoare că ţinea pe genunchi cartea care reproducea aceste distracţii.

Cele două verişoare căzură pe gânduri, fiecare visând la acele uniri trupeşti. Liniştea era atât de adâncă, încât se auzeau murmurele îndepărtate ale oraşului. Auziră deodată voci înăbuşite. Nu veneau dinspre cheiuri.

— Ai auzit? întrebă Cecilia.

— Da... ce ciudat...

Ciudat era cuvântul potrivit. S-ar fi zis că era cineva dincolo de uşă. Cecilia şi Kale se înfiorară de spaimă.

Cecilia închise repede cartea şi o puse la locul ei. Avu prezenţa de spirit să ia Biblia. Pedeapsa ar fi fost mai mică dacă ar fi fost surprinse aplecate peste Sfintele Scripturi.

Încremenite, cu ochii ţintă la capitolul Judecătorii, se aşteptau s-o vadă pe Flora ivindu-se cu un cuţit în mână. Stătură nemişcate un moment, ascultând vocile neclare, apoi, neputând să mai reziste, Cecilia se duse şi-şi lipi urechea de uşă. Îşi manifestă imediat surprinderea faţă de

Kale: vocile nu veneau dinspre coridor.

— Nu e nimeni.

Kale făcu ochii mari. Dacă nu era nimeni, înseamnă că erau strigoi sau îngeri. Acele fiinţe invizibile aveau să apară şi să le pedepsească. O urmări cu privirea pe Cecilia. Complicea ei curajoasă se deplasă pe lângă rafturi, îşi lipi urechea de stinghiile verticale de lemn ale bibliotecii, dădu la o parte cărţi, îşi băgă capul în interiorul etajerelor. Apoi, se opri: descoperise ceva.

— De-aici vine, şopti ea.

Fără să vrea, Kale se apropie de verişoara ei. În spaţiul făcut de Cecilia între două tratate de matematică şi *Confesiunile* Sfântului Augustin, se vedea fundul lustruit al mobilei.

— Ascultă...

Kale îşi concentră auzul şi nu-şi putu reţine un mic strigăt. Recunoscuse vocea unchiului ei. Prin ce fenomen putea s-o audă? în spatele plăcii de lemn, se afla un zid solid, care se sprijinea pe cel al unei construcţii îngrozitoare abandonate. Cecilia, care gândea la fel, înţelese foarte repede că exista acolo un pasaj secret. Acea parte a bibliotecii era doar de faţadă. Un zâmbet abia schiţat îi conferi fetei o expresie de şiretenie, iată cum o

ştergea de la palat tatăl ei fără să stârnească bănuieli. Dar cine era cu el?

Nu cunoştea celelalte voci. Una dintre ele, efeminată, era mai puternică decât celelalte:

— Suportăm în continuare efectele nefaste ale înfrângerii de la Agnadel! Dumnezeu să-i pedepsească pe Bartolomeo d'Alviano şi pe contele di Piţigliano!

— Asta e poveste veche, zise altă voce. De atunci, am recucerit Padova şi am format alianţe.

— Şi Veneţia a fost excomunicată de Iuliu al II-lea, spuse a treia voce.

— De aceea, maestre Levy, am primit poporul dumitale.

Acum vorbise tatăl ei. Dar despre ce popor era vorba? Şi cine era acest jupân, al cărui nume nu aparţinea niciunei mari familii din Veneţia?

— Închis în ghetou, îl corectă Levy.

— Domnilor, nu ne aflăm aici ca să corectăm legea, interveni vocea efeminată, ci ca să luăm iniţiativa împotriva turcilor. Fiecare dintre noi trebuie să facă sacrificii şi să respecte planul preaiubitului nostru doge.

10

Dogele. Titlul răsună ca o bubuitură de tun în urechile bătrânei Flora. De când descoperise locul unde se adunau complotiştii – într-o încăpere mică, fără uşă vizibilă –, se înfiora la fiecare vorbă de-a lor. În plus, printre ei se afla şi Alessandro Baffo, stăpânul ei temut. Îi încălcase ordinele. Omul acela avea puterea să obţină închiderea ei pe vecie într-o mănăstire. Când auzi de doge, se trase imediat câţiva paşi înapoi în umbra unde stătea cu urechea la pândă. Tremurând, nu reuşea să-şi dea seama de amploarea dezvăluirilor. Vorbiseră despre răsturnarea alianţelor, de trădarea rând pe rând a Habsburgilor, Spaniei şi Franţei, stârnirea revoltei în rândul grecilor, cucerirea republicii maritime Ragusa şi a oraşului Durazzo. Dacă acţionau în secret în numele dogelui, nu putea să-i denunţe autorităţilor judiciare ale Veneţiei... Dar ambasadorului Franţei, da! Franţa era cea mai bogată ţară din Occident. Scuzii ei erau arătoşi, sunau bine şi aveau trecere pe toate pieţele Italiei! Simţi furnicături în vârful degetelor şi o fierbinţeală. Căldura şi mirosul ei de carne bătrână se răspândiră repede, atrăgându-i pe locuitorii acelui loc. O ureche exersată ar fi putut să audă ţârâiturile din aer şi foşnetele imperceptibile de pe gunoaie. Nu şi

Flora. Ea aduna în minte bănet peste bănet, trăgând cu urechea la vorbele acelui consiliu ocult. Era cu atât mai tulburător şi mai seducător cu cât, în balanţa negocierilor, fuseseră aruncate şi numele celor două verişoare, Cecilia şi Kale. Nu simţi că ceva i se strecura sub rochie şi nu ţipă decât atunci când un şobolan mai îndrăzneţ decât fraţii lui o muşcă de pulpa piciorului.

— Ce dracu'! exclamă unul dintre bărbaţi în încăperea vecină.

— Cine e acolo?

Flora ţâşni ca o săgeată din umbră şi se repezi spre adâncurile casei. Auzi clar spadele ieşind din teacă, înjurăturile celor care voiau s-o urmărească. Complotiştii se stânjeniră între ei încercând s-o prindă din urmă. Dar ea se depărtă îndeajuns ca să le scape. Pe chei, o luă la fugă spre strada Terra Canal. Cea mai bună soluţie de a-şi dezorienta urmăritorii şi cea mai uşoară pentru ea era să se piardă în labirintul cartierului Dorsodoro. Din străduţă în ulicioară şi de la poduri la cheiuri, avea să-şi şteargă urmele. După un ocol mare, care o făcu să treacă din Campo di San Margherita în Campo dei Carmini şi de la *rio* San Sebastian la *căile* Lunga, Flora ajunse în sfârşit pe drumul spre casă.

„Stăpânul poate m-a recunoscut... m-a recunoscut cu siguranţă... Doamne, dă-mi puţin timp şi-am să-ţi acopăr altarele cu flori până la ultima suflare... doar puţin timp”. Avea o dublură a cheii de la poarta grădinii şi se folosi de ea ca să intre în locuinţa familiei Baffo.

Înăuntru, domnea tăcerea. Nu făcu niciun zgomot. Cu pas uşor, urcă până în camera ei. Ca să-şi ia bănetul şi să facă drumul în sens invers nu i-ar fi trebuit mai mult decât să rostească un „Ave Maria”. Acum, trebuia să se refugieze la ambasadorul Franţei. Sigură de succesul ei şi de festa pe care avea să i-o joace acelui câine de Alessandro Baffo, acel stăpân peste care ar fi turnat scuipat şi excremente, adăuga în minte scuzii la ducaţii din caseta ei.

Cecilia şi Kale alergaseră din toate puterile. Strigăte şi înjurături răsunaseră în momentul în care urmau să afle de ce erau amestecate în acele ciudate tratative tainice. Ghemuite una în alta în patul mare cu baldachin, ale cărui perdele se deschideau spre camera mare şi întunecoasă, mobilată cu trepiede de bronz, cufere şi două statuete ale Mariei Magdalena, aduse de la Marsilia în urmă cu patru ani, aşteptau furtuna. Kale o ţinea strâns de mână pe verişoara ei, atât de strâns încât Cecilia simţea cum îi

bătea inima. Şi bătea cu putere biata de ea, ca şi cum ar fi vrut să iasă din pieptul slab al adolescentei, îi transmitea spaime pe care nu le avea. Pe când acel bubuit continuu al inimii o făcea să tremure, în palat se stârni zarvă mare.

Uşi trântite, tropăituri de paşi zdruncinând scara monumentală, zgomote metalice răsunară până în vârful acoperişului.

— Nu vreau, gemu Kale.

— Taci, nimeni nu ne-a văzut ieşind din bibliotecă. Şi nimeni nu trimite o armată să pedepsească două fetiţe.

Sunetele nu lăsau loc de îndoială. Alergau soldaţi. Suliţele şi spadele lor zornăiau, scrâşneau pe dale şi sunau pe marmura treptelor. Ceata aceea trecu prin faţa uşii camerei celor două verişoare şi îşi continuă înaintarea spre etajul de sus. Puţin mai târziu, ceata făcu cale întoarsă, dar, de data asta, uşa fetelor se deschise.

Cele două verişoare închiseră ochii şi se strânseră în braţe ca şi cum ar fi format acelaşi corp. Auziră paşii grei ai unui om înarmat.

— Unde e *ducña* voastră?

— Tată! exclamă Cecilia, deschizând ochii.

— Unde e?

— N-am văzut-o în seara asta.

— Ticăloasa! O să poruncesc să fie sfârtecată! răcni Alessandro.

Spumega de furie. Torţa pe care o ţinea îi înroşea faţa cu ochii injectaţi de sânge. Cecilia nu-l văzuse niciodată într-o stare asemănătoare. Se răsti la sergenţii care aşteptau în prag:

— Ce-aşteptaţi! Scotociţi tot oraşul. Ofer douăzeci de ducaţi celui care va da de ea! Iar voi, strângeţi-vă lucrurile. Va veni cineva să vă ia în zori, le spuse el fetelor.

Alessandro o recunoscuse pe Flora pe când fugea. Bătrâna lucra cu siguranţă pentru una dintre marile familii care i se opuneau lui Gritti. N-ar fi crezut-o în stare de atâta duplicitate. Această trădare avusese cel puţin meritul să ducă la bun sfârşit discuţiile cu trimişii dogelui. Va obţine cele patru mii de ducaţi şi facilităţi comerciale, în schimb, le pierdea pe fiica şi pe nepoata lui. Adică nimic, când ai inima uscată şi îţi lipseşte cu desăvârşire simţul familiei.

— Mergem la mama? întrebă Cecilia.

— O să mergeţi acolo unde porunceşte datoria faţă de republică.

După acest răspuns enigmatic, plecă trântind uşa. În sala joasă, portarul se apropie de el:

— Stăpâne, cineva vrea să vă vorbească.

— Nu e momentul!

— Vrea să vă facă dezvăluiri importante.

Alessandro oftă exasperat şi încuviinţă cu o mişcare scurtă a capului. Când îl văzu pe amărâtul care aştepta în spaţiul izolat al lojii portarului, unde, deasupra unei saltele de paie, atârnau cheile palatului şi un crucifix din lemn de măslin, abia se abţinu să nu-l lovească pe portar.

— Am venit pentru *ducña,* zise personajul jalnic care puţea a poşircă. Binecuvântarea trimisă de un înger ar fi avut acelaşi efect. Expresia feţei lui Alessandro se îmbună. Se uită la el amical, fratern, patern, cu ochii şi zâmbetul tânărului preot care vrea să uşureze sufletului aproapelui său.

— Prietene, providenţa te aduce!

— Nu, nevoia, monseniore.

Allesandro înţelese. Îşi desfăcu punga. Doi dinari de argint ajunseră în palma pe care o ţinu deschisă sub ochii amărâtului.

— Sunt un biet copist... Tatăl meu a dat faliment în comerţul cu zahăr.

Alţi doi dinari li se adăugară primilor. Copistul nu îndrăzni să mai ceară, simţind cum mijea furia în spatele

expresiei binevoitoare a lui Baffo. Luă delicat monedele şi le puse în buzunar.

— O să vă spun unde se află.

11

Francisc I o privea cu ochii lui de marmură de când fusese poftită în acea încăpere mare, plină de draperii grele şi de mobile mari cu colonade, luminată cu zgârcenie de patru lămpi cu ulei. Acel rege bărbos cu nas lung şi bărbia despicată de o gropiţă nu-i inspira deloc încredere. Flora se întreba acum dacă făcuse o alegere bună ducându-se la ambasadorul Franţei. Gândindu-se mai bine, spaniolii sau englezii s-ar fi dovedit parteneri mai buni... dar erau mai avari.

Acest blestemat secretar al ambasadorului nu se mai arăta de când orologiul enorm cu arc, având deasupra o salamandră aurită, bătuse de miezul nopţii. Salamandra era un animal detestabil, care îi amintea un fapt povestit de marinarii bretoni în escală la Veneţia: „Evreii, ca să facă şi mai dureroasă agonia Mântuitorului pe cruce, i-au trecut pe sub ochi animalele cele mai scârnave şi mai hidoase,

Iisus le-a privit cu bunătate, dar, când a venit rândul salamandrei, aspectul respingător al acestei mici reptile cu bale de venin l-a făcut să întoarcă privirea în altă parte de dezgust”.

De ce o lăsau să aştepte? Spusese sus şi tare că deţinea informaţii de primă importanţă despre viitorul regatului Franţei. Omuleţul slăbănog cu păr roşcat şi privire piezişă, purtând o vestă cu mâneci lungi din mătase roşie plină de dantele, care zicea că era primul secretar, o primise, dar ea invocase importanţa dezvăluirilor, nevrând să vorbească decât în prezenţa ambasadorului.

Trecuseră deja cinci ore de la dispariţia micului secretar. Flora îşi regândise planul de fugă de o sută de ori. Se va duce spre sudul Italiei sau sudul Franţei, într-unul dintre statele princiare ale Germaniei sau spre Lumea Nouă, în Malta sau la Amsterdam? Nu mai era stăpânită acum decât de o completă incertitudine şi acel palat situat pe *rio* San Felice devenise teribil de apăsător. Ferestrele erau doar cu puţin mai mari decât ferestruicile de aruncat proiectile din zidurile unei fortăreţe, umiditatea îşi lăsa amprenta peste tot şi umfla tencuiala tavanelor, scorojea pânzele, înverzea obiectele din aramă. Un miros de salpetru gâdila nările.

Nu, nu se afla în locul potrivit.

Un dinar de argint fusese de ajuns ca să aducă bucuria copistului. După ce o vânduse pe *ducña* seniorului Alessandro Venier Baffo, se repezise imediat într-una dintre cârciumile de lângă Rialto, acolo unde negustorii, aventurierii şi răufăcătorii petreceau în beţii interminabile. Pe străzile calde din Veneţia, circulau treizeci şi două de monede străine, treceau prin mâinile traficanţilor, sporeau bănetul codoaşelor şi sfârşeau într-o zi sau alta în casa de bani a statului.

Trântise brusc dinarul pe tejgheaua *Cavalerului Focos,* dar acest gest de proaspăt îmbogăţit n-o impresionase deloc pe crâşmăriţa grasă şi mustăcioasă care, din cauza unui tic nervos, clipea mereu din ochiul drept, în schimbul acelui ban, i se servise un urcior mic cu vin şi i se adusese o prostituată slavă îngălată. Între două duşti de vin, supsese sfârcurile roz ale femeii şi îi explorase cu degetele intimitatea, ceea ce îl făcuse să râdă.

Acum, după ce crâşma se închisese, rătăcea pe străzile şi podurile tăcute ale oraşului. Era ora neantului. Cea de dinaintea zorilor. Cu creierul înceţoşat, mergea clătinându-se în oraşul încremenit şi adormit. Se îndreptă apoi spre San Barnaba.

Îşi pierdu reperele când ajunse în Piaţa San Paolo, ceaţa îi ascundea contururile, biserica nu se vedea deloc. Înainta cu pas şovăielnic, deoarece îşi pierduse simţul orientării. Vinul ştersese planul oraşului din biata lui minte moleşită. Pe când se întreba dacă era pe partea corectă a canalului, apăru deodată un om îmbrăcat în negru, despicând ceaţa, cu faţa ciupită de vărsat şi cu o bonetă de piele pe cap.

Surprins, copistul se scuză şi vru să evite această întâlnire, dar al doilea om, şi el îmbrăcat în negru, uscat ca un curpen de vie, se lovi de el. Faţa îngustă cu ochii apropiaţi îl înspăimântă. Citi în ei condamnarea la moarte.

Nu putu să fugă. Omul îl apucă de brâu, blocându-i braţele, în timp ce complicele se pregătea să-i ia viaţa. Văzu cuţitul lat în mâna omului cu faţa ciupită de vărsat. Strigătul i se sugrumă când lama îi tăie beregata.

— Şi-a primit răsplata, spuse cel care îl ţinea.

— Caută-l prin buzunare şi să ne întoarcem la palat după noi ordine.

Necunoscuţii îl uşurară pe copist de cei trei dinari şi îl lăsară pradă şobolanilor, atraşi deja de mirosul sângelui. Nici el nu se aflase în locul potrivit.

12

Când îl văzu pe ambasador însoţit de primul secretar, Flora îşi recăpătă încrederea. Era un bărbat destul de frumos şi rafinat. Avea ochii căprui, o mustaţă fină deasupra unei guri în formă de inimă şi perle la urechi. Pielea rozalie de bebeluş mirosea a iasomie şi pe buze îi apăru zâmbetul cel mai sincer din lume când Flora se înclină în faţa lui.

Protocolul dură mai puţin de un minut. În spatele personajului important, slăbănogul se agită şi spuse cu voce piţigăiată:

— Doamna Flora Terrasso Facchi vrea să vă facă dezvăluiri importante, domnule conte.

— Importante, precum ziceţi, doamnă, replică contele. Ce-i atât de important şi eu nu ştiu? Veneţia este plină de zvonuri aduse de vântul Adriaticii, dar n-au mai multă consistenţă decât poveştile marinarilor beţi.

— Le-am aflat de la un apropiat al dogelui şi de la jupânul Alessandro Venier Baffo, spuse ea ridicând tonul.

Îşi recăpătase aerul rece şi dur de femeie care ştie totul, dar nu spune nimic fără răsplată. Interesul i se putea citi în privire. Nobilul francez nu pierdu timpul. O cântărise dintr-o privire. Sprâncenele i se arcuiră şi el se întoarse spre secretar.

— Dragul meu Arnaud, să vedem ce-i putem propune acestei doamne.

— Vreţi ducaţi, dinari, scuzi sau piaştri?

Ce obrăznicie! Să propui piaştri, banii necredincioşilor, unei bune creştine ca ea! Flora răspunse fără ezitare:

— Scuzi!

— Să înţeleg că vreţi să mergeţi în frumoasa noastră Franţă? întrebă ambasadorul, zâmbind cu amabilitate.

— Sper că veţi putea să mă urcaţi la bordul uneia dintre ambarcaţiunile franceze, răspunse Flora, care vedea în sfârşit orizontul luminându-se.

— Sigur că da, sigur că da, doamnă... Vă vom da bani de aur, dar se înţelege de la sine că veţi intra în posesia lor după ce veţi vorbi. Să vedem acum cât de valoros este ceea ce aveţi de spus.

Sosise în sfârşit momentul. Totul i se păru uşor. Povesti

exagerând ceea ce ştia, amestecând în complot şi numele amiralului Andrea Doria.

Flora nu reuşea să-şi revină. Flecăreala îi adusese trei sute de scuzi. Curând, Veneţia avea să fie doar o amintire îndepărtată. Va uita frumuseţile oraşului, păstrând în memorie doar cerşetorii, care îşi întindeau, lipsiţi de demnitate, ciotul braţelor în faţa bisericilor, prostituatele, care respirau viciul, cangrena evreiască a ghetoului, negustorii, care primiseră îngăduinţa să-i fure pe cetăţeni, miile de şobolani... Amintirile acestor spectacole se vor ivi în mintea ei atunci când va regreta îndeletnicirea de *ducña.*

„N-am să regret nimic”, îşi zise ea, după ce ajunse iar afară.

Slăbănogul o conduse la o gondolă. Ea îl urmă cu o siguranţă categorică, strângând la piept săculeţul de piele în care avea comoara. Ceaţa deasă ascundea părţi din case şi din canal. Binecuvântă această aliată. La ora aceea, avea ca spectatori doar pescarii care se întorceau din lagună şi cei care transportau legume. Nu avea de ce se teme din partea lor.

Urcă la bordul gondolei de un negru lucitor. Gondolierul era un ins solid, oacheş, care nu-i acordă nicio atenţie.

— O să vă duc la bordul vasului *Saint-Eustache.* Căpitanul este un apropiat al contelui. Corabia va ridica ancora în această după-amiază.

Vâsla răscoli nămolul şi gondola porni spre canalul Mizericordiei. Faţadele fantomatice dispărură. Pata mare şi albicioasă a insulei San Michele deveni vizibilă o clipă, apoi, ceaţa o înghiţi încet pe de-a-ntregul. Urmau să ocolească Arsenalul. Cel puţin aşa credea Flora, care se întreba cum se orienta gondolierul. Acesta fluiera din când în când. Lansa trei note monotone, care erau probabil auzite până la o sută de braţe de jur împrejur. Nu era singur. Dinspre tribord, îi răspundeau alte fluierături. Acest mod de a securiza navigaţia în lagună o agasa pe Flora. Nu era momentul să fie interceptaţi de vameşi.

Fluierăturile se apropiau. Flora avu chiar impresia că individul îndrepta gondola spre întâlnirea cu o barcă ce nu se vedea, dar căreia i se auzea acum bătaia vâslelor.

O proră plină de alge şi scoici străpunse perdeaua opacă. Aparţinea unei ambarcaţiuni greoaie cu pânza lăsată. Deoarece nu bătea vântul, şase vâslaşi se străduiau din toate puterile ca s-o pună în mişcare. Doi oameni îmbrăcaţi în negru stăteau la pupă şi un marinar ţinea cârma. Acesta din urmă nu făcu nimic ca să evite

abordajul lin.

— Cine sunt aceşti oameni? întrebă Flora, încruntându-se.

— Nişte prieteni, răspunse primul secretar. Vă vor duce direct spre corabia noastră. Vă rog, îi zise el, întinzându-i mâna.

Nu avea nevoie de niciun ajutor ca să urce la bordul noii ambarcaţiuni. Abia după ce-şi recăpătă echilibrul înţelese că ceva nu era în regulă. Cei doi oameni în negru dădură din cap, adresându-se primului secretar. Sub bonetele de piele, feţele lor păreau destul de ciudate. Unul avea obrajii ciupiţi de vărsat, iar mutra celuilalt era suptă ca a unui cadavru.

Flora se albi, se înfioră. Cei doi oameni se apropiară. Ea se clătină, gata să cadă, dar se prinse de catarg.

— Ce vreţi?

— Numai bine, draga mea, numai bine, răspunse omul cu faţa ciupită de vărsat, scoţând la iveală un cuţit cu lama curbată.

Întâi, se gândi că voia să-i ia banii. Reacţionă imediat. Nimeni nu avea să-i ia comoara! Prevăzuse această eventualitate. Deschise sacul şi scoase un pumnal spaniol încrustat cu sidef, pe care îl furase din sala de arme a

palatului cu patru luni în urmă.

— Drace! strigă omul cu faţa ciupită de vărsat.

— Se apără, căţeaua, zise cârmaciul. Prindeţi-o!

Un marinar încercă s-o apuce de picioare. Flora agită arma deasupra capului şi lovi violent faţa, pe care lama o despică brusc de la ochi până la obraz. Omul ţipă de durere. Tovarăşii lui ezitară, apoi, unul dintre ei avu ideea să-şi folosească vâsla grea.

Flora nu putu să evite şocul vâslei pe spate, se pomeni proiectată în faţă şi întâlni cuţitul omului cu faţa ciupită de vărsat. Îl simţi intrând undeva în pântece. Ciudat, nu simţi nicio durere. Vâsla o lovi din nou peste şale. Apoi, încă o dată. Marinarii îşi răzbunau tovarăşul. *Ducña* căzu pe fundul ambarcaţiunii, dar ei tot nu se opriră, izbind-o rând pe rând. Nu se mai auzeau decât loviturile înfundate în mormanul de carne terciuită şi de oase sfărâmate.

După un moment interminabil, secretarul dădu ordinul de oprire, repetat de proprietarul ambarcaţiunii. Năuci, dar satisfăcuţi, oamenii nu mai loviră. Cel cu faţa ciupită de vărsat îi dădu la o parte, se aplecă spre corpul inert şi îl pipăi cu mână de chirurg. Hoaşca bătrână trăia încă. Dădu din cap cu admiraţie: ar fi putut fi un bun ucigaş cu simbrie. O întoarse şi înfipse lent lama în partea de jos a

coastelor, acolo unde ştia că va întâlni rinichiul. O lovitură mortală şi curată. Flora îşi dădu sufletul. Nu ţipase nici măcar o dată. Poate că ar fi urlat văzându-l pe omul acela smulgându-i sacul? Dar urletul ei ar fi fost auzit poate doar pe lumea cealaltă, asmuţindu-i din nou pe demoni spre o nouă pradă.

— Pe toţi dracii! Ce de aur! exclamă omul cu faţa ciupită de vărsat.

— Scuzii sunt ai regatului Franţei, spuse secretarul.

Cei doi bărbaţi în negru se supuseră şi îi restituiră secretarului plata făcută de ambasador, apoi, îşi împărţiră ducaţii. Erau puţin peste patru sute. Zece pentru fiecare marinar, cincizeci pentru proprietarul ambarcaţiunii şi restul pentru ei. Contrar marinarilor, nu-şi manifestară bucuria. Îi aşteptau alte misiuni. Veneţia avea mulţi duşmani. Cu o privire posacă, urmăriră pregătirile pentru aruncarea în apă a cadavrului. Legară corpul femeii cu un lanţ greu, după ce îi luară bijuteriile şi îi tăiară un deget pe care avea un inel de aur. Apoi, îl azvârliră peste bord. Flora avea să ajungă hrană pentru peşti.

13

Duena nu-şi mai făcu apariţia în camera celor două tinere. Verişoarele au fost pregătite şi îmbrăcate de servitoarele întristate. Totuşi, niciuna nu deschise gura, nici la realizarea savantă a coafurii lor, plină de ace lungi de argint. Prea multe ameninţări planau asupra palatului. Soldaţii îl scotociseră în ajun, stârnind teamă şi suspiciune; alţii reveniseră în zori, dar erau diferiţi. Trebuie să fi servit un nobil important, pentru că hainele lor erau de un lux aproape ostentativ, ca săbiile lor cu garda incrustată cu pietre semipreţioase.

— Aţi văzut-o pe scorpie? le întrebă Cecilia pe femeile care se agitau în jurul cuferelor şi bagajelor.

— Nu ştim nimic... nimic! răspunse una dintre ele. Tatăl vostru o să apară imediat. Trebuie să fiţi gata de plecare.

Încotro? Dacă era să ţină seama de spusele tatălui ei, ar fi trebuit să plece de la răsăritul soarelui, dar acesta strălucea deja deasupra valurilor şi acoperişurilor. Cecilia o privi îngrijorată pe Kalé. Amândouă îmbrăcaseră veşmintele cele mai frumoase la cererea lui Alessandro. Colierele primite la prima împărtăşanie şi cruciuliţele stârneau reflexe aurii pe catifeaua roşu-violacee a rochilor

identice, pe care le purtau în zilele de ceremonie. Fuseseră pregătite aşa cum erau pregătite în Antichitate animalele pentru sacrificiu.

Deodată, răsunară clopotele care îi chemau pe credincioşi la slujba de la ora zece. Cecilia era cufundată în gânduri. Acele sunete îi aminteau de biserica dei Frari, de cei doi archebuzieri, de emoţiile abia născute, de dorinţa de libertate. Şi dacă tatăl ei le trimitea la mănăstire! Privi în jur, se apropie de fereastră, căută un punct de fugă. Dar nici mintea nu putea să evadeze. Era condamnată. Sunetul clopotelor se stinse uşor. În acel moment, uşa camerei se deschise, apăru stăpânul casei şi servitoarele se înghesuiră să iasă cât mai repede.

Alessandro nu le privi cum se grăbeau să dispară. Era atent numai la fiica şi la nepoata lui. Frumoasele tinere valorau cât greutatea lor în aur. Un zâmbet îi lumină faţa trasă de oboseală. Viaţa era splendidă. Avea să facă economie de o dotă, îşi va însuşi o parte din moştenirea nepoatei şi va câştiga prestigiu. Cu puţin noroc sau un mic brânci din partea Cerului, soţia lui se va prăpădi de o boală de plămâni. Jeanne Vanier Baffo avea bronhiile fragile şi, când venea toamna şi se răcorea, scuipa sânge. Moartea asta l-ar fi făcut un om şi mai bogat. Dumnezeu va şti să

se arate îngăduitor cu el.

— V-aţi făcut rugăciunea? le întrebă pe fete.

Întrebarea o surprinse pe Cecilia.

— Aţi făcut-o? insistă el.

— Da, minţi Cecilia. Ne-am rugat pentru biata noastră *ducña* care te-a supărat.

Alessandro se uită la fiica lui chiorâş. Fătuca asta îl lua peste picior? Dar expresia feţei părea sinceră.

„Devine femeie”, îşi zise el, privind-o cu atenţie. Buzele îi erau pline de sevă, un suc de fruct roşu care le făcea senzuale şi atrăgătoare.

— I-am spus să plece. La ora asta, *ducña* voastră e în drum spre Franţa.

— Franţa!

— Ea a vrut. Voi n-o să mergeţi atât de departe, adăugă el.

Nu atât de departe... în apropiere, erau vreo zece mănăstiri. Cecilia strânse dinţii şi pumnii. Nimeni n-o va închide în mănăstire! Niciodată! Ce intenţii avea tatăl ei? Măcar de-ar fi putut auzi mai mult în ajun! Dacă... Nu faci planuri cu atâţia „dacă”. Îndrăzni o ultimă întrebare:

— O voi revedea pe mama?

— Asta nu depinde de mine.

— Ai toată autoritatea asupra mea! Cine ar putea să se opună în afară de Dumnezeu, Inchiziţia şi dogele?

— Destul!

Alessandro pălise. Îi era teamă de ce se va întâmpla în săptămânile următoare. Cei care urmau să ia în mâini destinele acestor două fete nărăvaşe ar fi putut să renunţe la intenţiile lor. Fuseseră alese şi alte fete. Cecilia şi Kalé ar fi putut să fie trimise înapoi. În acest caz... Prin minte îi trecu un gând josnic şi murdar: vor ajunge lângă Flora. Sângele îi coloră din nou faţa şi, vrând parcă să se scuze în faţa Domnului, care îi citea gândurile, adăugă:

— Să ştiţi că am luat hotărârea să mă despart de voi nesilit de nimeni şi în cunoştinţă de cauză. Cei care vor avea grijă de voi şi de educaţia voastră sunt infinit mai bogaţi decât mine. Într-o zi, poate, va trebui să mă aşez în genunchi sau să mă prosternez în faţa voastră, dar, până la acea zi îndepărtată, vă rog să vă supuneţi voinţei noilor voştri tutori. Acum, să plecăm, suntem aşteptaţi!

14

Cecilia, Kale şi Alessandro urcară într-una dintre cele trei

gondole acostate în faţa palatului. Cei opt spadasini, cu veşminte de parveniţi, săriră în celelalte două. Toate se îndreptară spre Canal Grande. Principala cale de circulaţie din Veneţia era tot timpul zilei ocupată de un şir triplu de bărci care, încărcate, încercau să ajungă la ţărmurile republicii, unde le aşteptau severii vameşi. În perimetrul zonei Rialto, piramide de saci de făină se ridicau cât vedeai cu ochii, butoaie cu vin formau baricade de netrecut, vastul *fondaccio* al uleiului era plin de butoaie provenite de la mori renumite din Creta, Sicilia, Poilles şi Calabria. Peste tot, oamenii erau cocoşaţi de povara lingourilor de fier şi de cupru, a coşurilor cu citrice şi a sacilor cu legume, care, rând pe rând, treceau la cântarul public, înainte de a fi duse în hală. Niciuna dintre aceste manevre nu le scăpa vigilenţei oştenilor înalţilor funcţionari de la biroul vămii şi magistraţilor sării. Cu acest flux venit pe valuri se amestecau numeroşi reprezentanţi ai corporaţiilor, care pândeau o afacere bună, o prăbuşire a vânzărilor. Cei mai numeroşi, negustorii din San Paolo şi San Marco, asediau hala cu ajutoarele lor şi, în pofida distanţei, Cecilia şi Kale îi auzeau lăudându-şi marfa şi târguindu-se cu îndârjire. Dar ambarcaţiunea adolescentelor nu o luă spre Rialto, ci spre port,

strecurându-se printre şalande. După un cot larg, canalul se deschidea către port. O pădure de catarge se întindea de la Capul della Salute la Şanţ Elena, mascând insulele Giudecca şi San Giorgio Maggiore. Cecilia şi Kale nu se putură abţine să nu privească pavilioanele acestor vase. Aveau să fie date pe mâna unuia dintre căpitanii puternicelor galioane spaniole, dintre comandanţii grelelor nave genoveze, dintre acei aventurieri francezi sau portughezi care aveau relaţii cu turcii? Vor fi îmbarcate pe o galeră rapidă şi înarmată pentru incursiuni în largul mării? Vor fi predate vreunui negustor olandez? Lei, cruci, chei, potire şi dragoni împodobeau lungile stindarde ale acestor nave, care acostaseră acolo cu sutele. Ele stârneau puternic imaginaţia verişoarelor.

Gondolele au fost înconjurate de o armată de bărci, care se deplasau între flancurile acestei flote nemişcate. Ele încărcau şi descărcau oameni, animale şi mărfuri, claie peste grămadă, fără prioritate aparentă. Zarva haotică acoperea sunetul trompetelor din Piaţa San Marco. Dogele îşi părăsise oare reşedinţa?

Cecilia privi cum devenea tot mai mare coca unui vas spaniol, a cărui etravă ameninţătoare se mişca în ritmul lent al mării. „Nu Spania! Nu Spania!”, îşi zise ea cu

fermitate. Simţea planând umbra Inchiziţiei sub vergele acelei nave. Nu voia să navigheze spre ţara rugurilor şi sfârtecărilor. Nu Spania!

Gondolele se abătură de la traiectoria fatală. Cotiră spre ţărm, trecând pe lângă Piaţa San Marco şi cele două canale care urmau. Uimite, adolescentele văzură că se îndreptau către rio dei Greci. Gabarele erau şi mai numeroase în această parte a ţărmului; îşi livrau încărcătura de călători ospiciilor şi hanurilor ridicate între grânare şi depozite, ale căror schelete de lemn se succedau până la Arsenal.

Melodii de sărbătoare ajungeau la urechea verişoarelor. Viole şi viori cu trei coarde, flaute şi trompete, tobe şi tamburine îşi uneau forţele să-i întâmpine pe nou-sosiţi. Cu aceste instrumente se amestecau vocile zeflemitoare ale prostituatelor şi cele ale negustorilor ambulanţi de medalii.

Cecilia zări femei cu bijuterii fără valoare, cu picioarele şi sânii dezgoliţi o clipită. Nu se apropiase niciodată de ele. Acolo unde locuia, nu exista aşa ceva. Cel puţin, nu erau atât de agresive. Manevrele lor o făcură să uite scopul acelei ieşiri. Abordau bărbaţii, se frecau de ei, zâmbeau, mişcau buzele şi limba, mimând sugerea. Negocieri scurte,

pipăieli... şi cuplurile se formau şi dispăreau în cârciumi sau depozite, sub privirea complice a inspectorilor delegaţi de procuratori. Ei preferau să încaseze chiriile şi comisioanele. Represiunea ar fi distrus comerţul cel mai lucrativ din oraş.

Cecilia remarcă rigiditatea tatălui ei. Alessandro era hipnotizat de etalarea acelor trupuri. La fel şi ceilalţi. Mintea li se pierdea între coapsele desfăcute.

Se aflau aproape de ţărm şi gabarele, bord la bord şi spate în spate, se împotmoleau în apele murdare şi formau adevărate pontoane. Cecilia, ascultându-şi numai instinctul, se ridică brusc, sări pe ambarcaţiunea vecină, apoi pe următoarea. După şapte salturi, ajunse pe chei.

Tatăl ei era prea stupefiat ca să strige. Soldaţii rămăseseră prea uluiţi ca să reacţioneze. O văzură strecurându-se printre coşuri şi baloturi, trecând printre târfe şi muzicanţi.

— Prindeţi-o!

Strigătul ieşi ca o ghiulea din pieptul lui Alessandro, care se avântă înaintea zbirilor, dând peste un olandez, care se prăbuşi pe un coş mare cu peşte înainte să cadă în apă.

Afurisita lui de fată dispăruse. Îşi luase zborul asul lui din mânecă. Adio glorie. Avu o tresărire de animal rănit şi,

spumegând de furie, arătă o pungă cetăţenilor indiferenţi.

— Fiica mea tocmai a fugit de teama mănăstirii. Am aici treizeci de ducaţi pentru cel care mi-o va aduce.

Magia aurului funcţionă pe dată. O armată de pramatii se formă imediat. Trei haite de cerşetori, de călugări caterisiţi şi de marinari uitară de parfumul femeilor. Alergară în toate direcţiile răcnind care mai de care pe străduţele înguste ale oraşului. Nu ştiau cum arăta fata, dar se năpustiră asupra tuturor tinerelor îmbrăcate frumos. În faţa bisericii San Zaccaria, patru au fost luate pe sus, în ciuda strigătelor disperate ale mamelor. Aruncate ca nişte pachete de rufărie murdară la picioarele lui Alessandro, toate plângeau.

— Idioţilor! strigă Alessandro, blestemându-se că provocase acest mare tămbălău.

Ura acea plebe, toate acele feţe ţâfnoase. Flori maladive şi veninoase care se roteau, se învârteau în jurul lui, toate de aceeaşi teapă, cu guri negre şi ştirbe, ochi injectaţi de sânge şi chici păduchioase, un întreg buchet veştejit puţind a cloacă. O mână îl prinse de braţ.

— Frumosule domn, e timpul să dai ceva.

Un braţ trecu pe după braţul lui.

— Doar câţiva ducaţi!

— Şi-o să-ţi dăm fiica înapoi... fecioară.

Alessandro se înfurie de-a binelea. Cu o mişcare largă a corpului, scoase spada lungă şi biciui aerul în jurul lui. Lama crestă câteva feţe.

— Ajutor! strigă el.

Alte spade se iviră imediat, escorta boiernaşilor. Ele provocară retrageri şi strigăte de mânie. În câteva clipe, străduţa se goli, podurile fură luate cu asalt şi acele gunoaie ale societăţii o luară la sănătoasa. Alessandro încă tremura când porumbeii luară din nou în posesie acel loc.

— N-au să ne mai deranjeze, spuse unul dintre oameni, ştergându-şi lama spadei. De ce aţi apelat la ei?

Alessandro se dezmetici. Cine era acel neruşinat? Se uită bine la el, dar nu află mai mult. Omul avea nişte ochi focoşi, ceva oriental şi implacabil pe faţă.

— Nu vreau s-o pierd...

— S-o pierdeţi!

Omul râse ironic.

— Ştie să înoate?

— Nu.

— Ar putea să aibă complici?

— Imposibil!

— Atunci, o să punem mâna pe ea mai devreme sau mai

târziu. Veneţia este cea mai frumoasă închisoare, dar şi cea mai frumoasă pervertită. Rugaţi-vă ca mititica să nu-şi piardă pe drum virginitatea.

— Obraznicule!

— Michele Mousmar, la ordinele voastre, domnule. Am fost locotenent în armata marelui Doria şi servesc în prezent interesele Consiliului celor Zece şi ale cui ştiţi! O să vă găsesc porumbiţa şi îmi datoraţi scuze. Hei, voi ceilalţi! Anunţaţi-ne agenţii. Vreau să fie controlate toate podurile, de la ghetou la Arsenal! Aveţi noroc, domnule Baffo... da, noroc. Ar fi putut să vi-l trimită pe Marsiliez, care n-are acelaşi simţ al onoarei ca mine. Rugaţi-vă să nu-l întâlniţi niciodată pe el şi pe oamenii lui, ceea ce n-a putut să evite *ducna* Flora; îl cheamă Antonine Gaufredi şi el va fi însărcinat cu paza fiicei voastre.

După aceste cuvinte, adulmecă aerul, vrând parcă să-şi caute prada, apoi, porni spre străduţa della Chiesa. „Fugara” trecuse pe acolo. Alessandro îl privi plecând, neştiind cum să ia din nou situaţia în mâini. Îşi dădu seama că nu mai controla evenimentele, că fiica lui nu-i mai aparţinea, că era doar un negustor de rangul doi, care visa la un blazon şi la titluri. Dar ce vis frumos! Realizabil.

Se întoarse spre cheiuri. Kale era tot în gondolă. Trebuia

s-o livreze.

— Hei, micuţo! încotro te grăbeşti?

Cecilia nu-i dădu atenţie celui care i se adresase. Grăbi pasul, cu o expresie severă pe faţă, măsurând timpul şi distanţa care o despărţeau de un punct pe care nu-l cunoştea. Ştia că Veneţia era o insulă. Era greu s-o părăsească. Putea să ajungă la Cannaregio şi să tocmească un pescar. Să sacrifice una dintre medaliile ei de aur şi să ajungă la Mestre. Pe urmă... la capătul unui drum necunoscut, se găsea mama ei... Cu mult înainte, se afla cartierul Cannaregio, despre care nu ştia nimic, nici măcar poziţia în acel labirint imens. Memora fiecare piatră, fiecare pod, fiecare stradă. Părăsise strada della Chiesa, apucase pe o stradă largă, Giuffa, traversase Campo di Santa Maria Formosa, alte două străzi, din ce în ce mai populare.

— Hei, micuţo! Cu tine am vorbit!

De data asta, Cecilia simţi un fior. Aruncă o privire spre cel care nu-i da pace. O brută. Era legat la frunte cu o pânză albă, avea ochii urduroşi şi vicioşi, zâmbea sau, mai curând, îşi arăta dinţii ştirbi. Tânăra trebuia să găsească o soluţie ca să scape de acel admirator suspect.

Ajunsă pe podul de peste *rio* della Fava, o luă din nou la

fugă.

15

Cecilia alerga, simţindu-şi pieptul cuprins parcă de flăcări. Nu era antrenată să facă un astfel de efort. În mod obişnuit, o lăsa mult în urmă pe Flora pe culoarele palatului. Numai teama o împingea să se autodepăşească. Puţin câte puţin, pătrundea într-o lume unde nimănui nu-i păsa de situaţia ei disperată. Un diavol o urmărea şi oamenii râdeau de ea, fată cuminte rătăcită acolo în veşmintele ei scumpe. Unde se afla? Cu siguranţă, prea aproape de Rialto! Nu întâlnea nici măcar patrule însărcinate cu ordinea care s-o apere, pentru că nicio lege a Serenissimei nu se aplica în acele locuri de pierzanie.

— O să te sufoci dacă mai alergi aşa! îi strigă înfumuratul în zdrenţe.

— Domnule, ocrotiţi-mă! îi ceru ea unui bărbat în haină de catifea stacojie, care purta la gât un lanţ mare din argint de negustor din Pisa.

— Ce tarif ai?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Biată sclifosită, dă-te la o parte din drumul meu!

O îmbrânci cu brutalitate şi-i făcu cu ochiul brutei.

Urmăritorul îi răspunse în acelaşi fel şi-şi continuă vânătoarea. Nu se grăbea. Nu voia s-o înghesuie în mijlocul tuturor acelor aventurieri de alcov. Mai devreme sau mai târziu, se va rătăci pe străduţele pustii, dacă va continua să meargă spre nordul oraşului.

O lacrimă i se rostogoli pe obraz. Unde era, dacă nu în iad? în jur, în cele mai mici colţuri, în umbra fundăturilor duhnitoare, codoaşe grăsane şi mijlocitori perverşi îşi disputau comerţul cu femei. De la fetiţa inocentă la efebul frumos, de la turcoaica durdulie la tulburătoarea persană, de la sălbatica africană la dura mongolă, de la alba saxonă la indianca arămie, totul se vindea şi totul se cumpăra. Şi clienţi erau, slavă Domnului!

Erau sute de soldaţi, călugări, lucrători, răspopiţi, meşteşugari, bărbaţi fără scrupule şi taţi de familie cumsecade: toţi dădeau târcoale tavernelor sau se înghesuiau în tripourile vestite. Cecilia credea că îi auzea gemând în cocioabele păduchioase, hulind între coapsele desfăcute. Pleava şi elita societăţii se amestecau acolo între cele două sute de biserici şi cele cinci sute de palate ale Serenissimei.

Tânăra nu aştepta niciun ajutor. Vinul era zeul, jocul, pasiunea şi împreunarea trupească, plăcerea lor. Alerga întruna. Prin perdelele unsuroase de fumul prăjelilor, văzu zornăind aurul şi scoţându-se cuţitele pentru o bucată de piele. Zări şi ochi care o cercetau cu jind. Era atât de frumoasă în rochia ei de sărbătoare, atât de adorabilă cum gâfâia, încât aprindea poftele.

Libertatea înseamnă şi riscuri. Poate prea multe riscuri. Un moment, avu tentaţia să facă imediat cale întoarsă şi să-i ceară iertare tatălui ei. Dezgustul de a se supune îi alungă ezitările; pătrunse şi mai adânc în Veneţia tuturor pericolelor şi nu mai simţi atingerile uşoare, răsuflările calde, senzualitatea privirilor, vocile primejdioase ale propunerilor murdare, nici chiar mâinile îndrăzneţe care o atingeau.

Deodată, se lovi de pieptul unei femei cu buzele colorate în albastru. Avea înfăţişare de curtezană în rochia ei de mătase cu dunguţe, iar aurul cerceilor care îi atârnau la urechi şi cel al inelelor care îi îngreunau degetele spunea multe despre poziţia ei socială.

„Genul de femeie care îi place tatălui meu!”, îşi zise Cecilia, cu dezgust şi dispreţ.

— Vrei să câştigi un dinar de argint, fiică de prinţ? Am

simţuri de satisfăcut, zise curtezana, încercând s-o prindă de bărbie.

Cecilia o muşcă. Femeia înjură şi încercă s-o apuce de păr, dar bruta îi opri mâna.

— Nu trebuie să te atingi de ea! E a mea! zise el, privind în urma Ceciliei, care fugea. A mea!

După ce îşi impuse dreptul, fulgeră cu privirea târfele şi pe clienţii lor. Acest timp pierdut îl făcu să-şi scape din vedere prada, fata dispăruse. Dispăruse...

După ce alergă alţi câţiva zeci de metri şi trecu două poduri, Cecilia reuşi să iasă din zona unde sălăşluiau ciurucurile societăţii. Reîncepu să spere când dădu cu ochii de latul canal al Mizericordiei, unde ambarcaţiunile livrau cantităţi enorme de legume şi fructe proaspete. Dincolo de el, o linie frântă de case în demolare sau în construcţie se întindea de la lagună la *rio* de Santa Fosca. Acolo îşi văzu salvarea. Va putea să se ascundă până la căderea nopţii într-unul dintre acele şantiere.

Protejată de pietrele uzate ale unei vechi cocioabe, căreia i se îndepărtase deja acoperişul şi etajul al treilea, Cecilia aştepta să se facă noapte. Ore în şir, ascultase descrescând zgomotul târnăcoapelor şi dălţilor unei echipe de lucrători care demolau o capelă vecină. Era din piatră,

contopită cu pietrele. Şobolanii veniseră s-o miroase, dar o consideraseră prea vie, gata să lupte, periculoasă, şi se retrăseseră în ordine, aşteptând o ocazie. Cecilia nu-şi lua ochii de la uşa arcuită pe unde intrase. Palidă ca ceara, cu marginea buzelor încreţită, răsuflând lent şi măsurat, cu o greutate în pântece, îşi păndea duşmanul.

Bărbatul nu renunţase. Era convinsă de asta. Unde era? Ştia că-şi găsise refugiul în acel cartier al Mizericordiei?... îl simţea dând târcoale printre dărâmături, urcând pe schele, scotocind. Se apropia.

Bruta nu era departe, se strecura fără zgomot printre bucăţile de ziduri şi palisade, impulsurile solicitându-i corpul şi aducându-l în stadiul de animal. Implacabil, se apropia de fata fragilă care era probabil ascunsă acolo sau acolo, iscodind cu privirea, la fiecare pas, grinzile şi mormanele de moloz, printre ranforturi, pe treptele scărilor care nu duceau nicăieri.

„Nu poate să-mi scape”, îşi zicea el. Avea convingerea unui vânător cunoscător al tuturor şiretlicurilor. Se născuse acolo, în mijlocul săracilor şi răufăcătorilor, şi-şi petrecuse toată viaţa furând, răpind, trăind din micul trafic, servind cauzele rele, spionând, denunţând. Oraşul era o prelungire a lui însuşi, un vechi complice care nu-i

refuza nimic. Intuiţia îi era atât de puternică, încât, la un moment dat, materia deveni permeabilă pentru el.

„Aici e”, îşi spuse el, oprindu-se în faţa unui imobil care îşi pierduse partea de sus şi ferestrele. O uşă curbată, al cărei batant fusese scos, îl atrăgea irezistibil. Ca o felină înainte de rut, o nouă înfiorare şi un nou clocot al sângelui îl făcură să scoată un fel de geamăt. Făcu un pas, încă unul, sondând cu privirea întunericul.

Umbra se detaşa pe umbră. Umbra înghiţea golul care îi despărţea. Cecilia îl văzu cu claritate. Ajungea până la ea răsuflarea sacadată şi mirosurile de peşte şi de rânced. Bărbatul o descoperise, ghemuită lângă o grămadă de moloni. Privirile li se întâlniră. Cecilia încercă să-şi ţină în frâu spaima.

— Vino, frumoasa mea, zise bărbatul, cu voce răguşită.

Adolescenta înghiţi în sec şi-şi întinse membrele devenite ca de plumb, mâna ei scotoci prin părul desfăcut: două ace lungi încă îi menţineau câteva şuviţe. Apucă bine unul între degetul mare şi arătător, lăsându-şi braţul să cadă pe lângă corp.

Bărbatul nu observă nimic. Se umflă în pene. Fata era îmblânzită, avea să fie a lui. Tânăra se apropia de el cu capul în jos, plăpândă, fecioară fără nicio îndoială, îşi

imagina prima penetrare, ţipătul juvenil, sângele cald de-a lungul membrului. Totul în atitudinea acelei adolescente promitea voluptate şi mare plăcere; va face din ea ce va dori, o va închiria unor bătrâni vicioşi plini de parale. Se linse pe buze: degetele jilave se întinseră spre partea de sus a rochiei; în capul lui, fata era deja goală. Această supunere neaşteptată nu iscă în mintea lui nicio bănuială. Cu puţină atenţie când feţele îi se apropiară, ar fi putut să vadă cum pupilele fetei erau traversate de fulgere sălbatice, care nu se potriveau deloc cu supunerea aparentă.

E a mea! îşi zise el, în timp ce acul urca spre faţa lui cu viteza unei săgeţi trase de un arcaş.

Acul îi intrase în ochiul stâng. Bărbatul nu putu nici măcar să ţipe, atât de puternică era durerea, blocându-i plămânii, gâtul. Neputând s-o apuce pe Cecilia, care îi scăpa, mâinile lui tremurânde pipăiră tija de argint. Tânăra părăsi cartierul Mizericordiei. Se avântă, cu toată puterea picioarelor, într-o fugă disperată. Nu-şi făcea iluzii. Bruta va dori să se răzbune, s-o violeze şi s-o ucidă. Când reveni la mulţimea de gură-cască, nu mai căută ajutor, nici măcar la familiile care se răcoreau în faţa caselor. Nu făcea parte din clasa lor.

Nu reuşi să se piardă pe străduţe; bărbatul o descoperi în momentul în care ajungea într-un loc ciudat, după ce trecuse un pod şi un fel de arcadă flancată de un post de pază gol. Case foarte înalte înconjurau o piaţă goală. Ridică ochii spre faţadele întunecate, cu o mulţime de ferestre înguste. Era un fel de cazarmă tristă, totuşi se auzeau de acolo cântece, râsete de copii, însoţite de un vacarm de ustensile de metal, iar în aer pluteau mirosuri necunoscute de bucătărie. O altă lume vieţuia dincolo de ferestrele care erau ca nişte ochi aplecaţi spre disperarea ei. Văzu siluete profilându-se pe dreptunghiurile de lumină, strigă, dar nimic nu părea să poată ajunge până la ele. Mai ales strigătele.

Strigă după ajutor. La vreo douăzeci de paşi de ea, bruta mârâi de mulţumire. Nu avea nicio şansă ca să vină cineva s-o apere. Gardianul din post zăcea probabil beat pe undeva: cei de acolo nu aveau dreptul să se arate după căderea nopţii. Ea strigă din nou. Bărbatul trase mult aer în piept, înainte de cursa finală. Nu mai simţea durerea, nici sângele care îi curgea până la gură şi pe care îl lingea, vedea doar acel mic animal înspăimântat, care avea să se prăbuşească curând de epuizare.

Ceciiia nu încercă să ajungă la una dintre străduţele

întunecate din partea opusă a pieţei. Se îndreptă direct spre o uşă masivă marcată cu stele. Vlăguită, bătu cu degetele în lemnul rugos.

— Ajutor! strigă ea. Ajutor!

Nimeni nu veni să-i deschidă. În spatele zidurilor groase, oamenii cântau mai departe într-o limbă misterioasă. Ciocanele şi poansoanele zăngăneau, acoperindu-i vocea epuizată. În mijlocul acelor note ascuţite şi metalice, percepu zgomotul paşilor brutei pe pavaj. Nu mai îndrăzni să înfrunte primejdia.

Bărbatul se opri la un pas de ea. Îi atinse părul. Ea ar fi vrut să i se oprească inima din piept.

— O să plăteşti! zise el.

— Nu! ripostă ea.

— Ha! Ha! Nu mai spune, replică el, rânjind. Ai fi putut să scapi ieftin! Acum, va trebui să-mi plăteşti cu dobândă!

— Omoară-mă! răspunse ea, întorcându-se brusc, ia-mi viaţa... profită de puţinul timp care ţi-a mai rămas să te bucuri de lumea asta. Pentru că nici tu nu vei mai trăi mult.

Ochii adolescentei scăpărau de ură şi îi spuneau că, dacă o va silui, îl aştepta moartea!

El ar fi trebuit s-o omoare imediat, dar dorinţa de a o

viola era prea stăruitoare în fiinţa lui, prea neştirbită în mintea lui. De la început, fusese obsedat de o singură dorinţă, s-o posede şi să înjosească trupul acela alb şi parfumat.

Atunci, începu să lovească, ca să nu mai vadă acea privire dură şi implacabilă, lovi până când ea se prăbuşi, fără cunoştinţă. În acel moment, cu o spumă roz pe buze, murmură:

— Acum nu mai eşti atât de mândră, nu?

Apoi, îşi strecură mâna sub rochie şi urcă spre sex, dezgolindu-i coapsele. Oftă, înghiţi în sec, gâfâi când degetele atinseră uşor părţile intime ale adolescentei. Neputând să se mai stăpânească, desfăcu sfoara care îi lega nădragii şi se aruncă asupra ei. Între picioarele depărtate, încercă s-o pătrundă dintr-o singură sforţare.

Atunci, ea deschise ochii. O greutate mare îi apăsa corpul, o greutate inertă. Bărbatul stătea pe ea, dar nu mişca. Nu-l simţea în ea. N-o pătrunsese. Cu o mână ezitantă, respinse capul brutei sprijinit pe gâtul ei şi văzu oamenii aflaţi la câţiva paşi. Unul dintre ei avea în mână un retevei greu. În spatele ei, uşa se deschisese şi, în prag, un bărbat impozant cu barbă lungă le făcu semn celorlalţi.

— Duceţi-o în laboratorul meu şi închideţi-o pe

necredincioasa asta în magazia de metale.

Oamenii o ridicară pe sus şi o duseră spre lumină. Cecilia îşi pierdu din nou cunoştinţa.

16

Cecilia plutea pe un nor. Sub ea, Veneţia se întindea, cu vinişoare gri, înconjurate de albastru, acoperită de purpură şi de aur. Avea impresia că se afla printre îngeri, că nu mai avea corp. De aceea, când norul se rupse şi ea căzu spre oraş, când văzu feţele îngrozitoare ridicate spre ea, mâinile care se întindeau cu aviditate, gurile care se deschideau s-o muşte, ţipă de spaimă.

— Gata... Nu mai e nicio primejdie.

Căderea se sfârşi într-un pat de paie, unde deschise ochii. Nu mai era probabil în viaţă. Bărbatul aşezat la căpătâiul ei semăna cu un patriarh din Biblie. Avea părul negru lung şi buclat, barba îi cădea pe piept şi o privea cu ochi de un albastru ce semăna cu corindonul de India. Avea misterul şi reflexele lui. Faţa îi era plină de mănunchiuri de riduri. Ai fi putut să-i dai o sută de ani sau treizeci.

Inspira respect şi teamă.

— Bine ai revenit printre noi, spuse necunoscutul, prinzând-o de mână.

Ea şi-o trase brusc. Nu avea încredere în acel om şi locul mirosea a sulf.

— N-ai de ce să-ţi fie teamă, sunt medic.

— Medic?

Cecilia se încruntă. Medicul familiei, mai exact, al mamei sale era de un mare rafinament şi vorbea o latină curată. Purta haine de mătase şi de lână vopsită în Olanda, bijuterii strălucitoare la gât, inele lucitoare pe degete şi, la brâu, un pumnal austriac cu mânerul incrustat cu granate galbene.

El era un medic adevărat!

Nu acel om îmbrăcat ca un negustor de lemne, cu un anteriu negru cu mâneci lungi şi pe cap cu o scufă caraghioasă pe cap.

— Medic evreu, precizează el. Etienne Levy, la dispoziţia ta.

Cecilia făcu ochii mari de stupoare. Un evreu! Unul dintre acei jidani blestemaţi, care fugiseră de la Mestre în timpul războiului contra Ligii de la Cambrai ca să vină să-i fure pe veneţieni!

Medicul zâmbi şi, ca şi cum i-ar fi putut citi gândurile adolescentei, adăugă:

— Comunitatea mea nu l-a răstignit pe Hristos, nu trăieşte în desfrâu, nu se ocupă cu camăta. Suntem mulţi aici care ne ghidăm după principiile Talmudului babilonian Rav Hunna, care îi pune în gardă pe profitori.

— Tatăl meu spune că aţi venit să jefuiţi republica.

— Tatăl tău este cel mai acerb şi cel mai rapace dintre negustorii din Veneţia.

— Îl cunoşti pe tatăl meu?

— Cine nu-l cunoaşte pe Alessandro Venier Baffo? Cel care îşi purifică sufletul importând talc.

— Şi de unde ştii că sunt fiica lui?

— E încă prea devreme ca să răspund la întrebarea asta, dar să ştii că trebuia să te întâlnesc mâine... oficial. Fuga ta a precipitat lucrurile. La ora asta, mai bine de o sută de soldaţi, o sută de călugări şi o sută de informatori te caută peste tot. Acum, să lăsăm puţin discuţiile! Dă-mi mâna! Şi arată-mi limba!

Cecilia se supuse fără tragere de inimă ordinelor acelui medic. Avea o mână foarte uşoară când îi atinse pielea, punându-i arătătorul pe umflătura albăstruie a venei. O mişcare bruscă a capului arătă că era mulţumit. Pulsul îi era uşor slăbit, limba, roz şi privirea, vioaie. Nu avea febră, numai focul tinereţii.

— Eşti perfect sănătoasă, dar n-ai putere. Am ce-ţi trebuie ca să prinzi forţă, spuse el, îndepărtându-se de salteaua de paie.

Cecilia îl urmări cu o privire bănuitoare. Încăperea în care se trezise avea tavanul jos, era plină de unghere şi de o mulţime de obiecte heteroclite. Sticle şi borcane cu sutele umpleau etajere late fixate între moloni. Dulapuri nefinisate, fără uşi, conţineau pergamente rulate şi stivuite, iar unele îşi revărsaseră preaplinul de hârtii şi de cărţi. Aproape peste tot, comori pline de praf răspândite pe podea aşteptau să fie citite. Într-o firidă mobilată cu o masă, două penare şi un cufăr mare cu balamale de bronz, se afla o roată de lemn agăţată pe perete. Semne bizare, douăzeci şi două în total, fuseseră desenate cu vopsea neagră pe circumferinţa de culoarea aramei. Cecilia se întrebă dacă nu cumva era o maşinărie de bâlci, cu care puteai să câştigi lozuri pariind bănuţi. Nu avu timp să-şi pună întrebări despre destinaţia acestui obiect, deoarece medicul reveni. În mâna lui, un pahar de staniu cu stema oraşului Huy conţinea un lichid gălbui şi urât mirositor.

— Bea încet, îi spuse el.

— Vreţi să mă otrăviţi?

— Ha! Ha! Să te otrăvesc? Dar asta ar însemna să mă

condamn la sfârteca reîn Piaţa San Marco. Ţin prea mult la viaţă. Bea şi te vei simţi mai puternică decât un spadasin spaniol. Vei cunoaşte şi otrăvurile, cu toate secretele lor, când va veni timpul.

Tânăra îşi lipi buzele de marginea paharului. Simţi imediat un miros de ierburi şi seminţe ce pluteau la suprafaţa lichidului, din care ezita să guste. Se uită la medic, care o privea maliţios. Etienne Levy râdea de ea. Sfidându-l, goli pe nerăsuflate paharul şi ronţăi seminţele. Gustul acelei băuturi nu era neplăcut.

— Frumos exemplu de temeritate. Seminţe de rucola şi infuzie de frunze şi de rădăcini de păpădie, dacă vrei să ştii ce-ai băut. Cunoaştem această reţetă din cele mai vechi timpuri şi, cu mult înaintea noastră, Ovidiu, Marţial şi Teofrast au folosit-o şi ei. Acum e timpul să te ridici, femeile noastre ţi-au pregătit baia. Va trebui să te întorci în palatul tău, nu te putem ţine în ghetou.

Care palat? O mânca limba; ar fi vrut să pună întrebări. Deodată, băgă de seamă că era numai în cămaşă de noapte. Îi dăduseră jos hainele şi o îmbrăcaseră cu cămaşa aia grosolană, nealbită, cu mâneci lungi. Medicul o luă înaintea îmbujorării feţei:

— Ai un corp foarte frumos... Cu ceva mai mult piept şi

şolduri, ai fi putut inspira un Giorgione. Din păcate, n-am talentul marilor pictori veneţieni şi a trebuit să mă mulţumesc să-mi întipăresc frumosu-ţi trup în memorie... o memorie de medic, preciză el, zâmbind cu toată gura.

Cecilia roşi toată: ar fi vrut să se repeadă la Etienne şi să-i scoată ochii, dar lăsă deoparte mânia. În camera laboratorului intrară câteva femei şi se aşezară în jurul patului. Chicoteau şi-şi vorbeau într-o limbă în care ebraica se amesteca cu spaniola şi italiana.

Îi atinseră părul, se minunară de frumuseţea ei de brunetă şi de expresia privirii care, în acel moment, exprima revolta. Şti ură totuşi s-o îmbuneze prin bucuria lor de viaţă. Erau patru, aveau vreo patruzeci de ani, erau durdulii şi foarte materne.

— Vino cu noi, spuse una dintre ele, mângâindu-i obrazul.

— Seamănă cu noi, zise alta. Ar putea să fie fiica noastră.

Mâinile lor moi o alinaseră şi le acceptă pe pielea plină de săpun după ce intră în hârdăul mare cu apă caldă. Periile şi bureţii o spălară lună din cap şi până în picioare. Pe când îi turnau un ulei parfumat pe umeri, o întrebară dacă e o nouă pribeagă. Cecilia scutură din cap; nu era

evreică refugiată.

— Fac parte dintr-o veche familie de negustori din Veneţia.

Acest răspuns le întristă pe femei. O priviră altfel pe fata aceea de familie bună; o invidiau în sinea lor.

Tânăra aceea era liberă să plece şi să vină, nicio incintă n-o constrângea să stea închisă. Decretul dat de Senat în 1516 era clar: „Evreii vor locui toţi laolaltă în casele situate în Ghetou, lângă Piaţa San Girolamo; şi, ca să nu circule noaptea, decretăm că, în partea Vechiului Ghetou, unde se află un pod mic, şi, la fel, de cealaltă parte a podului, să fie fixate două porţi, ce vor fi deschise în zori şi închise la miezul nopţii de patru paznici angajaţi în acest scop şi plătiţi de evrei cu suma pe care colegiul nostru o va considera potrivită”.

În douăzeci de ani, constrângerea se mai îndulcise. Numai doi paznici, care erau uşor de mituit, străjuiau porţile. Aceşti *cattaveri,* ofiţeri de poliţie răspunzători de bunurile publice, închideau deseori ochii când vreunul din comunitate era surprins afară din ghetou fără boneta galbenă sau hainele însemnate cu aceeaşi culoare. În schimb, erau intransigenţi cu ocazia sărbătorilor creştine şi contravenienţii evrei, care se strecurau în afara ghetoului,

primeau amenzi usturătoare. Femeile se temeau de marile sărbători creştine, mai ales de Paşti, când erau obligate să stea închise din Joia Sfântă până duminică, când iezuiţii şi predicatorii aţâţau mulţimea, când procesiunile duşmănoase îi dădeau târcoale ghetoului.

Această tânără creştină le dispreţuia probabil, le considera animale, paria. Şi-ar fi schimbat cu mare bucurie viaţa cu a ei.

— Tu cel puţin eşti liberă, zise cea care o spăla pe spate.

Cecilia le privi mirată. Nu fusese niciodată liberă. Niciodată! Fiecare dintre zile îi aparţinea tatălui ei. De la naştere, o veneţiană trebuia să fie supusă părinţilor, soţului, republicii, Bisericii; supusă în toate ca să nu împiedice bunul mers al afacerilor. Nu avea nici măcar dreptul să iubească, să-şi deschidă inima unui bărbat ales de ea. Asta era libertate?

— Tata m-a vândut... De-asta am fugit.

— Vândut! strigară toate în cor.

Conversaţia luă avânt. Începură să vorbească în ebraică. Limbile şuierau. Minute în şir, formară un zid de apărare cu corpurile lor, dar acest gest se dovedi derizoriu. Când medicul îşi făcu din nou apariţia, lăsară capul în jos. Una dintre ele avu totuşi curajul să întrebe:

— Ce-ai de gând să faci cu copila asta?

— Trebuie să-şi urmeze destinul.

— N-ar putea să rămână la noi?

— Vrei să pui în pericol comunitatea! Trebuie oare să-ţi amintesc că am primit încuviinţare de şedere aici pentru zece ani şi că plătim un impozit anual de cinci mii de ducaţi, care poate fi mărit la cea mai mică greşeală a noastră? Fata asta e mai valoroasă decât noi toţi la un loc şi trebuie s-o înapoiem Serenissimei.

— Ţii cu ei, Etienne! Ne trădezi!

Medicul strânse din buze. Ar fi putut s-o certe pe această femeie nesocotită, care judeca prea mult cu inima, dar preferă să dea un ordin:

— Îmbrăcaţi-o şi duceţi-o la sinagogă.

17

Vântul bătea dinspre Adriatica şi ridica capele spadasinilor. Erau douăzeci, îmbrăcaţi în haine de catifea neagră şi stacojie. La fel ca funestele păsări venite dinspre mlaştini, avide de trupuri moarte, pândeau mişcările mulţimii, cu mâna pe garda spadelor şi a pumnalelor.

Veneţia, ca în fiecare dimineaţă de şase secole, colcăia de bărbaţi şi de femei grăbiţi să câştige trei gologani, două livre de făină, un urcior cu vin şi o pâine rotundă. Dar nu era o dimineaţă obişnuită şi lumea îşi făcea cruce când trecea pe lângă cei douăzeci de mesageri ai diavolului.

Cei douăzeci ştiau exact unde se duceau. În faţa lor, populaţia se dădea înapoi, se lovea în valuri murmurătoare de faţada prăvăliilor şi de zidurile scunde ale canalelor. Podul di Anconetta, pe care urmau să-l treacă, se umplu brusc de marinari din Marsilia, care vorbeau tare, se împingeau, îşi evocau amintirile lubrice ale nopţii. Nu se treziseră din băutură şi unii dintre ei mai aveau în mâini sticle lunguleţe, pe care le duceau la gură din când în când. Când îi văzură pe spadasini, pofta de harţă le veni pe loc. Cel ce părea să-i conducă, un roşcovan cu faţa spână, îşi deschise gura ştirbă, ameninţând trupa cu o sticlă:

— Faceţi loc elitei din Marsilia sau daţi-ne o sută de ţechini şi ne vom aşeza pe două şiruri care vă vor da onorul!

— *Marinarii beţivani nu au minte de doi bani!* răspunse unul dintre spadasini, scoţând la iveală lama lungă a unei săbii de Toledo, pe care fuseseră gravate în latină

cuvintele *ultima ratio.*

Privirea marinarului se opri la acest „ultim argument”, apoi, urcă spre faţa îngustă, încadrată de o barbă fină în formă de colier. Nu exprima niciun sentiment. O faţă rece, calmă, asemenea celei a inchizitorilor care torturau fără o tresărire.

— Eşti de la noi? întrebă marinarul, calculând şansele de a nimeri acel cap cu sticla.

— Nu sunt de nicăieri, dar te-aş putea trimite în iad dacă nu laşi calea liberă trimişilor republicii.

Marinarul din Marsilia lăsă să alunece sticla ca s-o prindă de gât şi s-o folosească ca pe o bâtă. Lama biciui aerul de două ori şi sticla se făcu ţăndări. O dâră roşie apăru sub nasul marinarului, sângele începu să curgă şi o floare roşie îşi desfăcu petalele pe gura şi pe bărbia lui.

— Cine mai vrea? întrebă în provensală spadasinul, plimbându-şi vârful armei de jur împrejur.

Marinarii renunţară la fapta vitejească, pentru că spadele adversarilor fuseseră scoase din teacă, iar ei aveau numai cuţite şi sticle ca să se războiască cu acele lame de temut. Dădură înapoi.

Cei douăzeci trecură podul di Anconetta şi cel ce ducea la Ghetto Nuovo apăru la patru sute de paşi mai departe.

Cartierul evreilor era o fortăreaţă. Toate ferestrele care dădeau spre canal erau zidite, străduţele erau blocate cu ziduri din piatră.

— Ghetoul, murmură şeful spadasinilor, scuipând apoi pe jos.

Duse mâna la gât. Sub grosimea catifelei veşmântului şi a dantelei cămăşii era ascuns un talisman care îl proteja de rău. Se întoarse spre oamenii lui.

— Foc şi apă sfinţită! Asta ar fi trebuit să aducem cu noi! zise unul dintre ei.

— Când o să terminăm cu râioşii ăştia de evrei?

— Taci! ordonă şeful. Numai Consiliul are dreptul să cureţe oraşul de şobolani. Am venit aici doar ca să luăm fata. Blestemată fie putorişca asta, care ne obligă să facem un mare păcat!

Scuipă iar şi îşi făcu semnul crucii, ca să ridice o barieră de apărare invizibilă înainte de a intra în bârlogul păcatului.

Văzându-i apropiindu-se, paznicul ghetoului se înfricoşă. La cincizeci de ani, ardoarea sa de războinic cam dispăruse. Avea misiunea să-i supravegheze şi să-i protejeze pe evrei, şi îi supraveghea prost; noaptea, le accepta banii ca să lase poarta deschisă şi să se ducă

acasă. Nu o archebuză, o halebardă prea grea pentru braţele lui obosite şi o spadă ruginită i-ar fi oprit pe acei oameni cu feţe de bandiţi. Totuşi, era reprezentantul ofiţerilor guvernului, *cattaveri,* responsabili cu bunurile publice şi regulamentele privitoare la străini. Numirea lui fusese o măsură irevocabilă votată de cele cinci şesimi din Senat. Fiind păzitorul porţii de nord, el era Legea, întruparea ordinii, pe acea mică bucată de pământ. Se gândi la toate aceste lucruri, care făceau din el braţul înarmat al republicii şi asta îi insuflă destul curaj ca să le bareze calea cu halebarda.

— Nu puteţi să treceţi înarmaţi şi mai mulţi de trei!

Şeful spadasinilor nu răspunse. Scoase din haine un pergament legat cu o panglică, de care atârna o pecete de ceară, şi îl desfăcu sub ochii bătrânului soldat. Un scris gotic cu majuscule. Se spunea că purtătorul acelui ordin nu trebuia să fie în niciun caz împiedicat în acţiunea lui şi acel document era parafat de *catteveri*, de secretarul dogelui şi de comandantul fortăreţelor republicii. Paznicul, neputând să se mai opună intrării acelor păsări rău prevestitoare, duse halebarda la umăr şi se dădu la o parte. Cei douăzeci intrară în ghetou, nu fără să se înfioare.

Piaţa era împresurată de case înalte şi triste. Un cântec vesel îi surprinse pe spadasini. Ieşea din piepturile a vreo sută de femei aşezate pe rogojini. Cântăreţele, aliniate câte zece în şiruri duble, coseau pânze de galere şi ambarcaţiuni, degetele lor cu bătături groase trăgeau de fire şi împungeau cu ace curbe, asemenea unor pumnale musulmane. Toate ridicară capul şi văzură trupa sumbră, cântecul încetă şi crezură că le sunase ceasul.

18

Cecilia aştepta în umbra unei încăperi lungi şi înguste, pe care medicul i-o prezentase ca sinagogă. Locul era decorat sărăcăcios, un fel de tabernacol străjuit de două sfeşnice de aramă cu şapte braţe, câteva stele şi texte gravate în ebraică pe bucăţi din lemn umpleau cât mai bine golul. Totuşi, inspira reculegere şi Cecilia nu se îndoia de credinţa ciudatului ei protector, acel maestru Etienne Levy, care părea să joace un rol important în sânul poporului său.

Bărbatul se ruga. Penumbra îi înghiţea silueta înaltă, o făcea vagă, ca o statuie căreia i se zăreau, în fundul unui tunel, formele minerale şi nedesluşite. Ce-i spunea Dumnezeului său? Ce însemna acel mormăit răguşit? Ar fi vrut să înţeleagă acea limbă, ale cărei ecouri de afară ajungeau până la ea sub forma unui cântec. Femeile pe care le zărise venind la sinagogă fredonau din toată inima melodii de-ale lor, cosând pânze imense pentru viitoarele trireme. Dacă ascultai mai bine, auzeai ghetoul răsunând de ciocănitul uneltelor, pentru că bărbaţii, consideraţi maeştri în arta cazangeriei, băteau metalul la rece şi transformau foile de aramă în recipiente de tot felul. Şi mai auzeai strigătele voioase ale copiilor, care alergau în spaţiul îngust al insuliţei, trecând de la un imobil la altul, alungând porumbeii care, fâlfâind greoi din aripi, se cocoţau pe acoperişuri.

Toate forţele vieţii se năpusteau spre ea. Cecilia şi le însuşea. Ele îi redădeau gustul libertăţii. Deodată, pe când se gândea din nou la fugă, se făcu tăcere. O fierbinţeală urmată de frisoane îi străbătu corpul. Se uită la medic. Etienne nu se mai ruga, privea în direcţia uşii, cu faţa palidă şi gravă. Apropiindu-se, ar fi citit pe ea tulburarea, teama... da, teama. Mişcă gura, dar nu scoase niciun

sunet. Ea îl ajută, întrebându-l:

— Ce se întâmplă?

— Vin...

— Cine?

— Cei care trebuie să te însoţească la palat.

— Adică mă părăseşti?

— Nu! Nu! Voi fi întotdeauna lângă tine!

— Cum ar putea un evreu să fie lângă mine într-un palat? replică ea, ironizându-l cu răutate.

— Nu sunt un evreu obişnuit, i-am salvat viaţa dogelui şi te voi învăţa cum să ţi-o aperi pe a ta. Pentru asta m-au angajat... Nu ţi se va întâmpla nimic. Vino acum, n-aş vrea ca locul acesta să fie murdărit.

Murdărit? De cei care veneau? Ce fel de oameni provocaseră această tăcere? Răspunsul veni atunci când Etienne deschise uşa. Cei douăzeci formaseră un cerc în centrul pieţei care se golise. Unii îşi ştergeau tălpile cizmelor pe pânza de corabie, nu-şi ascundeau ura şi dezgustul şi visau să înfigă sabia în câţiva evrei.

Când îşi făcură apariţia Cecilia şi medicul, cercul se strică. Se formă o nouă figură geometrică, ca la paradă, o linie dublă ameninţătoare în faţa sinagogii. Întreaga violenţă din priviri se concentră asupra celor doi. Şeful

spadasinilor se apropie de Cecilia şi de Etienne.

— Ea este? întrebă el medicul.

— Da.

Apoi zise:

— Mă numesc Antoine Gaufredi de Folcaquier şi am primit misiunea să vă escortez până la noua reşedinţă, spuse bărbatul, studiind figura Ceciliei.

Ea nu lăsă ochii în jos. Acest francez era cumplit, duhnea a moarte şi distrugere. Oroarea pe care o ghicea, spaima care îi apăsa lent pieptul ceda în faţa unei nevoi furioase de a-l sfida pe acest nou adversar. Această nevoie, căreia nu-i cunoştea semnificaţia, nici de unde îşi lua forţa, o reţinea totuşi să nu cedeze panicii. „Duşmanul meu”, îşi zise ea. Unul adevărat, cu mult superior bătrânei Flora.

— Pot să ştiu la cine mă duci şi unde se află tatăl meu?

— N-am permisiunea să-ţi răspund. Urmează-mă. Şi dumneata la fel, jupâne Levy.

Ordinul era poruncitor. Medicul se supuse, nu fără să-l sfideze şi el cu privirea pe acel războinic, care părea venit din iad. Ar fi fost nevoie de toată puterea Cabalei ca să-i învingi pe cei douăzeci, iar jupânul Levy nu le putea opune decât forţa rugăciunilor şi ştiinţa lui. Ora socotelilor avea

să vină mai devreme sau mai târziu. Instinctiv, în momentul în care urmau să părăsească ghetoul, privirea lui o întâlni pe cea a adolescentei şi amândoi înţeleseră că destinele le erau legate pentru totdeauna.

— Sunt aliatul tău, şopti el.

— Şi eu aliata ta, răspunse ea.

19

Mulţimea se deplasa în două curente contrare, care o aduceau, mai devreme sau mai târziu, spre două vârtejuri; în centrul unuia se înălţa bazilica San Marco, în centrul celuilalt, era podul Rialto. Dar trupa nu se lăsă înghiţită de aceste valuri de bărbaţi şi femei: mergea în pas soldăţesc, traversa pieţele, dintre care cea mai mare, San Angelo, era ocupată de negustorii de flori. Uită însă repede fragilii nemţişori, sângeriul garoafelor purpurii, movul rododendronului. Cecilia nici măcar nu le văzu. Trăia acum o aventură după care s-ar fi putut scrie o tragedie greacă, ea fiind o eroină care alerga spre propria pierzanie. La capătul unei străduţe, în locul unde se îngusta un canal, o aştepta undeva un pumnal. Asta îşi imagina.

Vocea răguşită a lui Antoine Gaufredi o readuse la realitate.

— Deschideţi!

Tânăra descoperi intrarea joasă a unei clădiri fără ferestre. Se văzu nevoită să-şi sucească gâtul ca să vadă o bandă subţire de cer ciopârţită de cornişe. Nu ştia unde se afla. Le deschise un servitor îmbrăcat turceşte. Purta un turban şi un caftan de în alb cu nasturi din sidef albastru. Totuşi, era un occidental cu ochii albaştri şi tenul roz, un reprezentant pur al nordului Europei, al cărui accent trăda originea olandeză:

— Vă rog să mă urmaţi.

Înaintară în şir indian, urcând treptele înalte şi inegale ale unei scări în spirală. Cecilia îşi recăpătase sângele rece şi simţul analizei. Umiditatea se scurgea de-a lungul zidurilor; salpetrul albea crăpăturile; deduse că locul acela zăcea în apa canalului. Dar, pe măsură ce urcau, aceste stigmate se estompau şi dispărură după ce trecură de o uşă şi mai joasă decât cea dinainte şi de deschizătura unei draperii de piele.

„Canale Grande”, îşi zise Cecilia, descoperind calea maiestuoasă pe ferestrele gotice înalte. Pe culoarul lat, pe care trupa o ocupa ca să se regrupeze în jurul domnişoarei

şi medicului, alţi servitori se agitau de colo-colo, toţi îmbrăcaţi turceşte. Nu le dădură nicio atenţie nou-veniţilor, părând să fie obişnuiţi cu astfel de apariţii. Fără să se abată din drumul lor, fără cea mai mică privire, fără un cât de uşor ridicat de sprâncene, îşi văzură de ocupaţiile lor, purtând tăvi de aramă, carafe, vaze, ştergând praful de pe statuile zeilor şi zeiţelor care împodobeau acel spaţiu vast ce despărţea aripile palatului.

Servitorul care îi conducea se trase într-o parte după ce deschise o uşă pictată splendid cu păsări multicolore.

Încăperea în care intrară era somptuoasă. Era reprezentat acolo tot ceea ce Orientul şi Occidentul produceau mai bun. *Procesiune în piaţa San Marco*, imensa frescă a lui Gentile Bellini, ocupa un perete; lucrări de Tiziano şi de Bellini îşi armonizau culorile cu cele ale covoarelor anatoliene şi persane; aurul, lemnul de trandafir, fildeşul, cristalul, bronzul, catifeaua de toate felurile, ţesută cu fir şi reiată, intra în compoziţia mobilelor, consolelor, draperiilor, orologiilor. Privirea nu ştia unde să se oprească. Cea a adolescentei nu se lăsă fascinată de această strălucire. Se aţinti imediat asupra feţei tatălui ei.

Alessandro se afla în compania a doi deputaţi în vârstă.

Când îşi văzu fiica, figura-i slabă avu un rictus care vădea o mare mulţumire şi-şi privi cu coada ochiului însoţitorii. Reprezentanţii poporului se destinseră; micuţa fusese găsită; dogele nu va face una dintre crizele lui legendare. Dispariţia domnişoarei Venier Baffo nu va pune totuşi în pericol viitorul Veneţiei. Cecilia era doar un pion printre mulţi alţii, „carne de tun”, ar fi zis un soldat, dar nu te puteai împotrivi ideilor fixe şi planurilor smintite ale dogelui.

„Nu mai eşti tatăl meu, nu mai eşti nimic!” îşi zise Cecilia, arătându-şi dispreţul şi dezgustul. Acest gând se dovedi atât de puternic încât ajunse la Alessandro. Negustorul se simţi brusc stânjenit. Sentimentul deveni şi mai acut când privirea lui întâlni ochii negri ai lui Etienne Levy, căci medicul nu-şi ascundea aversiunea. El însuşi avea repulsie faţă de ceea ce se făcea, dar nu putea să dea înapoi. Avea obligaţii faţă de poporul lui, constrângeri impuse de Veneţia şi această operaţie era una dintre ele. Dar îşi jură s-o ajute cât va putea de bine pe Cecilia. Deodată, auziră sunetul îndepărtat al unui gong.

Se deschise o uşă şi se făcu lumină. Chiar şi tenebrosul Antoine Gaufredi de Folcaquier se simţi orbit. Îşi crispă faţa, aprinsă parcă de o flacără. Oamenii lui îşi bombară

piepturile.

Îşi făcuse intrarea Beatrice Cornaro Contarini în persoană.

Cecilia rămase cu gura căscată. Tânăra şi libera soţie era şi mai frumoasă decât şi-o amintea. Ba chiar părea că întinerise de la prima lor întâlnire din biserica dei Frari. Dar ce căuta acolo? Prin ce întâmplare surprinzătoare se afla în calea ei?

Beatrice îi zâmbi numai adolescentei, ochii ei lucind de maliţie şi aviditate. Avea părul desfăcut. Despărţit de o cărare, se revărsa într-o cascadă de un blond-arămiu de o parte şi de alta a umerilor până sub sâni. Două barete tighelite cu turmaline, al căror albastru de cerneală amintea motivele rochiei de satin pe care o purta, susţinea acel păr şi îl făcea să ia contururile feţei fardate cu mare artă. Alte pietre preţioase străluceau la încheietura mâinilor şi pe degete, dar o surprinzătoare blendă gălbuie şi prost tăiată atârna la gâtul ei de un lanţ de fier.

Beatrice se opri în faţa lor. Simţea cum, din toate părţile sălii, năvăleau spre ea atenţia, admiraţia şi dorinţa, îi privea pe toţi acei bărbaţi violenţi, înarmaţi, îmbrăcaţi sobru, ca şi cum ar fi purtat veşnic doliu.

„Doamne, ce trişti sunt bărbaţii!” îşi zise ea, reluându-şi

înaintarea lentă spre acei masculi care urmau să se apropie de ea ca să-şi aducă omagiul unei nobile veneţiene puternice şi bogate.

Alessandro îşi manifestă primul supunerea. Se înclină, făcu pe modestul, dar primi doar răceala unei priviri. Beatrice îl detesta pe acel mic negustor ahtiat după câştig, care tocmai îşi sacrificase fiica; cu alte cuvinte, l-ar fi vândut şi pe Iisus! Nu arătă mai mult entuziasm nici faţă de cei doi deputaţi, care erau garanţii acestui târg josnic. Puţină blândeţe îmbună duritatea voită a trăsăturilor ei când o salută Etienne. Cunoştea bine omul şi trecutul lui tragic. Era medicul şi legătura ei cu lumea. Avea încredere totală în el. Apoi, veni clipa în care i se adresă Ceciliei:

— Bună ziua, Cecilia.

Tânăra stătea încremenită. Totul se încâlcea în capul ei. Ar fi vrut să ţipe.

— Iar ţi-ai pierdut limba. Oare şi memoria? Dacă da, atunci înseamnă că m-am înşelat în privinţa ta.

— Sunteţi Beatrice Cornaro Contarini, se auzi spunând Cecilia, simţind cum i se aprindeau obrajii.

— Bine, foarte bine... îţi aminteşti deci...

Cecilia îşi amintea chiar şi ultimele cuvinte pe care atotputernica Contarini le rostise în biserica dei Frari: „Vei

şti să te impui prin propria-ţi voinţă... Orice s-ar întâmpla. Şi te voi ajuta...” îşi dădea acum seama că totul fusese organizat, că ceea ce credea a fi o întâmplare fericită sau un destin funest făcea parte dintr-un plan ascuns.

— Mai aveţi nevoie de serviciile noastre?

Vocea lui Antoine Gaufredi întrerupse discuţia dintre cele două femei.

Beatrice se întoarse spre francez. Acel lup îşi pierdea răbdarea, avea alte misiuni de îndeplinit sau vicii de satisfăcut. Ceva implacabil şi plin de cruzime emana din el, îi impregna oamenii, tulbura toate fiinţele din încăpere. Beatrice nu se lăsă cuprinsă de această ciumă. Se temea numai de doge şi de membrii Consiliului celor Zece.

— Pleacă.

— Spada mea e gata oricând să vă slujească, răspunse el, înclinându-se.

Se dădu înapoi cu spatele, apoi, întorcându-se cu supleţe, atrase după sine toţi spadasinii. O adiere trecu ca un suspin şi Cecilia simţi mirosul vag de piele şi de fier al micii trupe. După ce ultimul spadasin dispăru, respiră puţin mai în voie. Ar fi vrut să-şi vadă şi tatăl părăsind acel loc. Dar, când puternica gazdă îi invită să treacă în marea sală de ceremonii, înţelese că va trebui să-l suporte câteva ore

în plus.

20

Sala era mare şi pătrată. Pereţii, acoperiţi cu catifea purpurie puneau în valoare două statui, care păreau să se sfideze, de o parte şi de alta a unei mese lungi de marmură cu vinişoare albastre. Centaurul Dexamene şi Artemis Chriselakatos, unul purtând bâta pe umăr şi cealaltă trei săgeţi de aur între degetele de piatră – să fi fost efectul imaginaţiei? –, se uitară la Cecilia. Instinctiv, tânăra se plasă sub protecţia zeiţei vânătorii.

— N-ar trebui să te apropii foarte mult de ea. Zeiţei Artemis nu-i plac copilaşii, spuse Beatrice. Pudoarea ei sălbatică nu poate să suporte alte preotese decât tinere fecioare complet caste şi pure. Eşti?

Cecilia simţi un val de căldură şi roşi la faţă. Fecioară era! Castă... nu ştia. În realitate, nu mai era chiar atât de pură ca altă dată. Făcuse cunoştinţă cu elanurile corpului, avusese dorinţe în aceste ultime luni, nevoia de a se dezgoli, de a se atinge şi de a se înfiora.

— Garantez pentru virtutea fiicei mele, spuse

Alessandro, puţin ofensat de aluziile făcute de Cornaro Contarini.

— Garantezi pentru ceva ce nu cunoşti? replică Beatrice.

— E sânge din sângele meu!

— Dar o cunoşti bine? insistă Beatrice. Câte ore i-ai consacrat pe an? Nu cunoşti mai bine preţurile de pe piaţă decât temerile ei de fată? Nu eşti mai apropiat de sufletul marinarilor care îşi conduc galerele, bărcile şi nu mai ştiu ce ambarcaţiuni roase de care din port decât de inima ei? Nu preferi mormane de ducaţi, mii de ţechini, culoarea aurie a unui dinar splendorii ochilor ei întunecaţi? Dacă ai fi cunoscut-o, n-ai fi sacrificat-o pe altarul republicii şi în templul cupidităţii. Crede-mă, dragă Baffo, ai pierdut o comoară nepreţuită.

— Haideţi, doamnă, nu suntem aici ca să ne înfruntăm! Trebuie să vă amintesc că slujim toţi interesele Serenissimei! spuse unul dintre deputaţi.

Beatrice se uită de sus şi până jos la cel care se amestecase în vorbă. Avea tenul cenuşiu şi prăfos al personajelor istorice şi secundare reprezentate în tablourile spaniole. Confratele îi semăna. Purtau haine grele, asemenea unor carapace groase, împodobite cu fireturi şi medalii obţinute fără eroism. Adevăraţi

mizerabili! Laşi care se înclinau, pierdeau câţiva centimetri în prezenţa lui Gritti.

— Am acceptat să mă ocup de Cecilia constrânsă, ştiţi bine asta! E sub protecţia mea acum şi nu-i voi permite niciunuia dintre voi s-o consideraţi o marfă! zise Beatrice, prinzând-o de mână pe adolescentă.

— E şi sub protecţia mea!

Vocea lui Etienne răsunase tunător. Pusese în ea toată puterea unei invocaţii magice. Ea frapă imaginaţia tuturor şi ei crezură, preţ de câteva clipe, că podeaua avea să se deschidă, că un demon aflat la ordinele evreului îşi va arăta îngrozitorul bot verzui, dinţii ascuţiţi şi ghearele. Se spunea că jupânul Etienne Levy nu era numai un medic vestit, ci se credea că deţinea cunoştinţe extraordinare, puteri supraomeneşti, arta Cabalei. Cum ar fi putut să fie altfel? Intrase în palatul dogelui! Rămaseră tăcuţi până în momentul în care o voce cristalină rupse tăcerea:

— Nu ştiu ce valoare credeţi că am, nu am habar de planurile voastre, dar, indiferent de planurile, de tratatele, de alianţele voastre, jur în faţa lui Dumnezeu că-mi voi câştiga libertatea. Nu veţi putea niciodată să mă închideţi, să mă constrângeţi, să mă vindeţi şi să mă revindeţi. Voi lupta şi-am să vă răpesc victoria. Zilele şi nopţile mele vor

fi numai ale mele. Orele mele vor fi consacrate unor lupte acerbe. O să regretaţi târguielile voastre. Dumneata primul, domnule, care te împăunezi cu titlul de tată. Nu mai eşti nimic pentru mine şi nu te şterg din memorie tocmai ca să te fac să plăteşti la momentul cuvenit pentru toate astea. Să nu te îndoieşti că, într-o zi, voi fi mai puternică decât Beatrice Cornaro Contarini!

— Asta şi vrem, spuse Beatrice zâmbind. Dar, dacă vrei să lupţi, trebuie să capeţi forţă.

Apoi, le arătă jilţuri tuturor. Şi se aşezară la masa pe care fuseseră aşezate farfurii din porţelan de China şi tacâmuri de aur.

21

Gravura era lungă de opt metri şi înaltă de trei. Se întindea pe perete în stânga patului cu baldachin unde se ghemuise Cecilia. De când o închiseseră în acea cameră, nu-şi luase ochii de la acea mare compoziţie, care reprezenta *Bătălia zeilor mării*[3]*.* Călărind monştri marini şi cai cu înotătoare, Neptun, Minerva Tritonida şi toate

[3] Azi, această gravură îi aparţine ducelui de Devonshire (n.a.).

divinităţile ieşite din străfundul abisurilor se înfruntau cu ferocitate. Păreau vii, gata să se năpustească în acea cameră mare şi umedă, ca s-o străpungă cu tridentul pe tremurătoarea adolescentă. Torsurile lor puternice prindeau viaţă în funcţie de luminile mişcătoare ale ambarcaţiunilor care treceau în sus şi în jos pe Canale Grande. Torţele gondolelor, bărcilor şi ambarcaţiunilor pentru călători se reflectau în apa agitată de vâsle, îşi întindeau dominaţia asupra nopţii, măturând faţadele cu străluciri roşiatice înainte de a pune stăpânire pe grinzile tavanului, pe cufere, pe dulapuri, pe privirile zeilor, stârnind neliniştea tinerei prizoniere.

Acei nemuritori născuţi din spuma mării, gravaţi cu îndemânare de artist, n-o priveau deloc cu blândeţe. Ei păreau să-i transmită că nu era decât un pion, o valoare de piaţă, ceva ce putea fi schimbat pe o mână de ţechini sau un butoi de sare. Şi ea se mira că valora ceva. Încerca să revină la detaliile din zilele precedente ca să înţeleagă, dar era sigură de un lucru: trupul îi aparţinea Serenissimei.

Ar fi vrut să strige cu disperare din înălţimea uneia dintre cele trei ferestre de deasupra marelui canal, să ceară sprijin. Nimeni nu i-ar fi venit în ajutor. Veneţienii erau surzi la strigătele şi tânguirile care veneau dinspre

palatele gotice locuite de stăpânii lor.

Nu mai exista. Tatăl ei o vânduse.

Reuşind să scape de apăsarea privirilor mânioase, Cecilia coborî din pat. Purta încă hainele de prinţesă; refuzase să fie dezbrăcată de negresa care răspundea la numele de Nefer şi bombănea ameninţări într-o limbă necunoscută. Această femeie enormă şi îngrozitoare ar fi putut s-o frângă cu mâinile ei de uriaşă, s-o sufoce sub pântecele ei imens, s-o termine din trei înghiţituri.

Cecilia nu mai văzuse niciodată o gură atât de mare. Era un cuptor în care fuseseră plantaţi dinţi ascuţiţi, mărginiţi de buze groase, atinse de o ulceraţie care forma o coajă la comisuri. Asemenea unor felii de ficat proaspăt tăiat, luceau în partea de jos a unei feţe rotunde pline de adâncituri şi de chisturi.

Această caricatură fusese creată ca să inspire teamă şi dezgust. Vocea ei răguşită îi sporise şi mai mult repulsia tinerei Cecilia.

Adolescenta nu dorea să revadă acel monstru. Dar cum să scape de apariţiile ei? Să sară în canal? Nu ştia să înoate. Să se sinucidă? Ţinea prea mult la viaţă. Să se roage la Sfântul Marco? Ocrotitorul oraşului era mai sensibil la aurul negustorilor decât la situaţia disperată a

unei tinere necunoscute.

Cu o privire sfâşietoare, urmărea ambarcaţiunile dinspre care se auzeau râsete şi cântece, aproape toate plutind spre Rialto. Cecilia ştia de ce. Se duceau la locul supliciilor. În nopţile de vară, erau biciuiţi deseori cei care încălcaseră legile republicii. Închisorile erau pline de tâlhari, de cetăţeni care comiseseră abuzuri, de falsificatori care, aduşi în faţa magistraţilor, suportau pedeapsa pe scara podului. Unii, condamnaţi la moarte, făceau cunoştinţă cu cleştii şi cuţitele călăilor înainte să fie expuşi în furcile spânzurătorilor ridicate la Rialto.

Cecilia văzuse deja acele bucăţi de carne putrezindă pe care cormoranii le sfâşiau cu ciocul şi şobolanii le ronţăiau puţin câte puţin. Veneţia era crudă, inumană.

Aceste seri de tortură se terminau cu beţii, în timpul cărora prostituatelor li se permitea în mod special să părăsească hotelul public, Castelletto, care le adăpostea până la dangătul clopotului de dimineaţă. Ceea ce făceau în realitate douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru tot anul, fără să le pese de amenzile şi admonestările ofiţerilor publici, pe care îi mituiau cu limba şi cu trei coţăieli! Chiar în acel moment, racolau clienţi, vânzându-şi pântecele şi gura pentru câţiva bănuţi. Cecilia, care nu

cunoştea prea multe despre comerţul infam de carne vie, le invidia. I se părea că auzea rumorile acelei serbări sordide.

Fata îşi lipi fruntea de piatra rece a balustradei. Nu se simţea foarte bine. Aerul aducea miasme dinspre lagună şi un miros de mâl şi putreziciune împuţea oraşul, îngreţoşând-o pe Cecilia. Îşi simţi pântecele agitat de un spasm. Avea gâtul uscat, sângele îi pulsa puternic la tâmple şi-i îngreuna capul, deja împovărat de gânduri îngrijorătoare.

Ce-i dăduseră să bea în urmă cu câteva ore? Abia dacă se atinsese de bucatele rare, preparate de un foarte priceput bucătar bulgar, pe care cei doi deputaţi îl închiriaseră pentru acel prânz interminabil. Îi ardea gura, plină de gustul mirodeniilor. Dar nu voia să bea apa din carafa mică de cristal, pe care înspăimântătoarea servitoare neagră o aşezase pe un gheridon.

Cecilia era convinsă că vor încerca s-o drogheze. Auzise că existau prafuri care făceau fiinţele să fie supuse şi nu voia să se afle la cheremul unei Beatrice Cornaro Contarini, cum erau toţi bărbaţii care petrecuseră ziua măgulind-o, gata să-i îndeplinească dorinţele la cea mai mică bătaie de gene a frumoasei veneţiene. În faţa ei,

Baffo, care dispreţuia femeile, se comportase asemenea celui mai josnic lacheu.

Beatrice nu era prietena care pretindea că este. Cecilia se va feri de ea, va lupta împotriva ei. Simţi brusc nevoia de acţiune. Împinsă de instinct, plecă de la fereastră şi se apropie de uşa boltită şi întărită cu cuie mari, cu floare pătrată. Tocul din blocuri groase îl amintea pe cel al uşilor de închisoare şi nu ţi-o puteai imagina decât zăvorâtă, blocată de lanţuri grele. Totuşi, când apăsă pe clanţa grea de fier, constată cu surprindere că nu era zăvorâtă.

Capătul clanţei lovi piatra.

Cecilia se trase înapoi. Se aştepta s-o vadă apărând pe Nefer, trase cu urechea, ascultând zgomotele unei vechi clepsidre cu mecanismul obosit.

Bătăile inimii îi deveniră mai rapide, mult mai rapide decât secundele marcate de străvechiul orologiu cu apă. Nefer nu-şi făcu apariţia. Mâna reveni lent spre clanţă, trase şi uşa se deschise fără zgomot. Tentaţia de a explora acel palat deveni şi mai puternică. Cecilia îşi zise că ar fi putut să găsească drumul care ducea la străduţă, dar era atât de întuneric în acea parte, în acel spaţiu fără ferestre care deservea alte camere, alte culoare, unghere şi ocolişuri de unde pândeau ameninţări, încât rămase un

moment să asculte zgomotele care veneau dinspre acel neant.

22

Tânăra îşi învinse în sfârşit teama. Ochii i se obişnuiră treptat cu acel întuneric profund, desluşind printre umbre forme fantomatice pietrificate. Erau busturile antice ale unor oameni celebri. Palatul era plin de ele. Toţi cei care contribuiseră la gloria Imperiului Roman şi la triumful gândirii greceşti beneficiau acum de praful care le acoperea faţa de marmură.

Făcu un pas, apoi, doi, atinse uşor cu degetele coroana de lauri a unui Septimiu Sever sau a unui Aurelian, apoi, dădu afară, cu o răsuflare profundă, spaima care îi apăsa pieptul. Liniştea era atât de mare, încât avea impresia că se mişca printr-un mausoleu. Scoase un ţipăt când umbra se repezi asupra ei, punându-i mâna la gură. Nu era mâna mare şi unsuroasă a lui Nefer, ci gheara unui animal care o strângea. Se gândi la Antoine Gaufredi. Se înspăimântă şi mai mult.

— Nu vreau să-ţi fac niciun rău, şopti o voce de bărbat

pe care n-o cunoştea.

Încercă să se elibereze cu o sforţare.

— Vrei s-o chem pe Nefer? o întrebă necunoscutul, i-ar făcea plăcere să te biciuiască.

Vocea agresorului era ironică, tânără şi fermă, nu ameninţătoare.

— Acum o să-ţi dau drumul. Promite-mi că n-ai să strigi.

Cecilia dădu din cap. Necunoscutul îşi retrase imediat mâinile, dar rămase lângă ea. Ba chiar îi simţi răsuflarea pe obraz.

— Eşti domnişoara Cecilia Venier Baffo?

— Da... Cine eşti?

— În acest moment, numele meu este Joao Micos şi slujesc interesele unchilor mei îndepărtaţi. Pe unul îl cunoşti, jupânul Etienne Levy. Curând, îl vei cunoaşte şi pe celălalt, Andrea Gritti.

Nu era cu putinţă. Acel tânăr nu putea să fie şi nepotul şefului comunităţii evreieşti din Veneţia, şi cel al dogelui. Minţea ca s-o impresioneze. Întoarse capul şi-i ghici albul ochilor. Şi răsuflarea lui! Şi mirosul lui, de piele tăbăcită, de cerneală şi de mirodenii. Era soldat? Secretar? Neguţător? Ce căuta acolo în plină noapte?

— Beatrice mi-a spus că eşti extraordinar de frumoasă.

A avut dreptate. Îmi dau seama. Asta mă va scuti de necesitatea de a mă forţa.

— Ce vrei să spui?

El nu-i dădu nicio explicaţie şi avu îndrăzneala să-i atingă părul. Dar era mai mult decât un contact, era o mângâiere uşoară. Aceea pe care ţi-o permiţi punând degetele pe stofe preţioase sau pe rochia de ipsos a unei statui a Fecioarei. Ea îşi pierdu însă sensul sacru când bărbatul duse o şuviţă la nări. Asta era prea mult pentru Cecilia.

— Nu vă permit, domnule!

În clipa următoare, se simţi atinsă uşor de o sărutare. O arsură pe buze. Îl pălmui.

— O să înveţi să-ţi placă, zise el pe acelaşi ton ironic. Urmează-mă!

— Niciodată!

— Supune-te!

Acest „supune-te” răsună ca un ordin de căpitan. Era aşadar un soldat. Încă stăpânită de emoţie, se lăsă condusă fără să se împotrivească. Joao o apucase de încheietura mâinii şi mergea repede, fără ezitări. Cunoştea probabil foarte bine locul acela, unde părea să vadă în întuneric. N-o duse prea departe. Urcară un etaj,

străbătură un culoar.

— Aici ne despărţim, spuse el, deschizând uşa monumentală.

— Dar...

El n-o mai ascultă; se afla deja în mijlocul unei încăperi imense, care semăna cu o capelă străjuită de pilaştri cu capiteluri gotice. Cecilia îl văzu profilându-se în lumina câtorva zeci de lumânări înfipte în sfeşnice. Joao era zvelt, bine făcut, cu părul şi hainele negre. Era asemenea nopţii pe care părea s-o îndrăgească.

Cecilia făcu ochii mari. Dincolo de halourile de lumină, se afla un pat. Un pat cum nu mai văzuse niciodată. Semăna cu bărcile de ceremonie în care nobilii veneţieni mergeau în întâmpinarea ambarcaţiunilor princiare ce doreau să arunce ancora la riva degli Schiavoni. Flancurile joase se ridicau într-o proră cu un contur armonios, având deasupra un cap de pasăre acvatică, al cărui mănunchi de pene curbat ţinea întinse două pânze de o transparenţă incredibilă.

Acele pânze, agitate de curenţi de aer, se pierdeau în tavan, unde erau pictate în *trompe-l’oeil* Nete, Mese şi Hypate, muze goale care personificau cele trei corzi ale lirelor, pe care le ciupeau cu degetele. Aceste seducătoare

suflau săruturi invizibile asupra punţii alcovului, deasupra căruia se aflau.

Cecilia era fascinată de ceea ce descoperise. Pasărea de la proră avea ochi de granat. Penele de aur acopereau o parte din semicoca de argint aşezată pe un paviment ale cărui volute aminteau învolburarea valurilor în zilele de furtună. Cineva, de fapt, Beatrice, se odihnea pe această navă demnă de o împărătească romană. Era atât de albă pe aşternutul alb încât n-o zărise imediat prin pânze.

Cecilia îşi duse mâna la gură ca să-şi înăbuşe un strigăt de surpriză. Simţi cum sângele îi îmbujora obrajii, ca apoi să se împrăştie, ca un val de căldură, în tot trupul.

Frumoasa veneţiană nu purta nicio haină. Niciuna! Era cu putinţă? Putea o femeie să se ofere privirilor unui necunoscut care pătrunsese în camera ei? Şi ce făcea acest Joao?

Alte senzaţii fierbinţi îi trecură prin vene. Bărbatul se dezbrăca. Nu, îşi smulgea hainele, le arunca la picioarele acelei nave a plăcerilor. Trebuie să fi avut douăzeci de ani, nu mai mult, şi nu semăna deloc cu acei bărbaţi cu înfăţişare herculeană pe care îi reprezentau pictorii alegorici. Avea corpul unui bărbat experimentat în meseriile mării, marinar agil suind pe vergi. Muşchi lungi,

încheieturi fine... şale cambrate... un sex.

Cecilia lăsa capul în jos. Nu trebuia să vadă asta. Nu putea. Nu putu până în momentul în care auzi cuvintele de iubire rostite de Beatrice. Veneţiana îşi chema iubitul, îi deschise braţele, îl primi, îl atinse, îl îmbrăţişă. Iar el, cu pielea înfiorată, se întinse, atinse uşor cu pieptul sânii de culoarea laptelui. Urmară alte atingeri uşoare, apoi strângeri violente. Cei doi iubiţi se mângâiau unul pe altul, îndrăznind lucruri inimaginabile pentru adolescenta a cărei experienţă era numai livrescă. Ceea ce făceau ei era descris şi desenat în *Hypnerotomachia Polifili,* pe care îndrăznise s-o privească împreună cu Kale. Dar comparaţia se oprea aici.

Ei gemeau, se mişcau, se călăreau. Se devorau cu sărutări, se zgâriau. Era prea mult... Cecilia nu putu să suporte mai mult imaginea acelei plăceri dezvăluite. Destrămă farmecul. O rupse la fugă, se întoarse în camera ei, la patul ei rece. Şi începu să plângă.

23

O atingere uşoară abia percepută. Ceva se deplasa

lângă părul ei. Poate că erau degetele lui Joao: Cecilia îl visase în timpul nopţii. Tânărul îi vorbea, îi spunea să se trezească. Clipi şi scoase un strigăt. Nefer era aplecată asupra ei, mângâindu-i părul. Zâmbea cu toţi dinţii ei ascuţiţi, printre care ieşea o răsuflare cu iz de usturoi şi de piper. Arătă cu bărbia un coş.

— Am pentru tine fructe, îi zise ea, cu acea voce subţiratică care răguşea de îndată ce urca o octavă.

Cecilia se rostogoli şi sări din pat.

— Sunt chiar atât de înspăimântătoare? întrebă Nefer, continuând să zâmbească.

De altfel, nu era un zâmbet, ci un fel de a-şi arăta apetiturile feroce.

— Rolul meu a fost întotdeauna să sperii... Am fost pe vremuri formată pentru asta, adăugă ea, cu un fel de regret în glas.

Servitoarea redeveni ca înainte. O luminiţă sălbatică se aprinse o clipă în ochii ei pierduţi sub pliurile de grăsime. Erau vioi şi o priviră pătrunzător pe Cecilia.

— Văd că n-ai băut! Prostuţo! Crezi că stăpâna mea vrea să te otrăvească? Eşti sub protecţia ei. Numai dogele ar putea să-ţi facă rău, dar mă îndoiesc, pentru că eşti o emanaţie a minţii sale.

După această dezvăluire ciudată, Nefer luă carafa şi un pahar de staniu aşezate pe gheridon. Îşi turnă apă şi bău sub privirea dură a adolescentei.

— Te voi învăţa să recunoşti otrăvurile. Jupânul Levy te va învăţa secretele lor.

— La ce mi-ar folosi asta? întrebă Cecilia, intrigată.

— Să-ţi salvezi viaţa când o să vină ziua, frumoaso.

— Care zi?

— Numai Allah ştie!

Când auzi de Allah, Cecilia se încruntă. Femeia aceea era nu numai o grozăvie a naturii, ci şi din ce în ce mai necredincioasă. Nefer izbucni într-un râs de hienă.

— Va trebui să te obişnuieşti cu ideea asta: sunt musulmană şi deţin ştiinţa coranică. În sura a optzeci şi cincea se spune: „Oare ce au de nu cred, de nu se prosternează, când li se citeşte din Coran?” Dar încă n-am ajuns acolo.

Îi arătă coşul cu fructe. Portocale, piersici şi un pepene verde, lustruite bine de cei de la bucătărie, aşteptau să fie mâncate.

— Aceste fructe sunt inofensive, continuă Nefer. Sângele şi sufletul tău nu riscă nimic. Te sfătuiesc să te hrăneşti, pentru că zilele îţi vor fi deosebit de grele.

Cecilia ocoli patul şi luă o piersică din care muşcă, sfidând-o cu privirea pe servitoare.

— Voracitatea ta e la fel de mare ca imprudenţa. Va trebui să te învăţ să examinezi bucatele înainte să mănânci, să le şi miroşi. Pentru că eşti într-o dispoziţie atât de bună, vom începe cu prima lecţie de limbă turcă.

— Turca!

— Da, limba lui Soliman. Limba poeziei, cel mai bun exemplu al ei fiind gazelul, care trebuie să prezinte la ureche o eufonie netulburată. Puritatea absolută dragă inimii sultanilor. Limba turcă, crede-mă, e la fel de frumoasă ca latina sau araba.

Nefer era o servitoare obişnuită. Ar fi fost o *ducna* extraordinară. Părea înzestrată cu o cunoaştere imensă, chiar cu sensibilitate. Închizând ochii, ai fi putut s-o crezi debordând de sfaturi bune şi de gentileţe. Dar Cecilia avea ochii larg deschişi şi putea să-şi facă o altă părere despre această maură care întruchipa păcatul.

— Nu voi învăţa niciodată limba asta demonică!

— Chiar crezi asta?

Întrebarea i se păru Ceciliei stupidă. Răspunse dând din umeri, apoi, îşi puse mâinile în şolduri, cum văzuse că se face în casa familiei sale, când lenjeresele frânte de

muncă o înfruntau pe Flora. Nefer o privi ca pe o cantitate neglijabilă. Cu ce i se putea opune fetiţa asta? Cu forţa unei oiţe; în cel mai bun caz, al unei oi.

Toată ironia şi cruzimea fiinţei sale se concentrau în pupilele ochilor mijiţi, aproape închişi. Scotoci cu o mână în veşmântul larg de postav roşu care, prin croială, imita *dhuma* orientală. Scoase o curea lungă împletită şi lucitoare, pe care o făcu să şuiere în aer şi să pocnească cu o mişcare scurtă a braţului.

— Vezi, am şi o biciuşcă pentru tine, un vechi instrument de pedagog roman. Foarte eficace. În zilele noastre, pajii din seraiul lui Soliman îi cunosc muşcătura. N-ai tenul delicat al unei blonde, dar asta nu înseamnă nimic. Sunt brunete care roşesc dacă ştii cum să procedezi.

Ameninţarea devenea tot mai precisă. Totuşi, Cecilia rămânea încrezătoare, ţinându-şi mâinile în şolduri, l-ar fi fost uşor să se ferească de acel hipopotam. Nefer se puse în mişcare, legănându-şi şoldurile. O adevărată hulă agita grăsimile de pe pântecele ei. Trăsăturile gelatinoase începură să tremure; toate parcelele corpului prindeau viaţă la fiecare dintre paşii grei care o apropiau de adolescenta îndărătnică.

Apoi, se opri brusc locului.

În acel moment, cu totul şi cu totul întâmplător, Marangona campanilei San Marco începu să bată. Foarte oficialul clopot al republicii îi anunţa pe toţi veneţienii începutul zilei de muncă. Nefer părea să aştepte acest semnal. Biciul ei din piele de anghilă lovi aerul, formă un fel de virgulă şi se încolăci după gâtul adolescentei.

Lovitura era abilă, neaşteptată. O surprinse pe tânără, care se simţi brusc trasă înainte. Nefer se folosea de bici ca de un lasou. Când neruşinata ajunse lângă ea, o răsturnă pe pat, îi ridică rochia, îi dezgoli coapsele şi, ţinând-o bine, o biciui.

24

Cecilia nu se plânsese nici măcar o singură dată. Nu încercase să scape, suportând biciuirea şi reţinându-şi lacrimile. Şi, când Nefer începu cu primele noţiuni de limbă turcă, repetă fără să mai facă mofturi:

— E se pronunţă e, / fără punct este o vocală intermediară între / şi e, o se pronunţă *eă, g* se pronunţă *g* dur, s este întotdeauna şuierat...

Timp de două ore, se familiariză cu literele şi prăjiturile

orientale, pe care un servitor le aduse în primele minute care urmaseră pedepsirii.

— Nu vom face din tine un Revanî, care a celebrat plăcerile vieţii în versuri şi pe care am avut norocul să-l ascult înainte să moară, zise Nefer, dar eşti înzestrată. Ai o voce puternică, promiţătoare de senzaţii, plăcută auzului. Nu încape îndoială că, în gâtul femeii care vei deveni, va acţiona ca un farmec la urechile bărbaţilor.

— Preafericiţi surzii! exclamă Beatrice care intră.

Nefer se ridică şi se înclină în faţa ei. Brusc, nu mai avu consistenţă, ca şi cum apariţia impresionantă a nobilei veneţiene îi anula existenţa. Beatrice purta o rochie albă, strânsă în talie cu benzi de aur. Masa blondă a părului se înfăşură într-o construcţie complexă, amestecată cu perle, care reapăreau într-un şir dublu pe frunte. O singură piatră preţioasă, un safir, strălucea la gât. Sclipirile lui erau asemănătoare cu cele ale privirii cu care Beatrice o fixa pe Cecilia.

— Veşmintele tale sunt şifonate, constată ea.

— Adormit cu ele, zise Nefer.

— Văd. De acum înainte, îi iei hainele în timpul nopţii. Trebuie să înveţe să doarmă goală. Recunosc, Cecilia, camera asta e umedă. Vom avea grijă. Voi porunci să fie

aprins focul îndată ce apune soarele.

Cecilia nu ştiu ce să răspundă ironiei acestor propuneri. Să aprinzi un foc în plină vară într-un şemineu mare însemna s-o condamne la un adevărat supliciu. După toate aparenţele, se urmărea domesticirea ei. Dar se înşelau. Nu va face niciodată parte din ordinul servitorimii şi al hamalilor.

Veneţia ştia să înfrângă voinţele, avea galere pentru bărbaţi şi mănăstiri pentru femei. Şi acel palat pentru o Cecilia Venier Baffo, care nu se trăgea dintr-o familie strălucită. Constatările se impuneau. Chiar dacă s-ar fi tras dintr-o familie importantă, descendentă a unui doge, soarta ei tot n-ar fi fost diferită. Tinerele nu au niciun drept. Ele nu-şi moşteneau taţii; nu se bucurau de posturi oficiale, nu aveau dreptul să legifereze, să guverneze. Aşa stăteau lucrurile de secole. Fără moştenire, nu exista viitor. Clauzele testamentare transmiteau de la mascul la mascul imobilele şi pământurile, iar, cum Cecilia nu avea frate, bunurile familiei aveau să-i revină unui văr îndepărtat la moartea lui Alessandro.

Beatrice nu făcea excepţie de la regulă. Nu avea nimic al ei, poate doar dota. Puterea îi venea din nume, din inteligenţă şi frumuseţe.

„Voi şti să ajung egala tal”, îşi zise Cecilia.

— Azi, vei primi vizita croitorului meu florentin, continuă Beatrice, lăsând deoparte ironia. Vom cheltui fără socoteală ca să te facem frumoasă şi Nefer va ţine la dispoziţia ta o sumă din care vei putea lua după voie, până la zece ducaţi, pe care republica ţi-i va vărsa lunar.

— Şi eu ce trebuie să dau în schimb?

— Puţin din timpul tău.

„Şi mult din suflet”, îşi zise Cecilia, uitându-se la Nefer.

Maura stătea nepăsătoare, pregătită să primească ordine. Avea mai mult teamă decât respect faţă de stăpâna ei, care, dacă şi-ar fi pus degetul pe sânul ei, i-ar fi putut comanda inimii sale să nu mai bată. Era total supusă, fidelă până la moarte, asta sărea în ochi.

— Poţi să pleci, Nefer, porunci Beatrice.

Servitoarea se înclină din nou şi se retrase cu paşi mici cu spatele, arătându-şi astfel supunerea.

— Nu vreau s-o mai văd, zise Cecilia după ce Nefer dispăru în adâncurile palatului.

— O să te obişnuieşti, nu e chiar atât de rău precum pare.

Folosirea genului masculin provocă stupoarea Ceciliei. Cum aşa? Probabil că doamna Cornaro Contarini

pronunţase greşit.

— N-are niciun motiv să fie sever cu tine dacă eşti înţelegătoare. Te va învăţa turca, arabă, persana şi câteva mici şiretlicuri indispensabile supravieţuirii tale în lumea aceasta.

Folosirea din nou a masculinului o dezorienta şi mai mult; Cecilia voia să ştie mai multe.

— Despre cine vorbeşti?

— Dar despre cine ai vrea să vorbesc? Despre Nefer.

— Ea... El... e bărbat?

— Evident.

Cecilia se roşi până în vârful urechilor. Închise ochii. Fusese dezbrăcată şi bătută de un bărbat deghizat în femeie, un negru obscen îngrozitor. Chiar dacă ar fi vrut, tot n-ar fi putut s-o umilească mai mult de-atât.

— Te urăsc! izbucni ea.

— N-ai motiv.

— Bărbatul acela mi-a văzut picioarele... şi fundul.

— Nu cred că l-a impresionat curul tău.

Beatrice putea să rostească vorbe fără perdea. Cecilia îşi amintea foarte bine. În ajun, în braţele lui Joao, strigase cuvinte pe care le auzeai în bordelurile din Rialto.

— De unde ştii? răspunse Cecilia, netulburată.

— Ştiu îndeajuns despre Nefer ca să-ţi spun că nu e bărbat pe de-a-ntregul şi nici femeie.

Cecilia se încruntă. Cu ce minciună va încerca femeia aceea s-o îmbrobodească din nou? Abia se abţinu să n-o pălmuiască şi să nu-i smulgă acele perle, a căror puritate nu se potrivea deloc cu fruntea ei de ipocrită.

— E un eunuc, preciză Beatrice.

— Un eunuc?

— N-ai auzit niciodată de eunuci?

— Nu!

— Sunt bărbaţi castraţi.

— Ca pisicile?

— Da, ca pisicile, juganii şi claponii. Nefer a făcut-o când a intrat în slujba haremului, în timpul lui Selim I, la Istanbul. Ştii ce este un harem?

— Nu.

— Un loc ciudat, în care musulmanii îşi închid soţiile. Selim avea peste sută şi Soliman are tot atâtea, cu toate că, de anul trecut, îi acordă favorurile uneia singure, Roxelana, pe care turcii o numesc Hurrem. Şi sunt păzite de eunuci, cărora li s-au îndepărtat testiculele. Numai negri care, prin urâţenia lor, îi inspiră dezgust şi oroare femeilor alături de care stau zi şi noapte. La moartea lui

Selim, Nefer a putut să fugă din vechiul serai; a fost ajutat de dogele Gritti, căruia i-a servit ca intermediar în serai.

Gritti, numele celui mai important şi celui mai neliniştitor personaj din Veneţia, sună ca o ameninţare la urechile adolescentei. Ştia mai multe despre familia Gritti decât despre eunuci. Tatăl şi mama ei, ca mulţi veneţieni invidioşi pentru reuşita acestei familii, vorbeau mult de rău despre ea. Aceşti Gritti fuseseră pe vremuri negustori bogaţi de cereale instalaţi la Constantinopol; după ce oraşul căzuse în mâinile turcilor, făcuseră comerţ cu aceştia. „Andrea, zicea întotdeauna Alessandro, este cel mai înzestrat dintre toţi, e singurul dintre noi care a ştiut să-l seducă pe marele vizir Ahmed Paşa. Câinele acesta a obţinut numeroase arende şi înzestrări chiar din mâinile necredincioşilor. Să-l ajungă blestemul Domnului!”

Şi era blestemat. Avea o concubină turcoaică şi trei fii; trădase Veneţia, apoi Istanbulul, înainte să plece la cucerirea titlului care făcea din el stăpânul absolut al republicii. Nimic nu-i putea rezista. Şi omul acesta, din motive necunoscute, le alesese pe ea şi pe Kale. Cecilia se simţi brusc neputincioasă; aproape că nu mai auzea vocea frumoasei Beatrice:

— ... Nefer înseamnă „fiinţă lipsită de importanţă”. Gritti

mi l-a dat pentru serviciile aduse statului, preciză ea. De acum înainte, te va sluji pe tine. Are o memorie extraordinară şi sfaturile lui sunt judicioase. Tot ce te va învăţa îţi va spori şansele de supravieţuire în viitor.

„Supravieţuire”. Era a doua oară când auzea acest cuvânt într-un interval scurt de timp. Era încărcat de sensuri. „Supravieţuirea” se aplica în cazul naufragiaţilor, al soldaţilor după dezastrele de la Modon şi Agnadel, care puseseră în pericol Veneţia. „Supravieţuire” presupunea condiţii extreme de existenţă. Deţinuţii pe viaţă supravieţuiau în puţurile umede ale palatului ducal; leproşii supravieţuiau pe insuliţa San Francesco del Deserto, prostituatele bolnave, în ospicii. Cecilia ar fi putut să înmulţească exemplele de supravieţuire şi să se îngrijoreze. Dar ideea asta de „supravieţuire” nu-i displăcea. Nu visase întotdeauna aventuri, să fie condotier, explorator, mercenar? Dorea să devină un nou Marco Polo, primit ca un erou de marele han, după ce traversase deşerturi şi multe trecători anevoioase ca să descopere Cambaluc, capitala de iarnă a Chinei, unde, în fiecare zi, mai bine de o mie de care încărcate cu aur şi mătase pătrundeau pe porţi păzite de dragoni.

Era oare posibil s-o facă băiat, s-o transforme în mascul

printr-o operaţie contrară castrării? Medicina, ajutată de magie, putea oare să ajungă la acest rezultat extraordinar? Sau voiau pur şi simplu să facă din ea o creatură asemenea nobilei Beatrice Cornaro Contarini? încercă să ghicească intenţiile frumoasei veneţiene.

— Ce aştepţi exact de la mine?

— N-am voie să-ţi spun.

— Şi cine are voie să-mi dezvăluie destinul?

— Dogele Andrea Gritti.

25

Trecuseră câteva săptămâni de la ziua în care Cecilia fusese dusă cu forţa la palatul frumoasei Beatrice Cornaro Contarini. Din indiscreţiile calculate ale gazdei sale, aflase că verişoara ei, Kale, se găsea în alt palat de pe Canale Grande, palatul Barbarigo. Kale se afla sub tutela familiei Dandolo, al cărei strămoş celebru, Enrico, jefuise Constantinopolul în 1204. Biata Kale era probabil şi ea instruită de profesori cu metode puţin obişnuite. Cel puţin aşa presupunea Cecilia, fiind ea însăşi supusă unui regim de studiu aflat la antipozii pedagogiei umaniste a lui

Tommaso Talenti, fondatorul şcolii de la Rialto. Oricum, toate şcolile republicii erau rezervate băieţilor, care învăţau filosofia şi teologia la Rialto, greaca şi latina la San Marco sau secretariatul la Cancelarie.

Cecilia era instruită diferit. Rând pe rând, Nefer şi Etienne o iniţiau în tainele limbilor orientale şi ale medicinii, împărtăşindu-i preocupări de care ea se mira. Îngrijorarea lor era iscată de evenimente pe care ea le considera neînsemnate. Ai fi crezut că erau răspunzători de afacerile externe ale Serenissimei.

Sursa tracasărilor lor avea un nume, Roxelana, căreia turcii îi spuneau Hurrem. Această femeie, oficial a doua soţie a lui Soliman, obţinuse capul marelui vizir Ibrahim. Acum, purta un război crâncen cu sultana Gulbahar, prima soţie din harem. Aceste poveşti de la capătul lumii nu-i stârneau deloc interesul şi Cecilia se întreba de ce îi afectau atât de mult pe cei din jurul ei.

„Am veşti proaste de la Sublima Poartă”, spunea Nefer. „Deasupra Sublimei Porţi se adună nori prevestitori de rele”, mărturisea Etienne Levy.

„Sublima Poartă”. Aşa numeau ei Imperiul Turc. Nefer folosea un întreg vocabular metaforic ca să-şi evoce fosta viaţă. Etienne era mai prozaic, pentru că nu mai fusese la

Istanbul de treizeci de ani. Informaţiile le avea de la compatrioţi care trăiau la marginea Cornului de Aur, în cartierele Bahcie Kapi, Balik Pazari, Un Kapani şi Balat. Aceşti evrei sefarzi şi aschenazi, parteneri privilegiaţi ai turcilor, serveau ca intermediari financiari între corporaţiile de la Istanbul şi comunităţile străine. Bancheri, cămătari, tipografi, interpreţi se aflau la originea unui număr mare de tranzacţii, acorduri, uneori chiar decrete comerciale promulgate de Divan, un fel de consiliu de miniştri – aflase Cecilia –, condus de marele vizir.

Cecilia avea capul plin de referinţe, de nume complicate. Cei doi profesori insistau, i-l umpleau cu lucruri greu de înghiţit, suspecte, periculoase pentru suflet şi care păreau fireşti celor educaţi, ale căror surse de gândire, evreieşti şi musulmane, se uneau ca s-o facă să uite că se născuse creştină.

Lunea, miercurea şi vinerea erau zilele consacrate studierii „otrăvurilor, poţiunilor şi efectelor lor asupra corpului uman”, după propria definiţie a maestrului Etienne Levy. Dar medicul nu se limita la aceste cursuri teoretice şi practice de savant versat în ştiinţe oculte, ci îi dezvăluia şi mecanismele finanţelor, comerţului şi politicii, existenţa unor personaje cărora trebuia să le reţină

numele şi funcţiile pe de rost.

Aceste trei zile ale săptămânii o făceau fericită. Era o ocazie să părăsească spaţiul închis al palatului Contarini şi să scape de prezenţa apăsătoare a lui Nefer. Se ducea în ghetou sub paza lui Antoine Gaufredi şi a patru dintre zbirii lui. Putea să adulmece aerul Veneţiei, să contemple fleşele bisericilor, să audă acea forfotă a vieţii care o emoţiona foarte mult şi îi insufla dorinţa de libertate. Parcurgerea canalelor era o încântare pentru simţuri. Cecilia nu pierdea nimic din ceea ce îi ajungea la urechi, la nas şi la ochi. Şi în această stare de concentrare deosebită observă schimbarea.

Acea ultimă vineri de octombrie a anului 1535 nu semăna defel cu cele de dinainte. Gaufredi părea nervos. De mai multe ori, îi ameninţase pe vâslaşii şalandelor care se apropiau prea mult de gondola lor. Dar nu folosea la nimic să strigi la acei bădărani; canalele erau mai aglomerate ca altă dată şi podurile erau traversate de pâlcuri mari de hamali şi de cerşetori.

În onoarea trimisului regelui Boemiei şi rege al romanilor, Ferdinand, în Piaţa San Marco se pregătea ceva festiv. Urmau să fie multe pungi de şterpelit, tarabe de jefuit şi inimi caritabile de convins în acea zi de

sărbătoare.

În schimb, pe râul Mizericordiei, care ducea la acea insuliţă încercuită de apă, gondola înainta nestingherită. Puţinii vâslaşi care îi dădeau ocol evitau să se apropie de malul care avea o aură de vrăjitorie.

În această parte a Veneţiei domnea calmul. Închis conform regulamentului în vigoare, care le interzicea evreilor să se arate în zilele de sărbătoare, ghetoul trăia retras în el însuşi. Dar conţinea mulţi truditori pentru gloria republicii; atelierele de obiecte din aramă, de feronerie, de broderie nu-şi reduceau activitatea şi, în cântecele uneltelor şi ale oamenilor, se putea măsura extraordinarul lor randament.

Îndată ce intră pe Poarta Farnese, Gaufredi îşi murmură injuriile obişnuite. Era felul lui de a se ruga. Nu era prea credincios, nici superstiţios, însă avea senzaţia că acel loc nu era prea departe de iad. Această misiune care se tot repeta, făcându-l să stea pe lângă evrei, îl dezgusta; îi ura din ce în ce mai mult. Mai ales pe Etienne. Era convins că medicul avea legături cu diavolul.

Ajuns în bârlogul unde oficia acest blestemat fiu al lui Moise, rămase circumspect. Toate acele alambicuri, borcane, duhoarea de rădăcini şi de ciuperci, acele litere

ebraice, acele tratate de chirurgie, acele suluri talmudice îi întreţineau temerile şi îl făceau receptiv la o lume de magie, pe care se străduia să n-o recunoască de la moartea mamei sale, care se prăpădise de friguri.

I-ar fi cerut Ceciliei să nu zâmbească în prezenţa evreului, dar puterea lui era limitată, nu avea nicio influenţă asupra sentimentelor tinerei veneţiene. Etienne Levy zâmbea şi el. Această complicitate între adolescentă şi medic îi devenise insuportabilă.

— Ţi-o încredinţez pentru două ore, zise el, după ce Cecilia îi părăsi pe oamenii care o încadrau.

— Două ore, ştiu! răspunse tăios Etienne, întorcând o clepsidră mare.

— Ai grijă să n-o perverteşti cu Talmudul tău şi toate jidănismele din cărţile tale, îl avertiză Gaufredi, trăgându-şi pe jumătate pumnalul din teacă.

Cuvintele şi ameninţările lui erau aproape aceleaşi la fiecare vizită şi Etienne răspundea, invariabil, pe tonul butadei:

— Ţin prea mult la capul meu.

— Mi-o aduci pe podul *della căile Farnese.* Nu e nevoie ca eu şi oamenii mei să ne murdărim sufletul întorcându-ne aici.

Se gândea că aceste cuvinte erau jignitoare pentru evreu şi plăcute Domnului. Le însoţea şi cu altele, întorcând spatele la sfârşitul acestor tirade care se doreau şfichiuitoare.

Nu vedea niciodată amuzamentul din privirea lui Etienne. Şefului comunităţii din ghetou nu-i păsa de insultele mercenarului.

După plecarea lui Gaufredi, Cecilia întrebă de ce trebuia să stea numai două ore, în timp ce, în mod obişnuit, petrecea cinci în compania celui pe care îl considera singurul ei sprijin în acel oraş, luând împreună masa de prânz şi bucurându-se de veselia comesenilor, femei, copii şi bătrâni, fără deosebire de clasă sau vârstă, care aveau dreptul să se exprime şi să râdă.

— Eşti aşteptată în Piaţa San-Marco la ora unsprezece.

— În Piaţa San-Marco?

— Te vor prezenta dogelui.

Inima tinerei bătu mai cu putere. Venise aşadar ziua cea mare. Avea să afle de ce o vânduse tatăl ei.

— Ceea ce ne lasă destul de puţin timp ca să te pregătim aşa cum se cuvine, spuse Etienne, pe un ton enigmatic.

O pofti să se aşeze şi îi arătă sticlele aşezate pe o masă

plină de pergamente.

— Alege.

Sticlele burduhănoase aveau aceeaşi capacitate. Numai culoarea lichidelor le deosebea. Două băteau în albastru, a treia era de un albastru-movuliu. Cecilia o alese pe aceasta şi o privi în lumina zilei, care intra printr-o răsuflătoare.

— Bea-o!

— Ce este?

— Bea şi vei afla.

Ea scoase dopul de sticlă şi duse flaconul la buze. Era şi dulce, şi amar.

— N-am mai gustat niciodată ceva asemănător, spuse ea, după ce bău pe nerăsuflate lichidul mov.

— *Anagaltis arvensis,* extras concentrat, răspunse simplu Etienne, încrucişând braţele. Ai băut „oglinda timpului”.

Cecilia păli. „Oglinda timpului”, numită aşa pentru că frunzele ei aveau proprietatea să prevadă timpul chircindu-se sau rămânând întinse, era o otravă mortală. Etienne o învăţase asta cu o săptămână înainte, citând din Teofrast, Dioscoride şi Pliniu. Dacă era să dea crezare spuselor lor, avea să-şi piardă curând sângele prin

intestine şi să delireze.

— Ştii cum să eviţi ce e mai rău; ţi-am dat reţeta antidotului. Asta este prima ta încercare, sper să fie şi altele.

Blestemându-l, se repezi spre etajere şi nişe, unde pudrele, pomezile, rădăcinile, ierburile uscate, seminţele, uleiurile esenţiale se îngrămădeau cu sutele după o ordine foarte precisă. Avea nevoie de frunze de turtiţă mare şi de rădăcini de „strugurele diavolului”, pe care alţii îl numeau „pecetea Fecioarei”, un purgativ periculos care, dacă nu se înşela în privinţa proporţiilor, avea să-i cureţe stomacul. Le găsi imediat şi îşi aruncă ochii asupra celorlalte recipiente. Avu numai o clipă de ezitare, apoi, luă un flacon pe care era scris *Eupatorium cannabibum,* amintindu-şi că înăuntru se afla un suc care acţiona ca un antidot împotriva otrăvii. Luă tot ce purifica, spăla, curăţa sângele, după aceea, începu să prepare poţiunile sub supravegherea atentă a lui Etienne.

Îndată ce ingurgită prima mixtură, dădu afară prăjitura de alac şi stafidele de la prima masă de dimineaţă.

Înghiţi apoi sucul de *Eupatorium* şi o mixtură pe care o preparase în ultimul moment. La sfârşit, se întoarse spre Etienne.

— O să mor?

— Nu, pentru că, în realitate, n-ai băut „oglinda timpului”, ci un extract de *Ajuga iva* amestecat cu miere. Foarte bun pentru reumatism.

— Şi zici că eşti prietenul meu? Eşti mai rău decât Gaufredi!

— Ai dovedit că ai destulă stăpânire de sine ca să-ţi salvezi viaţa. Ăsta e singurul lucru care mă interesează. Tot ce-ai preparat ar fi fost eficace contra otrăvii. Gaufredi are motivele lui; eu le am pe ale mele. Suntem garanţii noii tale existenţe.

N-au mai fost alte lecţii în acea dimineaţă. La ora stabilită, Etienne o conduse pe Cecilia pe podul Farnese. Înainte să se despartă de ea, îi şopti:

— Orice s-ar întâmpla sau oriunde te vei duce, nu voi fi niciodată foarte departe de tine. Ai încredere: vei deveni o stea strălucitoare.

26

Oamenii din Veneţia se gândeau la datoria lor, la datoria sacră de a muri pentru republică în orice moment, pe apă sau pe uscat, chiar şi în ţările necredincioşilor. Şi asta de când, cu şapte sute cincizeci de ani în urmă, Buono de Malmocco şi Rustico de Torcello aduseseră de la Alexandria, punându-şi viaţa în pericol, relicvele Sfântului Marcu.

Cecilia îşi promitea să le semene şi, în timp ce se lăsa legănată de mişcarea gondolei care aluneca spre *riva* degli Schiavoni, jură să fie demnă de întemeietorii oraşului. Acest jurământ tainic prinse viaţă, cuvintele i se formară în minte, cuvintele ei, puerile şi sincere, asemenea unor drapele glorioase. Nu-i mai era teamă să fie fată şi atât de tânără.

Dar acest elan se domoli puţin îndată ce ajunseră la cheiul Pieţii San Marco. S-ar fi crezut că o furtună se anunţa sub campanilă. Câţi erau adunaţi acolo? Cinci mii? Zece mii? Mai mulţi? Gaufredi se aruncă primul în acea mulţime, ca să asigure debarcarea protejatei sale. Regretă că nu luase mai mulţi oameni cu el.

Îndată ce puse piciorul pe uscat, Cecilia se pomeni înconjurată din toate părţile. Aici erau zeci de stele

strălucitoare. Centrul Pieţei San Marco era plin de ele. Femei de viţă nobilă, aventuriere italiene, sclave circasiene şi tătare, contese şi prinţese, soţii ale unor negustori bogaţi, fiice de armatori, amante de senatori, toată elita feminină împodobită cu bijuterii grele, lanţuri de aur, plină de perle, înfofolită în mătăsuri, încununată cu diademe, se plimba ţanţoşă sub faţadele palatului ducal. Lângă ele, bărbaţii păreau lipsiţi de strălucire.

Văzând etalarea acelui fast, Ceciliei i se păru că era ternă şi neînsemnată. O capă de lână o acoperea în întregime. Dacă ar fi scos-o, n-ar fi atras privirea nobilimii, pentru că semăna cu o fată de prăvăliaş. Purta o rochie simplă, galbenă, cu fireturi gri. Niciun inel, niciun colier nu-i împodobeau aspectul umil, pe care îl avea când se ducea în ghetou. Se gândi la apariţia ei la palat şi i se făcu ruşine.

Gaufredi luă iniţiativa să ocolească acea mulţime scânteietoare, înconjurată de soldaţi şi gărzi, pe care nu era uşor s-o traversezi dând din coate. Pătrunse aşadar în rândurile poporului, care mărginea vestul pieţei şi spaţiul din faţa campanilei. Se pricepea foarte bine să-i dea în lături pe cei umili. Populaţia din cartierele Cannaregio şi Giudecca nu merita să fie tratată altfel decât cu răsteli şi injurii. Nici el şi nici oamenii lui nu se arătară zgârciţi cu

ele. Şi, dând impresia că aparţineau uneia dintre puternicele familii de sub arcadele palatului ducal, nimeni nu îndrăzni să-i înfrunte.

Cecilia ridică încet capul spre înălţimile palatului unde stăteau personaje îmbrăcate în stacojiu şi purpuriu, dar se afla prea departe ca să-i recunoască pe Balbi, Cavalli, Crotta, Dario şi Farretti, în faţa cărora toţi se înclinau. Aceşti membri ai Consiliului celor Zece, ai Signoriei şi ai Colegiului înţelepţilor păreau să-şi tragă renumele de la coloanele Sfântului Marcu şi Sfântului Teodor şi din stindardele de mătase roşie şi aurie, care fâlfâiau în vârful celor trei catarge înălţate în timpul festivităţilor.

Dar nu impresionau mulţimea care, prin bombăneli şi huiduieli, le amintea că preţul sării era prea mare şi că statul trebuia să ducă o viaţă mai modestă. Cecilia îi vedea pe acei oameni fluierând şi arătând pumnul fără să le pese de ofiţerii de justiţie şi de oamenii lor înarmaţi cu suliţe, care menţineau un spaţiu liber în formă de dreptunghi în jurul coloanelor şi catargelor. Nu pricepea încă toate subtilităţile mecanismelor politice care echilibrau forţele aflate faţă în faţă şi constată, puţin surprinsă, că semnele de încuviinţare ale capetelor bărboase erau de ajuns ca să domolească poporul.

Conducătorii transmiteau astfel că preţul sării din Adriatica, folosită la consumul zilnic, va scădea cu câţiva bănuţi.

Cecilia se uită cu suspiciune la stăpânii palatului ducal; semănau cu nişte marionete puse în mişcare de sfori invizibile. Înţelese brusc că veneţienii nu se vor revolta niciodată pe faţă. Sistemul era perfect, oraşul era prea bogat. Cel mai bogat din univers, spunea tatăl ei. Sarea era numai un pretext al disputei seculare dintre corporaţiile din cartiere şi casta nobililor. Cecilia aflase asta de la Etienne, acum îşi amintea.

— Pe Lucifer! Nu mai scăpăm în veci de pleava asta! bombăni Gaufredi în franceză.

Aproape că nu mai puteau să înainteze. Cele şase cartiere ale Veneţiei se goleau. Mai bine de şaptezeci de parohii îşi revărsau valurile nedisciplinate de băcani, pielari, tâmplari, meşteri în călăfătuit ambarcaţiuni, olari, pescari şi tot felul de lucrători şi de meşteşugari, însoţiţi de neveste şi de liota de copii.

Gaufredi, Cecilia şi cei patru mercenari străbătuseră vreo sută de paşi în direcţia Turnului Orologiului, apoi, cotiră spre „poarta petiţiilor”. Acolo, scribii, spre marea mirare a tinerei Cecilia, continuau să scrie petiţiile. Era

munca lor. Tot anul, stăteau la dispoziţia publicului, sub reliefurile elegantului edificiu colorat din marmură de Verona, de Cararra şi pietre de Istria. În pofida înghesuielii înfrigurate, acei indivizi, cu bonete de fetru, continuau să scrie, bine fixaţi de pupitrele lor transportabile. Însensibili la ţipetele petiţionarilor, le silabiseau numele pe care pana lor de gâscă îl scria pe pergamente.

Mica trupă a lui Gaufredi nu putu să reziste noului val de oameni. Veneau din cartierul San Salvatore, aproape esenţialmente veneţieni de origine germană, lânari şi fabricanţi de lumânări, conduşi de cârciumari. Această trupă zgomotoasă şi beată agita flamuri, pe care erau brodaţi sfinţi, cheile Sfântului Petru, lei şi potire înconjurate de fraze latineşti. Se folosiră de ele ca să-şi croiască un culoar larg în mulţime.

— Loc! Loc lui San Salvatore! strigau în prima linie delegaţii corporaţiilor.

Gaufredi ezită să folosească acel făgaş, instinctul semnalându-i o capcană. Deodată, se aruncă asupra adolescentei scoţând pumnalul. O menghină de gheaţă o paraliză pe fată. Văzu arma urcând spre coaste şi o auzi lovindu-se de altă lamă.

27

Două lame se încrucişară în dreptul abdomenului ei; două braţe, echilibrate de forţa tensiunii cu care se împotrivea unul celuilalt, tremurau. Unul era al unui bărbat care nu era veneţian. Avea tenul bronzat, ochii negri cu pupilele dilatate, iar ochii aceia exprimau nebunie şi moarte.

— Ajutor! strigă Gaufredi, care nu reuşea să-l biruiască pe celălalt.

Oamenii lui fuseseră luaţi de mulţime. Nu-i auziră strigătul.

Germanii răcneau mult mai tare decât el.

Cele două lame...

Cecilia, prinsă între burdihanele şi spatele oamenilor care îşi manifestau prezenţa în faţa dogelui şi trimisului lui Ferdinand, vedea acea cruce mortală apropiindu-se de ea. Avea braţele formate din două lame de oţel. Una purta însemnele strălucitoare ale armurierilor din Toledo, cealaltă era călită în zgura atelierelor din Antiohia. Vibrau, trăiau, se înfruntau.

— Câine blestemat! izbucni Gaufredi, care nu reuşea să

îndepărteze lama întunecată de abdomenul fetei.

Îşi asumă riscul să rupă echilibrul. Pumnul lui drept porni spre faţa levantinului. Degetele pline de inele îi striviră nasul, cartilajele trosniră, sângele începu să curgă. Lovi iar. Zadarnic. Omul era insensibil la durere.

— Fiul al Satanei! exclamă el, ca şi cum ar fi putut să-şi exorcizeze adversarul.

Nimeni nu remarca ce se întâmpla în perimetrul redus unde cei doi bărbaţi şi adolescenta luptau pentru viaţa lor. Spectacolul era în altă parte. Oamenii se ridicau în vârful picioarelor: se căţărau unii pe alţii; copiii se cocoţau pe umerii taţilor: cei mai temerari escaladau monumentele ca să zărească cortegiul anunţat de trompete.

Gaufredi era un luptător redutabil; avea experienţa străzii, a abordajelor pe mare, a ambuscadelor. Poseda viciul şi simţul dezonoarei. Genunchiul său urcă brusc între picioarele cuţitarului care, de data asta, simţi durerea şi se îndoi. Levantinul era pierdut.

Cecilia nu scoase niciun strigăt când pumnalul lui Gaufredi lovi spatele adversarului. În acel moment, se simţi luată pe sus, trasă înapoi de oamenii provensalului.

— E doar rănit, zise Gaufredi, după ce îl dezarmă. Marco şi Torve, duceţi-l în insula San Michele ca să-l interogăm şi

anunţaţi-l pe jupân Etienne; vreau ca lepădătura asta să trăiască cât mai mult posibil. Ceilalţi veniţi cu mine!

Îşi şterse lama pumnalului pe dosul mâinii şi se adresă fetei. Cumplita lui faţă îngustă şi ciupită de vărsat, unde barba crescuse anevoie, era la două degete de a ei.

— Înţelegi acum de ce trebuie să suporţi prezenţa mea?

— A încercat să mă omoare, bâigui Cecilia, care tremura toată.

Ar fi dorit să i se dea o explicaţie, dar vorbele lui Gaufredi n-o lămuriră deloc.

— Reprezinţi un pericol şi „el” ştie deja. Vino, acum, trebuie să ne mişcăm repede. Soseşte cortegiul.

Adolescentei nu-i păsa însă de cortegiu şi de ceremonie. Îşi imagina că, altă dată, undeva în acel oraş sau în altă parte, se ascuţeau cuţite care să-i ia viaţa. Ce se alesese de jurământul frumos făcut în gondolă? Nu mai dorea să fie demnă de fondatorii Veneţiei. Lăsa aventura şi gloria masculilor. Să redevină fetiţă, să-şi revadă mama indiferentă, să audă ameninţările bătrânei Flora... Ce vis frumos!

Dar nu se mai putea trezi din acel coşmar. Totul era cât se poate de real. Gaufredi constituia dovada vie, răul întruchipat. Reîncepea să tune şi să fulgere, folosind

cuvinte grosolane, amestecând nume de sfinţi în invectivele sale. Dar nu erau lăsaţi să treacă. Necredincioşii din San Salvatore se masaseră şi formau un zid de netrecut.

Exasperat, strigă:

— Slujesc Inchiziţia! Faceţi loc!

La aceste cuvinte redutabile, teama pluti peste întreaga adunare. Se priviră unii pe alţii ca şi cum ar fi fost în stare de păcat. Se uitară la Gaufredi fără să insiste, pentru că, fără îndoială, avea înfăţişarea unui reprezentant al jurisdicţiei ecleziastice care avea mijloace să te facă să mărturiseşti că erai capabil de erezie, de apostazie şi de vrăjitorie. Nu se ştiau prea multe despre tribunalul sever al Inchiziţiei, format din trei membri numiţi de Consiliul celor Zece, dar se ştia îndeajuns dat fiind că lumea văzuse condamnaţii arzând pe rug.

În inima adolescentei se strecură o altă teamă, care o făcu aproape să uite de cea iscată cu câteva minute înainte. Şi dacă Gaufredi chiar era omul Sfintei Inchiziţii? Nu-şi putu stăpâni un fior când bărbatul o prinse cu fermitate de mână ca să străbată mica distanţă ce îi despărţea de intrarea palatului ducal. Acest om era la fel de sumbru şi inuman ca fanaticii episcopi spanioli, pe care

îi întâlnise o singură dată la biserica dei Frari.

— Nu sunt, zise Gaufredi, în şoaptă, ca să-şi liniştească protejata.

— Să foloseşti numele Sfintei Inchiziţii este o crimă, ne-ai pus în pericol.

— Între două pericole, trebuie să-l alegi pe cel mai mic.

Cel mai mic! Ce-ar fi putut să fie mai ameninţător decât sentinţele cumpliţilor judecători? Nu reuşea să-şi stăpânească tremurul şi regreta că purta numele de Venier Baffo.

— Linişteşte-te! îi ceru el, strângând-o tare de mână.

Cecilia simţi durerea ca un cleşte.

— Linişteşte-te, îţi zic! Ei te cred tare... şi la fel te cred şi eu.

În mod ciudat, strângerea de mână şi cuvintele avură efect. Spaima se risipi alungată de curiozitate. Intră în curtea unde i se hotăra destinul.

28

Curtea palatului era plină de soldaţi în costume de ceremonie: căşti de fier cu marginile ridicate, platoşe

lustruite peste vestele cu mânecă lungă din catifea portocalie, halebarde împodobite cu pompoane în culorile oraşului. Ei formau un şir până în capătul de sus al scării monumentale, pe care Cecilia păşea pentru prima oară. Se spuneau multe despre locul acela, care, pe vremuri, arsese în întregime, unde dogele şi fiul lui fuseseră asasinaţi de popor şi tranşaţi în măcelăriile din Rialto şi unde se urzeau comploturi.

Cecilia îşi recăpătase siguranţa, se afla în acea stare de clarviziune excepţională în care acuitatea percepţiilor era mai mare. Memoră feţele ofiţerilor care purtau inelul, spada şi pumnalul damaschinat şi pe cele ale tuturor bărbaţilor şi femeilor care urcau treptele, cu expresii hieratice de puternici ai lumii. I se părea că auzea vântul deznădejdii suflând în toate acele fiinţe şi încă alte lucruri, pe care nu le emanau ei.

Acel palat era viu. Pietrele îi vorbeau. Percepea că şefii medievali ai armatelor ţesute pe marile tapiserii care acopereau zidurile etajului întâi o recunoşteau ca pe una de-a lor şi o avertizau. Hristoşi răstigniţi îi dăruiau compasiunea, iar îngerii cu aureole din jurul lor o chemau spre cerurile gloriei. Se simţi pătrunsă de toate forţele invizibile care se manifestau.

Vocea lui Gaufredi îi tăie elanul mistic:

— Ia acest pumnal!

Cecilia încremeni. Ochii priviră spre arma pe care i-o întindea ţinând-o de lamă. Credea că cineva urma să-i atace, dar căpitanii stăteau nemişcaţi.

— Cred că nu vorbeşti serios, zise ea, refuzând să apuce mânerul sidefat al pumnalului în formă de lună.

— E în joc supravieţuirea ta.

Iar „supravieţuire”! Toţi o invocau. Ai fi zis că supravieţuirea lor depindea de a ei. Care era preţul?

— Nu pot să-l port.

— Poţi!

Îi desfăcu repede capa şi îi vârî lama la centura subţire din piele care îi strângea talia.

— E o adevărată nebunie.

— Ştii că în acest stat sunt optzeci de mii de oameni înarmaţi şi că nicio lege nu interzice să porţi asupra ta un cuţit, chiar în interiorul palatului?

— Dar sunt fată...

— Ce importanţă are sexul! Nu ţi se va cere să-ţi scoţi capa.

— Nu ştiu să folosesc un cuţit.

— Un pumnal, domnişoară Baffo, un pumnal turcesc.

Foloseşte-l ca pe un vătrai, lovind întotdeauna în abdomen.

Vru să-i răspundă că nu folosise niciodată un vătrai, dar era inutil să discuţi cu cineva ca Antoine Gaufredi. Cu cât pătrundeau mai adânc în palat, cu atât întâlneau mai mulţi soldaţi şi servitori, mici nobili, uşor de recunoscut după medalioane şi înfumurare. După toate probabilităţile, archebuzieri săraci care nu aveau permisiunea de a se afla în prezenţa dogelui.

În sălile şi culoarele pe care le traversau se auzea zumzetul şuşotelilor şi foşnetul uşor al hainelor. Numai Gaufredi şi oamenii lui tulburau buna-cuviinţă cu zgomotul cizmelor lor cu întărituri de fier. Nimeni nu era mirat că nu respecta eticheta. Cecilia începea să-şi dea seama de puterea provensalului, care acţiona în numele stăpânilor cetăţii.

Bruta părea la ea acasă... până într-un anume loc. Cecilia se linişti: acţiunile acestui om fără lege şi credinţă aveau limite. Iar una dintre aceste limite se materializă în persoana unui sexagenar, un bătrânel slăbuţ, cu barbişon, pe care Cecilia l-ar fi crezut valet dacă n-ar fi purtat toga roşie ce-l situa în înalta ierarhie a administraţiei veneţiene. Acest personaj fragil rosti, fără entuziasm, cu voce

tărăgănată:

— Iat-o aşadar pe a şasea minune a Occidentului.

Gaufredi se înclină în faţa lui.

— E în serviciul vostru, răspunse într-un mod servil, care o surprinse pe Cecilia.

— Domnişoara Cecilia Venier Baffo nu poate fi în serviciul primului secretar al Consiliului celor Zece. Să ştii, Gaufredi, că domnişoara Baffo este în serviciul republicii.

— Este, şi eu la fel, insistă Gaufredi care, la un semn din mână al primului secretar, se retrase.

Nici el nu era admis printre cei mari. Bătrânul îl uită imediat şi îşi concentră atenţia asupra tinerei Cecilia.

— Nu ai onoarea să mă cunoşti, zise el cu aceeaşi voce indiferentă. Mă numesc Giacomo Zaccaria. Domeniul meu este administraţia. Veghez promulgarea şi aplicarea legilor, regularizarea celor treizeci şi două de monede care circulă în statele noastre, siguranţa cetăţenilor şi igiena, totul şi nimic. Ţi se va spune că deţin o putere imensă, dar, în realitate, sunt numai executantul voinţei republicane, iar tu eşti o expresie a acestei voinţe. Urmează-mă, domnişoară Baffo; îţi vei face intrarea în politică... cu mare discreţie.

29

Giacomo Zaccaria. Cecilia ştia foarte bine cine era, pentru că tatăl ei vorbea des despre el în faţa mamei sale, care îl asculta monologând şi criticându-i pe unii şi pe alţii. Era mult mai mult decât un simplu executant. Fiind cu adevărat omul care făcea legătura între Consiliul celor Zece, doge, Cei Patruzeci şi Senat, acesta avea acces la toate treburile statului. Se spunea că era apropiat de Andrea Gritti, împărtăşindu-i punctele de vedere şi viziunea despre lume. El răspundea de poliţia secretă a palatului; el o plătea în ducaţi din impozitul pe sare perceput de la Rovereto, Feltre, Udine, oraşele înfeudate Veneţiei, unde era foarte uşor să măsluieşti socotelile.

Ce ciudat! Acum îi veneau în minte toate vorbele tatălui ei. Ştia multe Alessandro Baffo. Mult prea multe. Etienne şi Nefer la fel. Şi ei dezvăluiau secrete în felul lor. Ce va mai avea să afle în acel loc, a cărui uşă deschisă, dar mascată de o draperie, era păzită de doi uriaşi blonzi?

Îşi ţinu răsuflarea. Zaccaria o duse în sala Consiliului, unde lumina de afară intra în valuri prin arcade. Toate privirile erau îndreptate spre un punct central.

— Dogele Andrea Gritti, zise Zaccaria cu atâta respect în glas, încât s-ar fi putut crede că vorbea de Dumnezeu.

Cecilia îl recunoscuse imediat. Avea capul acoperit de acea celebră şi unică scufă, *como,* ţesută cu fir de aur şi împodobită cu rubine şi smaralde; un pallium auriu îi acoperea o parte din veşmântul lung de culoarea purpurei. Faţa palidă cu barbă albă, netedă şi pieptănată, nu exprima indulgenţă; avea un nas foarte lung, coborând foarte jos spre o gură senzuală. Privirea i se opri asupra adolescentei, devenind scotocitoare, invadatoare, şi fata se simţi evaluată ca o marfă la tarabă.

„Nu las ochii în jos”, îşi zise ea.

Şi luptă până în momentul în care Zaccaria îi murmură:

— Nu vei fi prezentată dogelui... nu aici. Să nu uiţi că eşti, oficial, domnişoara de onoare a doamnei Beatrice Cornaro Contarini.

— Sunt fericită s-o aflu.

— Am ezitat dacă să te chemăm sau nu la palat. Această hotărâre a fost luată în zori, împotriva părerii jupânului Etienne, care consideră că nu eşti pregătită să înfrunţi lumea.

— Iar Domnia Voastră, care vegheaţi la siguranţa cetăţenilor, la toate şi la nimic, credeţi că mica mea

persoană este pregătită să înfrunte asasinii care îşi au cuibul în acest oraş?

— Ironia este apanajul oamenilor importanţi, domnişoară Baffo. Devin-o o persoană importantă şi vei avea dreptul s-o foloseşti faţă de mine.

Cecilia roşi. Ca şi cum dogele nu aştepta decât venirea adolescentei, îşi părăsi fotoliul sculptat cu blazonul Veneţiei, luându-şi cu el invitatul, contele Landorf. O suită importantă se puse imediat în mişcare, conform unei etichete bine stabilite. Exact în spatele dogelui, veneau procuratorii[4] în robă roşie şi neagră, care nu numai că aveau obligaţia să întreţină şi să înfrumuseţeze bisericile să acopere nevoile capelanilor, ci administrau şi bunurile testamentare şi aveau grija minorilor şi a bolnavilor mintali. Episcopii cu patrafire cusute cu fir de aur, lac de năduşeală sub greul veşmânt ca damascul, păşeau în urma lor. Urmau consilierii, membrii Consiliului celor Patruzeci, senatorii, nobilii... apoi, femeile.

Zaccaria, căruia nu-i păsa să fie văzut într-o companie atât de prestigioasă, rămase la urmă, împreună cu Cecilia. Ajunseră la logia palatului, pe jos cu marmură reconstituită şi lustruită cu ulei de in. Beatrice şi femei din înalta

[4] Magistraţi cu rol administrativ (n.tr.).

nobilime, înconjurate de linguşitori, erau deja acolo. Cecilia avu deodată un elan al întregii sale fiinţe: Kale se afla printre ele. Mâna secretarului o reţinu, în timp ce voia să se repeadă spre ea.

— Singura persoană pe care o cunoşti se numeşte Beatrice Cornaro Contarini.

— Dar e Kale! Verişoara mea!

— Într-adevăr, există o Kale Kastano, dar este domnişoara de companie a fiicei celei mari a familiei Dandolo, Emilia Crotta Dandolo. Se află la Veneţia numai de câteva zile. Observ-o cu atenţie. Manifestă vreo emoţie oarecare? Pare să te cunoască? Totuşi, te-a văzut. A primit instrucţiuni clare şi le respectă. Fă la fel. Atâta timp cât vei trăi la Veneţia, îţi vom cere să fii discretă şi supusă.

— Trebuie să înţeleg că voi părăsi curând oraşul?

Zaccaria nu răspunse. Se apropie de Beatrice.

— Îmi cereţi discreţie şi mă expuneţi publicului aşa cum tatăl meu n-a îndrăznit niciodată să facă. De ce vă asumaţi acest risc? insistă ea.

Zaccaria întoarse capul spre ea. Pentru prima dată, tânăra îi văzu zâmbetul bolnăvicios, care nu se adresa veselelor excese.

— Aş putea să-ţi răspund că nimeni nu caută ceea ce

este dezvăluit, dar aş putea la fel de bine să-ţi spun că este un mod de a te pune în pericol şi de a ne obliga duşmanii să se dezvăluie şi ei. Acum, taci!

Cecilia îşi muşcă limba. Tocmai făcuse experienţa pericolului, dar tot nu ştia nimic despre duşmanul care încerca să-i ia viaţa.

— Îţi aduc protejata, zise Zaccaria, înclinându-se în faţa lui Beatrice.

— Nu-i aşa că e încântătoare? întrebă frumoasa veneţiană, a cărei rochie de culoarea nopţii şi brodată cu diamante era o copie a firmamentului.

— Are farmecul unei lupoaice tinere şi n-aş vrea să fiu eu cel care îi va cădea între colţi.

— Noi doi ştim foarte bine că nu va fi un veneţian, replică Beatrice, cu glas şoptit. Sfârşitul discuţiei. Cecilia, vino lângă mine ca să priveşti spectacolul. O să te amuze.

Cecilia se pomeni atunci în prima linie în grupul de femei şi încercă din nou să-i atragă atenţia lui Kale, dar mica prinţesă greacă, ţinută din scurt de o femeie grasă, plină de pietre preţioase provenind din vechile jafuri din Bizanţ, rămânea rezervată, cu privirea îndreptată spre coloanele Sântului Marcu şi Sfântului Teodor.

Apariţia dogelui stârni sunetele trompetelor. Mulţimea

tresări. Suliţele soldaţilor ţâşniră în plin azur, în timp ce, deasupra lor, stoluri de porumbei începură să se rotească fără oprire. Cortegiul, care nu aştepta decât bunul plac al crainicilor şi prezenţa primului magistrat al Veneţiei, îşi reluă înaintarea lentă între şirul dublu de suliţaşi.

Privirea Ceciliei urcă de-a lungul acelei panglici umane, care se pierdea între hambarele de grâu, ale căror clădiri de lemn greoaie şi urâte se ridicau la est de *riva* degli Schiavoni. În frunte mergeau tobele. Un sunet înăbuşit urca dinspre instrumente, acoperite de piele şi flancuri cu văluri negre care, ridicate de vântul ce bătea dinspre Adriatica, se încolăceau în jurul picioarelor muzicanţilor. Aceste răpăieli lugubre deveniră încet-încet mai puternice decât rumoarea poporului, propagându-se în unde ameninţătoare în întreaga piaţă. Veneţienii amuţiră unii după alţii şi unele mame îşi puseră mâna la gura bebeluşilor de teamă să nu se facă remarcaţi.

Tobele dădeau tonul acelei serbări plasate sub semnul morţii. Călugări lugubri cu glugi pe cap păşeau în urma instrumentelor îndoliate. Purtând cruci, ei mergeau sub raclele şi statuile sfinţilor ocrotitori, al căror aur strălucea sub soarele triumfător. Se rugau cu fervoare – frânturi de latină, de implorări de iertare, de dorinţe de mântuire se

auzeau dinspre buzele lor subţiri. Cecilia citi pe ele avertismente, ca fiecare din jurul ei.

Teama stârnită de aceste melopee înăbuşite ajungea până departe, punea stăpânire pe pieptul celor mai curajoşi condotieri şi căpitani, afectându-i chiar şi pe episcopii ataşaţi de luxul curţii. Cecilia descoperi atunci deţinuţii, animale tremurătoare, cu ochii în jos, spre lanţurile de la picioare.

— Sunt duşmanii republicii, îi spuse Beatrice tinerei Cecilia, a cărei privire nu se mai putea desprinde de grupul condamnaţilor. Şi cunoşti cel puţin unul dintre ei.

Asta o surprinse pe Cecilia. Nu cunoştea niciun duşman al republicii. Se întoarse spre protectoarea ei, care îi arătă un bărbat:

— Ultimul din şir, preciză ea.

Cecilia se uită la prizonier, care mergea cu mare greutate. Lunga cămaşă albă era pătată cu maroniu şi îi acoperea corpul chinuit de cei care îl supuseseră la cazne.

— Nu l-am văzut niciodată!

— Ba da! L-ai văzut şi chiar de foarte aproape. Nu el te-a urmărit până la ghetou, când ai fugit în ziua în care tatăl tău te aducea la mine? Aminteşte-ţi: nu monstrul acela a vrut să-ţi răpească acea floare pe care noi, femeile, o

preţuim atât de mult şi care îţi conferă o valoare atât de mare în ochii unora?

Cecilia îşi aminti. Îl revăzu cu ochii minţii pe bărbatul care încercase s-o violeze cu câteva săptămâni înainte. Simţi brusc greaţă şi spaimă. Era într-adevăr el. Chiar dacă ajunsese acum o umbră. Cleşti şi fiare înroşite în foc, cârlige şi sfredele îi schingiuiseră carnea şi oasele: nu spera să mai trăiască.

— Va plăti pentru crima lui, adăugă Beatrice fără îngăduinţă şi fără plăcere, privindu-l cu răceală pe acel om.

Cântecul *Salve Regina* căpătă din ce în ce mai multă amploare şi se pierdu în depărtare pe canalul San Marco, speriind porumbeii, care se roteau întruna în aer, trezind mulţimea, care se grăbi să-şi unească vocea cu cea a preoţilor şi călugărilor. Anunţa intrarea în scenă a călăilor, şapte în total, fără a mai pune la socoteală numeroasele ajutoare pe care înalţii funcţionari ai oraşului îi convocaseră la marele festin al capetelor tăiate.

Dogele făcu o mişcare imperceptibilă cu mâna. Sângele putea să curgă.

30

Salve Regina se pierdu într-o tânguire şi îi luă locul un murmur de rugăciuni, pe care călugării îngenuncheaţi, asemenea unor buşteni calcinaţi, le rosteau în faţa condamnaţilor. Cecilia îşi feri privirea când, după ce nefericiţii au fost legaţi doi câte doi de coloane, li se aplicară primele lovituri de bici. Niciun zgomot nu venea dinspre poporul care, în pofida spaimei, începea să simtă un fel de plăcere văzând cum se zvârcoleau osândiţii cu căluş la gură. Oamenii tresăreau la fiecare lovitură de bici. Executanţii publici dungau metodic spatele nenorociţilor, pielea se crăpa şi sângele începea să apară.

Era prea mult pentru Cecilia.

— Îţi poruncesc să priveşti spectacolul, bombăni Beatrice. Eşti observată!

Adolescenta simţi unghiile frumoasei Contarini prin stofa rochiei. Îi căută din ochi pe Zaccaria, pe membrii Consiliului celor Zece, pe doge.

— Nu încerca să afli numele celor care te supraveghează! Limitează-te să te porţi cu calm!

Simţi unghiile în braţ şi se supuse voinţei lui Beatrice. Când pocniturile bicelor încetară şi ultimii patru

condamnaţi fură dezlegaţi de coloane, călăii oficiali trecură la execuţii. În acel moment, tobele porniră din nou să bată, crucile se ridicară, o ploaie de binecuvântări căzu peste capetele aşezate pe butuc. Preoţii şi călugării nu erau zgârciţi în aceste momente; purificau suflete şi securi, nu clipeau la vederea sângelui răspândit.

Cecilia tresărea uşor la fiecare lovitură de secure. I se părea că securea îi lovea gâtul, că propriu-i cap se rostogolea în coş. Strânse din dinţi şi asistă până la ultima clipă a acelei măcelăriri, până când se rostogoli şi capul bărbatului care o agresase.

— E un cadou pe care ţi-l face dogele, spuse Beatrice.

Cecilia avu o senzaţie de greaţă. Voiau să facă din ea o fiinţă lipsită de milă. Oare asta era lumea pentru care trebuia să se sacrifice, această lumea a bărbaţilor? Oare toţi tinerii nobili şi moştenitori ai familiei trebuiau să suporte acest gen de iniţiere? Cu siguranţă... Simţi deodată puterea Veneţiei, capacitatea extraordinară pe care o avea oraşul de a se regenera prin sânge. Republica era insensibilă la nenorocirile şi la suferinţele oamenilor, se hrănea cu ele.

— Vin să-ţi vorbească, spuse Beatrice, dându-i drumul la mână.

Cecilia avu dreptul să-şi ia privirea de la piaţă ca să-i observe direct pe curteni. Într-adevăr, veneau. Cu mare pompă. Cel care se îndreptă spre ea, însoţit de un diacon, nu era altul decât puternicul episcop al Padovei, a cărui magnificenţă o depăşea pe cea a dogelui. Veşmintele lui de om al Bisericii l-ar fi făcut să pălească de invidie şi pe papa Sixtus al IV-lea. Din catifele grele, cusute cu fir de aur, ele erau ornate cu un potir din smaralde aşezat în centrul unui frunziş înflorit. Chei de argint brodate îi împodobeau umerii; ele evocau încuietori complicate, porţi cereşti, palate de nori şi de cristal, un paradis pe măsura bogăţiei personajului.

— Monseniore, respectele mele, zise Beatrice, schiţând o reverenţă.

Cecilia o imită pe cât se pricepu mai bine. Simţi imediat o mână moale şi umedă ridicându-i bărbia.

— Să lăsăm respectele deoparte, dragă Contarini. Am auzit că această copilă frumoasă e nepoata ta, spuse episcopul, cu o voce şireată şi mieroasă, ţinând cu mâna bărbia fetei, pe care începuse s-o mângâie cu două degete.

— Adevărat, dar este şi domnişoara mea de companie. Părinţii, preocupaţi de educaţia ei, au avut bunătatea s-o

lase în grija mea. Într-adevăr, e frumoasă şi vă cunosc gustul pentru frumuseţile nubile, monseniore.

Episcopul îşi retrase imediat mâna – nu-i plăcea să i se amintească, nici pe departe, micile lui păcate. Dar nu se tulbură şi continuă pe acelaşi ton afabil:

— Sunt sigur că vei face din ea o femeie demnă de cele mai bune partide din Veneţia.

Cecilia avu impresia că această conversaţie avea un substrat. Episcopul ştia exact cine era şi pentru ce se afla acolo.

— Din lume, monseniore... Nu va exista o partidă mai bună de la Lisabona până la Istanbul.

— Ce ambiţie! Şi tu vrei la fel, copila mea? întrebă episcopul, întorcându-şi faţa ciupită de vărsat şi lucind de sudoare spre Cecilia.

Ai fi zis că era un animal scârnav, obişnuit cu canalele de scurgere, cu beciurile, cu culoarele întunecoase şi umede. Prezenţa lui o dezgusta profund pe Cecilia, care îi răspunse tăios:

— Am dorinţele care mi se impun, dar nimeni nu trebuie să-şi facă iluzii, eu voi alege întotdeauna până la urmă. Nici republica, nici Biserica nu vor avea vreun cuvânt de spus!

Episcopul se încruntă, nu se aştepta la un astfel de răspuns. Enoriaşii îl obişnuiseră cu atitudini servile şi urechile lui nu voiau să înţeleagă ce-i trântise în faţă acea mică neruşinată. Diaconul care îl însoţea întinse înainte capul de pasăre de curte cu gâtul flasc, vrând parcă să capteze un ordin de la superiorul lui ofensat, dar acesta îl alungă cu mâna. Descumpănit, diaconul se întoarse în toate direcţiile, cum fac găinile în căutarea grăunţelor. Din fericire, nimeni nu auzise cuvintele acelei fiinţe arogante, care apucase pe unul dintre drumurile ce duceau în iad. Doamna Cornaro Contarini, singurul martor al acestei necuviinţe, îşi ascultase protejata fără să reacţioneze; părea chiar mândră de ea, dar doamna Cornaro Contarini apucase şi ea pe calea Gheenei. Toate femeile păşeau pe drumul pierzaniei. Diaconul era convins de asta de mult timp.

Cecilia se aştepta la o dojană, ba chiar la un avertisment sever rostit de puternicul ecleziast care, dacă era să dea crezare spuselor mamei sale, avea influenţă asupra Sfintei Inchiziţii. Dar nu se întâmplă nimic. Episcopul, pe care nu ştia unde să-l situeze pe ieşichierul noii sale existenţe, schimbă tonul, dar nu ca să rostească o sentinţă:

— Vei fi supusă unor dorinţe pe care nici nu poţi să ţi le imaginezi şi te vei simţi pierdută, incapabilă să te sustragi, condamnată, acceptându-le, să arzi veşnic în iad. Totuşi, îţi spun, copila mea, că sufletul tău nu va fi niciodată în păcat, ci tot ceea ce vei săvârşi, în bine sau în rău, va fi în numele Sfintei Biserici şi a Serenissimei. În numele Tatălui Atotputernic, te asigur că vei fi iertată de păcatele viitoare. Mergi în pace.

31

Episcopul avea deja alte preocupări, suflete de ostoit, pacte de încheiat, de sedus pe alţii mai mari decât el. Se înclină în faţa unuia dintre membrii Consiliului celor Zece, apoi se pierdu în grupul format de semenii lui cu mitră. Cecilia, văzând că dispărea în mijlocul straielor preoţeşti,

se întrebă cum putea cineva să garanteze atât de uşor mântuirea fără spovedanie. Este posibil să păcătuieşti fără să fii pedepsit? Episcopul o spusese cât se poate de clar, nu putea să-i pună la îndoială cuvintele. Exista aşadar un mijloc legal de a comite păcate grave fără să suporţi pedeapsa veşnică. Căută zadarnic un răspuns pe chipul frumoasei Beatrice. Superba veneţiană i-ar fi putut servi ca model unui Bartolemeo Vivarini la pictarea unei madone. Cecilia înţelese atunci că tânăra femeie trebuie să fi beneficiat şi ea de această favoare divină, care o absolvea de orice ar fi făcut. Cântări argumentele pro şi contra ale acestui avantaj care îi deschidea perspective infinite şi, după un moment de ameţeală, îi acceptă consecinţele, spunându-şi că putea să-şi permită orice.

Totul, cu condiţia să fie supusă. Beatrice îi reaminti acest lucru.

— Te-a văzut destul. Vom pleca după discursul lui.

Cecilia, Beatrice, toţi încremeniră când Andrea Gritti începu să vorbească cu voce puternică şi cavernoasă. Vocea aceea evoca genunile, puţurile fără fund, o forţă subterană. Dogele îi flată pe trimisul împăratului, congregaţiile religioase, pe inginerii de la arsenal, apoi făcu un bilanţ al câştigurilor şi pierderilor. După aceea,

atacă cangrena care înainta inexorabil în mediile politice:

— Vom vota curând şi, ca de obicei, aceste voturi vor fi cumpărate cu bani. Toată lumea ştie asta; este evident că nimeni nu va putea să obţină un post de oarecare importanţă dacă nu are în spate un grup de nobili scăpătaţi, cărora să le fi dat bani înainte de numire şi după alegerea sa. Dumnezeu să ajute această biată republică înainte ca profeţia să se împlinească: *O cetate coruptă va pieri foarte repede.* Cei care au puterea trebuie să se străduiască să ia măsuri contra acestei stări de fapt şi, în special, contra celor care cumpără onorurile în acest fel. Săracii sunt scuzabili, deoarece nu pot să facă altfel. Dumnezeu, care conduce totul, să ne ferească de asta; altfel, prevăd mari nenorociri. Nu vom mai putea ţine piept mult timp puternicului nostru vecin turc în teritoriile deţinute de noi, nici ambiţioşilor noştri rivali din Italia. De aceea, cer Consiliului celor Zece să vegheze la onoarea republicii.

Aproape toate capetele se înclinară în semn de încuviinţare. Mai-marii Veneţiei nu mai erau decât nişte supuşi momentan incapabili să acţioneze şi să-şi dea osteneala în unicul scop de a ajunge la putere. Dogele, ştiau, le era superior, şi de fiecare dată când se aflau în

faţa lui, se credeau condamnaţi să recadă într-o existenţă ternă şi trândavă.

Beatrice făcea parte din cercul restrâns al celor care nu înclinau capul.

— Să sperăm, zise ea, că te va judeca favorabil. E timpul să plecăm, mai avem o mie de lucruri de făcut.

Cecilia se simţi dezamăgită. Crezuse cu naivitate că dogele „o va primi” într-o audienţă privată. O văzu pe Kale îndepărtându-se, condusă de Emilia Crotta Dandolo, şi remarcă prezenţa altor patru fete de vârsta lor, care se îndreptau spre ieşire. Asta o tulbură şi mai mult.

Numai Andrea Gritti le cunoştea destinul.

Trecuseră câteva zile de la ceremonia de la palatul ducal. Cecilia aflase chiar de la Etienne că levantinul care încercase s-o înjunghie murise la câteva ore după sosirea în insula San Michele. Nu putuse să-l salveze pentru că, cu mult înainte de a comite atentatul, cei care îl comandaseră îi administraseră o otravă.

„Rustem e în spatele acestei nelegiuiri”, îi spusese Nefer doctorului, care încuviinţase, fără să-i dezvăluie tinerei cine se ascundea sub acest nume.

Nefer ştia multe lucruri, cunoştea multe taine vechi şi actuale, dar se limita la consideraţii de ordin general de

fiecare dată când se afla între patru ochi cu Cecilia. La fel se întâmplă şi în după-amiaza aceea.

— Dogele e puternic, dar sultanul îl întrece, spuse el, fixând-o cu acei ochi uluitori, pierduţi în pliurile de grăsime, în care Cecilia începea să citească. E ultimul calif descendent din Abasizi, Comandor al Credincioşilor, reprezentantul lui Dumnezeu pe pământ, stăpânul tuturor lucrurilor şi Seniorul vieţii. Are drept de viaţă şi de moarte asupra tuturor supuşilor săi, de la marele vizir la ultima sclavă, iar judecata lui e fără drept de apel.

Nefer părea un mistic care vorbea despre Dumnezeu însuşi. O vedea pe Cecilia, dar privirea lui trecea dincolo de adolescenta care stătea pe mica bancă pe care eunucul o aşeza întotdeauna în centrul cabinetului de studiu, îndată ce începea lecţia. Trăia în lumina fostului său stăpân. Dar şi cu frica în sân, pentru că ticuri uşoare ale gurii îi făceau să tremure obrajii plinuţi. Istanbulul era departe. Trecuseră mulţi ani de la plecarea lui din serai, dar avea senzaţia, certitudinea tulburătoare că acest trecut se pregătea să-l prindă din urmă.

Cauza era Cecilia. Prezenţa ei făcea o spărtură în zidul după care se refugiase de atâta timp. Analiză teama pe care i-o inspira asta şi cea pe care o inspira el însuşi. Îşi

aminti de vremea când avea o putere imensă asupra femeilor pe care le controla, le spiona, le bătea, le adula, o vreme a comploturilor şi otrăvirilor, când dădea ordine acelor *caryii,* sclavele pe care le teroriza, dar şi codoaşelor, *gorucu,* pe care le întreţinea pentru *kizlar aghasi,* aga eunucilor, şeful temut care domnea în sânul haremului.

Nefer deveni brusc conştient de felul în care îl privea Cecilia: eleva încerca să-i desluşească secretele. Avea privirea pătrunzătoare a medicilor evrei şi a imamilor când ascultă corpul sau sufletul.

— De ce te uiţi aşa la mine?

Cecilia nu răspunse, păru jenată de întrebare şi încercă să evite răspunsul deschizând cartea mare, plină de miniaturi, pe care Nefer i-o aducea la fiecare întâlnire. Era un Coran unic, un manuscris din secolul al XII-lea, în trei limbi: latină, arabă şi persană. Nefer nu-i lăsă timp să-şi îndrepte atenţia spre literele gotice şi caligrafiate care se înşirau pe pagini. Mâna lui grea căzu pe carte.

— Ţi-am pus o întrebare. Ce încerci să afli?

— Păi...

— Vorbeşte clar.

— Aş vrea să ştiu cum trăiai înainte.

— Înainte să devin eunuc?

Cecilia dădu din cap. Aşezându-se confortabil pe taburetul lui, Nefer căută firul care îl lega de copilărie. I se păru că vedea Nilul Albastru, femei în negru spălând rufele între trestii, crocodili adormiţi pe bancurile de nisip, bâtlani bătând în cenuşiu şi flamingo roz. Zăbovi, regăsind un sat cu case din cărămidă şi paie, ascultând cum behăiau caprele slăbănoage şi cămilele irascibile sub curmali. În depărtare, printre dune, unde deşertul dispărea, praful se ridica dintr-o încrengătură deasă de mărăciniş.

Acolo se născuse. Undeva în Nubia.

Răspunzând dorinţei adolescentei, îi descrise cât putu mai bine ce redescoperea şi ce ascunsese în adâncul memoriei, îşi revedea mama, căreia îi auzea clinchetul brăţărilor de argint de la mâini, tatăl, reparând plase de pescuit, fraţii şi surorile, atât de mulţi, încât nu-şi mai amintea numele lor, un întreg trib mândru, adunat în jurul povestitorilor.

— ... Au venit într-o zi cu feţele lorântunecate. Coborau dinspre nord pe caii lor iuţi şi solizi. Iataganele şi vârfurile suliţelor luceau în lumina soarelui, care abia răsărea... Mi-am văzut mama şi tatăl murind, le-a urmat unul dintre fraţi, străpuns de o suliţă. Eram liberi, am devenit sclavi,

legaţi unii de alţii, mânaţi de la spate cu biciul pe cărările lungi, apoi, îngrămădiţi la bordul unor feluci la Asuan.

Nefer vorbi mult timp, întârziind momentul în care avea să-i dezvăluie cum devenise acea caricatură de om, acea fiinţă mutilată impusă de postul pe care îl avea în harem. Îi povesti cum ajunsese la Cairo, dar nu avu curajul să-i spună totul. Ar fi trebuit totuşi. Era necesar să ştie totul despre lumea căreia îi era destinată. Păstră pentru el scena cumplită a castrării, pe care o retrăi tremurând.

Îi dăduseră să bea o poţiune conţinând opiu şi ierburi, care îl făcuse să nu simtă durerea. La o oră la care noaptea aparţinea hoţilor, îl duseseră într-o încăpere fără ferestre şi, la lumina purpurie a torţelor, îi tăiaseră sexul şi testiculele cu o sforicică subţire. Atunci, ţâşnise sângele ca o vijelie brutală, care îi sfâşiase inima. Apoi, tăcerea, tulburată numai de tânguirile lui, al căror ecou îşi pierdea din forţă, îi îngropase trecutul.

Nu mai era băiat, nu era nici fată. Devenise *eunukhos:* cel care păzeşte patul femeilor.

Cecilia îi respectă tăcerea. Nefer avu nevoie de timp ca să revină din acele locuri, unde paşii erau înăbuşiţi de covoare persane, unde fântânile se colorau de sângele victimelor, unde muzicanţii orbi cântau pentru plăcerea

femeilor închise între acele ziduri. Reacţionă cu vioiciune la întoarcerea sa în inima Veneţiei, lovind cu nuiaua de salcie marginea băncii pe care stătea Cecilia.

— Pentru că ai deschis Cartea sfântă înainte să-ţi poruncesc, vei învăţa pe de rost în latină şi arabă primele cinci versete din sura a şasea, a Vitelor. Te scutesc de persană, faţă de care ai o adevărată aversiune.

Cecilia făcu ochii mari. Fusese lovită de multe ori peste braţe pentru pronunţia proastă. În arabă, unele consoane aspirate, şuierătoare, înăbuşite, „graseiate”, făceau aproape imposibilă lectura cu glas tare. În plus, scrisul, numai curbe, împletituri şi virgule, era de o complexitate nemaivăzută pentru o minte de occidental.

Nefer se străduise s-o facă să reproducă de zeci de ori semnele simple pe pergamente, ca să-şi obişnuiască mâna cu circumvoluţiunile scrisului arab. O durea încheietura mâinii. El îi explica sensul cuvintelor astfel desenate. În general, citea întâi Nefer şi ea doar repeta, de zece, de douăzeci, de o sută de ori, până când îşi însuşea papagaliceşte cuvintele indigeste ale Coranului.

Cecilia dădu lent paginile până la sura a şasea şi începu exerciţiul în latină:

„În numele lui Dumnezeu cel milostiv şi îngăduitor.

Slavă Domnului! El a făcut cerul şi pământul; el a făcut întunericul şi lumina; iar necredinciosul spune că mai există alţii asemenea lui. El v-a făcut din lut. A hotărât capătul zilelor voastre, şi încă vă îndoiţi!”

Era greu, de neînţeles uneori, atât de departe de Biblie. De ce trebuia să sacrifice atâta timp Coranului? „Ca să te impregnezi de spiritul musulman”, îi repetase Nefer. „Să mă impregnez de spiritul răului”, îl corectase ea o dată, alegându-se cu douăzeci de lovituri de nuia peste umeri. De atunci, şi pentru că episcopul de Padova o absolvise de toate păcatele viitoare, nu-l mai contrazicea pe eunuc.

Învăţă aşadar începutul celei de a şasea sure, apoi, în zilele următoare, cele o sută şaizeci şi cinci de versete care o formau. Treptat, spiritul ei se transformă. Îl înţelese mai bine pe Nefer şi îşi însuşi imaginile şi tradiţiile cetăţilor Istanbul, Konya şi Cairo, despre care îi vorbea. Aceste oraşe înţesate de oameni nu i s-au mai părut atât de malefice ca înainte. Uneori, îi răspundea în turcă eunucului şi în ebraică lui Etienne. Era pentru ea o plăcere să jongleze cu cuvintele acestor limbi. Se dovedea foarte înzestrată; avea să-şi întreacă într-o zi profesorii.

32

Anul 1537 începuse prost. Erau ameninţate posesiunile republicii. Pericolele mijeau la răsărit de Veneţia şi drumurile maritime fuseseră întrerupte. Frigul agrava şi mai mult situaţia; ninsoare şi îngheţ. Tot nordul Italiei a fost cutreierat de cete de săraci, care mureau de foame şi atacau satele. Zeci dintre ei, împinşi de vântul rece, au pierit pe malul lagunei.

La adăpost de jafuri, oraşul a devenit atunci un imens cuptor, care scotea fum prin miile de coşuri înalte de pe acoperişurile palatelor şi imobilelor. În fiecare zi, sute de bărci făceau naveta între portul Mestre şi canale ca să livreze lemnele pe care negustorii le aduceau din ţinuturi din ce în ce mai îndepărtate, dinspre pădurile alpine. Preţurile creşteau. Frigul nu ceda. În şemineuri ardea lemn verde, care scotea un fum greu ce nu reuşea să iasă pe hornul vetrei cu capitel enorm purtând blazonul şi se răspândea într-o ceaţă înţepătoare în cameră.

În somn, Cecilia se înfioră şi tuşi. Plutise pe deasupra unor mari întinderi de apă, din care se iveau insule albe de stâncă şi de nisip, apoi, printr-o schimbare magică, aşa cum se întâmplă în vise, se pomenise într-un Istanbul mult

mai afumat decât Veneţia. Auzea glasul muezinilor din vârful minaretelor înfipte într-un lac cenuşiu. Vocile strigătorilor în solda lui Allah răsunau în mintea ei, trezind alte sunete, frânturi de cuvinte turceşti, nechezat de cai. Pe malurile Cornului de Aur irizat de gheaţă, cămilele behăiau, în timp ce, într-o vâltoare formidabilă, vânturile din Anatolia făceau să vibreze podurile şi vergele îngheţate ale galerelor şi ambarcaţiunilor lipsite de cârmaci săptămâni în şir.

Cecilia se înfioră din nou, şi încercă să se înfăşoare în cuverturi. Dormea goală, aşa cum îi cerea Nefer. Şi goală, încerca să scape de privirile bărbaţilor din vis. Erau atât de mulţi, se iveau din acei nori emanaţi de casele joase etajate pe coline, ochii lor de jăratic deveneau lame şi încercau s-o prindă. Ea ţipa până răguşea şi fugea pe străzile întortocheate tot mai pline de turci, armeni şi evrei. Ţipa şi în faţa moscheilor, degeaba, în gol, contra acelor străini care o râvneau, dar nu reuşeau s-o oprească, se împotmolea în făgaşele drumurilor acelui oraş, care tot creştea şi dădea la iveală noi cartiere.

Bărbatul nu era din vis. Trecu asemenea unei fantome prin faţa înaltelor ferestre gotice cu sculpturi încărcate de zăpadă. Pe Canale Grande, forfota obişnuită a

ambarcaţiunilor cu felinare roşiatice evoca pentru el doar o deplasare de umbre rătăcitoare. Nu-i plăcea Veneţia. Oraşul acela era o cloacă plină de şobolani, oameni şi animale claie peste grămadă. Mirosul deosebit de dezvoltat îi permitea să identifice miresmele marine şi duhorile canalelor de scurgere, ale pereţilor daţi cu var şi ale tapiseriilor mucegăite. Recunoştea transpiraţia acidă a bărbaţilor, simţea parfumul femeilor, pielea tăbăcită a soldaţilor, cerneala tipografilor, tămâia preoţilor, jegul săracilor.

Mama îl crescuse şi îl educase ca pe o fiară, ca să nu fie devorat de tatăl lui, care se comporta ca un prădător ca să supravieţuiască, pentru că mulţi din anturaj nu-i iertau că era bastardul cel mai mare dintre ei, rodul unei relaţii vinovate între o evreică din Praga şi un bărbat temut pe toate continentele. Ar fi putut să fie mândru de tatăl lui, dar îl ura profund. Acest bărbat puternic nu-l recunoscuse niciodată. Mai rău, o părăsise pe mama lui ca să trăiască cu o turcoaică, căreia îi făcuse trei copii, înainte să se căsătorească cu o veneţiană.

Adulmecă aerul, îşi arătă dinţii, mimând un animal periculos care ia în posesie un teritoriu. Cunoştea palatul ca pe buzunarul lui. Uşi secrete, pasaje subterane, ape

tulburi în care intrai până la genunchi, nimic nu-i era străin. Într-un an, Beatrice îl învăţase totul despre geografia locului, despre complexitatea oraşului şi a oamenilor care îl locuiau. Fusese cel mai bun ghid... cel mai bun. În contact cu ea, devenise conştient de ambiţiile lui. Cornaro Contarini descoperise în el calităţile şi apetiturile tatălui şi credea că tânărul va ajunge mai departe şi mai sus decât el. Îi deschisese perspective. De atunci, îşi făcea planuri grandioase; era nerăbdător să zguduie acea bătrână planetă şi să trezească vechii zei ai civilizaţiilor moarte. Simţea necesitatea imperioasă de a deveni conducător de oşti, dacă dorea să-şi concretizeze planurile de cucerire. Beatrice avea să-l ajute.

Se va duce mai târziu la ea.

Simţi tensiunea din ce în ce mai mare, pe măsură ce se apropia de camera fetei, care nu mai era încuiată de când Nefer îi luă hainele la culcare. Preţ de câteva secunde, îşi lipi fruntea de uşă şi auzi numai vuietul vântului care lovea palatul. Era atât de tulburat, încât şovăi. Inima lui făcea un zgomot considerabil, ca atunci când se pregătea să atace duşmanul, cu sabia în mână. Se temea de două lucruri: de moarte şi de dragoste. Şi una, şi cealaltă îl aşteptau dincolo de acea uşă, pe care o deschise în cele din urmă.

O pânză de fum se strecură printre picioarele lui şi se răspândi afară. Mai trase puţin de timp, dar îi plăcea prea mult să calce interdicţiile; se apropie de patul căruia incandescenţa flăcărilor căminului îi dădea viaţă.

Tânăra apăru brusc sub ochii lui. Nimic nu-l mai împiedica să contemple în voie gâtul gingaş, pe care focul stârnea reflexe arămii, genele lungi dintre pleoapele delicate, care se întindeau spre tâmple, gura deja plină şi promiţătoare şi acele umbre pe care şuviţele grele ale părului negru răvăşit le trasa pe faţa zâmbitoare în somnul ei.

O privise aşa de încă trei ori, surprinzându-i porţiuni mici de piele, de sâni, strălucirea albă a unei coapse, scobitura pântecelui. De data asta, nu mai lăsa să se vadă nimic. Doar faţa. Nu se putea sătura şi-şi zicea: „E doar un vis inaccesibil”. Beatrice îl făcuse să înţeleagă: „Cecilia aparţine republicii. E unul dintre giuvaierurile ei, iar bărbatul care ar încerca s-o seducă ar fi aruncat imediat în temniţă”. O spusese sus şi tare, pentru că îl cunoştea prea bine: era sensibil la frumuseţea şi la inteligenţa femeilor în aşa măsură încât ar fi fost în stare să rişte. Cecilia avea aceste două atuuri, ba chiar şi ceva în plus, legat de setea ei de libertate, care făceau din ea o fiinţă de o raritate

excepţională în acel oraş, unde aproape toate femeile erau supuse autorităţii Bisericii şi soţilor lor.

— Eşti frumoasă, murmură el.

Şi avu îndrăzneala să-i atingă cu buzele, uşor de tot, părul, partea bombată a frunţii, apoi între sprâncene şi, mai jos, colţul gurii.

Visul luă o întorsătură ciudată. Cecilia schimbă brusc decorul, trecând de la străzile pline de noroi şi suprapopulate ale Istanbulului la calmul plăcut al unei încăperi învăluite într-o pânză de păianjen. Era oare în acel harem descris de atâtea ori de Nefer? Stătea întinsă pe o banchetă acoperită cu perne de mătase. Un bărbat, căruia nu putea să-i vadă trăsăturile, stătea aplecat asupra ei şi încerca s-o sărute. Ea îl respinse, alungându-şi visul în adâncul minţii.

Era atât de real! Senzaţia de atingere... răsuflarea... Ţipă. Un bărbat, unul adevărat, o ţinea de mâna cu care se repezise la faţa lui.

— Nu vreau să-ţi fac rău, zise el.

— Tu! exclamă ea, recunoscându-l pe Joao Micos, nepotul lui Etienne şi al lui Gritti, amantul lui Beatrice.

Era dintre cei ce nu pot fi uitaţi. Îşi aţintise ochii negri şi avizi asupra chipului fetei, mâniată, dar fermecată.

Bărbatul emana o forţă incredibilă, rupând stavilele pudorii, pe care ea încerca să le ridice în calea lui. Repetă în minte acest nume care i se păru foarte frumos, găsindu-i sonorităţi melodioase, virtuţi magice, legându-l de evenimente care aveau să se deruleze într-un viitor îndepărtat şi în ţări de la capătul lumii.

— Dacă ai să mă denunţi, o să fiu crucificat la Rialto.

Cecilia închise ochii, imaginându-şi-l ţintuit, dat pradă corbilor şi furiei populare. Îi văzu sângele curgând dintr-o rană, ca o floare roşie, şi i se păru insuportabil.

— N-am denunţat niciodată pe nimeni, murmură ea.

— Te iubesc, şopti el.

Auzise oare bubuind tunetul? Sau pieptul îi făcea explozie? Aceste cuvinte prea tari erau misterioase, un limbaj necunoscut pe care numai inima ei îl înţelese. Îşi lăsă mâinile în ale lui şi, cu cât trecea timpul, cu atât ar fi dorit să mai stea aşa; nu simţea frigul punând stăpânire pe membrele ei amorţite şi, pe când focul murea şi întunericul îi împresura puţin câte puţin, îşi simţi trupul devenind imens, urcând şi crescând în toate direcţiile, iar Joao se ridica odată cu ea mai sus decât campanilele, decât munţii, până la stele. Erau nişte giganţi şi iubirea o subjuga, o invadă, o legăna, o făcea să uite că era

prizoniera Serenissimei.

Starea asta nu dură. Imaginea frumoasei Beatrice în braţele lui Joao îi apăru imediat în minte. Îşi aminti felul în care el făcuse dragoste cu veneţiana în acel pat devenit navă, aşezat pe valurile nopţii. Era mai mult decât putea să suporte.

— Lasă-mă!

Văzând că nu-i dădea drumul, deveni violentă, smulgându-şi mâinile din strânsoare.

— Întoarce-te la amanta ta!

— Chiar acum, răspunse el, surprinzând-o.

Cecilia crezuse că va încerca să caute justificări, aşa cum fac toţi bărbaţii în astfel de situaţie. Aşa făcea întotdeauna tatăl ei; servitorii făceau la fel cu femeile pe care le înşelau. El nu. Fără să-şi piardă din semeţia şi din aura tenebroasă, o salută cu eleganţă, cu un picior în faţă, cu bustul uşor îndoit şi mâna pe inimă, apoi, părăsi camera.

Cecilia nu înjurase niciodată ca un soldăţoi. Strigă „tăntălăul naibii!” şi, dacă ar fi putut să rostească un descântec, l-ar fi legat să nu mai poată să facă nimic între picioarele lui Beatrice. Era umilită şi îndrăgostită pe vecie.

33

Cecilia nu-l mai revăzu pe Joao Micos până în ziua în care, cuprinsă de o fervoare şi o agitaţie pe care încă nu i le cunoştea, Beatrice întrerupse lecţia predată de Nefer.

— Pregăteşte-o. I-o trimit pe camerista mea s-o ajute să îmbrace cea mai frumoasă dintre rochiile ei. Uite, ia asta, zise ea, întinzându-i tinerei un inel cu un safir mare.

Cecilia ezită să-l ia. Când deschise mâna ca să-l primească în palmă, îşi dădu seama cât era de greu. Nu avusese niciodată inele. Acesta era însă splendid. Piatra, de un albastru profund, la fel de mare ca o măslină din Campania, strălucea între labele a doi lei de aur care răgeau. O bijuterie de bărbat, pe care bijutierul o adaptase pentru degetul unei femei. Al ei! Exact pe inelarul stâng.

— E o bijuterie care ţi-a fost oferită de doge.

Cecilia avu brusc impresia că un cerc de foc îi ardea degetul. Inelul acela era încărcat cu o forţă puternică şi malefică. Dogele voia s-o marcheze cu amprenta lui, aşa cum făcea în fiecare an cu marea cu care se unea, după ce arunca un inel de aur în valuri, rostind aceste cuvinte pline de orgoliu: „Mă căsătoresc cu tine, mare, în semn de

adevărată şi veşnică dominaţie”.

Doge blestemat! îl revăzu pe acel om cumplit, aşezat pe tron în somptuoasa navă *Bucintoro,* înconjurat de nobili în bărci bogat împodobite cu tapiserii, stofe şi flori. Nu va fi niciodată sclava lui Andrea Gritti. Încercă să scoată inelul, dar Beatrice o împiedică.

— Ţi-ai pierdut minţile? Să refuzi un cadou de la doge! Vrei să pierim?

— Refuz să fiu luată în căsătorie ca marea!

— Ce tot spui?

— Ştiu ce înseamnă simbolul acesta.

— Da! înseamnă că-ţi vei câştiga independenţa şi că ne vei părăsi! Timpul tău la Veneţia se încheie şi te aşteaptă sarcini mari dincolo de marea pe care dogele o ia în căsătorie în fiecare an.

Cecilia simţi că i se tăia răsuflarea. Ceea ce auzise o arunca într-un viitor plin de incertitudini şi noi pericole.

Nefer făcu ochii mari şi scutură din cap, vrând parcă să se dezmeticească. Eleva lui liberă? Se îndoia. Ce aranjament secret îndreptăţeau aceste cuvinte? I se ceruse s-o înveţe temeinic pe Cecilia tot ce ştia despre practicile turceşti, arabe şi persane şi, fireşte, nu ca să fie căsătorită la Veneţia. Deveni brusc conştient că era abia la

începutul învăţăturii coranice şi că tinerei nu-i fuseseră dezvăluite multe secrete despre serai.

— Nu e pregătită! strigă el.

Răspunsul frumoasei Beatrice îl făcu să se înfioare.

— Evenimentele au luat o întorsătură neprevăzută de noi.

Vorbea ca şi cum Cecilia nu mai era în aceeaşi încăpere.

— Veneţia e ameninţată. Partidul favorabil marelui amiral al sultanului Soliman are poftă de cuceriri şi de jafuri. Trupe otomane au debarcat în Puglia. Avem certitudinea că următorul atac va fi îndreptat contra insulei Corfu. Şi într-una dintre insulele controlate de aceasta trebuie să se ducă Cecilia să-şi perfecţioneze educaţia... şi tu la fel, Nefer.

Eunucul primi acest „şi tu la fel” ca pe o lovitură de măciucă în piept. Se dădu înapoi, năucit. Perspectiva acestei călătorii periculoase îl făcea să tremure. Inteligenţa, şiretenia lui nu folosiseră la nimic. Era dezarmat în faţa realităţii implacabile impuse de Veneţia, nu se putea opune intereselor Serenissimei şi ale Sublimei Porţi. Cine se ascundea în spatele acestei maşinaţii, care le implica pe Cecilia şi pe alte tinere asemenea ei? Dogele şi câţiva membri ai Consiliului, comunitatea evreiască,

autorităţile religioase şi poate chiar Sfânta Inchiziţie formau tabăra occidentală, era aproape sigur. De partea orientală, bezna era completă. Câteva nume îi ardeau limba: Rustem, ministrul de finanţe al Sublimei Porţi, ambiţiosul ulema, şeicul Mustafa Efendi, soţia lui Soliman, Gulbahar, favorita Hurrem... Dar nu putea să ghicească cine dintre aceste personaje periculoase ducea tratative cu autorităţile Veneţiei. Era ceva care îl depăşea...

Corfu, punctul imposibilei întoarceri. Hotarul de care nu puteai să treci fără să-ţi pierzi libertăţile, poarta exterioară a haremului, a acelei închisori aurite, unde sclavii bătrâni erau trataţi ca nişte câini râioşi, unde sfârşeai cu spumă la gură, fulgerat de otravă sau sugrumat pe marginea unei fântâni cu apă cristalină, în care frumoasele odalisce îşi udau părul lung.

Cu neputinţă să scapi de acest destin! Beatrice vorbea în numele dogelui.

Dogele... Puterea întruchipată de un demon. Tot gândindu-se la el, confundându-l cu sultanul turcilor şi cu toate creaturile diabolice de care preoţii şi Flora îi amintiseră în tinereţea ei, Cecilia crezu că-l vede de mai multe ori despicând ceaţa care acoperea laguna. Barca grea pe fundul căreia era aşezată se deplasa lent – s-ar fi

zis că îi era greu să tragă după ea smoala cenuşie care îi îmbrăca peste tot coca. Cecilia se ghemui în haina de zibelină pe care i-o dăduse Beatrice. Aceasta, palidă şi semeaţă, nu părea să fie afectată de mediul ostil, nici de soldaţi sau mateloţi. Numai Cecilia ştia că ţinutul era bântuit în acea seară de toamnă. Norii groşi şi reci, care se strecurau dinspre Mestre spre Adriatica, erau mesagerii unor mesaje de moarte.

Dogele era ascuns undeva în spatele acelui ecran mobil. Cecilia, cu toate simţurile în alertă de când părăsiseseră canalul Mizericordiei, îşi muşcă brusc buzele. Chipul cumplit de deformat al lui Gritti apăru deodată în partea din faţă a ambarcaţiunii. Un cap enorm cu ochi bulbucaţi, încoronaţi de şerpi. „Mamă, de ce m-ai părăsit?” îşi zise ea. Nu se gândise niciodată la mama ei. Totuşi, ar fi vrut să fie acolo şi s-o protejeze cu braţele ei.

Se prinse bine de bancă, apoi, printr-o relaxare a tuturor muşchilor, scoase un oftat uşor de uşurare. Era numai capul verde al unei gorgone de la prora unei galere imense, care aruncase ancora puţin mai departe de bazinul arsenalului.

Se gândi din nou la mama ei, dar în alt fel, regretând micile gesturi, apăsătoarele obligaţii familiale şi religioase,

modestele plăceri ale unei copilării trăite între zidurile unui palat umed. Totuşi, această nostalgie nu dură mult. Gândindu-se mai bine, i se pregătea o viaţă fără speranţă. Absurdă, tristă, încununată cu o căsătorie aranjată, ca să treacă în alt palat plin de mucegai. Poate că acum i se va oferi altceva. Dar ce?

Se feri să se uite la Beatrice. Nobila veneţiană ştia probabil foarte bine care va fi viitorul protejatei sale, dar era ca de gheaţă, încremenită în morga şi puterea ei. Cecilia nu avea ce să aştepte de la această „protectoare”, care încerca în principal să se ridice şi să semene cu o împărătească romană.

Va trebui să lupte singură, pentru că lumea spre care era dusă era plină de pericole şi de incertitudini. Pericolul cel mai apropiat se afla în partea din faţă a acelei bărci, unde Antoine Gaufredi încerca să pătrundă misterele ceţii care ştergea totul. Patru spadasini îi aşteptau ordinele, dar încă nu avea ce să le poruncească. Locul spre care se îndreptau depindea de o autoritate mult superioară lui.

34

Insula se ivi treptat. Perdelele de vată cenuşie, care astupau peste tot vederea, se deschiseră lent. Trestiile, răşinoasele pipernicite şi, în sfârşit, biserica apărură în mijlocul unui mic cimitir, mărginit de chiparoşi lugubri. Un dig ros de care fusese înfipt în mâl. Bărci uşoare şi o corabie încărcată cu scându-ri groase erau amarate acolo, începând să se clatine molatic pe valurile stârnite de trecerea ambarcaţiunii.

Călugării îi aşteptau, încremeniţi în centrul aleii care ducea la biserică, părând să fi ieşit din morminte. Partea de sus a feţelor lor era ascunsă de glugă. Prezenţa lor nu o linişti totuşi pe Cecilia. Oamenii aflaţi în slujba Domnului se arătau uneori de temut, mai ales când se foloseau de fier şi de foc ca să purifice lumea în numele Sfintei Inchiziţii. Îndată ce Beatrice puse piciorul pe uscat, se înclinară şi formară un pătrat care le cuprindea pe marea doamnă şi pe tânăra nobilă. Gaufredi şi oamenii lui veneau la urmă, cu toate simţurile la pândă. Numai scârţâitul paşilor pe pietrele aleii tulbura liniştea acelui loc. Biserica părea cel mai înalt şi mai mare mormânt de pe insulă.

Cecilia intră în vestibulul invadat de buruieni stăpânită de sentimente contradictorii.

Nu remarcă interdicţia impusă de călugări lui Gaufredi şi

spadasinilor lui de a merge mai departe. Înfruntarea cu stăpânul Veneţiei, curiozitatea, îndatoririle de cetăţeană, temerile amorului propriu şi ale ambiţiei, dorinţa de revoltă, teama de moarte îi chinuiau pântecele şi mintea. Simţea momentul exaltant şi totodată de temut.

Gritti stătea în umbra absidei – îi plăcea întunericul, învăţase, tânăr fiind, să-şi pândească prada în tenebroasele palate din Istanbul; îşi perfecţionase această artă în penumbra străzilor din Veneţia, când se hotărâse să ajungă la puterea supremă. Sute de bărbaţi şi de femei fuseseră prinşi în plasele lui invizibile şi se folosise de ei ca să-şi atingă scopurile. Acum, încerca să se menţină la putere, să-şi prelungească starea de semizeu, deoarece îi plăcea să le spună celor apropiaţi că făcea parte din acea rasă de eroi creată de Zeus care, după moarte, va ajunge în insula Preafericiţilor. Aceste cuvinte l-ar fi dus pe rug, dar era marele Andrea Gritti, în faţa căruia toţi se înclinau şi tremurau.

Nu era însă sigur că şi domnişoara Venier Baffo va face la fel.

Două torţe fuseseră aşezate deasupra agheasmatarului de lângă intrare. Când Cecilia apăru în acea lumină, Gritti văzu cât era de frumoasă şi de mândră. Mult mai mult

decât verişoara ei Kale, căreia consilierii lui secreţi îi preziseseră totuşi un mare viitor. Fata aceasta, cu privirea iscoditoare, care nu-şi arăta teama, va ajunge departe... dacă trecea prima încercare, de care n-o putea cruţa şi nici n-o putea controla.

Chiar şi acolo, în acel locaş sfinţit, Cecilia se simţea ameninţată. Nu dorea să lupte împotriva acelei impresii nefaste. Nu era mai înţelept să creadă că pericolul o împresura din toate părţile? După ce-şi udă mâna în agheasmatar şi schiţă ferm semnul crucii – credea încă în protecţia Cerului –, rămase locului, fără să încerce să se îndepărteze de haloul torţelor, aşteptând un cuvânt, un semn, o manifestare a celui care dorea să stea de vorbă cu ea. Lumina care intra prin ferestrele în formă de ogivă nu era de ajuns ca să alunge întunericul din navă şi capele. Nu desluşea nimic dincolo de lumina torţelor. Fără să observe, călugării dispăruseră. Beatrice se arăta discretă, retrăgându-se lângă o nişă, unde un sfânt Sebastian cu faţa marcată de durere şi corpul străpuns de săgeţi de bronz aştepta eliberarea. Erau şi alţi sfinţi de ghips şi de lemn, arborând simbolurile credinţei lor, dar nimeni nu venea să se roage la ei, deoarece biserica nu era destinată litaniilor, spovedaniilor, lungilor şuşoteli ale

credincioşilor, tocirii genunchilor pe dale, iertărilor. Ea servea interesele republicii; acolo erau duşi duşmanii care nu trebuiau să fie judecaţi oficial, dar care, interogaţi departe de urechi indiscrete, erau pur şi simplu eliminaţi, li se legau pietre de picioare şi erau aruncaţi în bălţile pestilenţiale.

Această tăcere o transforma în victimă desemnată. Orice dorinţă de acţiune fusese nimicită în mai puţin de trei minute de aşteptare. Suporta influenţa manipulatorului ascuns nu departe de ea – îi ghicea prezenţa.

Această impresie crescândă o făcea fricoasă, ceea ce o alarmă. Atunci, făcând un efort, păşi spre altar.

„Bine, bine, ai iniţiative, la asta mă şi aşteptam de la tine”, îşi zise dogele. În momentul în care privi crucea de deasupra tabernacolului, Cecilia văzu cum se deplasa o umbră. Mâna ei căută în cutele hainei şi scoase pumnalul pe care i-l dăduse forţat Gaufredi în ziua execuţiilor publice.

— Te-ai expune osândei veşnice, dacă mi-ai vărsa sângele în casa Domnului, spuse dogele, arătându-se şi ocolind altarul principal.

— Poate ar fi un act de credinţă, replică Cecilia.

Gritti schiţă un zâmbet. Ea îi urmărea deplasarea cu coada ochiului. S-ar fi zis că păşea pe catifea sau că nu atingea pământul, atât de discretă era apropierea lui.

— Dumnezeu să te cruţe de nevoia de a ucide, pentru că atunci îţi va fi greu să radiezi, aşa cum faci acum, continuă dogele.

Avea o voce cumplită, gravă, cavernoasă. Curând, ajunse foarte aproape de ea. El se aplecă şi chipurile li se apropiară. Barba o atinse uşor de tot când îi lăudă frumuseţea şi îi simţi răsuflarea puternică amestecată cu mirosul extractului de mosc, pe care îl emana veşmântul lui negru cu împletituri de inele de lanţ de culoare ocru. Avea şi el în mână o armă făurită în Orient, căreia îi făcu să sune lama pe marmura altarului.

— Noi doi avem duşmani... puternici. Titlul şi puterea mea nu mă vor pune la adăpost de lama pe care unii speră să mi-o implânte în trup.

— Nu aveam duşmani înainte ca Senioria Voastră să catadicsească să-mi remarce existenţa.

— Acum, ai şi ei te vor face mare. Nu eşti dintre acelea care au ambiţia să rivalizeze cu bărbaţii, ca Beatrice Cornaro Contarini?

Cecilia rămase prudentă. Dogele păşi în jurul ei,

adulmecând-o ca un lup înfometat. Dar era numai o impresie falsă a imaginaţiei sale. Ar fi vrut să vadă în ei un animal, dar el nu avea doar instinct. Gritti rămânea înainte de orice un om calculat, o fiinţă rece şi periculoasă, înzestrată cu o inteligenţă ieşită din comun.

— În urmă cu şaptesprezece ani, continuă el cu o voce teribilă, care ajungea până la urechile lui Beatrice, a urcat pe tronul otoman un prinţ pe nume Soliman. Acest sultan măreţ a fost numit de atunci de poporul lui „Kanuni”, legislatorul. Acest supraom, în faţa căruia toţi se prosternează, cu o putere mortală, cultivat şi credincios zelos, este în realitate supusul de mult timp al unei sclave tătare, care i-a dăruit trei fii. O cheamă Roxelana şi, în limbajul osmanilor, i se spune Hurrem, care înseamnă Vesela. Visul ei este să se căsătorească cu Soliman şi s-o alunge pe prima cadână, Gulbahar, soţia oficială a sultanului, aşa cum vizează deja să te ucidă. Aceasta este duşmanca ta principală, cea căreia trebuie să-i barezi drumul.

— Duşmanca mea?

Vocea cristalină a tinerei răsună sub boltă ca un instrument de cristal cu virtuţi purificatoare. Strânse mai tare între degete mânerul armei.

— Vei avea nevoie de mai mult decât un pumnal ca s-o dobori pe această femeie, de mai mult decât o armată, spuse dogele. Este stăpâna haremului şi, dincolo de zidurile de netrecut ale seraiului, ale Istanbulului şi ale Europei turceşti, vrea să domnească asupra lumii şi să ne strivească republica. Ca să reuşească, trebuie să se căsătorească cu sultanul şi să-şi pună unul dintre fii pe tron. Îşi dă toată strădania, dar va avea o sarcină grea. Trebuie s-o înfrunte pe Gulbahar, dar şi pe fiul ei cel mare, Mustafa, primul moştenitor, pe care nu-l mai poate controla de când s-a mutat la Amasya şi la Manisa, după cum este tradiţia când un prinţ ajunge la vârsta adultă. Gulbahar e de partea noastră, dar nu mai e în harem şi nu mai împarte patul cu soţul ei. Avem nevoie de aliate noi în harem şi...

Andrea Gritti ridică şi el ochii spre crucea din lemn de măslin.

— ... Dumnezeu să ne vină în ajutor, sfârşi dogele, oftând.

Cecilia voia să ştie mai mult. Dogele n-o mai impresiona, îi părea o fiinţă din carne şi oase plină de incertitudini şi slăbită de vârstă. Încercă şi reuşi să-i prindă privirea puternicului personaj ca să-şi impună mai bine voinţa.

— Şi ce aşteptaţi de la mine?

El rămase inexpugnabil, închis la orice investigaţie. Faţa osoasă cu bărbia mare, ascunsă de barba înspicată, şi ochii de agat maroniu nu trădau niciun secret. Era priceput în arta disimulării. În acele clipe, îi dădea socoteală Domnului sau diavolului.

— Să iei iniţiative la faţa locului, iniţiative pentru binele republicii şi al creştinătăţii, răspunse el în cele din urmă. O să-ţi aminteşti de mine la momentul potrivit, dacă acest moment va veni într-o zi. Regret că nu te cunosc mai bine, te-am ales prin persoană interpusă. Am studiat rapoartele care te privesc, dar, în realitate, ştiu puţine despre tine. Confruntarea asta era necesară, pentru că mi-a permis să înţeleg că poziţia pe care o ocupi azi nu poate fi revendicată mâine de altcineva. Eşti unică, Cecilia.

— Verişoara mea, Kale Kastano, este şi ea unică?

— Într-un sens, da... aşa cum sunt alte tinere alese de consiliul nostru secret. Fiecare va avea funcţia ei, dar una singură va ajunge la ţintă, tu.

— Trebuie să înţeleg că ele vor fi sacrificate?

— E punctul tău de vedere.

— Nu e corect?

— Din locul în care stă, observatorul are întotdeauna

dreptate.

Gritti se străduí să zâmbească ca să risipească neîncrederea pe care răspunsurile lui cu sens dublu – ştia şi o constata – i-o stârneau interlocutoarei lui. Cecilia nu avea destulă experienţă în domeniul dialecticii astfel încât să prindă toate subtilităţile acestui limbaj politic, în plus, atenţia ei era deturnată în parte de alt element tulburător. Înţelese brusc şi un fior o făcu să ridice iar pumnalul. În biserică mai era cineva. Foarte aproape.

Gritti zâmbea, nu părea deloc îngrijorat. Făcu un semn cu mâna şi apăru pe dată un bărbat. Cecilia îl recunoscu chiar înainte ca lunga-i siluetă cu încheieturi fine şi figura nobilă înăsprită de mare şi vânt să se contureze în lumina slabă a torţelor.

„Joao Micos”, îşi zise ea, surprinsă de această apariţie ireală.

Ochii tânărului războinic întâlniră privirea dogelui o fracţiune de secundă, dar din această încrucişare violentă se produse o tensiune.

— Viitorul meu duşman, zise Andrea. N-o ştie, dar inima lui e deja în Orient... de fapt, dintotdeauna. A fost crescut cu lapte persan şi miere din Iudeea. Îmi place să cred că Veneţia are şi ea o contribuţie la această creaţie. Avem

nevoie de adversari ieşiţi din comun ca să existăm şi să ne ridicăm. Ce-ar fi republica noastră fără Soliman, Barbarossa, Carol Quintul şi... Joao?

— Mă măguleşti, unchiule.

— Nu, spun numai adevărul. Cunosc şi destinul meu, şi destinul tău.

Unchiul lui? Cecilia se simţi prinsă în capcană şi pierdută. Ceea ce i se dezvăluise mai mult pe ocolite se confirma. Joao şi Andrea aveau acelaşi sânge, aceleaşi ambiţii, probabil că aceleaşi femei, se uitau la ea cu răceală, amândoi uniţi în faţa altarului. Ei stabiliră în câteva cuvinte soarta adolescentei. Viaţa Ceciliei avea să basculeze spre partea obscură.

— Galera e pregătită, zise Joao.

— N-ai să mai revezi Veneţia, spuse dogele, adresându-i-se tinerei.

— Niciodată?

Cecilia simţi un nod în gât. Dogele confirmă cu o mişcare a capului. Mâna lui Joao se aşează pe braţul ei.

— Trebuie să mă urmezi acum.

— Nu mă atinge! exclamă ea, trăgându-şi brusc braţul.

— Joao te va conduce până în Corfu. De acolo, vei fi dusă la noua ta reşedinţă, unde vei fi pregătită pentru

marea schimbare. Ai grijă de ea.

— Nu va păţi nimic. Jur în faţa Domnului!

— Nu jura, îţi cunosc spiritul cavaleresc, îi zise dogele. Şi tu vei părăsi pentru totdeauna republica. Mi-aş fi dorit pentru tine alt viitor, dar şi dogele trebuie să se supună legilor şi să ţină cont de resentimentele nobilimii.

— Adio, unchiule.

Se strânseră în braţe îndelung. Andrea se simţi brusc foarte bătrân. Ar fi vrut să-l susţină pe acel tânăr clocotitor, pe care îl considera fiul lui legitim şi ar fi putut să devină cel mai mare doge din toate timpurile, dar Joao Micos nu putea fi înscris în *Balla d'Oro,* unde aveau loc continuu proceduri pentru îndepărtarea tuturor celor cu provenienţă îndoielnică. Asta îl durea şi îl înfuria. Joao nu va fi niciodată tras la sorţi în ziua de Santa Barbara ca să ocupe un loc în Marele Consiliu. Era evreu, creştin şi musulman. Prea multe feluri de sânge curgeau în venele lui. La o reuniune recentă, magistraţii de la *Avogaria Camun* îl declaraseră indezirabil în arhive şi de acum înainte nu mai putea să figureze pe lista oficială a nobilimii, adusă la zi cu rigurozitate din 1414.

— Aveţi binecuvântarea mea, murmură el, privind în urma celor doi tineri.

Ce se va întâmpla cu ei acum? Destinul îi aştepta pe ţărmurile Cornului de Aur.

35

Cecilia primise sărutarea frumoasei Beatrice. Era asemenea sărutării lui Iuda. Încă mai simţea senzaţia de rece pe frunte. Acum, se afla la bordul acelei galere enorme, care aruncase ancora la oarecare distanţă de insula fantomatică. Joao nu se mai dezlipea de ea; aproape că regreta absenţa lui Gaufredi, care îşi încheiase misiunea. Micii nobili angajaţi pentru această călătorie pe mare nu-şi ascundeau animozitatea, privirile pe care i le aruncau aveau un amestec de provocare şi de dispreţ. Încercă să nu le bage în seamă. În jurul lor, echipajul se agita, făcea ultimele pregătiri pentru ridicarea ancorei.

Oameni liberi plătiţi de Arsenal, *galeotti,* se instalau la vâslele enorme, marinarii se cocoţau deasupra punţii ca să desfacă pânzele grele şi ceroase pe măsură ce urcau la bord, archebuzierii şi arbaletrierii se numărau pentru a nu se ştie câta oară. Căştile lor luceau în lumina tremurătoare a focurilor rahitice aprinse la proră şi la pupă. Ofiţerii se

plimbau printre toţi acei oameni, aruncând priviri suspicioase.

Un căpitan posac, pe nume Moldovi, cu obrazul ars într-o bătălie navală, le dădu indicaţii navigatorului-şef şi ofiţerilor de pe puntea principală, *comito,* care avea în sarcină pupa, şi lui *patron ¡urato,* care conducea prora, apoi le vorbi cu fermitate medicului, scribului, dulgherului, meşterului ce se ocupa de călăfătuire, capelanului, tunarul uişef. Totul i se păru în ordine şi urma să ordone distribuirea celor optsprezece uncii de pesmeţi reglementari, raţiei de vin şi bolului de supă de fasole, îndată ce galera ajungea în larg. Totuşi, făcu de încă patru ori turul navei sale înainte să se adreseze tinerei şi lui Joao.

— Misiunea mea este să vă duc până în Corfu, unde ministrul marinei mă trimite ca să întăresc flota. Vă cer, domnişoară, să nu părăsiţi pupa. Iar tu, Joao Nicos, trebuie să ştii că mulţi dintre tinerii nobili de aici, care formează corpul de archebuzieri, nu te prea au la inimă. Vei împărţi cabina cu capelanul şi cu scribul, care sunt cei mai indulgenţi dintre oameni. Poartă-te smerit şi totul va fi cât se poate de bine... N-ai de ce te teme, zise el, adresându-se din nou Ceciliei. Te voi conduce la cabina ta, unde te

aşteaptă servitorul.

— Servitorul meu?

— Castratul.

Cecilia simţi aversiune faţă de acel căpitan, pe care îl simţea crud şi ahtiat de câştiguri. Nu se afla pe nava cea bună; nu fusese niciodată pe nava cea bună.

— Pe aici, zise el, arătând spre cadrul întunecat şi jos al unei uşi sub castelul de la pupă împodobit cu sculpturi.

Uşa aceea se deschidea spre un culoar mic, care ducea la cabinele rezervate ofiţerilor şi pasagerilor de marcă. Moldovi o arătă pe cea unde Cecilia avea să stea închisă câteva zile. Când intră, scoase un strigăt de bucurie:

— Nefer!

— M-au adus ca pe un sclav ordinar, se plânse eunucul, primind-o în braţele lui.

Era prima dată când îşi manifestau deschis afecţiunea unul pentru celălalt. Ochii lui Nefer se umplură de lacrimi.

— Vom fi vânduţi turcilor.

— Nimeni nu ne va vinde. Dogele m-a asigurat de sprijinul lui.

— Se vede bine că nu cunoşti puterea Sublimei Porţi. Puterea dogelui piere odată cu valurile pe malurile Bosforului. Aş fi mai liniştit dacă te-ai bucura de sprijinul

unui vânzător de smântână din Askaray.

— Ne vom bucura de sprijinul tuturor vânzătorilor de smântână din Istanbul, îţi promit.

— Să te audă Allahl

Făcuseră escale la Ragusa şi Durazzo, porturi strategice care depindeau de puterea veneţiană. Se aprovizionaseră cu alimente proaspete, îmbarcaseră preoţi misionari care se duceau la Ierusalim şi un neguţător libanez de pietre preţioase, care avea o prăvălie la Damasc.

La fiecare oprire, Nefer fusese tentat să fugă. Prezenţa tinerei îl împiedicase însă; o va sluji şi o va apăra până la moarte. Joao Micos îşi jurase şi el să-şi dea viaţa pentru Cecilia şi n-o pierdea din ochi. Îşi petrecea zilele observând-o fără să se apropie de ea, simţind cum i se strângea inima de fiecare dată când privirile li se întâlneau. După plecarea de la Durazzo, îi veni o idee. Poate că exista un mijloc de a scăpa de destinul impus de Andrea Gritti şi de aliaţii lui din serai.

Nu era nimic de făcut la bordul acelui vas. Dar Cecilia nu avea timp să se plictisească. Imaginaţia i se înflăcăra când vedea coasta albaneză, succesiunea satelor din fundul micilor golfuri mărginite de pini înalţi, a castelelor suspendate pe pinteni stâncoşi, a turnurilor de pază unde

se înghesuiau companii de mercenari sub flamurile frigului sumbru coborât din munţii Dalmaţiei.

Nu existau oare în acele ţinuturi sălbatice prinţese care îşi aşteptau eliberarea, cavaleri în căutarea iubirii şi a absolutului? I se întâmpla să-l vadă pe Joao în postura unuia dintre aceşti cavaleri înflăcăraţi, care cutreierau cărările gândurilor sale. Atunci, îl căuta pe tânăr cu privirea printre vâslaşi, mateloţi, pe vergi. În inima ei sporea acum o mare dorinţă: să-l facă să renunţe la Beatrice. Definitiv. Gândul acesta încolţise încet, însoţit de zgomotul repetat şi lent al vâslelor galerei, de murmurul valurilor eoliene, întâi ca un capriciu de fetiţă geloasă, apoi ca o necesitate de fiecare clipă. Simţea nevoia să fie iubită fără concesii. Trupul lui, pe care îl văzuse în braţele rivalei, îi lăsase o amintire obsedantă, chinuind-o şi în vis, până în zori, peste tot.

— Ai putea să-mi faci un serviciu? îl întrebă pe Nefer, care îşi tot vântura între degete şiragul de mătănii şi recita în şoaptă sure.

— Ce pot să fac pentru tine?

— Aş vrea să-i ceri lui Joao să mănânce cu noi în seara asta.

— Au trecut opt zile de când refuzi să mergi la masa

căpitanului şi a ofiţerilor, iar acum doreşti să inviţi un aventurier la tine în cabină! Ar însemna un mare afront adus căpitanului acestei nave dacă l-ai prefera pe acest tânăr protejat al dogelui. Nu conta pe mine să intervin în favoarea ta. Omul acesta ne va aduce numai nenorocire, simt asta.

Apoi eunucul se îndepărtă de tânăra înciudată. Se duse la pupă, unde două tunuri stăteau cu gurile îndreptate asupra vâltorii siajului. Vasul se îndepărta din ce în ce mai mult de Occident. Apele nu mai erau sigure. Câinii de veneţieni îl duceau în iad. Nefer se simţi brusc bătrân. Ca şi cum timpul se precipita, asemenea unui torent furios din Anatolia, după o furtună de toamnă, pe când toate anotimpurile petrecute la Veneţia se scurseseră pe vecie. Acolo, la capătul acestei călătorii ciudate, sub arabescurile unui chioşc populat cu privighetori, se afla un călău care îl aştepta, netezindu-şi sfoara de mătase. Nefer se temea de clipa morţii sale anunţate, de muşcătura mătăsii pe gâtul lui.

Chiar mutilat şi rănit în suflet, iubea prea mult viaţa ca s-o piardă atât de nedrept. Islamul nu-l va ierta niciodată că îi slujise pe necredincioşi în toţi aceşti ani. Vrând parcă să dovedească cum că era un bun musulman şi că nu-i

fusese ştirbită deloc credinţa de către creştini, continua să i se adreseze cu fervoare lui Dumnezeu, interpretând în felul lui versetele din sura a patruzeci şi şasea: „Fiecare va fi ridicat la o treaptă după faptele sale.

Fiecare va primi răsplata făptuirilor sale. Nimeni nu va fi înşelat. În ziua în care necredincioşii vor fi aruncaţi în foc, li se va zice: „V-aţi risipit avuţia pe pământ şi v-aţi îmbătat de plăcerile ei. Azi o pedeapsă ruşinoasă va fi preţul trufiei, a necumpătării şi a nelegiuirii voastre”.

Îi mai ceru lui Allah şi s-o protejeze pe Cecilia, dar nu era un lucru pe care ar fi trebuit să-l îndrăznească. Dumnezeu nu avea intenţia să schimbe traiectoria implacabilă a destinului lor.

36

— Ar trebui să scăpăm de el, îi zise bărbatul interlocutorului său.

— Ar putea să ne fie de folos... şi nu e bărbat. Ce pericol ar putea să reprezinte?

— E eunuc, are trădarea în sânge.

— O să hotărâm mai târziu, trebuie să respectăm planul

de la plecare.

Cei doi complotişti se despărţiră în momentul în care galera schimbă direcţia de mers.

— Cefalonia! strigă omul de veghe.

Marea insulă – care aparţinuse pe vremuri Ligii Corintului, se predase regelui Pirus, înainte să-şi piardă libertăţile în timpul Imperiului Roman, apoi al Imperiului Bizantin – depindea acum de Veneţia. Dar pentru cât timp? încă se aducea de aici sare, în completarea exporturilor din Creta. O mie de oameni înarmaţi, un contingent derizoriu, instalaţi într-un castel prost întreţinut, aşteptau asaltul uneia dintre cele mai imense flote ale lui Soliman, care se deplasa între Morea şi Epir.

Joao se lăsă să alunece de-a lungul unei frânghii şi ajunse pe balustrada pupei, tulburând rugăciunile lui Nefer.

— Iată-ne la uşa casei tale, zise el.

— Nu e şi a ta? Se spune că mama ta era din Salonic, replică Nefer, care cunoştea zvonurile despre originea lui Joao.

— Lumea e casa mea!

— Mare închisoare, pe măsura ambiţiilor tale!

— Sunt un om liber.

— Nimeni nu e liber. Oriunde te-ai duce, va exista întotdeauna un Soliman sau un Andrea Gritti care să te pună în lanţuri. Cei puternici ne guvernează şi dacă, din nenorocire, devii unul dintre ei, viaţa ta va fi atunci numai luptă şi renunţare.

— Niciodată!... în felul acesta întreţii moralul fetei? Nu crezi că e timpul să întrevezi alte posibilităţi în privinţa ei?

— Ce vrei să spui?

— Am prieteni în Cefalonia. Am trăit aici o primăvară şi o vară.

— Prieteni?

— Evrei.

— Vrei să spui că te vei folosi de ei ca s-o salvezi pe Cecilia?

— O putem duce în Grecia, o îmbarcăm la bordul unei nave comerciale olandeze ca să ajungă în Spania, Portugalia sau Anglia.

— Eşti nebun!

— Poate, dar nu vreau s-o ştiu închisă într-unul dintre haremurile imperiului. Gândeşte-te la propunerea mea, Nefer. O facem în noaptea asta ori niciodată! Evident, te luăm cu noi.

Joao desfăcu frânghia unei pânze fâlfâinde la pupa

navei, care executa manevrele de acostare, şi, prinzându-se de ea, se avântă deasupra punţii, cu cămaşa albă umflată de vânt. Nefer îl privi căzând în mijlocul archebuzierilor, care îşi pregăteau alinierea. Entuziasmul tânărului îi insuflă curaj. Nu mai avu nevoie de sure. Erau atât de multe lucruri simple şi plăcute pe pământ: să iubească, să asculte cântul păsărilor, să onoreze memoria părinţilor, s-o slujească pe Cecilia, pe care o considera din ce în ce mai mult fiica lui. Se întoarse la ea. Nu era uşor s-o convingă să fugă.

— Unde suntem? întrebă ea, privindu-l cu drag pe Joao, care se profila pe fondul reliefului coastei.

— Unul dintre stabilimentele de comerţ cele mai avansate ale republicii, dar nu e chiar atât de important. Negustorii au mizat de mult timp totul pe Famagusta şi Larnaca. Locul acesta va fi cucerit în ziua şi la ceasul ales de turci. Şi războinicii ăştia frumoşi nu vor fi în stare să-i oprească, adăugă eunucul, privind contingentul care asigura apărarea galerei.

Cecilia nu era de părerea lui: nu se pricepea deloc la treburile militare, dar considera că şirurile lucitoare de oameni cu platoşe şi căşti, ca şi ofiţerii cu torsul încins de eşarfe şi cu pumnale şi săbii la brâu nu puteau fi înfrânţi.

Portul era adăpostit între două prăvăliri de stânci, în mijlocul cărora se etajau case albe. Din timpuri imemoriale, diferiţii invadatori construiseră acolo diguri de o mie de ori refăcute, pacificând o porţiune de mare, plină de tot felul de ambarcaţiuni. Valurile eşuau fără zgomot pe acele ieşinduri din piatră pline de oameni. La capătul unui dig, şase tunuri de calibru mare îşi îndreptau gurile spre orizont, unde, sub spuma norilor, se ascundea duşmanul; existau artilerişti pentru ele, dovadă că pericolul de a-i vedea pe turci ivindu-se nu era numai rodul imaginaţiei lui Nefer.

— Nu riscăm nimic, zise Cecilia, văzând gurile de foc.

— Riscurile vor fi mai târziu; ar fi unul, pe care ţi l-ai putea asuma de bunăvoie.

— De bunăvoie?

— Dacă accepţi ideea lui Joao.

— Tu-mi vorbeşti astfel de Joao? Tu, Nefer, care l-ai detestat până acum pe acest aventurier?

— M-am înşelat în privinţa lui.

— Te-a fermecat cumva?

— Are prieteni în Cefalonia, oameni din rasa lui, pot să ne treacă în Creta şi de acolo să ajungem în Spania.

— Credeam că n-ai încredere în evrei.

— Spiritul meu critic rămâne neschimbat faţă de ei, dar, în anumite împrejurări excepţionale, trebuie să te încrezi. Dacă nu profităm de această şansă, suntem condamnaţi să intrăm în harem şi să avem soarta sclavilor. Haremul înseamnă să nu mai fi tu însuţi, haremul este un adevărat iad.

Haremul! Cecilia ştia cât de cât ce însemna acel loc, marea închisoare de femei a sultanului. Ziduri înalte îi înconjurau grădinile şi alte ziduri înalte, ridicate acolo împotriva evadărilor şi indiscreţilor, tăiau jumătate din cerul Istanbulului.

Exista o şansă să reuşească.

— De acord, zise ea.

Nefer oftă. Mai rămânea acum să părăsească acea galeră fără să stârnească bănuielile cumplitului căpitan Moldovi.

O izbucnire de urale răsună ca un sunet de trompetă, venind dinspre diguri. Populaţia îşi exprima bucuria. Veneţia nu-i uitase pe supuşii din Cefalonia. Trimitea una dintre vedetele flotei sale: o galeră de luptă plină de soldaţi.

Marea ambarcaţiune avu nevoie de mai bine de o jumătate de oră ca să intre în port cu ajutorul piloţilor.

Când ajunse la bârnele care mărgineau cheiul, se auzi un ropot de paşi. Toţi locuitorii se repezeau spre ea, îmbrâncind soldaţii care încadrau autorităţile insulei. Răsunară strigăte, apeluri, semne cu mâna adresate echipajului.

Joao sări primul pe uscat. Înconjurat imediat de lume, se pomeni asaltat de întrebări. Când sosea flota de susţinere? Şi regimentele? Exista siguranţa că Spania îi va declara război Sublimei Porţi?

Tânărul, ca şi căpitanul, nu putu să liniştească toată acea lume. Ei pomeniră despre vagi pregătiri pe care le făcea amiralul Andrea Doria şi prezenţa unei enorme flote duşmane la Suez, sub comanda lui Hadim Suleyman Paşa, forţă despre care încă nu se ştia ce urmărea. Şi căpitanul stârni stupoare când spuse că Veneţia nu mai controla Mediterana, nici rutele maritime care duceau la Cipru. Bărbaţii şi femeile, cu faţa congestionată, cu mâinile împreunate, îi implorară să le ia copiii şi să-i ducă în Italia. Apoi, se ridicară pumnii. Cineva arătă cu degetul spre Nefer şi strigă: „Au un *ciavuci* la bord!”

Eunucul se albi la faţă. Credeau că e un *ciavuci,* un mesager extraordinar al sultanului! Era pierdut. Văzu linia de soldaţi rupându-se. Mulţimea năvăli între suliţe şi dădu

buzna pe navă, al cărei bastingaj nu era destul de înalt ca s-o oprească.

Joao reacţionă primul. Dintr-o săritură şi după o cursă pe punte, se opuse apucaţilor, cu sabia în mână. Lama şuieră, atinse uşor feţele. Un pumnal apăru în stânga câmpului său vizual, dar mâna care îl ţinea nu era a unui soldat, nici a eunucului, ci a Ceciliei.

— Pune-te la adăpost! strigă el.

— Nici doi n-am fi de ajuns! replică ea.

Nu ştia să folosească o armă, dar, tot agitând-o, reuşi să cresteze fruntea unui lucrător care îşi urla ura faţă de islam. Omul se dădu în spate şi căzu pe chei. În acel moment, se petrecu o mişcare de retragere. Apoi, mulţimea se potoli. Pe puntea galerei, archebuzierii erau pregătiţi să tragă. Ar fi fost de ajuns ordinul căpitanului ca să ciuruiască cu plumbi acea mulţime incontrolabilă şi acesta fusese cât pe ce să-l dea, văzându-şi bunul cel mai preţios în pericol de moarte. Pielea domnişoarei Baffo nu trebuia să sufere nici cea mai mică zgârietură şi să ştirbească astfel valoarea inestimabilă pe care o avea. Cuprins de teamă, o văzu aplecându-se spre chei, zgâriind coca vasului cu pumnalul, a cărui gardă de argint strălucea în lumina soarelui.

În calmul reinstaurat, Cecilia lăsa impresia unei năluci. Toate privirile se ridicară spre ea, seduse de farmecul acelei tinere, care nu semăna cu nicio alta. Căci, cu pletele în vânt, era parcă dezlegată de orice rol uman, cerându-i-se doar să pară nemuritoare.

— Cine eşti? strigă o femeie în vârstă, în spatele căreia se aliniase o ceată de spălătorese.

— Sunt garanţia independenţei voastre şi acest om, pe care îl confundaţi în mod greşit cu un trimis al Istanbulului, este servitorul meu. Cruţaţi-l şi am să vă cruţ şi eu într-o zi de ravagiile armatelor care subjugă Grecia şi Balcanii.

Vorbea intuitiv. Gândurile îi alunecau pe ţesătura timpului; nu ştia exact care va fi destinul ei, dar era convinsă că trebuia să împlinească ceva măreţ pe acest pământ. Viaţa ei nu se va reduce la şicanele meschine din palatele Veneţiei, la mângâierile mătăsii şi la mirosul parfumurilor preţioase venite din Orient. Îşi va consacra viaţa binelui omenirii. Ca să reuşească, trebuia să fugă de pe acel vas, să-şi facă un nume luptând alături de Joao. Comunitatea evreiască îi va ajuta să-şi realizeze idealurile.

— Peste ce ţară eşti regină? întrebă bătrâna, vizibil impresionată de Cecilia.

— Dumnezeu mă va aşeza într-o zi pe un tron şi nu am

voie să vă dezvălui planurile republicii. Fiţi încrezători şi mergeţi acum la casele voastre.

Joao era mai mult decât încântat. N-ar fi fost în stare să descrie ce simţea ascultând-o pe Cecilia; memoria îi aduse în minte imaginile unor străvechi zeiţe, ale căror statui le admirase în Italia şi în Grecia. Cecilia era Diana, Hera, Afrodita şi domina acea insulă, marea, care se întindea ca o pânză imensă şi vie, cerul, care se întuneca în depărtare pe munţii Epirului, şi oamenii, asemenea actorilor unei tragedii, care se tânguiau pe pământ, chinuiţi de vânturile nenorocirii.

— Te iubesc! murmură el.

Cecilia îşi întoarse privirea spre Joao şi el crezu că citea cuvintele pe care le rostise pe buzele ei crăpate de aerul salin. Ar fi vrut să le guste, să le simtă mângâierea fierbinte.

— Vom pleca la noapte, zise ea.

— Da, la noapte.

37

Joao era îngrijorat. Nu prevăzuse ceea ce se pe trecuse.

În consecinţă, căpitanul le interzisese pasagerilor şi echipajului să coboare pe uscat.

După discuţii acerbe şi învoieli cu autorităţile, alimente şi butoaie cu apă şi vin fuseseră cărate la bord de hamalii micii cetăţi, ale cărei taverne afumate şi grădini mirositoare aveau să le rămână necunoscute celor de la bord. Se lăsă noaptea şi Cefalonia adormi. Cecilia închise ochii. Nefer se întinse de-a curmezişul uşii micii cabine. Trebuia să inducă în eroare, să se prefacă adormiţi.

Joao se sprijini cu spatele de peretele care îl despărţea de iubirea lui. Bău lumina stelelor, impregnându-se de strălucirea acelor sori îndepărtaţi, care îi vegheau viitorul. Doar cu ochii putea să pătrundă secretele acelei criptografii în mişcare; nu se pricepea la astrologie, dar simţea apăsarea acelor forţe care, din înaltul firmamentului, acţionau pentru sau împotriva lui. Nu puteai să opreşti aştrii care fugeau şi se pierdeau la marginile orizontului. Totul era scris. Şi totul avea să se dilueze în trandafiriul murdar al zorilor. Era timpul să intre în acţiune. Se deplasă pe punte, uşor, sigur de el. Doi

mateloţi asigurau paza în partea din faţă a navei, unde discutau liniştiţi.

Marinarii nu-l văzură alunecând de-a lungul cocii, apoi în apă, în partea opusă locului unde stăteau ei. Înotă în direcţia numeroaselor ambarcaţiuni legate la cheiurile portului comercial. Nu-l auziră nici vâslind, când se întoarse într-o barcă uşoară, nici când urcă din nou la bord.

Era doar o umbră ce nu putea fi percepută decât tot de umbre. Care se şi năpustiră asupra lui, în timp ce deschidea încetişor uşa ce ducea la cabine. Se simţi apucat de mâini necunoscute, lama unui cuţit i se lipi de gât şi o voce, pe care o recunoscu imediat, îi porunci să nu facă nicio mişcare.

— Ştiam că puteai să ne joci o festă urâtă! exclamă căpitanul Moldovi. Legaţi-l de catarg.

Dar, văzând că încerca să se zbată, deşi arma îi ameninţa gâtul, îl loviră în cap cu un retevei, îl târâră pe punte şi îl legară zdravăn de catarg. Cei din cabină auziseră tot. Răsună un tropot de paşi. Toţi ofiţerii se repezeau afară. Cecilia îşi muşcă pumnul, apoi vru să alerge în ajutorul tânărului. Nefer o reţinu. Joao eşuase. Totul era pierdut. Libertatea, iubirea...

Joao clipi de câteva ori. Dormise? Ce noapte ciudată! I se părea că cineva venise şi ezitase să-l omoare, că auzise fâşâitul uşor al unei lame. Acel cineva îşi trimisese răsuflarea peste ochii lui înainte să dispară. Se gândi la Nefer, dar era o prostie. Durerea de cap îl trezise din inconştienţă, dar nu putu să se întindă în aerul răcoros al dimineţii şi să salute soarele care redesena coasta. Era bine legat de catarg, sub privirile dispreţuitoare ale micilor nobili din Veneţia, la cheremul lui Moldovi, singurul stăpân la bord după Dumnezeu.

Deodată, inima începu să-i bată cu putere. Apăruse Cecilia, dar câţiva arbaletrieri o împiedicară să ajungă la el, apoi îl îmbrânciră pe Nefer, care îi luă apărarea fetei. Joao trase de legături, se răsuci ca să se dezlege de sforile care îi intrau în carne. Şeful trupei de *galeotti* îl lovi cu pumnul peste faţă.

— Stai blând, jidan împuţit!

Joao se reţinu cu greu să nu-l scuipe. Provocarea l-ar fi făcut şi mai crud în momentul pedepsei. El executa sentinţa pe galeră şi nu cunoştea vreun şef de *galeotti* care să nu fie abil în mânuirea biciului. Joao închise ochii. Nu voia să vadă chipul chinuit al tinerei care era dusă cu forţa în cabină.

Ordinele căpitanului, transmise mai departe de secunzi, puseră în mişcare echipajul. În câteva minute, după o distribuire de vin şi pâine, care învioră oamenii, galera se desprinse de chei şi scoase vâslele. Vâslaşii nu aveau de ce să forţeze ritmul: vântul era favorabil, bătea dinspre Marea Tireniană spre Sicilia cu viteza unui cal în galop. Desfăcute, pânzele se umflau şi catargele trosneau de forţa împingerii. Acest vânt era un dar de la Dumnezeu, care îi liniştea pe mateloţi şi soldaţi. Marinarii traseră vâslele. Fiecare îşi arătă bucuria în felul lui; unii cântară, alţii jucară cărţi; negustorul şi ajutoarele lui oferiră prăjiturele orientale şi vin fiert cu scorţişoară tuturor. Chiar şi eunucului şi evreului, pe care îi forţară să bea.

Simţind cum le curgea băutura pe gât, Joao şi Nefer nu putură să împiedice năvala amintirilor, imagini din Istanbul. Joao se revăzu în cartierul evreiesc, bătându-se cu copiii turci; Nefer simţi mâna uscată a sultanului Selim ridicându-i bărbia, vocea cumplitului cuceritor parcă îi răsuna şi acum în urechi, nu putuse niciodată s-o uite: „Tu o să fii un bun eunuc”. Îşi rememorară pericolele care moţăiau sub puzderia de acoperişuri, pe străduţe, în moschee, în palate. Soarele nu pătrundea aproape niciodată în inima cartierelor sărace; vântul dinspre Marea

Marmara nu reuşea să se strecoare în toate scobiturile de umbră împresurate de minarete şi ziduri de netrecut. Fugiseră din oraşul tentacular printr-un miracol; acum îi chema la el. Şi, în pofida distanţei considerabile, se aflau deja în raza lui de influenţă. Joao se îndoia însă că o să-l revadă. Moldovi îi arunca priviri ucigaşe.

Urmă al treilea rând de vin fiert. Nimeni n-a fost uitat, nici măcar duhovnicul de la bord, care avea o reputaţie de om sobru şi făcea parte din ordinul Sfintei Inchiziţii. Nici cei doi preoţi misionari, care ciocniră făcându-şi semnul crucii. Neguţătorul libanez, care cinstea pe toată lumea, mărturisi că era mandatat de ducele de Carintia să achiziţioneze smaralde de mare valoare descoperite în minele din ţara afganilor.

Această tranzacţie avea să-l facă bogat. Foarte bogat. Şi, văzându-l cum îşi freca mâinile şi zâmbea cu gândul la această perspectivă în barba neagră şi deasă, îi puteai înţelege mai bine generozitatea.

38

Coşmarul ei continua. Fusese întrerupt în momentul în

care galera ridicase ancora, dar reveni când, legănată de un uşor ruliu, Cecilia închise din nou ochii. Vedea cadavrul tânărului plutind pe mare. În nopţile precedente, avusese vise frumoase, pe care şi le amintea când se trezea. Ultimul o făcuse să se îndrăgostească definitiv.

Stătea la masă cu Joao, într-un pavilion de lemn. În jur, printr-o mulţime de deschizături lanceolate, păsări multicolore se aşezau pe arbuşti de aur. Cântecele lor minunate nu aveau egal decât cu cele ale îngerilor din paradis şi, cu ochişorii lor vioi, se uitau la cuplul pe care îl fermecau. Ei îşi zâmbeau privindu-se, se prindeau de mâini peste masa încărcată cu cele mai delicate bucate, cu carafe de Murano, pline cu vinuri rare, amintind de rubinele şi granatele coroanelor imperiale. Erau amândoi cuprinşi de o bucurie copilărească şi peisajul, care se întindea până la piscurile înzăpezite ale unor munţi înalţi, la poale cu lacuri cristaline, nu amintea deloc de Italia. Totul era mai blând, mai paşnic, mai pur. Războiul nu lovise aici niciodată. Domnea numai iubirea. Deodată, păsările îşi luară zborul cu un fâlfâit zgomotos de aripi şi Joao plecă, după ce o sărută pe frunte. Se aşternu tăcerea, ca şi cum nimic n-ar mai fi trăit.

Acum, cadavrul iubitului plutea şi ea nu dorea nimic

altceva decât să moară, să se afunde în tăcere şi uitare.

Tăcerea...

Cecilia se trezi tremurând. Coşmarul o chinuia. Tăcerea era cât se poate de reală. Singurele zgomote pe care le auzea erau cele ale coastelor vasului şi ale cocii asaltate de forţele naturii. Lumina zilei ajungea până la ea prin crăpăturile scândurilor. Nicio deschizătură nu lumina cabina în care se aflau doar un pat de curele, un pupitru şi cufărul ei mare. Teama puse stăpânire pe fată pe când îmbrăca o rochie groasă de catifea. De ce vâslele nu mai loveau valurile?

— Nefer! strigă ea.

Eunucul stătea mereu lângă intrare. Nu pleca decât atunci când o ştia gata să se arate. Nu răspunse. Se întoarse lângă patul mic, luă pumnalul ascuns sub saltea, apoi se concentră. Galera în mişcare, trosnind la fiecare val despicat de etravă, părea un mormânt. Nu mai auzea, prin podea, certurile, cântecele, încurajările, sforăielile şi tusea vâslaşilor care, fără oprire de la începutul călătoriei, o linişteau.

— Nefer!

Ridicase vocea, dar degeaba. Nu se arătă. Atunci, întredeschise uşa şi o cuprinse spaima. În unghiul îngust al

razei sale vizuale, zăceau trupuri de oameni. Se văzu nevoită să împingă din toate puterile uşa ca să iasă: Nefer, lungit, o bloca. Ieşi pe uşa întredeschisă şi se aplecă imediat spre eunuc. Sforăia şi nu părea rănit, îl scutură. Nicio reacţie. Ridicând capul, simţi o durere în piept.

Joao era ca mort pe catargul de care era legat corpul lui. Avea genunchii îndoiţi. Capul îi atârna într-o parte. Se repezi la el. Era în aceeaşi stare ca eunucul, insensibil la vocea, la mâinile ei. Tăie sforile care îl ţineau legat şi îl întinse încetişor pe punte, sărutându-i fruntea.

— O să te salvez, şopti ea.

Va găsi până la urmă mijlocul prin care să părăsească acea navă! Poate va avea forţa s-o piloteze şi s-o facă să se lovească de coastă? Se uită la cârmă. Lângă ea zăcea cârmaciul, ghemuit, scăldat în propria-i vomă. Trebuia să încerce. Neimaginându-se în pielea unui timonier, se apropie cu prudenţă de roata lăsată în voie. Ce blestem lovise galera? Erau aproape de insula vrăjitoarei Circe care, prin vrăji, îi transformase pe regele Picus în ciocănitoare, pe Scila în monstru marin şi pe tovarăşii lui Ulise în porci? Sau Morfeu, venit din ţinutul fabulos al cimerienilor, era vinovat de această nenorocire?

Toţi oamenii erau în aceeaşi stare. Claie peste grămadă,

vâslaşii răsturnaţi pe băncile lor aşteptau să fie eliberaţi de vraja pe care magiciana sau zeul viselor o aruncase asupra navei. Archebuzierii erau la cheremul ciocurilor temerarilor pescăruşi, care puseseră stăpânire pe partea din faţă a navei şi-şi împărţeau resturile de hrană răspândite pe jos. Ajunsă în centrul galerei, se opri lângă cârma care se mişca liber, stăpânită de o spaimă crescândă, simţind nevoia să ştie ce se întâmplase. Puse mâinile pe cârmă şi încercă să schimbe direcţia vasului, dar trebui să se dea bătută: efortul cerut era prea mare. Dădu drumul cârmei.

Acum aştepta, neştiind ce să facă, când cineva fluieră. Nu trebui să-l caute pe cel care fluierase. Coborî fulgerător din înălţimea vergilor la zece paşi de ea. Era cu picioarele goale şi avea o bonetă roşie. Îi trebui ceva timp până să-l recunoască. Era unul dintre cele trei ajutoare ale negustorului libanez.

El fluieră din nou. Ceilalţi doi tovarăşi ai lui se iviră de pe băncile vâslaşilor, unde se ascunseseră. Acest trio avea ceva ameninţător.

— Ce s-a întâmplat cu echipajul? îi întrebă ea pe cei trei, care se apropiau.

— A fost cuprins de o mare oboseală, răspunse o voce în

spatele ei.

Se întoarse brusc spre cel care vorbise. Nu era altul decât neguţătorul libanez. Bărbatul, cu ochi strălucitori, îşi netezea vârful bărbii. Observă că purta un caftan verde brodat cu fir de aur, deşi îl văzuse până atunci cu un fel de mantie largă, informă şi maronie. Noua ţinută o alarmă.

— Nu eşti negustor!

— Ai ochi bun, turturica mea. Sunt *muzhir agha* din Smirna. Numele meu este Adna şi trebuie să pun mâna pe preţioasa ta persoană.

Cecilia nu ştia nimic despre titlul de *muzhir agha,* care îi permitea acelui Adna să conducă o companie de ieniceri şi să acţioneze în numele marelui vizir.

— Prindeţi-o!

Cei trei se apropiară, fără să le pese de pumnalul pe care îl ţinea cu fermitate. Era doar o fată slabă, iar ei, războinici recrutaţi pentru această misiune foarte delicată. Luptaseră în Moldova şi în Persia, luaseră parte la asaltul unor fortăreţe, merseseră sub focul încrucişat al flintelor şi archebuzelor. Nu avură nicio ezitare.

Cel mai rapid se alese cu o lovitură de pumnalul în abdomen, iar al doilea temerar făcu şi el cunoştinţă cu arsura lamei înroşite de sângele tovarăşului său.

— Pe Allah! strigă el.

Surpriza a fost totală. Acelor oameni nu le vedea să creadă ce se întâmpla, fiind obişnuiţi cu pasivitatea şi servilismul femeilor. Cecilia nu-şi dădea seama de gestul ei, reacţionase din reflex, aşa cum ar fi vrut Gaufredi, amintindu-şi de asasinul trimis la Veneţia ca să o ucidă.

După toate aparenţele, aceştia patru făceau parte din aceeaşi tabără.

Sări într-unul dintre cele două spaţii rezervate vâslaşilor, călcă peste trupurile lor inerte, sări de pe o bancă pe alta, până la scara care ducea în partea din faţă a navei. Avea intenţia să urce pe sculptura care împodobea prora şi să se lase să alunece de-a lungul arboradei pe care era înfăşurată pânza triunghiulară. Ajunsă la extremitatea navei, încremeni.

La câteva sute de metri de etravă, se vedea o flotilă formată din două galioane, cinci galere şi vreo zece galere mai mici. Pavilionul verde al islamului plutea în vârful tuturor catargelor cu pânzele umflate. Cecilia avea impresia că o poartă a iadului se deschisese spre mare. Auzi strigăte de război şi bucuria demonilor îmbarcaţi, care nu erau înclinaţi să împletească coroane de flori. Pe punţi, în castelele din faţă şi din spate, mănunchiuri de arme

făceau să înflorească săgeţi de tot felul. Sub grapina de lănci şi suliţe, căpitanii şi secunzii lor savurau victoria facilă. Ei îşi încurajau marinarii să execute manevra, îi îndemnau pe şeful vâslaşilor să mărească cadenţa şi tobele, care dădeau ritmul, băteau tot mai des, bicele pocneau pe spatele sclavilor legaţi în lanţuri, vâslele loveau marea. Flotila se apropia cu mare viteză, ambarcaţiunile uşoare luând-o înaintea celorlalte. Ele ajunseră în dreptul galerei veneţiene, rămasă în voia vântului.

O senzaţie de frig, precedată de o spaimă imposibil de stăpânit, o făcură să cedeze, când, într-un glas, turcii strigară: *La illaha ilallaha Muhammada rasul allah...* (Dumnezeu e mare şi Mahomed e profetul lui.) Cecilia cunoştea pe de rost această incantaţie. Nefer o rostise de sute de ori. Nu-i conştientizase niciodată puterea. În acele momente tragice, cuvintele acelea căpătau întreaga lor importanţă. Avea să fie dusă în iad.

— Dumnezeu e foarte mare!

Adna o prinse de încheietura mâinilor, i-o răsuci pe cea în care ţinea pumnalul. Arma căzu. Cecilia nu se împotrivi. La ce bun? Sute de turci se pregăteau să-i abordeze vasul. Dar spaima îi spori când se gândi la Joao şi la Nefer. Ce se

va întâmpla cu ei?

Răspunsul nu întârzie.

Îndată ce una dintre galerele turceşti atinse coca, căpitanul veneţian, pe care îl credea adormit împreună cu ai lui, îşi făcu şi el apariţia. Moldovi era în cea mai bună stare şi nu părea deloc tulburat de prezenţa navelor Sublimei Porţi.

— Totul a mers de minune, zise el, adresându-se lui *muzhir agha.* Licoarea turnată în vinul tău fiert este eficace. Sper ca oamenii mei să se trezească înainte ca nava mea să se lovească de brizanţii cretani.

— Peste două ore, îşi vor veni în fire, răspunse turcul. Aş fi preferat o bătălie în toată regula, dar îmi dau seama că nu trebuia deteriorată marfa.

Jignită de trădarea căpitanului şi de ironia lui Adna, Cecilia se înfurie din nou. Se zbătu şi strigă:

— Vei avea de dat socoteală dogelui! Sper să ţi se taie capul în Piaţa San Marco!

— N-avea grijă, copila mea, îi răspunse căpitanul. Îi voi da raportul despre această misiune şi mă va numi şeful gărzii ducale, ba chiar amiral. Adna va avea şi el parte de răsplată. Amanta lui, care mai are ceva putere, va reuşi numirea lui la conducerea unui oraş din Anatolia, unde îşi

va putea exercita talentele de prefect. Acum, te sfătuiesc să fii supusă dacă nu vrei să faci cunoştinţă cu băţul servitoarelor care vor avea sarcina să te educe. Eunucul tău te va urma. Iubiţelul însă... va plonja în împărăţia peştilor!

iubiţelul? Nu înţelese imediat despre cine vorbea. Ochii i se umplură de lacrimi când îi văzu pe turci luând trupul lui Joao şi aruncându-l peste bord. Vru să strige „nu”, dar nu reuşi, având buzele lipite de disperare. Nu i se lăsă timp să-şi exprime durerea. Se pomeni luată pe sus şi dusă la bordul vasului duşman, unde căpitanul, replica musulmană a lui Moldovi, un algerian ars la gât şi la braţ de un foc grecesc, o luă sub protecţia lui, înainte de a-l închide pe Nefer într-o cămăruţă unde se aflau îngrămădite lăzi de ghiulele şi coşuri cu câlţi. Un matelot le aruncă două cuverturi şi o livră de pâine mucegăită, îndată ce uşa se închise, auzi bătând toba şefului vâslaşilor şi pocnetul biciului. Auzi gemete. De acum, era un bun al Imperiului Otoman[5].

[5] Conform altor surse istorice, a fost făcută prizonieră după o bătălie lângă insula Paros (n.a.).

39

Sinţea cum îl pătrundea frigul. Aluneca într-un univers lipsit de culori. Joao îşi reveni brusc în momentul în care apa îi intra în plămâni. Deschise ochii, dădu din picioare; sub el erau abisurile verzi spre care se prăbuşea, tras de greutatea cizmelor cu ferecături, a centurii cu ornamente de bronz; deasupra, suprafaţa lucea asemenea unui scut de argint, pe care pluteau coci în formă de migdală. Împins de forţa disperării, urcă spre nava care se deplasa. Când ieşi la suprafaţă, scuipând şi tuşind, galerele se aflau deja la câţiva zeci de metri, între valurile care îl aruncau într-o parte şi alta, zări flotila turcească la babord şi, mai departe, coasta grecească.

Joao rosti numele Ceciliei. Femeia pe care o iubea era în pericol şi el nu putea s-o apere. Dezlegându-şi centura îngreunată de arme, încercă să prindă nava din urmă. Apoi înţelese că acest efort putea să-l coste viaţa, pe care trebuia să şi-o protejeze. Lung şi greu avea să fie drumul care îl va readuce lângă aleasa inimii sale şi îşi dădu seama de amploarea acestei încercări auzindu-l pe duşman cum îşi striga în gura mare credinţa: *La illaha ilallaha Muhammada rasul allah...*

Acum, trebuia să ajungă pe coasta grecească şi să ceară ajutor comunităţii evreieşti.

În ciuda tentativelor derizorii de a face abstracţie şi a încerca să reziste disperării, Cecilia era chinuită fără încetare de imaginea trupului lui Joao aruncat în mare. Nefer, care îşi venise în fire şi aflase că se găsea la bordul unui vas de război turcesc, nu putea s-o consoleze. Era obsedat de un nume: Eski Saraya, Palatul Lacrimilor. Haremul. Un mormânt imens, construit în mijlocul Istanbulului. El fusese crescut în acea enclavă, unde moartea dădea târcoale peste tot, crescuse ca un sclav în mijlocul favoritelor care se războiau între ele fără milă. Avea să redevină sclav în noul harem construit la Topkapî. Acest gând ar fi trebuit să-l ducă la sinucidere, dar se gândea la tânăra lui stăpână. Avea datoria s-o protejeze, s-o îndrume, să-i menţină speranţa. O adora. Era sora, fiica lui, singura fiinţă care îl mai făcea să iubească viaţa. Simţi deodată mâna Ceciliei strecurându-se în mâna lui. Se înfioră, cu privirea pierdută în gândurile lui îndreptate spre Topkapî, pe care nu-l cunoştea, dar care trebuia să fie o minunăţie dorită de arhitectul Sinan. Nefer îşi imagina încăperi somptuoase, fântâni de jad şi lapislazuli, grădini pline de sclave împodobite cu culorile soarelui şi lunii,

cântecele păsărilor rivalizând cu instrumentele muzicanţilor orbi şi, mai ales, în spatele acestei realităţi tangibile, odaliscele, *iqba*[6] şi cadânele, care se întindeau pe covoarele persane, se odihneau comod pe băncile de marmură din *hararet*[7], îşi ofereau corpul aburilor fierbinţi şi mâinilor aspre ale servitoarelor *gedici*[8], sub ochii eunucilor prezenţi, dar invizibili, care se hrăneau cu spaimele şi plăcerile fiecăreia.

Cecilia îi strânse şi mai tare mâna, căutând îmbărbătare. El îi răspunse în acelaşi fel, iar ea simţi cum i se încălzea inima.

— Am nevoie de tine, zise Cecilia, aşezându-şi capul pe pieptul mare şi moale.

— Te voi ajuta să ajungi favorită, răspunse el cu glas atât de şoptit, încât tânăra crezu că se ruga.

— Ce spui?

— Că voi făuri armele care îţi vor permite să-ţi elimini rivalele. De acum înainte, vom vorbi în turcă şi persană. Dumnezeu să ne ajute!

Cecilia se gândi la acel Dumnezeu în faţa căruia va

---

[6] Favorite care s-au culcat cu sultanul (n.a.).

[7] Încăperea principală a hammamului (n.a.)

[8] Servitoare negre care se ocupau cu masajul (n.a.).

trebui să se încline, cu capul plin de surele Coranului. Sensibilitatea şi inteligenţa ei îl vor face să-şi dezvăluie într-o zi secretele, ascunse sub nuanţele delicate ale limbii, dar, în acele momente tragice când îşi pierduse libertatea şi iubirea, începuse să urască lumea musulmană şi pe cei care o aşteptau la capătul acestei călătorii.

La capătul şi în vârful tuturor lucrurilor, existau oameni pe care Dumnezeu şi sultanul îi aleseseră pentru competenţa lor. Rustem, ministrul de Finanţe al imperiului, se număra printre ei, cu toate că i se părea că, la Istanbul, toată lumea îi găsea numai defecte. Se credea totuşi plin de calităţi când Soliman sau Hurrem, favorita, îl felicitau. La urma urmelor, numai aceste două fiinţe contau, pentru că numai ele puteau să ridice pe cineva până la onorurile supreme. Astfel, era nevoit să nu prea pună bază pe părerea mulţimii de gândaci care invada în fiecare zi bazarurile şi cheiurile Cornului de Aur şi să trăiască după plac, cu respect faţă de Coran şi supunere faţă de Stăpânul Stăpânilor. Ceilalţi miniştri, şeicii, şefii de corporaţii din oraş, evreii, grecii, servitorimea, sclavii şi toţi cei care aveau două picioare, două braţe, doi ochi invidioşi, două urechi indiscrete şi o limbă rea îl considerau hrăpăreţ şi crud, dar era sigur că toţi acei ipocriţi erau

asemenea lui. Numai că el se dovedea mai abil decât ei. Se născuse fiu de boar, fusese el însuşi boar înainte să urce treptele administraţiei şi să devină *defterdar,* păstrătorul registrelor, apoi, *bash defterdar,* vistiernicul-şef al statului. Asta nu se făcuse fără vărsare de sânge şi fără otravă... Nu era extraordinar de abil?

Atât de priceput, încât avea propriul palat în anul 7046 de la facerea lumii, nu departe de moscheea lui Mehmed al II-lea. Se răsturnă pe bancheta încăperii unde primea preceptorii şi *ciukadarii,* inspectorii însărcinaţi cu poliţia fiscului, alteori alţi „mahări" ca *nishandiji,* cancelarul al cărui cap nu va sta mult timp pe umeri, sau *hazinedar bashi,* cel care răspundea de tezaurul sultanului. Chiar şi primul vizir al cupolei, *kubbe vezirleri*, îl vizita, considerându-l viitorul mare vizir al Sublimei Porţi. Îi cumpăra pe toţi; îşi va cumpăra şi favorurile favoritei. Avea cu ce.

Privirea lui iscoditoare se plimbă peste toate minunăţiile de ceramică multicoloră smălţuită pe care le comandase meşterilor din Tabriz. Admiră pe săturate mulţimea ornamentelor în formă de frunză de palmier şi a marilor frunze lanceolate care acopereau pereţii. Din prudenţă, nu dorise obiecte din faianţă de Iznik, îndrăgite de Soliman,

dar îşi însuşise statuia din bronz aurit a lui Hercule, a Dianei şi pe cea a lui Apollo, care aparţinuseră cândva marelui vizir Ibrahim, executat din ordinul sultanului... în realitate, condamnat la moarte de Hurrem. Îşi zisese în gând „cândva”, totuşi evenimentul nu era chiar atât de vechi. Cel mult doi ani... Ciudat, ce repede uită oamenii! Mândrul Ibrahim fusese aruncat ca un câine într-o groapă anonimă. Nu va avea niciodată mausoleu care să amintească de gloria lui.

„Eu, da”, îşi zise Rustem, zornăindu-şi brăţările grele de aur cu rubine. Gândurile îi deveniră imediat mai plăcute. Era un om fericit şi rezonabil, după criteriile lui; dacă reuşea să adune milioane de aspri, deturnând o bună parte din taxele de arendă şi vamă, îi ţinea mai bine piept lui Hurrem. Femeia asta îl obseda. Era atât de puternică şi de crudă, atât de diferită de celelalte femei din harem! Ba chiar reuşise – lucru incredibil – să-l întâlnească, cu voia sultanului. Şi Rustem nu uitase ultimele ei cuvinte, rostite din vârful buzelor, pe un ton glumeţ: „Dar ce-i foloseşte unui om ca tine să câştige lumea dacă îşi pierde sufletul?”

Îndrăznea să vorbească ca un erudit al legii! Se spunea că ar cunoaşte Coranul la perfecţie, făcându-şi rugăciunile şi purificările asemenea celui mai zelos dintre musulmani.

Toate astea erau doar praf în ochi ca să-l orbească pe Soliman şi să-l forţeze s-o ia de soţie.

Îşi zornăi din nou brăţările, zgomotul aurului îi încânta auzul. Avea o veste bună pentru această viitoare Coroană a capetelor acoperite, care era Hurrem: trei dintre cele opt domnişoare veneţiene, pe care unii sperau să le vadă în patul sultanului, vor pune curând piciorul pe teritoriul osmanliilor. Prima va debarca a doua zi la Salonic, a doua dormea la Sofia, a treia era aşteptată la Smirna.

Privirea-i implacabilă se opri asupra cadavrul emisarului, care îi adusese mesajele porumbeilor voiajori. Omul avea beregata tăiată. Se întrebă dacă şi gâturile tinerelor din Veneţia erau albe şi moi şi regretă că nu se afla lângă ele ca să facă această constatare.

40

O tânără fusese găsită moartă pe plajă, nu departe de periferia oraşului Salonic. Trupul, îmbrăcat într-o cămaşă lungă, albă, brodată, nu purta urme de răni. Era blondă, fină, abia formată şi, când s-a dorit să i se cunoască

originea şi cauzele decesului, *subash*[9] trimis la faţa locului a răspuns că un vas de pelerini creştini naufragiase. Dar fata nu părea înecată, după cum îi atrăseseră atenţia lui *subashi* nişte greci încăpăţânaţi. De aceea, uzând de puterea lui, le dădu ordin funcţionarilor din subordine să se folosească de băţul lor. Loviturile în cap îi transformară pe curioşi în amnezici. Toată lumea uită de această nimfă, pe care o trimiseră înapoi la peşti, într-un sac îngreunat cu pietre.

Muntele Vitoşa era acoperit de o ceaţă groasă şi albă, care învăluia turnurile străvechiului fort Sardica, unde corpul de *piyazi*[10] se adăpostea la căderea nopţii, temându-se de bulgari, care le întindeau ambuscade la marginile Sofiei. Pedestraşii erau cu atât mai îngrijoraţi, cu cât judecătorul armatei din Balcani, *kazasker* Hodja, se instalase de două săptămâni în turnul de nord. În ajun, fusese nevoie să se întărească garda. O caravană care transporta trei mii de livre de argint, extras din minele de la Fojnica şi Srebrenica, două sute de sclavi sârbi şi alţi câţiva răpiţi puterilor din Occident, invadaseră curtea mică a fortului. O sută de *yaya* şi trei ofiţeri îi escortau, dar erau soldaţi jalnici, care nu simţiseră niciodată mirosul prafului de puşcă sau răsuflarea fierbinte a focului grecesc. O mână de rebeli hotărâţi i-ar fi făcut să fugă până în Egipt.

— Ar merita să fie biciuiţi, zise *kazasker,* observându-i prin deschizătura din zidul gros prin care se trăgea cu

---

[9] Şef al poliţiei locale (n.a.).

[10] Soldaţi fără experienţă (n.a.).

arcul.

— Am putea să dăm un exemplu, bâigui comandantul fortului, care purta un turban alb cu două pene roşii fixate de o piatră roz înconjurată de perle.

— Da, ai dreptate, un exemplu bun, răspunse judecătorul fixând turbanul, care ar fi stârnit invidia unui înalt funcţionar de la Istanbul. Câţi aspri primeşte un comandant de fortăreaţă? întrebă el brusc. Douăzeci de mii de aspri, dacă nu greşesc.

— Asta e suma pe care o primim de la trezorierulplătitor.

— E puţin şi mult totodată când trăieşti la Sofia. Şi cât face acest *kavuk* de *shehir emirii*[11]*?*

— Nu-i un turban de prefect! E un *djaize...*

— Un *djaize*? Un cadou cu adevărat imperial... Poate ne trădezi în profitul Austriei? Sau al Persiei, cine ştie?

— L-am cumpărat de la un negustor evreu.

— Aşa e mai bine. Dar nu e chiar tot adevărul. Ştim de unde provin aceste turbane. Un *kazasker* ştie întotdeauna totul. L-ai cumpărat de la Edirne cu treizeci de şerefi de aur. Întrebarea e din ce arendă ai aceşti bani care îţi permit să te bucuri de o garderobă de prinţ şi de miere de Malkara, din Tracia, care e cea mai fină şi cea mai scumpă.

[11] Guvernator (n.a.).

Atât de scumpă şi de rară, încât numai miniştrii şi sultanul pot s-o consume. Am aici o listă întreagă cu lucruri bune şi cu bunuri preţioase pe care ţi le-ai procurat cu banii statului, zise *kazasker* Hodja, atingându-şi pieptul.

Acel judecător avea o mutră, atitudini şi metode de pasăre răpitoare. Totul la el te ducea cu gândul la acea pasăre de pradă care se simţea bine pe cadavre. Comandantul simţi o sudoare rece pe frunte.

Kazasker făcu cei doi paşi care îi despărţeau, schimbă tonul şi căpătă accente confidenţiale:

— Totuşi, eşti un ofiţer bun, te-ai comportat bine mai demult la bătălia de la Mohács. Da, prietene, ai avut partea ta de glorie în invadarea Ungariei.

Prietenul lui! îi spusese prietenul lui! Această afecţiune bruscă îl înspăimântă. Hodja nu avea prieteni sau, dacă avea, oasele lor zăceau în morminte. Faţa i se acoperi de sudoare.

Hodja nu simţi nicio plăcere; văzuse mulţi oameni pierind de spaimă. Era de ajuns să privească în ochi un vinovat ca să-l facă să lase capul în jos sau să cadă în genunchi. Nu era stimat în armată, ştia bine, dar nimeni nu voia să-l aibă duşman pe *kazasker* Hodja, care poruncise tăierea a mai bine de o mie de capete.

— Ţii să-ţi păstrezi postul acesta de la Sofia? continuă el, privind pielea ciupită de vărsat a feţei care lucea de sudoare.

— Da.

— Şi ai vrea să vezi lista asta distrusă?

— Ar fi dorinţa mea cea mai mare.

— S-ar putea să existe un mijloc.

— Care? Cere-mi tot ce vrei! Dacă trebuie, o să mă duc până la Roma să dau foc Vaticanului.

— Nu-ţi cerem să te duci atât de departe.

Acest „noi” îl îngrijoră pe comandant. El ascundea alte nume, alte titluri.

Kazasker acţiona în numele cuiva mai puternic.

— Nici măcar nu va trebui să ieşi din fort.

Comandantul nu înţelegea. Vru, din reflex, să se tragă înapoi, când mâna lui Hodja se aşeză pe mâna lui, o mână rece de strigoi. Ţinea ceva impalpabil şi uşor, pe care se văzu nevoit să-l ia. O sforicică de mătase.

— Uite ce trebuie să faci în numele lui Allah.

Kale tremura de frig. Fortăreaţa era un bloc de gheaţă. Încăperea în care fusese închisă era plină de deschizături înguste, prin care se putea trage în duşman. Patul din curele, acoperit cu două piei de oaie, o lampă cu ulei şi o

cană mare cu apă formau decorul acelui loc lugubru, unde şuşoteau vânturile nopţii. I se părea că se afla în bârlogul unei vrăjitoare de care ascultau turcii din garnizoană.

De trei săptămâni, învăţase să trăiască cu teama în sân. Fusese răpită la Spalato, pe când se afla în drum spre verii săi greci din Creta, pentru redistribuirea părţilor din moştenirea familiei sale distruse şi pe trei sferturi nimicite de la invazia otomană. Cu cât se gândea mai bine, cu atât credea mai puţin în povestea asta cu moştenirea. O mână de bandiţi bosniaci fusese de ajuns să pună pe fugă trupa mândră de războinici veneţieni care o escorta. Nu au fost răniţi. Soldaţii nu trăseseră cu archebuzele în atacatori.

Totul fusese aranjat. După ce dăduseră lovitura, bosniacii trecuseră frontiera din apropiere şi, de acolo, ajunseseră la Mostar, apoi la Novi Pazar, unde o coloană de sclavi şi mulţi măgari încărcaţi cu bucăţi de argint, încadraţi de soldaţi turci înarmaţi cu arcuri şi suliţe, îşi refăceau forţele. Nu fusese amestecată cu nenorociţii legaţi cu frânghii, care erau tot timpul îmbrânciţi. Beneficiase de un tratament aparte, mânca din carnea de oaie şi fasolea soldaţilor, bea apă fără restricţii din burdufuri, mergea lângă locotenentul trupei. Uneori, avea privilegiul să urce pe cal, când era prea obosită. La fiecare

popas, era găzduită la o notabilitate sau într-un castel cu steagul verde al islamului. Ba chiar i se dăduseră haine de schimb, rechiziţionate din oficiu din casele burgheze ale oraşelor prin care treceau.

Turcii o respectau. Era o realitate. Înţelesese că era „proprietatea Sublimei Porţi”, ceea ce o plasa cu mult deasupra lor. Ştia cine era „Sublima Poartă”, i se spusese la Veneţia. Această poartă o simboliza pe cea a palatului Topkapî şi puterea suverană a sultanului. Era condamnată să intre pe ea şi să nu se mai întoarcă niciodată în libertate. Ce o aştepta acolo? Ce complice al Veneţiei se afla acolo şi va putea s-o îndrume? Calea care se deschidea în faţa ei era plină de incertitudini, de capcane... Şi nu se va mai afla lângă curajoasa Cecilia ca să le evite.

Kale îşi acoperi umerii cu una dintre acele piei de oaie şi îşi aşeză capul pe piatra proeminentă a unei deschizături înguste. În vale, pâlpâiau lumini. Aerul umed apăsa casele înnegrite de fumul coşurilor. Sofia lucra de zor. Dinspre străzile care palpitau de lumina torţelor venea un miros îngrozitor. Oraşul era o imensă tăbăcărie care îşi evacua efluviile acide în cursurile de apă şi canalele care o străbăteau. Îşi împrăştia mizeria în jurul bisericilor, unde

mulţi cerşetori scoteau un aspru de la puţinii credincioşi veniţi să ceară favoruri sfinţilor.

Instinctiv, începu să se roage...

Comandantul fortului se rugase şi el, avea în cap un singur verset din sura a şaisprezecea: „Cei care au uneltit împotriva ta credeau oare că vor rămâne nepedepsiţi? Oare nu va deschide Dumnezeu pământul sub paşii lor şi îi va nimici când se aşteaptă mai puţin?”

La fiecare pas pe care îl făcea, se aştepta să se deschidă pământul, sau pietrele fortului să cadă peste capul lui, sau să moară de săgeţile de foc ale unui arhanghel, sau... erau multe feluri în care putea fi nimicit. Şi totuşi, se supunea. *Kazasker* Hodja îi inspira mai multă teamă decât Cerurile. Urca spre tânăra captivă care aparţinea „Sublimei Porţi”. Mergând ca un somnambul, încerca să-şi amintească condiţia lui socială, profesiunea de soldat, originea de ţăran şi îşi cerceta cu mare atenţie memoria în încercarea de a-şi descoperi motivele laşităţii. Greu să faci acest fel de autoexaminare, ca şi cum ai fi un străin. Înainta, nu mai era stăpân pe gesturile lui, Hodja îl îndruma de la distanţă cu uşurinţa unui mânuitor de marionete, a unui magician de la şcoala din Praga. Uşa masivă apăru brusc în faţa lui. O privi cu un fel de spaimă,

încercând să se împotrivească poruncii date de *kazasker.*

Kale ridică din sprâncene. Uşa trosnise uşor sub apăsarea unei forţe.

— Cine e? întrebă.

Nu răspunse nimeni. Ea înaintă, trase cu urechea. Percepu o răsuflare scurtă. O greutate îi paraliza ceafa. Nu putea să se baricadeze, nici să fugă. Ţipă când uşa se deschise brusc.

Comandantul apăru în faţa ei, clătinându-se şi suferind, posedat de un geniu rău. Nu avu timpul să strige după ajutor, bărbatul sări asupra ei şi îi trecu şnurul după gât. Kale nu se împotrivi mult timp. Viaţa o părăsi atât de repede, încât suferi foarte puţin. Când se prăbuşi la picioarele asasinului, acesta o privi cu oroare. Moarta îl ţintea cu ochii ei mari şi negri, cu luciri de smarald înnegrit, sângele i se prelingea dintre buzele delicate şi părul răvăşit înnegrea podeaua. Îi luase viaţa unei nevinovate, giuvaierului destinat Stăpânitorului credincioşilor.

— Peallah... ce-am făcut?

Era sigur că Allah îl va pedepsi pe bună dreptate, că îl aştepta focul Gheenei, loc potrivit pentru criminalul care devenise. Sub pământ, nu se va bucura nici de răcoare,

nici de băuturi, ci doar de apă clocotită şi împuţiciune ca răsplată dreaptă.

Toţi credincioşii cunoşteau pedeapsa scrisă în sura cincizeci şi opt. Şi cerul îl lovi.

Un bubuit îngrozitor de tunet îi brutaliză urechile, se simţi străpuns de săgeţi şi căzu pe spate.

— Am ajuns prea târziu, zise *kazasker* Hodja, dându-i la o parte pe cei trei archebuzieri care îl doborâseră pe comandant şi lăsându-se pe vine lângă trupul tinerei grecoaice.

Era într-adevăr moartă. Se simţi uşurat. După ce îl examină pe comandant, se încruntă cu un aer încurcat. Omul respira încă. Era supărător. În mod logic, ar fi trebuit să cheme de urgenţă medicul garnizoanei şi să-l salveze pe acel câine, ca apoi să-l aducă în faţa justiţiei militare.

— Scurtaţi-i suferinţa! le porunci el soldaţilor.

Aceştia ezitară. Dar, când îşi aţinti asupra lor privirea cumplită, se năpustiră la muribund şi-l loviră cu cuţitele.

Hodja dădu din cap. Totul fusese executat perfect. Recuperă turbanul. Acest trofeu avea să sporească panoplia obiectelor care le aparţinuseră celor ce avuseseră nenorocirea să-l întâlnească în drumul lor.

Acum, cincisprezece zile şi o mie de leghe îl despărţea

de viitoarea lui victimă. Le ordonă oamenilor să îngroape cadavrele în adâncul unei păduri de pe muntele Vitoşa şi-şi adună trupa pentru plecare.

41

O săptămână mai târziu, la mai bine de o mie de leghe de Sofia, căpitanul şi *muzhiraga* veniră personal să-i scoată pe Cecilia şi pe Nefer din mica închisoare, pe care cei doi nu avuseseră dreptul s-o părăsească de la abordajul galerei. În această izolare, călătoria pe mare fusese istovitoare. Cecilia împărţise cu Nefer găleata de lemn pentru nevoi şi puţinele alimente oferite într-un blid de gardienii lor. Amândoi vânaseră şobolani şi se curăţaseră reciproc de păduchi. Nu li se dăduse ocazia să-şi spele trupurile. Putoarea pe care o degajau în jur provoca dezgust. Căpitanul şi Adna se strâmbară privindu-i cum păşeau clătinându-se la aer curat.

— Am ajuns în Turcia...

Au fost primele cuvinte ale lui Nefer, când a văzut pavilioanele verzi plutind pe coastă. Eunucul se pregătise pentru această întoarcere în ţara spaimelor. Totuşi, era

abătut, cu un nod în gât şi ochii plini de lacrimi. Cecilia privea acel pământ atât de luminos, de vibrant în tăria soarelui. Pe coline, Izmirul, pe care alţii îl numeau Smirna, se întindea într-o revărsare de case albe, dominate de o fortăreaţă puternică şi de un monument foarte vechi străjuit de porticuri. Erau puţine moschei şi multe clădiri comerciale. Prin cetate se scurgeau bogăţiile din Anatolia şi Siria. Înlocuise miticul Milet şi fabulosul Efes. Iar această poziţie privilegiată pe drumurile mătăsii şi ale mirodeniilor, sării şi fierului făcuse din ea o pradă râvnită, rând pe rând, de Kutlami-O-lu Suleyman, Andronic I, genovezi, sultanul din Aydin, cavalerii din Rodos, Tamerlan, beiul Cuneyt, Mehmed I. Nu-şi expunea bogăţiile pe domuri şi faţade, ci le ascundea în vaste clădiri administrative, asemănătoare cu nişte forturi din piatră cenuşie, şi în labirintul bazarului din Basmahane.

— Trebuie să porţi asta, zise Adna.

Dispreţuitoare, Cecilia se uită la ce-i întindea ienicerul. Era o bucată de ţesătură largă de culoarea albastră a nopţii.

— Ia-o, murmură Nefer. Îţi va permite să-ţi ascunzi faţa.

— Sunt atât de urâtă încât trebuie să-mi ascund ochii de poporul tău?

Întrebarea îi era adresată direct lui Adna.

— Taci, o imploră Nefer, văzându-l pe căpitan strângând pumnii şi ridicând capul.

Faţa lui tăbăcită de mare şi de lupte nu exprima nici cea mai mică indulgenţă. Căpitanul era un credincios adevărat, un apărător al islamului şi ai regulilor care constituiau forţa lui. Răspunse cu aceste cuvinte din Coran:

— Femeile trebuie să fie cuvioase şi să păstreze cu smerenie ceea ce Dumnezeu ocroteşte. Tu, răzvrătit-o, vei fi educată şi, după ce pedepsirea te va duce la supunere, vei învăţa să-l iubeşti pe Dumnezeul nostru, care e milostiv şi îngăduitor. O să-ţi acoperi părul şi faţa ca să nu ofensezi demnitatea noastră de bărbaţi, aşa cere legea.

— Niciodată!

Jignit de acest refuz, comandantul avu prostul reflex să vrea să se folosească de sabia curbată prinsă în centura de mătase. Metalul rece al unui *kandjar* îi atinse gâtul.

— Femeia e proprietatea cadânei Gulbahar, şopti Adna, exercitând o uşoară apăsare cu lama redutabilă. Nu mi-ar plăcea să scurtez viaţa unui adevărat mahomedan, care a adus servicii atât de mari preaiubitului nostru sultan. S-o tratăm ca pe-o căţea, dacă aşa vrea, dar nu e căderea noastră s-o dăm Satanei.

Lui Nefer i se tăiase respiraţia. Auzise rostindu-se numele lui Gulbahar, prima soţie a lui Soliman, duşmana de moarte a favoritei Hurrem. Amândouă îi dăruiseră fii sultanului. Se urau, visând să devină *valideh,* dar nu puteau să obţină acest titlu decât la urcarea pe tron a unuia dintre fiii lor; de aici, comploturile repetate din serai pentru eliminarea reciprocă a descendenţei lor şi a oricărei fiinţe care ar fi putut să le pună în pericol viitorul glorios.

Eunucul înregistră aceste noi date, care sunau alarma tuturor spaimelor sale. Poziţia Ceciliei pe ieşichierul politic era fragilă: dependentă de Gulbahar, era pierzătoare din start, deoarece Hurrem, care se numea şi Roxelana, era mult mai vicleană decât rivala ei şi domnea asupra inimii sultanului. În plus, îl avea prieten pe ministrul de Finanţe, Rustem Paşa. Partida era pierdută dinainte. În acest context, vor fi obligaţi să înveţe să supravieţuiască... Şi, întâi, să mlădieze caracterul elevei sale.

— Nu vom trăi mult dacă-ţi faci duşmani înainte să pui piciorul pe uscat, îi spuse el Ceciliei, în timp ce căpitanul şi *muzhir aga* păreau să-i fi lăsat în voia sorţii ca să se consacre triumfului sosirii lor la Izmir.

— Vom rămâne sclavi pe vecie dacă nu mă arăt diferită de celelalte femei din ţara asta.

— Ai ales calea durerii; voi suferi aşadar alături de tine, dacă nu ne vor despărţi.

Se apropiau de port. Mai bine de o sută de nave împânzeau bazinul, împresurate de diguri de pământ întărite cu stânci şi fragmente smulse din monumentele uitate. În acel mic golf artificial, se aflau numai nave turceşti. Pavilioane franceze şi genoveze fâlfâiau în vârful catargelor unor galioane mari, pântecoase, şi ale unor corăbii înţesate de tunuri. Occidentul nu era încă pregătit să se unească contra otomanilor; se aflau în joc prea multe interese ca să se rupă tratatele comerciale cu Sublima Poartă.

După o manevră abilă, galera uşoară abordă unul dintre pontoanele mari, plin de barăci de lemn. Ambarcaţiunea se văzu întâmpinată de strigătele de bucurie ale hamalilor, adunaţi sub comanda şefului lor, *usta,* care distribuia sarcinile. În Turcia, totul era ierarhizat, bine organizat. *Ghedik,* privilegiile care se transmiteau din tată în fiu, îţi permiteau să deschizi o prăvălie, să faci comerţ, să construieşti ateliere. Iar privilegiul acelor oameni scurţi şi îndesaţi, care îşi manifestau bucuria, era să golească calele flotilei în schimbul câtorva mii de aspri, acei „albişori” care circulau în toate bazarele şi pieţele.

Celelalte nave traseră şi ele la pontonul care se întindea de-a lungul litoralului pe o distanţă de două mii de paşi. Căpitanii porunciră să se deschidă calele.

Cecilia simţi un nod în gât. Plânsetele şi gemetele acopereau zgomotele activităţii portuare. Cete ieşiră din pântecele micilor galere şi galioanelor.

— Copii!

Erau împinşi, loviţi, ocărâţi să alerge pe uscat, unde erau legaţi cu frânghii şi duşi între antrepozite. Tânăra se întoarse spre Nefer. Eunucul era ca de piatră. Retina lui era impregnată de o oroare fără nume. Gura, cu un rictus plin de tristeţe, reţinea cu greu un strigăt de revoltă. Şi el, care nu mai era bărbat, ar fi vrut să lupte ca un cavaler ca să elibereze acei copii, să înarmeze strigătul pe care îl reţinea între buze fără să-l poată urla.

— Ce vor face cu aceşti bieţi micuţi? întrebă Cecilia.

Întrebarea ei era ca o tânguire care îi ieşea din suflet.

Ajunse la Nefer, care răspunse:

— *Kapi kulu,* sclavi ai Sublimei Porţi. Au fost victimele acelui *devşirme* anual. Cei mai mulţi provin din Balcani şi sunt creştini. Sunt luaţi de la familiile lor, ceea ce constituie un mijloc de a reduce numărul viitorilor rebeli. Vor sluji la palat, vor intra în corpul ienicerilor, vor deveni

birocraţi, îşi vor trăda pe vecie ţara pentru gloria sultanului.

Cecilia va afla mai târziu că Soliman şi strămoşii lui îi preferau pe sclavi turcilor, pentru că erau slujiţi mai fidel de convertiţii creştini, care nu aveau nici vatră, nici casă, nici părinţi, nici prieteni. Totul fusese scris, consemnat, planificat într-un tratat de guvernare inspirat de „Oglinzile prinţilor”, care prezenta avantajele diversităţii bărbaţilor şi femeilor supuşi sclaviei.

O lacrimă se rostogoli pe obrazul lui Nefer. Dacă ar fi fost alb, poate ar fi devenit *arzuhaldji,* scriitor de cereri, sau înalt demnitar civil. Ar fi putut să se căsătorească, să aibă copii şi nepoţi crescuţi în tradiţia coranică şi iubire de aproape. Acum, era condamnat să-şi plimbe corpul diform sub privirile batjocoritoare; neantul îi mărginea limitele existenţei şi se îndoia chiar că va putea ajunge în paradisul credincioşilor.

Când, la ordinele date de *muzhir aga,* soldaţii au apucat-o cu brutalitate pe Cecilia, n-a putut s-o apere, îl luară şi pe el şi îi legară mâinile la spate. Duşi cu forţa pe ponton, ajunseră lângă alţi prinşi pe care marinarii îi scoteau din pântecele navelor. Erau acolo bosniaci, maghiari, moldoveni, ruşi şi reprezentanţii a tot felul de alte popoare

care, sfâşiaţi între puterea turcă şi cea occidentală, erau făcuţi prizonieri în urma unor razii sau la cucerirea oraşelor. Toţi acei nefericiţi, însetaţi şi năuci, erau plini de păduchi şi de răni. Ploaia de lovituri pe care o primeau pe spate şi în cap nu le mai smulgea strigăte de protest; insultele nu-i mai revoltau.

Un bătrân cu hainele sfâşiate căzu în apă şi nimeni nu încercă să-l salveze. Epuizat, se înecă sub privirea îngrozită a tinerei veneţiene. Acei turci blestemaţi rânjiră când îl văzură dispărând în apa noroioasă, apoi, ca şi cum ar fi înţeles abia atunci că pierduseră cincizeci sau şaizeci de aspri, îi ocărâră pe cei care nu se ţineau bine pe picioare, îndemnându-i cu vârful iataganelor să meargă drept. Unul dintre ei se răsti la Cecilia:

— Căţea creştină! Capu-n pământ!

Încă o dată, Adna, care nu-şi părăsea marfa preţioasă, se văzu nevoit să-l ameninţe pe furios:

— Aparţine Sublimei Porţi!

Poarta, acest cuvânt magic în gura unui ienicer căpăta o mare valoare, terorizând. În sens propriu, era vorba, sub fruntea crenelată a lui Bab-us Selem, de Poarta Mântuirii, care se deschidea spre prima curte a palatului Topkapî, unde erau expuse capetele tăiate ale celor care îl

ofensaseră pe sultan. Ca dâra de praf de puşcă, informaţia se răspândi din gură în gură: sclava veneţiană era destinată seraiului. Nimeni nu se putea atinge de ea.

Organizarea coloanei de sclavi dură câteva ore. Toţi masculii tineri şi viguroşi au fost puşi în lanţuri doi câte doi; ceilalţi au fost legaţi cu mâinile la spate, ca Nefer. Când seara se lăsă peste Izmir, cortegiul se puse în mişcare, cu copiii în faţă şi bătrânii la urmă, cu gărzile înarmate cu suliţe şi torţe pe laturi. De-a lungul acestei înaintări anevoioase pe străzile înguste şi întortocheate ale oraşului, populaţia, asmuţită de sosirea acestei mărfi cu picioare, din care o bună parte avea să fie vândută din zori la piaţă, îşi exprima ura şi batjocura văzându-i pe cei care şchiopătau cu faţa scăldată de lacrimi. Cete de copii scuipau turma de necredincioşi, în timp ce, din înălţimea teraselor ocupate de femei, ploua cu gunoaie, cotoare de legume şi sarcasme. Flăcări se aprindeau în ochii bărbaţilor când o femeie tânără, care nu-şi ascunsese picioarele sau nu-şi acoperise umerii goi, trecea în lumina torţelor.

Cecilia se bucură de aceste „cântăriri” şi de aceste estimări. I se atribuia o valoare comercială pe scara plăcerilor. Simţea privirile, vedea ochii cum străluceau, dar

nu ştia să interpreteze sensul. În faţa ei, păşea *muzhir aga*[12] mândru în hainele lui de mătase şi cu pălărie împodobită cu pene de păun, care îşi plimba cu dispreţ privirea peste capetele populaţiei şi cu atât mai mult ale celor cu spatele încovoiat însemnat de bici.

Cortegiul urca întruna. Lanţurile zornăiau pe pavelele inegale, sunau pe treptele care străpungeau pasaje înguste între maghernițe. Greutatea lor împovăra gleznele prizonierilor. Şi chinurile lor reprezentau un spectacol suav pentru mulţimea care îi însoţea până la marginea oraşului.

Se făcuse noapte când coloana ajunse la destinaţie. Fortăreaţa urma configuraţia terenului. Era apărată puternic de guri de foc, fiind prevăzută cu turnuri cu vârfurile pline de soldaţi cu turbane, care agitau torţe şi arme. Porţi groase, întărite cu ferecături, se deschiseră rând pe rând ca să-i primească cei nou-sosiţi. Polate mari fuseseră construite de-a lungul zidurilor. Acolo au fost adăpostită turma de oameni.

Cecilia se prăbuşi pe paiele răspândite pe pământ. Nu fusese despărţită de Nefer. Eunucul, care suferea de picioare şi de articulaţii, îşi târâse cu greu trupul de-a lungul drumului. Oftă de uşurare când un gardian îi

[12] Şeful ienicerilor (n.a.).

dezlegă mâinile, apoi făcu ochii mari când văzu cazanele din care ieşeau aburi şi coşurile pline de pesmeţi pe care sclavii le aşezară în faţa prizonierilor. Din cazane se răspândea un miros de carne de oaie. Papilele lui Nefer se treziră la viaţă. Li se va da de mâncare.

— Vor să ne păstreze în stare bună, îi spuse el fetei.

— De ce?

— Ca să ne vândă mai bine.

Cecilia se ghemui. Nu mai avea viitor sau, dacă exista unul, părea atât de întunecat, încât prefera să-şi pună capăt vieţii. Alunecă dincolo de gânduri şi căută un punct pe care şi-l imagina apropiat de sufletul ei. Unde era Dumnezeu? De unde va veni salvarea? Ştia că acea introspecţie o va duce la alte întrebări, cele despre temeiul credinţei sale. Credinţa strămoşilor ei, acea credinţă creştină pe care islamul dorea s-o distrugă.

Deveni brusc conştientă că cineva o observa. Ridică atunci capul şi întâlni privirea lui Adna. *Muzhir aga* stătea de vorbă cu personaje ce păreau a fi ofiţeri. Probabil că discutau despre ea...

Mai mult ca sigur.

Cui îi era destinată şi pentru ce?

42

Băiatul gras gâfâia. La doisprezece ani, semăna deja cu un eunuc alb. Era roz la faţă şi rotund şi când fugea, s-ar fi zis că era făcut din jeleu, atât de tare îi tremura pielea la zdruncinături.

Exact în acel moment, alerga în palatul imens, unde te puteai rătăci cu uşurinţă, trăgându-i după el pe cei doi paji ataşaţi ilustrei sale persoane. Cei doi băieţei, îmbrăcaţi în haine de postav gri şi cu cizme galbene în picioare, pe cap cu bonete brodate cu fir de aur, purtau cozi împletite. Acest semn le amintea tuturor celor din palat că erau sclavii Marelui Stăpân pe vecie.

Pufneau în râs văzându-l alergând cu paşi mici pe prinţ, ale cărui fese dolofane se mişcau sub veşmântul de mătase împodobit cu motive persane. Nu se puteau obişnui cu gândul că fiinţa aceea umflată ca un burduf, laşă şi vicleană, va fi într-o zi „Marele Stăpân”.

— Selim, aşteaptă-ne! strigară ei.

Selim se prefăcu însă că nu-i aude. Nu-i aşteptă! Aşteptase deja destul lângă sala *abdest,* unde se spălau toţi pajii şi eunucii. Această abluţiune a întregului corp era

obligatorie. El însuşi îi consacra destul timp ca să-şi şteargă toate păcatele pe care le comitea, dar detesta spălatul şi toate rugăciunile, care îl plictiseau. Prefera să păcătuiască. Lăcomia era unul dintre ele. Principalul. Şi nu trecea o zi, o oră fără să se dedea acestui viciu, chiar şi în timpul ramadanului. Pentru asta, suportase pedepse corporale exemplare de faţă cu martori. Adică fraţii lui, Mehmet şi Baiazid, pe care îi dispreţuia.

Aceste vlăstare îşi petreceau zilele în *kafes,* cuşca prinţilor moştenitori, unde se succedau preceptorii şi profesorii de religie. Nu îndrăzneau niciodată să se ducă singuri în curtea a treia şi a patra. Erau multe lucruri de descoperit în oraşul acesta rezervat sultanului. Aproape toate zidurile era acoperite cu faianţă şi acele decoraţii în culori luminoase şi proaspete duceau cu gândul la nişte prăjituri enorme lipite pe coloane, pe podea şi pe tavane. Ele îi stârneau lui Selim o poftă chinuitoare.

Asudând şi gâfâind, traversă curtea a treia, sub privirea mâniată a lui *kapi aga.* Şeful eunucilor albi nu-l simpatiza pe Selim, primul născut al lui Hurem, favorita lui Soliman. Îl îndrăgea nespus pe Mustafa, fiul lui Gulbahar, soţia oficială a sultanului, şi spera în mod logic să-l vadă într-o zi urcând pe tron. Dar nimic nu era sigur şi logic în acea lume

guvernată de otravă şi pumnal.

Îi văzu dispărând pe grăsan şi pe cei doi paji. Avea toate motivele să-l cuprindă disperarea. Haremul Marelui Stăpân era format din o sută şaizeci şi două de femei şi se născuseră numai patru băieţi. Ce să mai înţelegi!

Selim încetini pasul când trecu prin faţa şcolii pajilor, care răsuna de vocile firave ale elevilor din anul trei şi patru, care învăţau lecţiile pe dinafară. Nu era momentul să fie văzut de profesori. N-ar fi scăpat ocazia să-l pârască preceptorului-şef sau profesorului de religie. Afurisitul ăsta de palat Topkapî era plin de spioni, de servitori plătiţi ca să supravegheze mişcările micilor prinţi, de paji, de dresori de şoimi, de muzicanţi, de scriitori, de fântânari, de grădinari...

Doi elevi răcneau. Erau bătuţi temeinic pentru că nu fuseseră atenţi sau nu voiseră să înveţe regulile de gramatică. Selim strânse fesele. Îl usturaseră şi pe el uneori de la nuielele preceptorilor.

— Îi auzi pe *adjemi oghlan,* zise unul dintre însoţitorii lui.

— Da, îi aud. Bine le face!

Adjemi oghlan erau viitorii paji. Nişte plângăcioşi care visau să devină „mari scutieri” sau „agi ai scăriţei imperiale” fără niciun efort. Însoţitorii lui erau deja *ici-*

oghlan confirmaţi şi foarte instruiţi pentru vârsta lor, adică viitori ofiţeri ai palatului. Mama lui îi alesese ca să-i ţină companie, sperând că, în contact cu ei, acest fiu ingrat, lipsit de charismă şi leneş, să devină mai bun. Dar făcuse un calcul greşit. Departe de a deveni mai bun, Selim îşi pervertea toţi însoţitorii, chiar şi pe aceştia doi, care erau mai mari cu trei ani decât el.

— Am ajuns! exclamă grăsanul, lingându-se pe bot.

În faţa lor se afla culoarul care ducea la bucătării şi la cămări. Un adevărat stup. Opt sute douăzeci şi patru de bucătari şi ajutoarele lor care roboteau în zece săli cu domuri, unde, în şemineurile imense, se încălzeau ceaune şi se roteau frigări. În vacarm, o armată de măcelari scoteau măruntaiele viţeilor şi oilor, tăiau gâtul păsărilor, călcau în sânge şi viscere calde, urmărea gâşte agitate, găini evadate. În fiecare zi, părea să-i sporească fluviul de animale sacrificate, într-un amestec de nedescris de cuşti, şarete, coşuri, butoaie, turme şi funcţionari de intendenţă. Gărzile din prima curte canalizau cu greu acel noian, care bloca Poarta Mântuirii şi intrarea principală a bucătăriilor. În fiecare an, paisprezece mii de viţei, douăzeci şi trei de mii de oi, treizeci de mii de găini, mii de tomberoane de legume şi de fructe, munţi de făină erau înghiţiţi de acea

maşinărie de tăiat, strivit, fiert, fript, copt şi asezonat.

Lui Selim îi plăcea la nebunie locul acela. În prima sală unde se strecură, un abur uleios se lipea pe feţele şi torsurile oamenilor înarmaţi cu cuţite şi linguri. Feluri suculente fierbeau în recipiente mari de aramă; mirosea a ceapă şi a mirodenii, a usturoi şi a coriandru.

Ochii i se îndreptară spre vetre, sursa lăcomiei sale. Ghicea băşicile clocotului din sosurile maronii, cu bucăţi delicioase de carne, vinete moi, dovlecei care se topeau în gură, ceea ce ar fi fost de-ajuns ca să-i facă burta să ţipe de foame.

Dar nu cu bucatele astea voia s-o umple. Căută complici printre ucenicii şi micii bucătari specializaţi. Nu era niciunul în acel loc. Trecu în a doua sală, apoi în a treia. Acolo, bilele căprui ale ochilor începură să-i strălucească, să devoreze ce descopereau pe mese.

Se opri locului. Ajunsese în faţa unor tăvi de argint. Un gard viu de pastă de migdale, un zid dulce fusese construit de degete îndemânatice ca să-l ispitească. Era o varietate de rahat care aştepta să se topească pe limbă. Selim salivă atât de mult, încât firişoare de salivă i se scurseră pe bărbia dublă. Nu mai auzea zarva bucătăriilor. Culori delicate de flori roşeau, albăstreau, îngălbeneau acele

baden esmezi, stafidele încununau acele capcane pentru muşte, aşchii de fructe confiate ciuruiau acele eşafodaje savante care ascundeau vederii alte tăvi. Selim se deplasă în jurul mesei imense ca să descopere apetisantele *muhalebe* în bolul lor de porţelan. Şi, neputând să se mai abţină, băgă un deget într-una din acele bunătăţi pe bază de lapte, cu ochii deja aţintiţi pe pătratul de orez cu lapte, rulourile cu smântână proaspătă, prăjiturile din care şiroia mierea, gutuile coapte stropite cu miere.

Dulciuri cu sutele, paralizate în căuşul lor de zahăr, stropite cu sirop, acoperite cu plase încremenite de caramel asemenea unor jeturi de lavă fuseseră preparate pentru femeile din harem şi privilegiaţii seraiului; jumătate aveau să fie înghiţite de acei mâncăi de eunuci.

Invidia i se răspândi ca o dâră de acid sulfuric în vene şi copilul miji ochii, conferind privirii sale ceva reptilian, în timp ce-şi sugea degetul. Acest sentiment îl făcu să se repeadă la gutuile asemenea unor cărămizi lucitoare stivuite unele peste altele.

— Să profităm! le zise el pajilor.

Băieţii ezitară. El îi fulgeră cu privirea. El era prinţul, fiul cel mare al lui Hurrem, o garanţie de viitor şi de ascensiune socială. Îl imitară. În mai puţin de un minut,

sub privirile ucenicilor supuşi, distruseră două piramide şi un bloc de dulciuri.

— Cine v-a dat voie să vă atingeţi de aceste *ekmek kadaif kaymakli?* tună o voce.

Selim tresări. Teama îi tăie plăcerea; înghiţi dintr-odată îmbucătura pe care tocmai o mesteca.

— Parcă ţi-am spus să nu mai dai târcoale prin bucătăriile mele! continuă omul.

Era marele şef al acelui loc, *ashdji bashi,* un grec răspunzător cu viaţa de puritatea bucatelor care ieşeau din cuptoarele şi ceaunele sale. Avea un piept lat, o răsuflare de forjă care făcea să-i freamete nările dilatate, iar ochii, afectaţi de aburii de mirodenii şi de fumul înţepător, îi lăcrimau continuu. Acum, îşi punea în practică ameninţările. Polonicul mare, pe care îl avea în mână, zvâcni ca o pârghie de catapultă, lovind un paj în cap şi pe celălalt în nas.

— N-am încuviinţarea să te pedepsesc, îi zise el lui Selim. Dar alţii au voie s-o facă. Mama ta va şti să aleagă pe cea care îţi va face să roşească pielea ta de bebeluş.

Selim tresări violent. Nu mama! Şi-ar fi dat caseta plină cu serefi de aur şi scuzi cu leul Olandei ca *ashdji* să-şi ţină gura. Dar zvonul năzbâtiei sale se răspândea deja în

bucătării, în a doua şi a treia curte. Gonea spre urechile eunucilor albi, trecând în cele ale negrilor închişi în harem. Teama înflăcărându-i imaginaţia, Selim o văzu în faţa ochilor pe *gedici* adresându-se mamei sale. O ura pe această *gedici* siriană cu pielea boţită şi brun-închisă. O servea şi o proteja pe mama lui ca să elimine rivalele care ar fi putut să-i placă lui Soliman. Se întâmpla uneori ca o odaliscă să vomite sânge negru. Atunci, era murmurat numele acestei *gedici* a favoritei: Yasmina. Sub acest prenume cu iz de primăvară se ascundea una dintre fiinţele cele mai malefice din palat.

43

Yasmina, îmbrăcată toată în negru, trecu ca o umbră prin încăperea unde cântau privighetorile pentru plăcerea stăpânei, *iqbal* Hurrem. Păsările tăcură brusc. Aveau darul să prevadă o primejdie. Ochişorii lor vioi o urmăreau pe siriană. Era asemenea unei flori lungi, negre şi veştede, răspândind mirosuri de spiţer. Se aplecă spre favorită, al cărui păr lung, cu reflexe roşiatice, cădea de o parte şi de alta a unui pupitru.

— Nu e nevoie să-ţi ţii respiraţia, Yasmina, am ştiut că ai intrat îndată ce au amuţit privighetorile.

Geditci, care purta şi titlul de *kiaya,* ceea ce îi permitea să fie şefa tuturor servitoarelor, se strâmbă şi se gândi la nişte boabe otrăvite răspândite în colivia de aur. Un grâu frumos, stropit cu extract de laptele-cucului, ar fi închis pentru totdeauna ciocurile acelor păsări afurisite, îndrăgite aşa de mult de oamenii slabi de suflet.

— Şi nu e nevoie să ai gânduri rele; păsările astea sunt un cadou de la Regele Regilor; vor trăi atât cât le va îngădui Dumnezeu.

Yasmina îşi muşcă buzele. Stăpâna ei era diabolică. Ghicea totul, pătrundea toate secretele şi... toate inimile. Inima lui Soliman sângera pentru această frumoasă tătăroaică intrată într-o zi în Palatul Lacrimilor, în vechiul harem din centrul Istanbulului, unde lâncezeau văduvele, femeile repudiate, veştejite, bolnave, cele ce nu trebuiau să mai apară în ochii stăpânului, dacă nu voiau să fie sufocate între două saltele sau aruncate în apele Bosforului.

Hurrem ştiuse să se impună, este adevărat, ajutată la început de „coroana capetelor acoperite”, care nu era alta decât mama sultanului. Această sultană puternică îşi

folosise toată autoritatea ca Soliman s-o aleagă într-o seară. Şi această alegere se făcuse în detrimentul soţiei legitime, Gulbahar. De atunci, în serai se dezlănţuise un război fără milă.

— Ce veşti îmi aduci? întrebă Hurrem, aţintindu-şi ochii verzi în ochii negri greu de citit ai servitoarei.

Siriana făcu un pas înapoi.

— Avem veşti din Amasya şi din Smirna... bâigui Yasmina, de la Salonic şi de la Sofia.

Închizând ochii, Hurrem evadă din serai. Gândul îi zbură spre Amasya, unde se ascundeau duşmanii ei: Gulbahar şi fiul ei, Mustafa. Nu avea nicio posibilitate să-i asasineze. Nu încă. Prima soţie îşi organizase apărarea în fortăreaţa străveche ridicată deasupra fluviului verde şi a orăşelului cu case de lemn, botezat Bagdadul de Rum. Un nume mare pentru un târguşor de douăzeci de mii de locuitori. Mustafa şi mama lui se aflau în fruntea unui fief amărât, peste care planau vulturii. Manisa depindea tot de influenţa lor, dar acest oraş nu era la fel de sigur.

— Gulbahar îşi aşteaptă ceasul; e convinsă că Mustafa va urca pe tron, şopti Yasmina.

— Niciodată!

— Complotează. Are sprijinul Veneţiei. Îi ştii planul: să-l

facă pe Marele Stăpân să iubească pe altcineva şi să pună capăt astfel puterii tale asupra Sublimei Porţi. A poruncit să fie cumpărate sclave foarte frumoase, cu speranţa că vor deveni într-o zi *iqbal.*

— N-am puterea să împiedic asta... N-am nicio putere asupra politicii externe.

— Nu asta se spune în bazar. Se ştie că Rustem e de partea ta şi acţionează în numele tău.

— Chiar dacă ar fi adevărat, nu voi împărţi niciodată această putere cu o alta.

— Candidatele trebuie să sosească foarte curând la palat. Una dintre ele, veneţiana aleasă de doge, a ajuns deja la Smirna. Alte două sunt în iad, aşa cum ai vrut. Va fi mai greu să ne aşezăm în calea celei de la Smirna; e însoţită de *muzhir aga* Adna. Cunoşti calităţile acestui ienicer.

— Drumul e lung de la Smirna până la Istanbul. Şi e vorba doar despre o sclavă fără faţă. Cine va remarca un mormânt anonim pe drumul care duce la Sublima Poartă? *Muzhir aga* Adna îl va săpa el însuşi cu mâinile. Rustem m-a asigurat că nicio pretendentă la unirea cu Stăpânul Stăpânilor nu va ajunge aici.

— Rustem e un om de cuvânt, dar e doar al treilea

personaj din stat şi lăcomia îl orbeşte.

— Spune-mi, Yasmina, eşti cumva invidioasă? Cine altul decât ministrul de Finanţe Rustem m-ar putea ajuta azi să-mi dobor duşmanii din afara acestor ziduri?

— Nimeni, stăpână... încă ceva.

— Ce anume?

— Selim a fost surprins pe când şterpelea dulciuri din bucătăriile palatului.

— Îl vom învăţa să se hrănească corect, bombăni Hurrem. Acum, masează-mă zdravăn.

Mâinile se lăsară pe umerii ei, îi căutară muşchii, îi treziră fluidele vitale ale nervilor, îi martirizară oasele. Masorul era un colos care excela la luptă şi-i plăcea să frângă oasele servitorilor care nu-i erau pe plac stăpânului său. Îşi concentra forţa prodigioasă în vârful degetelor unsuroase.

Joao avu impresia că omul îl va străpunge dintr-o parte în alta şi-şi reţinu un geamăt. Nu voia să se facă de râs în faţa lui *vali* Murtada, cu care împărţea onoarea unui masaj în baia turcească a fostului palat al cruciaţilor catalani din Atena.

Vali, titlu care îi conferea posesorului puteri excepţionale în provincia Atenei, era întins pe masa de

marmură vecină. Părea un mic animal rahitic pe taraba unui măcelar. Alt colos de culoarea abanosului îi masa pielea zbârcită. Dormea? Nu se putea şti. O lumină cădea deasupra meselor, murdară şi mohorâtă printre aburii calzi. Se auzeau numai plesnetul palmelor şi răsuflările răguşite ale celor doi coloşi.

Totuşi, afară, o mulţime de bărbaţi şi de femei se agita, lovea flancurile palatului. Lumea mârâia. Pe treptele regatelor şi imperiilor, ropotul armatelor în marş făcea să se cutremure pământul, şocul armelor şi tunetul tunurilor trezeau pofte eroice. Joao era conştient de toate astea şi tremura la gândul că o ştia pe Cecilia expusă la această violenţă. Supravieţuise doar ca s-o regăsească şi s-o iubească.

O va găsi, pentru că norocul era de partea lui de când ajunsese pe coasta grecească, într-o stare de mare epuizare. Încă nu-i venea să creadă că era sub protecţia puternicului guvernator Murtada. Datora asta comunităţii evreieşti, a cărei influenţă se întindea până în sala Divanului, unde se hotăra viitorul lumii. *Vali* de la Atena ducea o viaţă pe picior mare, întreţinea cinci soţii şi douăzeci şi trei de concubine, hrănea mai bine de o sută de sclavi şi deţinea şi mai mulţi cai, făcuse împrumuturi

enorme la bancherii evrei, Cohen din Patras, Jabes din Alexandria şi Levy din Adrianopol.

Ca prin farmec şi pentru că aceşti creditori îi ceruseră să-l ajute pe acest tânăr, jumătate din sumele datorate fuseseră şterse. *Vali* se întreba de ce acordau evreii atâta importanţă semenului lor care, desigur, era bine educat şi nu lipsit de charismă, dar era mult prea tânăr ca să aibă vreo greutate pe ieşichierul imperiului. Pentru a beneficia de o astfel de susţinere, acest Jean Mig-uez trebuia să facă parte dintr-o familie bogată. Ar fi fost surprins să afle că averea invitatului său o depăşea pe cea a unui ministru al Sublimei Porţi.

— Dragul mei Jean Mig-uez...

Vocea lui *vali* era subţire şi slabă, dar îl surprinse. Joao nu era obişnuit să-şi audă noul nume, Jean Mig-uez, pe care i-l impusese rabinul din Patras, după ce fusese primit, recunoscut şi îngrijit.

— Îţi sunt îndatorat, continuă *vali.* Oraşul ăsta îmi aparţine şi tot ce conţine, fiinţe şi lucruri, de la Acropole la Areopag, de la colina Pnix la cartierul Ceramicii, este la dispoziţia ta. Nu pot să-ţi ofer mai puţin pentru că ai tăi m-au făcut ceea ce sunt: noul stăpân al pritaneului.

Joao aprecia cultura greacă a guvernatorului care, în

felul lui, ţinea să semene cu Zeus din Olimp. Vechiul pritaneu din Atena era locul unde erau întreţinuţi pe cheltuiala statului cetăţenii care se dorea a fi recompensaţi. Dar el nu voia să fie întreţinut şi să trăiască trândav.

— Oferta mă măguleşte, *vali* Murtada, dar aş prefera să-mi câştig singur dreptul la plăcerile şi la bucuriile vieţii. Puterea ta mă face să cred că poţi numi oameni în posturi importante şi eu sunt unul dintre cei care aspiră să slujească Sublima Poartă.

— Tu, să slujeşti Sublima Poartă?

— Sublima Poartă se deschide uneori celor ambiţioşi.

— Dar se întâmplă să se închidă în urma cadavrului lor.

— E riscul meu.

Vali zâmbi. Îi plăceau temerarii. Le făcu semn masorilor să părăsească încăperea şi se ridică într-un cot ca să-şi întoarcă faţa de nevăstuică cu mustaţă fină spre Joao.

— Pot să-ţi dau funcţia de *ihtisab aghasi.*

— Nu te supăra, dar nu mă simt potrivit să fiu intendent al pieţelor. Eu sunt om de acţiune şi comanda unei companii de *yaya* ar fi mai potrivită cu firea mea.

— Ce-ai zice să fii căpitan al unei galere uşoare?

— Aş zice că e ceva nesperat.

— Ei bine, eşti numit căpitan de vas, în locul unui om mort de holeră la Alexandria!

Joao închise ochii. Sublima Poartă se deschidea şi el va face în aşa fel încât să nu se închidă în urma cadavrului său şi al Ceciliei.

44

Selim îşi trase capul între umeri. Cei doi complici se uitau ţintă la un punct dintre picioarele lor. Se aflau toţi trei în faţa lui Hurrem şi sub privirile celor doi monştri: *kizlar aghasi* Abas, şeful eunucilor negri şi primul personaj din harem, şi *sehzadehler aghasi,* eunucul copiilor sultanului. Împreună, cântăreau şapte sute de livre, erau de o urâţenie şi o cruzime fără seamăn. Dar trăsăturile lor înecate în grăsime nu exprimau nimic. Erau la ordinele favoritei, de care se temeau şi pe care o admirau. Hurrem stătea întinsă pe o sofa, îmbrăcată cu un caftan de catifea mov cu motive care aminteau florile de nufăr şi împodobit cu nasturi de aur. Fardurile îi ascundeau ridurile fine ale ochilor şi buzelor. Un diamant mare prins într-o coroană dublă din perle îi strălucea pe frunte. Totul era opera

servitoarelor, ca primăvara să nu părăsească niciodată chipul ei, dar arta machiajului şi decocturile de plante nu erau de ajuns ca să fixeze pe vecie acest anotimp pe faţa ei. La treizeci şi şapte de ani, rămânea totuşi favorita. Singura favorită şi eterna *gozde,* cea care îl fermecase pe sultan. Numai ea cunoştea dorinţele lui Soliman, numai ea îi ţinea piept.

Cine ar fi putut să bănuiască întâlnind-o prima oară? Era atât de scundă şi de subţirică! Ciugulea boabe de strugure, în timp ce o sclavă circasiană îi masa picioarele, continuând munca Yasminei.

— Ai obligaţii când eşti la *enderun,* spuse ea brusc, mângâind obrazul fiului.

Selim se încruntă. Trebuia să suporte încă doi ani *enderun,* până când, recunoscându-i-se funcţia de mascul în stare să procreeze şi să lupte, părăsea seraiul de la Topkapî ca să ia în primire funcţia de guvernator al oraşului Konya. Se gândi la fratele lui vitreg Mustafa, care era acum pe proprietatea lui la Manisa şi la Amasya, şi îl invidie.

— Eşti cel mai mare dintre prinţii mei! Ai responsabilităţi faţă de fraţii tăi şi îndatoriri faţă de mine!

— Ştiu, mamă.

— Ştii şi nu respecţi cele mai elementare reguli stabilite pentru ocrotirea ta. Nu uita că, într-o zi, vei fi mâna lui Allah pe pământ. Stăpânul Stăpânilor, Posesorul gâtului oamenilor, regele credincioşilor şi necredincioşilor, împăratul Orientului şi Occidentului, refugiul tuturor popoarelor lumii, umbra Atotputernicului răspândind pacea pe pământ. Eşti conştient de asta?

Toate aceste titluri răsunau degeaba în urechile lui. Mai bine ar fi fost rostit numele lui Mustafa, moştenitorul legitim, căruia trebuia să-i revină în mod firesc superlativele puterii supreme. Dar, dacă ar fi amintit existenţa fiului rivalei, ar fi însemnat să-şi ofenseze mama. Ar fi vrut să-şi mărturisească că perspectiva de a fi în fruntea imperiului îl obosea. Nu voia să urmeze exemplul tatălui său. Să ducă războaie la bun sfârşit, să numească viziri, să le ţină piept mulahilor, să dea legi, să mulţumească mai bine de o sută de femei, să dejoace comploturi, să-i acopere cu aur pe ieniceri făcându-i să se supună voinţei sale, să galopeze de la un capăt la altul al Turciei – toate astea i se păreau sarcini imposibil de îndeplinit.

— Am impresia că vorbesc în vânt, zise Hurrem. Pe cine am în faţa mea, Abas, poţi să-mi spui?

Corpul eunucului negru se înfioră. Înelele de grăsime ale abdomenului îi tremurară sub postavul cămăşii de aparenţa damascului, pieptul de doică i se ridică brusc. Multele coliere cu medalioane care îl protejau de piaza rea zăngăniră. Un val trecu peste faţa lui, tulburând marmura neagră şi lucitoare a trăsăturilor sculptate ca să inspire teamă. Această întrebare ar fi trebuit să fie adresată lui *sehzadehler aghasi,* cel ce răspundea de copii în harem. Nu lui, care avea în sarcină femeile.

— Una dintre cheile viitorului şi securităţii tale. Îţi amintesc că ai şi alţi fii, răspunse el cu prudenţă.

Hurrem se arătă surprinsă; nu se gândea niciodată la Mehmet şi la Baiazid. Erau prea tineri; unul suferea de o diformitate, celălalt avea atitudini de fată. Miza totul pe Selim. Dar nu voia un conducător de zahăr, unul moale ca rahatul turcesc, mai înclinat să smulgă aripile la muştele şi fluturii pe care îi prindea decât să înveţe să tragă cu arcul şi să călărească. Îl judeca fără milă pe acel fiu adorat, la care sporea invidia. Ar fi spintecat burdihanul lui *kizlar aghasi.* Şeful eunucilor negri n-ar fi trebuit să-i amintească mamei sale existenţa celorlalţi fii, Baiazid şi Mehmet. Fraţii lui erau doar nişte căţeluşi ascultători, pe care va trebui să-i sugrume într-o zi. Îi promise în gând o frânghie şi lui

Abas, apoi se pomeni cuprins de o panică îngrozitoare când mama îi zise:

— Duceţi-i la *hukiar hhodgiahsy!*

Hukiar hhodgiahsy era un bătrân uscat, cu barbă lungă şi albă. Preceptor imperial, el comanda toţi profesorii din palat şi îi preda literatura şi ştiinţele lui Soliman în persoană. Sultanul era însetat de cultură şi respecta ştiinţa imensă a lui *hukiar hhodgiahsy.* În consecinţă, aceasta avea o mare libertate de acţiune. În tot seraiul şi în imperiu, nu existau zece oameni care să se bucure de încrederea acordată lui. Avea o pensie de trei sute de mii de aspri pe an. În plus, beneficia de un buget important, pe care îl primea de la ministrul de Finanţe Rustem. Această avuţie îi permitea să cumpere toate cărţile editate de Occident şi instrumentele necesare continuării cercetărilor sale ştiinţifice. Birourile sale, conduse de evrei, se aflau lângă moscheea sultanului Baiazid, unde se găseau cele mai multe librării. Conştient de influenţa lui benefică asupra corporaţiei lor, librarii din tată în fiu îi făceau o curte neruşinată. În serai, avea o sală rezervată, în apropierea încăperilor de circumciziune a prinţilor, unde îngrămădea manuscrise, tratate de astronomie, aparate de măsurat, eşantioane geologice şi orologii, obiecte la

care ţinea în mod deosebit. O armată de oameni liberi şi de sclavi aduna informaţii despre toate subiectele susceptibile să determine progresul experienţelor şi cercetărilor sale literare şi se putea lăuda că punea la treabă o bună parte din cei opt sute de poeţi şi scriitori din oraş şi pe toţi savanţii evrei şi greci stabiliţi la umbra palatului.

În ziua aceea, studia mecanismul unui orologiu, fascinat de fenomenele de oscilaţie. Barba lungă atingea uşor un pergament pe care reproducese rotiţele şi pinioanele dinţate. Îndreptându-şi spatele, îşi corectă desenul, în câteva trăsături rapide de pană, şi înşiră cifre şi fracţii.

Abas, *kiziaraghasi* din harem, îl deranjă în momentul în care ajungea la un rezultat în calculele lui. Asta îl supără.

— Ce vrei?

— Sunt trimis de *iqbal* Hurrem.

— A!

Acest „a” precedă o punere în stare de alarmă a tuturor mijloacelor sale de apărare. Prima dată, se uită la pumnalul de la centura eunucului. Era un pumnal de ceremonie, bătut cu rubine şi ametiste. Trebuia să fie totuşi destul de lung ca să ia viaţa unui om.

— N-am venit să-ţi tai gâtul, *hukiar,* zise Abas zâmbind.

Asta nu se face în plină zi.

— Departe de mine gândul, replică preceptorul.

Numele favoritei Hurrem suna ca un clopot de alarmă în capul lui chel, pe care purta un mic turban alb, ce îl clasa printre înţelepţi. Toţi ulema purtau unul asemănător. Dar *hukiar* nu era nici înţelept, nici sfânt. Îndrăgea banii şi plăcerile trupeşti. Abas ştia foarte bine asta, ca şi Hurrem.

— Ce vrea de la mine stăpâna ta?

— Doreşte o pedeapsă dreaptă pentru primul dintre fiii ei şi pajii lui de companie. Au fost prinşi în bucătăriile exterioare.

La aceste cuvinte, Abas îşi deplasă masa corporală enormă, scoţându-i la iveală pe cei trei băieţi. Erau palizi şi tremurau. Selim îşi plimbă privirea rătăcită peste etajerele înţesate de manuscrise şi cărţi, peste mesele pline de orologii şi instrumente de măsură bine lustruite. Căuta cu ochii băţul. Nu-l văzu. Şeful preceptorilor îl privi fără bunăvoinţă.

Selim îşi feri privirea, ridicând ochii spre hărţile cerului atârnate deasupra unui pupitru. Pe prima dintre ele, soarele îşi trimitea razele în direcţia planetelor cu traiectorii materializate prin cercuri. Să se refugieze în acel foc arzător, sub acea suprafaţă agitată de valurile unei

furtuni veşnice, locuit de legiunile invizibile ale lui Allah: aceasta era dorinţa lui cea mai fierbinte. Dar cum s-ar fi putut ridica la ceruri să ajungă la astru, când nu îndrăznea să urce în copaci împreună cu fraţii lui? Bătrânul se apropie de el, suflându-i în faţă iz de usturoi.

— Salută soarele ca tată şi cârmuitor al lumilor, pentru că viaţa ta, ca şi a mea, depinde de razele lui fecunde. Dar care este locul vieţii tale în univers? Ce loc ocupă ea pe acest pământ? Care este valoarea ei intrinsecă din punct de vedere general? Poţi să-mi spui?

Selim simţi că-l lăsau picioarele. Vocea metalică a lui *hukiar hhodgiahsy* îl înspăimânta, şi cu atât mai mult faţa lui uscată şi osoasă de cadavru. În plus, nu înţelegea nimic din cuvintele alambicate pe care i le adresa bătrânul.

— Răspunde-mi!

— Nu ştiu.

— Eşti fiul braţului drept al lui Allah pe pământ şi nu ştii! Tatăl tău este soarele acestei lumi şi nu ştii! Te-ai născut ca să străluceşti, Selim, şi ce imagine oferi tu... Aceea a unei fiinţe însufleţite de instincte josnice. Cu ce raze vei încălzi inimile supuşilor tăi dacă va trebui să urci pe tron? Tatăl tău luptă în acest moment în ţinuturile imperiului şi încearcă să ia înapoi Corfu de la veneţieni, iar tu intri ca un

hoţ în bucătării. Nu e prima dată când păcătuieşti prin lăcomie. Ştim cu toţii cât de mult îţi plac dulciurile, care fac bine la papile, şi e de ajuns să te privim ca să ajungem la concluzia că pofta asta e fără limite... Dar există o limită în toate. S-o vedem pe a ta.

45

Cu ochii daţi peste cap, Selim strângea din buze. Să nu deschidă gura. Să n-o deschidă. Îşi fereca cu toată voinţa partea de jos a feţei. O lovitură violentă peste tălpile picioarelor îl făcu să ţipe.

— Înghite! îi porunci preceptorul.

Un instrument de fier pătrunse în gura lui, pe care o întredeschisese. Sclavului libian care îl mânuia îi făcea mare plăcere să-l chinuiască pe prinţ. Se folosi de fier ca de o pârghie, în timp ce alt sclav îi umplea cavitatea bucală cu miere. Selim înghiţi şi crezu că burta o să-i facă explozie. Când fusese despărţit de paji şi dus într-un chioşc din a patra curte, nu ghicise că va fi pedepsit în felul acesta.

Timp de aproape un sfert de oră, cu faţa la oraşul

împodobit cu culorile diferitelor popoare, *hukiar* îi vorbise despre trecerea timpului, despre imposibilitatea de a regla rotiţele, de anarhia care rezulta de aici. Lui *huki*ar îi plăcea ordinea şi perfecţiunea, iar capitala pe care o contempla era ceva cu totul contrar. Ea se întindea între Sirkedji, Samatya şi Eyub ca o femeie grasă, neputincioasă, lăsând să circule pe străzile ei nepavate populaţiile cele mai felurite şi mai indisciplinate. Desigur, Selimán şi arhitectul Sinan făcuseră adevărate minuni ca s-o asaneze şi s-o împodobească cu monumente splendide, dar munca unei vieţi nu era de-ajuns ca s-o transforme într-o cetate ideală, oglinda paradisului terestru. Ar fi fost necesare câteva generaţii de sultani străluciţi ca să se ajungă la acest rezultat.

Nu se putea conta pe Selim. Semăna prea mult cu acest Istanbul, de la care îşi însuşise formele şi excesele. Dar poate era timpul să fie corectat, înţărcându-i-se poftele prin dezgust.

Selim nu cunoscuse niciodată dezgustul şi, după trecerea sfertului de oră, când cinci servitori îşi făcură apariţia între gardurile vii ale grădinii, se simţi cuprins de încântare şi de uimire. Făcu ochii mari când văzu, sprijinite de pântece, tăvi încărcate cu deserturi de toate felurile. Pe

prima, erau şerbeturi cu tonuri pastelate, având deasupra frunze de mentă şi granule de zahăr în culori vii; a doua oferea o varietate de pastă de migdale în formă de animale; a treia abia suporta un munte de prăjituri uscate, în care erau strecurate fructe confiate asemenea unor pietre preţioase; a patra îmbina grişul şi orezul, care se scăldau în sosuri untoase cu parfum de scorţişoară; pe ultima, se aflau douăzeci de borcane diferite pline cu soiuri de miere provenind din cele patru colţuri ale imperiului.

Erau destule dulciuri pentru zece pofticioşi. Selim îşi arătă uluirea când preceptorul imperial zise:

— Iată aici cu ce să-ţi ostoieşti pofta.

— Toate sunt pentru mine?

— Toate.

Se uita la bunătăţi cu ochii cât cepele. Îndată ce servitorii se înclinară şi aşezară trofeele dulci la picioarele sale, băiatul se repezi la şerbeturi, apucă lingura de aur aşezată pe un pătrat de mătase şi se porni să scormonească în pasta groasă, care începuse să se subţieze sub acţiunea căldurii. Înghiţea cu o viteză nebună, fără să aibă timp să aprecieze gustul de căpşuni sau de lămâie, de dude sau de pepene galben al tuturor acelor înghiţituri care îi răcoreau imediat gâtul şi stomacul.

Niciodată nu avusese permisiunea să se îndoape atât de mult şi, din când în când, puţin neliniştit totuşi, ridica capul spre *hukiar.* Dar acesta avea atitudinea celor care împărtăşeau fericirea prinţilor. Ba chiar îl încurajă să sară peste rând, arătându-i orezul şi grişul.

— Sunt surprize preparate special pentru tine.

— Surprize?

— Nu sunt *muhalebe* obişnuite.

Selim nu voi să ştie mai mult. Dorea să descopere el însuşi ce ascundea cuvântul surpriză şi începu să mănânce dintr-un bol de porţelan chinezesc, pe care un servitor zelos tocmai i-l pusese sub nas.

După primul strat de orez, un strat de miere de violete. Sub al doilea, dulceaţa de căpşuni era asemenea unui filon de rubine. După al treilea strat, se aflau seminţe de mac într-o găoace de zahăr numai bune de ronţăit. Avid, îşi umplu gura şi din gusturile savuroase amestecate nu rămase nimic. La prima dintre *muhalele* avusese doar o senzaţie efemeră în cerul gurii unde, din nou, o să dispară conţinutul celui de-al doilea bol întins lui chiar de *hukiar.*

Selim simţea că-i ies ochii din cap. Fiecare *muhalele* era diferită. Sub orez, toate combinaţiile de dulceţuri, de fructe confiate, de creme cu lapte, de miere se îmbinau

armonios într-un limbaj pe care nu l-ar fi putut descifra nici cel mai rafinat cunoscător într-ale gastronomiei din tot imperiul. Totuşi, veni un moment în care lăcomia începu să cedeze în faţa dezgustului.

Aşa se pomeni cu capul prins între braţele puternice ale eunucului copiilor imperiali, în timp ce sclavul libanez îi căsca gura cu instrumente de forjă. Aruncă o privire înnebunită spre recipientul din care trei livre dintr-o miere la fel de lichidă ca uleiul de măsline îi erau destinate în întregime. Tocmai înghiţise vreo sută de mililitri din acea substanţă siropoasă îngrozitoare. Ceru îndurare.

Hukiar dădu în sfârşit dovadă de milă şi bătu din palme. Se ivi imediat un *saka,* unul dintre acei sclavi neînsemnaţi care aduc apă în serai.

— Dă-i să bea, zise preceptorul.

Eunucul îl ţinea încă strâns pe Selim, mânjit tot de miere. Prinţul dorea acea apă, dar o scuipă imediat. Era oţet. Atunci, i se făcu greaţă şi începu să vomite. Când, sughiţând, cu ochi plini de lacrimi şi gâtul ars de jeturile acide, se ridică, eliberat de eunuc, un sclav libian îi aruncă o găleată cu apă pe cap.

— Nu eşti demn să porţi coroana, spuse *hukiar.* Îl voi informa pe tatăl tău despre ce s-a întâmplat. Acum, du-te

la *hammambdgi başi,* voi trimite sclavul să te îmbrace şi, după ce vei arăta iar cum îţi cere rangul, te vei prezenta din nou în faţa mamei tale.

Selim ieşi clătinându-se. Eunucul îl urmă. Toţi se dădeau în lături din calea lui. Ceva apăsător plana asupra palatului, răzbătea din ziduri şi ajungea chiar la mintea lui Selim. Se miră de lipsa intensităţii zgomotelor şi a vieţii miilor de truditori din serai. Cei pe care îi întâlnea ţineau capul în jos şi îşi fereau privirea, atitudine care trăda teama. O văzu după paloarea servitorilor aşezaţi pe covoare în interiorul băii. Aceştia, de obicei foarte veseli, care frecau pajii în etuve şi le rădeau părul de pe cap, aveau expresii de bocitoare care îşi terminaseră lacrimile.

Hammambdgi başi, şeful băii, nu se simţea foarte bine. Îl primi pe Selim fără formalităţile obişnuite şi cuvintele elogioase care măguleau de obicei orgoliul prinţilor. Deschise drumul care ducea la bazinul central, unde susura o fântână de marmură cu vinişoare albastre, şi i-l arătă pe *dellaklar-ul* care trebuia să-l dezbrace pe Selim.

Gândurile încercau să-şi croiască drum prin ecranul senzaţiilor îngrijorătoare care îl stăpâneau pe Selim. Ce se întâmpla aici? De ce aveau toţi feţe de condamnaţi? Dar nu le acordă prea multă atenţie şi aveau să se retragă în

umbră când, pe suprafaţa apei bazinului, asemenea unei piei satinate care se înfioră sub jetul de apă al fântânii, văzu capetele albe ale celor doi paji care greşiseră împreună cu el.

Selim se îngrozi. Simţi cum i se răscoleau măruntaiele şi îl copleşi brusc o dorinţă disperată de a o lua la fugă. Dar, ţintuit locului, începu din nou să vomite. Zâmbetul eunucului, *sehzadehler aghasi,* descoperindu-i gingiile roşii, forma parcă o rană în mijlocul feţei negricioase. Ochii lui galbeni nu surâdeau. Erau reci, ca şi vocea subţiratică:

— Spălaţi-l!

Şeful băii dădu din cap. La semnul lui, *dellaklar* se grăbi să scoată veşmântul de mătase al prinţului, în timp ce alţi doi se pregăteau să-l spele cu săpun de Alep şi scoarţă de mesteacăn. La sfârşit, după ce îl îmbrăcară, şeful băii şi *odah bashi,* omul care răspundea de curăţenia lenjeriei, verificară dacă Selim se putea prezenta în odăile mamei sale.

Era splendid. În veşmântul lung, tivit cu franjuri gri, croit dintr-un postav vechi, roz, cu flori brodate, semăna cu o cutie de bomboane pictată de un artist persan. Îi puseră pe cap un turban gri. Apoi, uşile băii se deschiseră din nou, lăsând să iasă un băiat lipsit de griji. Doi norişori de

parfum de iasomie fuseseră de ajuns ca să alunge imaginea micilor lui tovarăşi dejoacă înecaţi în bazin. Era întâiul născut al marii Hurrem şi purta numele bunicului său, care cucerise jumătate din Occident. Soarta pajilor nu conta, nu mai conta. Devenise conştient că, într-o zi, va deveni poate sultan.

Atunci, le va face de petrecanie eunucului Abas şi preceptorului imperial... şi şefului băii... şi tuturor celor în faţa cărora fusese umilit. Se întoarse în harem ca să suporte *enderun.* Şi asta i se păru anormal.

Să trăiască în compania aproape exclusiv a femeilor şi a eunucilor era o realitate cu care nu se putea acomoda. Frontiera care despărţea haremul de restul seraiului i se păru o monstruozitate. Ca şi cei care îl păzeau.

Abas îl aştepta. Şeful eunucilor negri degaja un miros de lemn de santal şi esenţă de muşcată. Asta îl îngreţoşă pe Selim. Cineva strigă:

— *Helvet!*

Era strigătul cumplit care anunţa de fiecare dată când femeile puteau să se afle faţă în faţă cu bărbaţi normali, care trebuiau să le evite, ca să nu fie decapitaţi pe loc.

— Nişte dulgheri repară acoperişul spălătoriei odaliscelor, zise *kizlar aghasi.* Mama ta e în grădină.

Selim intră în grădina minunată, unde femeile se odihneau printre portocali şi tufe de trandafiri, şi o regăsi pe mama lui, străjuită de umbra ei malefică, Yasmina.

— Iată-l pe prinţul tău preferat, îi zise ea lui Hurrem, care citea un tratat de poezie, artă în care începea să exceleze.

Favorita ridică repede capul, acoperit cu un voal brodat cu perle albăstrui, şi se uită în ochii fiului ei.

— Ai reţinut lecţia?

— Da, mamă.

Continuă să-l observe, la fel şi Yasmina, cu mai multă atenţie. Siriană căuta cusurul. Selim înţelegea că era foarte important să-şi păstreze calmul. Nu numai pentru că o minte tulburată de nelinişte nu e de mare ajutor, ci mai ales deoarece ştia că cele două femei îi vor descoperi toate sentimentele, toate gândurile.

— Să uităm povestea asta cu bucătăriile, zise Hurrem. Yasmina, poţi să-i aduci pe nou-aleşi.

Gedici plecă, asemenea unei flori veninoase pe o alee de trandafiri, să îndeplinească porunca stăpânei sale. Selim se întreba care era surpriza pe care o presimţea. Deodată, văzu cu uimire doi paji în spatele vălurilor negre ale sirienei. Faţa i se lumină. Mama îl iertase, ba chiar îi

oferea doi tovarăşi în locul celor doi prostănaci acum umflaţi de apă. Aproape că i-ar fi mulţumit sirienei, ai cărei ochi, uşor tulburi, exprimau un regret.

— Karim şi Farid te vor sluji de acum înainte, dar să nu te gândeşti să-i abaţi de la îndatoririle lor... au fost educaţi să fie insensibili la influenţele perverse ale seraiului. Vin de la Sofia şi ne-au fost trimişi de preaonorabilul judecător de armată *kazasker* Hodja. Allah să-l binecuvânteze, pe el şi pe familia lui, zise Hurrem.

Prinţul îşi zise că era un cadou ciudat. *Kazasker* Hodja avea o reputaţie înfiorătoare. De ce nu erau folosiţi pajii de la Topkapî? Mai bine de trei sute de băieţei şi adolescenţi erau educaţi în serai şi destinul lor era să fie loiali trup şi suflet sultanului şi fiilor lui.

— Poţi să pleci, spuse Hurrem, reluându-şi lectura.

Selim, într-un elan de supunere şi de afecţiune, o sărută pe frunte, dar ea rămase voit insensibilă. Era hotărâtă să-l facă bărbat înainte de a fi împlinit vârsta. Atitudinea ei îl întristă. Dar foarte puţin timp. Era nerăbdător să pună la încercare fidelitatea noilor supuşi.

— Urmaţi-mă! strigă el.

Pajii se supuseră. Îi duse departe de femei, îşi aminti că lucrau dulgheri la spălătorie. Poate că avea ceva de aflat

de la acei oameni veniţi de afară. Selim era dornic să cunoască – tot ce avea legătură cu oraşul îl fascina.

— Ne ducem să le punem întrebări lui *usta* acelor calfe de lemnari. Ce ziceţi?

Cei doi paji nu răspunseră. Poate că nu văzuseră niciodată un *usta* în ţara ¡or de origine şi nu ştiau nimic despre un şef de corporaţie care conducea o lucrare.

— Vreţi să le speriem pe calfe? îi întrebă el, zâmbind. Sunt doar nişte lucrători fricoşi. O să strigăm „Helveţi" ca să-i facem să fugă ca nişte iepuri.

Pajii nu îndrăzneau să spună da sau să refuze; nici măcar nu zâmbiră şi ei. Mama îi spusese clar: acei băieţi bulgari convertiţi la islam primiseră o educaţie specială. Fuseseră formaţi să reziste tentaţiilor. Poate ieşiseră dintr-o *zaviye,* una dintre acele mănăstiri unde săracii se roagă la Dumnezeu!

— N-am ce face cu doi imami! Vreţi să fiţi favoriţii mei?

După toate aparenţele, cei doi paji nu înţelegeau nimic, probabil că nu erau întregi la minte. Faţa lor reflecta incredulitate şi prostie. Selim crezu brusc că înţelegea: nu vorbeau limba osmanliilor. Încercă persana, arabă... Nimic! Nicio scânteie în privirea lor. Păreau cuprinşi de panică din cauza cuvintelor prinţului, care se agita degeaba. Deodată,

scoaseră un fel de bolboroseală, un zgomot de gât. Atunci, Selim înţelese: erau muţi. Li se tăiase limba.

Mai rău, observă că nu auzeau nimic. Şi nu se simţi deloc bine la gândul că timpanele lor fuseseră sparte cu tije înroşite în foc. Dar nu le plânse de milă. Nu mai trăia cu iluziile copilăriei. Voiau să-i înăsprească inima şi îi împingeau spre indiferenţa supremă faţă de cei din jur. Astfel, va putea să devină într-o zi sultan, cum dorea mama lui.

Se uită la cele două fiinţe handicapate oferite de *kazasker* Hodja şi îşi promise să nu-l ridice niciodată la rang de ministru pe cumplitul judecător de armată din nord.

46

Silueta subţiratică a lui *kazasker* Hodja apăru între două stindarde verzi ale islamului, pe care caractere caligrafiate cu negru spuneau: „Dumnezeu e ascultător, cunoscător”, „Dumnezeu e milostiv şi îndurător”. Un vânt dinspre Ponant agita acele simboluri ale puterii divine şi hainele de un albastru-închis ale judecătorului armatei, care ţinea în

mâini Coranul. Hodja se gândi la Allah. În ajun, jurase să se ducă la Meca. *Hodja îl* va spăla de toate păcatele. Păcatele lui şi cele ale nefericiţilor care îşi dădeau sufletul prin voinţa lui. Locul era potrivit marilor idealuri. Fosta capitală Brusa era la o oră de drum cu calul, iar umbra cuceritorului Osman, fondatorul Imperiului Otoman, plana peste peisajul care îşi recăpătase seninătatea după mai bine de un secol şi jumătate.

Foarte devreme, ieşise din cortul de fetru, unde ajutoarele lui, secretarii şi juriştii dormeau încă. Coborâse colina ocupată de armata de rezervă a beiului Muhammad, al cărei vârf de lance era format de cinci *odjak*[13] de ieniceri, reprezentând în total o sută optzeci şi patru de oameni care întăreau un corp de spahii şi două regimente de *yaya.*

Zorii se iveau când ajunse pe malul râului. Nemişcarea extraordinară a tot ce-l înconjura, acea pace a zilei de dinaintea trezirii soarelui şi a oamenilor îi insufla o mare linişte sufletească. Apoi, pe când un cocoş începea să cânte, adăugând un farmec pe care nu era în stare să-l aprecieze, se hotărî să se întoarcă. Trebuia să fie primul la treabă, primul la toate, primul care îl va vedea pe

[13] Regimente (n.a.).

Dumnezeu faţă în faţă. În orgoliul lui nemăsurat, se credea justiţiarul Atotputernicului.

Flamurile fâlfâiau în vânt. Numele lui Dumnezeu era purtat de vânt. *Kazasker* îşi opri privirea la soldaţii adunaţi în jurul beiului cu platoşă lucitoare. În câteva zile, ajungând în Moldova, vor preschimba apa în sânge prin masacre, iar apele vii ale munţilor vor deveni amare din cauza cadavrelor aruncate în albia lor. Închise o clipă ochii ca să savureze mai bine imaginile pe care i le inspirau aceşti războinici: incendii care acopereau faţa soarelui în bătălii unde oamenii, înconjuraţi de foc, nu-şi doreau decât să fugă sau să moară. Văzu toate astea, dar nu cu astfel de senzaţii îi era îngăduit să se hrănească. I se deschiseseră drumuri care duceau la alte forme de violenţă. Ba chiar era foarte bine plătit ca să păşească pe ele.

Şi va cultiva violenţa în numele lui Allah, al sultanului şi al armatei. Ridică privirea spre spânzurătoarea ridicată în mijlocul viilor. Sub echerul de lemn, un om cu torsul gol, care fusese mai întâi bătut, stătea călare, cu mâinile legate la spate. Călăul care îl însoţea pe *kazasker* îi pusese frânghia în jurul gâtului, o frânghie zdravănă unsă, cu firele perfect împletite de mâinile îndemânatice ale

meşterilor de la Vefa, din Istanbul. O folosise de trei ori fără să se rupă şi nu era deloc uzată. Altfel, ar fi fost imediat înlocuită. Un întreg lot de astfel de echipamente necesare executării sentinţelor era păstrat într-o ladă, care mai întâi fusese cufundată într-o soluţie de cinci la sută săpun, apoi în catran amestecat cu esenţă de terebentină.

Niciun zgomot nu venea dinspre trupa care nu încerca nici cea mai mică milă faţă de condamnat: furase o parte din solda spahiilor, el însuşi făcând parte din această trupă de cavalerie. Fusese găsit la periferia oraşului Brusa, deghizat în ţăran, pe când se pregătea să ajungă în oraşul de pe coasta de nord a ţării, Akgakoca, ca să se îmbarce spre Odesa.

Judecătorul Hodja luase hotărârea să-l ajute să călătorească altfel, spre o destinaţie unde flăcările ardeau veşnic orice fiinţă şi orice lucru. Ridică Coranul de la care pretindea că-şi trăgea puterea. Călăul lovi îndată crupa calului. Hodja avu o mică strângere de inimă, ca şi cum ar fi simţit el însuşi durerea fabuloasă a frânghiei care rupea vertebrele cervicale. Îşi luă o expresie pe care şi-o dorea indiferentă şi superioară, dar trăsăturile încremenite şi dure se crispară în alt fel.

Condamnatul se agita acum, răsucind frânghia. Toţi

condamnaţii se suceau după cum bătea vântul, iar mişcarea asta avea ceva atrăgător. Soldaţilor le-a fost greu să-şi ia privirea de la acest spectacol al omului care agoniza.

Toţi erau la cheremul lui *kazasker* Hodja, al frânghiei şi al securii. Judecătorul armatei din nord nu ştia ce era clemenţa. Proporţia justă a pedepselor îi era necunoscută.

Lângă el, *asker* lua note destinate raportului pe care îl vor parafa beiul, judecătorul şi asesorii. Auzi murmurul lui Hodja: „Tu ştii, Allah, dar cine altul ar putea să spună ce ştim? Oamenii devin mai animale decât animalele. Devin mai câini decât câinii, iar tu mi-ai dat viaţă ca s-o iau acestor necredincioşi. Voi merge până la capăt cu sarcina mea şi te voi sluji în strălucirea slavei tale”.

Asker se prefăcu a nu auzi; îşi zise *că kazasker* îşi pierduse minţile. Apoi se scutură, alungând aceste gânduri. Chiar ferecate în capul lui, i se părură periculoase, deoarece îl bănuia pe Hodja că le-ar fi putut citi.

— Iată-ne împăcaţi cu conştiinţa noastră şi regulamentul militar, îi zise Hodja beiului Muhammad, a cărui platoşă reflecta razele soarelui.

Platoşa asta era prea netedă, nu suportase niciodată aversa săgeţilor, atacul unei lance, lovitura unei săbii.

Beiul făcea parte din acel lot de noi generali care se pregăteau de război în apa călduţă a băii lor şi se duceau la luptă cu garderoba, parfumierii şi bucătarii lor. „Imperiul este cangrenat de netrebnici auriţi, care nu au altă grijă decât să primească daruri şi să facă profituri pe spinarea poporului”, îşi zise Hodja, arătându-i o faţă binevoitoare acelui anatolian, dar privirea îi rămânea înfiptă, ca doi dinţi de furcă, în ochii beiului, până în suflet, pe care ar fi dorit să-l alunge din această lume.

— Ai de gând să mergi cu noi până la Izmit, întrebă beiul stânjenit, şi, pe urmă, să urci spre Balcani?

— Nu acum, căci mi-a fost încredinţată o nouă misiune. Trebuie să duc sabia dreptăţii în sudul ţării, acolo unde necredincioşii stârnesc dezordine şi corup omenirea.

— Trebuie să înţeleg că tu, cel ce răspunde de Rumelia, ai primit poruncă să stai departe de armatele din nord printr-o hotărâre a marelui vizir, care te împuterniceşte să faci dreptate pe teritoriul lui *kasaker* din Anatolia?

— Sublima Poartă mi-a încredinţat puteri excepţionale, dacă asta voiai să ştii, dar să nu mă întrebi mai mult. Capul tău ar putea să împodobească unul dintre stâlpii de marmură albă din prima curte a palatului. Nu te cred demn de această onoare. Mergi să lupţi împotriva

necredincioşilor şi alege o moarte demnă pe câmpul de bătălie, atunci voi şti că m-am înşelat în privinţa ta.

Beiul înghiţi în sec şi nu mai zise nimic. Cu o mişcare furioasă, le comandă ofiţerilor ridicarea taberei. Era nerăbdător să se îndepărteze cât mai mult de acel demon.

Demonul Hodja nu se supără. Era deja în altă parte. Pe urmele unei tinere veneţiene, pe care o considera răul absolut.

Avu loc o vânzare de sclavi în faţa fortăreţei înainte de plecarea Ceciliei. Fuseseră aduse vreo douăzeci de femei şi de fete, spălate bine înainte. *Muzhir aga* Adna veni după tânăra veneţiană.

— Vei asista la o vânzare, îi zise el.

— Ce vânzare?

— Oraşul Smirna şi-a cerut cota de bărbaţi şi de femei ca să înlocuiască sclavii morţi şi bolnavi. Le putem oferi doar câteva femei. Lotul acesta este destinat capitalei.

— Şi de ce ar trebui să asist la acest spectacol îngrozitor?

— Ca să devii conştientă de ce-ar putea să ţi se-ntâmple dacă nu porţi vălul, răspunse şeful ienicerilor, întinzându-i din nou stofa albastră.

Nefer se rugă în şoaptă ca ea să accepte. Trebuia să

înţeleagă că nu mai era în Occident şi că viaţa îi depindea de un fir de aţă, că statutul ei nu-l depăşea pe cel al oii vândute cu cinci aspri kilogramul la piaţă. Văzu dispreţul din ochii fetei şi îşi zise că vor veni zile grele.

— Inutil să-mi întinzi cârpa asta, răspunse ea, pornind spre ieşire.

Muzhiraga îi aruncă o privire duşmănoasă eunucului, ca şi cum l-ar fi considerat răspunzător de proasta educaţie a fetei, apoi plecă după ea.

Cecilia se străduia din greu să nu arate nimic din sentimentele care o copleşeau: durerea, revolta, dorinţa să zboare în ajutorul nefericitelor care fuseseră adunate în centrul unui cerc de cumpărători şi cumpărătoare, pentru că nu le era interzis femeilor să cumpere sclavi. Ele se dovedeau uneori mai aprige în afaceri decât bărbaţii şi ştiau să evidenţieze defectele mărfii ca să obţină scăderea preţului.

Cecilia fusese aşezată în spatele soldaţilor care asigurau supravegherea. Adna stătea lângă ea.

— Ai lucruri de învăţat, îi şopti el la ureche. Uite ce ţi se poate întâmpla dacă nu-i vei fi pe plac noii tale stăpâne.

— Mă îndoiesc că voi învăţa ceva de la tine!

Adna îşi stăpâni pornirea de a o lovi cu băţul. Nu se

putea atinge de ea, fusese aleasă de Gulbahar şi de tabăra opusă favoritei Hurrem şi ministrului Finanţelor

Rustem. Trebuia să-i suporte aroganţa, mândria şi insultele fără să clipească. Îi explică totuşi ce însemna o vânzare şi Cecilia află cu dezgust şi interes că statul încasa o taxă de patru ducaţi de aur pe cap vândut şi că circasienii erau cei mai bine apreciaţi pe piaţă, urmaţi de polonezi, de abazii din Caucaz şi de ruşi. Englezii, italienii, francezii, portughezii şi spaniolii aveau o valoare mai mică. Erau consideraţi moi şi nedisciplinaţi. Noul transport pe care îl avea sub ochi era un compromis bun şi Adna o asigură că cele trei fecioare din lot se vor vinde cu mai mult de o sută de ducaţi.

Când turcii începură să le testeze pe bietele femei, care îşi lăsau în jos capul şi plângeau în tăcere, Cecilia simţi o mare durere. O durere în tot corpul, până în suflet. Cumpărătorii începură să le scuipe în faţă pe primele prezentate, ca să verifice dacă erau sau nu machiate, îşi cruţau saliva la cele mai în vârstă, care se vând ură repede pe o mână de ducaţi. Dar zăboviră îndelung în faţa celor trei fecioare, examinându-le dinţii, ochii, urechile, plimbându-şi mâinile pe sâni şi degetele peste părţile intime. Toate deveniră proprietatea unei kayseriene,

despre care se ştia că plasa tinere în haremuri. Afacerea se încheie cu suma de trei sute opt ducaţi. Părul blond şi tenul de culoarea laptelui urcaseră preţul. *Muzhir aga* Adna nu se înşelase. Adăugă:

— Nimic nu e definitiv. Dacă una dintre aceste fecioare sforăie, cumpărătoarea va putea s-o dea înapoi şi să primească suma plătită. Are un răgaz de douăzeci şi patru de ore ca să se răzgândească. Acum, aşteaptă să vină noaptea.

Cinismul ienicerului era înspăimântător. Dar chiar era cinism? Părea să evoce lucruri de o banalitate plictisitoare. Cecilia îşi dădu brusc seama de asta. Vorbea despre sclavie ca despre o necesitate economică.

— Nu ne mai putem lipsi de braţele lor. Formează o cincime din populaţia imperiului. Eu însumi sunt unul dintre ei.

— Sclav?

Era stupefiată. Acest războinic superb, în faţa căruia toţi se înclinau, nu putea să fie legat cu lanţul de un stăpân.

— Toţi ienicerii sunt *kapi kuli,* „sclavi ai Porţii”. Am fost culeş, aşa se spune, la vârsta de opt ani şi dus împreună cu alţii la Istanbul ca să fiu circumcis, apoi să fiu trimis la şcoala palatului. Îmi amintesc şi acum cântecul pe care îl

intonau părinţii creştini văzându-şi copiii culeşi:

Blestemat să fii, împărate, de trei ori blestemat.

Pentru răul pe care-l faci şi răul pe care l-ai făcut!

Prinzi şi pui în lanţuri pe bătrân şi pe preot

Ca să primeşti copiii ca ieniceri.

Părinţii lor bocesc, cu fraţii şi surorile dimpreună.

Şi plâng şi eu până nu mai pot;

Voi plânge cât voi trăi

Pentru că anul trecut mi-ai luat fiul şi, anul ăsta, fratele.

— Nu mă plâng, continuă Adna. Nu e nicio ruşine să fii sclav. Şi, uneori, e cel mai sigur mijloc să urci treptele sociale... cu condiţia să faci unele mici sacrificii, cum ar fi acela de a accepta vălul.

Ea îşi însuşi tot ce-i dezvălui ienicerul şi îl privi cu alţi ochi. Avea oarecare sensibilitate şi nu merita să fie dispreţuit. Se îndoi totuşi de fericirea sclavilor când cumpărătorii puseră stăpânire pe bunul lor. Femeile erau împinse ca vitele. O bătrână se văzu bătută şi beţele se ridicară când, în momentul sfâşietor al despărţirii, o mamă şi o fiică se strânseră în braţe, împotrivindu-se mâinilor noilor lor stăpâni.

Mult mai târziu, Cecilia va învăţa că acest statut, în afara palatului Topkapî şi a palatelor marilor demnitari, nu

era chiar atât de cumplit. Sclavii din ţările ocupate de otomani erau mai bine trataţi decât majoritatea servitorilor din Occident.

47

Drumul spre Amasya era unul dintre cele mai frecventate din imperiu. El traversa de la est la vest Anatolia, purtând prin făgaşele sale caravanele de la Samarkand şi convoaiele venite din Liban şi Persia. Şiruri de căruţe şi de măgari se întindeau pe distanţe considerabile, ducând încărcături de sare, plumb, aur, diamante sau oi, capre, cai şi sclavi.

Toată acea lume înainta cu paşi mărunţi, mergea cu greu, stârnea nori de praf, pe care vânturile îi împingeau pe înălţimile golaşe ale unui peisaj plin de trecători şi de torente. De mai bine de cinci ore, trupa lui Adna se alăturase unui enorm convoi de cereale, care se îndrepta spre morile din Istanbul. Prinşii în lanţuri sufereau, în pofida numeroaselor opriri şi a distribuirilor de apă şi pâine. Şi, pe cerul fără nori, apăreau semne care nu puteau să înşele: vulturii şi corbii zburau din ce în ce mai

jos, cadavrul unui om zăcea, la voia ciocurilor lor, la răspântia unui drum. Purta la glezne urma lanţurilor.

Cecilia îl susţinea pe Nefer. Eunucul nu fusese pregătit pentru o încercare atât de grea. Îşi petrecuse întreaga viaţă pe perne, în încăperi închise, deseori departe de lumina soarelui, care îi rănea acum ochii. Suferea şi tuşea. Frumosul lui costum bufant şi colorat, acum scorţos de mizerie, se scărnoşa şi-şi pierdea briliantele de doi bani. Avu de câteva ori tentaţia să se prăbuşească sub roţile unei căruţe încărcate cu grâu, dar mâna fermă a Ceciliei îi aminti imediat că nu i se cădea unui om să dispună de propria viaţă. Totuşi, veni momentul în care genunchii i se îndoiră, când picioarele, chinuite în botinele crăpate, refuzară să mai înainteze.

— Nu pot să merg mai departe.

— Îi voi cere lui *muzhir aga* să fii lăsat să urci pe marginea uneia dintre aceste căruţe, zise ea, arătând spre carele grele trase de boi.

— Să mă ferească Allah să datorez ceva acestui om blestemat!

— Nu-l judeca greşit. Şi el poartă pecetea sclaviei în ochi şi inimă.

— Ţi-ar tăia capul dacă i s-ar porunci s-o facă. Lasă-mă...

mi-a trecut vremea...

— Nu şi a mea şi am nevoie de tine. Numai tu poţi să mă ajuţi să nu mi se taie capul, insistă ea.

Avusese o premoniţie: Nefer trebuia să trăiască ca să nu fie asasinată în orele următoare. Se apropie de Adna, care mergea călare. Ienicerul purta un pieptar de piele cu ferecături şi avea pe cap un turban cu pene de egrete negre şi înfrumuseţat cu strălucirea ambrei, care îl deosebea de ceilalţi călăreţi. Se uită la fată din înălţimea bidiviului. Nimic din atitudinea tinerei veneţiene nu-l făcuse până atunci să se arate înţelegător.

— Vreau să-ţi cer o favoare, îi zise ea, fără a renunţa la mândrie.

— O favoare?... Eşti obosită?

— Nu e vorba de mine, ci de Nefer.

Adna aruncă o privire încruntată în direcţia eunucului. Ştia că ajunsese la capătul puterilor şi nu voia cu niciun chip să se încurce cu o astfel de povară. Acea jumătate de bărbat nu valora nimic, îşi datora supravieţuirea numai prezenţei preţioasei captive, ai cărei ochi frumoşi îi susţinură privirea când reveni la ea.

— Servitorul tău nu va ajunge niciodată la Amasya, zise el.

— Trebuie totuşi.

— Şi ce pot eu să fac?

— Ai puterea să rechiziţionezi căruţe pentru toţi oamenii ăştia amărâţi, pe care îi duci la stăpâni plini de cruzime.

— Ce! Ai vrea să urc sclavii ăştia în căruţe?

— Da!

— Ha, ha, ha! La nevoie, aş putea să accept cererea unui *kadi*, dar, venind din partea ta, nu e mai mult decât bâzâitul unei muşte la urechea mea.

— Adevărat, n-am puterea unui judecător, răspunse ea, amintindu-şi vocabularul limbii osmanliilor, pe care Nefer se încăpăţânase să i-l bage în cap. Dar îţi ofer ceva în schimbul acestui serviciu.

— Ce poţi tu să-mi oferi şi eu să nu am?

— Ce-mi ceri de la sosirea mea în Turcia... să port *bashlik.*

Adna rămase cu gura căscată. Accepta să poarte voalul! îşi întoarse calul, galopă până la animalele încărcate cu samare ale companiei şi se întoarse, ţinând în mână acel *bashlik* albastru-închis. Voalul, ca un stindard răpit de la inamic, plutea deasupra capetelor pedestraşilor şi prizonierilor. Atinse uşor turbanul lui Nefer, care îl văzu pe acel diavol de ienicer zburând pe cal spre protejata lui.

Adna era transformat. Nu triumfa. Părea pur şi simplu fericit. Coborî de pe cal şi-i întinse vălul Ceciliei. Pentru prima dată, pentru că zâmbetul îi era sincer şi privirea lipsită de calcule meschine şi de superioritate, chipul îi arătă adevărata vârstă. Nu avea treizeci şi cinci de ani şi ascundea această relativă tinereţe sub o barbă de ulema şi titlul de *muzhiraga.*

— Ţine, îi zise el, înclinând uşor capul, cum ar fi făcut în faţa unei favorite.

Cecilia luă voalul. Teama i se făcu simţită un moment undeva între gât şi piept. Dacă accepta, însemna să se îndepărteze şi mai mult de propriile rădăcini, să-şi piardă identitatea, să facă pasul definitiv. I se păru greu între degete. Era asemenea unui plumb albăstrit şi lichid, cu o urzeală deasă şi uşor lucitoare. Îşi acoperi întâi umerii, apoi încercă să-şi ascundă partea de jos a feţei. Vălul alunecă.

— Să te ajut, zise Adna.

Ienicerul puse mâinile pe *bashlik* şi Cecilia văzu că-i tremurau. Îi atinse uşor obrajii şi închise ochii cât o răsuflare, ca să-şi domolească inima pe care nu şi-o mai controla. O dorea... o dorea de când o văzuse luptând pe puntea galerei.

Cecilia simţea tulburarea ienicerului. Mai avusese acest tip de experienţă în grade diferite: la Veneţia, în timpul fugii spre ghetou, când o urmărea acea brută de om, şi în palatul frumoasei Beatrice, sub răsuflarea lui Joao.

— Aparţin Sublimei Porţi, murmură ea.

— Ştiu, răspunse el, reţinându-şi violenţa pe care o stârnea în el anunţul posesiunii oficiale.

În sfârşit, reuşi să acopere nasul, obrajii şi buzele fetei, dezvăluind misterul unei priviri pentru care – nu se mai îndoia de asta – îşi vor da viaţa mulţi bărbaţi. Apoi, stăpânit de o confuzie de simţuri şi gânduri, preciză:

— De fapt, nu aparţii Sublimei Porţi, ci cadânei Gulbahar.

— E vreo diferenţă? Asta îţi dă dreptul să ai... sentimente faţă de mine?

— Nu.

Acest „nu” era un scrâşnet, o tăgăduire pe care şi-o smulsese din măruntaie. Urcă din nou în şa şi chemă subofiţerii. Dădu ordine. Îşi folosi cizmele contra recalcitranţilor. Nu se înţelegea foarte bine ce cerea; era neaşteptat, contrar cutumei. I-l aduseră pe şeful convoiului de grâu, un funcţionar din Ankara cam îngust la minte, care refuza să ia necredincioşi în carele sale. Zece lovituri

de băţ peste umeri şi spate îi amintiră care era nivelul lui ierarhic, mult inferior faţă de *muzhir aga.* Unii murmurară că sclava veneţiană îi făcuse vrăji. Dar nimeni nu îndrăzni să ridice glasul. Strălucitorul Adna ţinea mâna pe garda sabiei şi, cu cealaltă, agita o suliţă cu care toţi ştiau că era în stare să străpungă un pepene galben de la o distanţă de treizeci de paşi.

Oamenii în lanţuri nu găsiră cuvinte să-şi exprime recunoştinţa faţă de Cecilia. Unii îi adresară în gând o mică rugăciune lui Dumnezeu, asociindu-i imaginea acestei tinere fecioare al cărei nume nu-l ştiau. Un bărbat îngenunche în faţa ei şi îi sărută partea de jos a rochiei, înainte să fie aruncat cu brutalitate pe sacii cu grâu. Alţii, care întindeau mâinile spre ea, fură insultaţi şi loviţi peste ele. Cecilia le aruncă atunci cuvinte grele în turceşte soldaţilor care foloseau coada lăncilor ca să lovească oamenii ca pe nişte vite. Aceste imprecaţii în limba lor îi surprinseră atât de mult, încât îşi încetară violenţele. Atunci, tânăra se întoarse la Nefer, care se aşezase pe un pat de cereale, şi zise:

— Dacă Dumnezeu o să-mi mai dea putere, voi schimba lumea.

Şi eunucul nu ştiu dacă tânăra se adresa Tatălui

creştinilor sau Atotputernicului islamului.

Cecilia purta voalul şi crucea aşa cum Hurrem şi Gulbahar le purtaseră şi ele înaintea ei. Erau acelaşi soi. Îşi trăgeau forţa din Sfântul Graal şi din şaria.

Da, avea să schimbe lumea, Nefer simţea admiraţie şi teamă totodată. Îşi zise că nu va trăi îndeajuns ca să asiste la lupta protejatei sale şi lacrimile i se rostogoliră pe obraji. Când Cecilia îi desfăcu botinele, nu făcu nimic ca s-o oprească. Cu un colţ al voalului, şterse sângele care îi curgea din picioare. Eunucul închise ochii... cu mult, cu foarte mult timp în urmă, mama îl îngrijise în acelaşi fel.

Visă că era bărbat.

„Nu sunt un om al violenţei!" îşi zise *kazasker* Hodja. Privi recipientul de fier, goli pe jos lichidul pe care îl mai conţinea, apoi se uită la cei doi oameni ale căror degete strângeau mânerul câte unui *kandjar* prins la centură. Băuseră zeamă de mac şi de rododendron şi suc de „iarbă cu urină roşie". Allah îi ocrotea.

— Paradisul e al vostru, îndepliniţi-i voinţa, le spuse el, indicându-le un drum.

Oamenii se înclinară, apoi porniră spre fundul văii. Hodja se întoarse în tabără. Era nerăbdător să se roage şi să-i scrie lui Rustem. Nimic nu mai exista, doar reuşita misiunii

sale, acea sete neostoită de succes şi de ascensiune pe cele două căi înguste care duceau la porţile palatului Topkapî şi în cer.

Voia să-l slujească pe sultan şi pe Dumnezeu. Acest scop îi solicita întreaga fiinţă, îi umplea existenţa de judecător al armatei obişnuit cu asprimea taberelor, cu singurătatea. La cincizeci de ani, nu se căsătorise niciodată. Uitase căldura îmbrăţişărilor, catifelarea pielii, umiditatea sărutărilor celor pe care le considera un fel de demoni.

Sacrificarea apropiată a tinerei fecioare îi întări credinţa.

Vocea muezinului răsunase deasupra satului, făcându-i pe copiii care se zbenguiau leneş în fluviul verde să ridice capetele, pe bărbaţi să încovoaie spatele, pe femei să-şi lase ochii în jos în cămăruţele întunecoase ale bucătăriilor. Şi ţăranii crescuţi în tradiţia coranică nu erau singurii care ascultau această voce fascinantă, creştinii în lanţuri de sub zidurile micii moschee erau şi ei impresionaţi.

Auzind-o, Nefer se supuse ritualului rugăciunii şi se întoarse cu faţa spre Meca. Numai el îi simţea virtuţile, simţea magia acelei voci. Cecilia nu putea, asemenea lui, să se lase în voia puterii irezistibile a cuvântului, nici să-şi umple sufletul cu imagini liniştitoare trimise de cer.

În jur, auzea gemetele oamenilor şi vedea acele feţe palide, disperarea prinşilor. Prizonierii sufereau. Ar fi vrut să le uşureze suferinţa, aşa cum făcuse cu Nefer, dar *muzhir aga* îi interzisese să se apropie de ei.

Ienicerul veni la tânără după rugăciune.

— Şeful satului te va primi în casa lui. E un om bogat şi rafinat, care trăieşte din creşterea animalelor şi vânzarea de cămile. Este primul dintre *ihtiyarlar* din regiune. Să nu cumva să nu-i arăţi respect.

— Consimt să merg în casa acestui om dacă vine şi Nefer cu mine.

Adna ridică ochi la cer, apoi încuviinţă. Nu exista niciun motiv ca eunucul să n-o însoţească pe veneţiană. Statutul lui îi permitea să fie în compania femeilor.

48

— Ce e un *ihtiyarlar?* întrebă în şoaptă Cecilia, ajutându-l pe Nefer să meargă.

— E un învăţat, un înţelept, care îi ajută pe slujitorii religiei şi pe laici. Este în general ales dintre cei mai bogaţi şi mai în vârstă din comunitate. I se dă atunci titlul de

kethuda, locotenent. Te va respecta... I s-a spus probabil că eşti destinată unui mare harem.

Cecilia încuviinţă justeţea cuvintelor lui Nefer. Nu se simţea cu adevărat în pericol, dar avea o senzaţie de căldură, un început de indispoziţie care stăruia întruna de pe la jumătatea zilei, când dorise din toate puterile ca Nefer să supravieţuiască.

Adna avea şi el o parte de vină. Îi înapoiase pumnalul. Fără vreo explicaţie. Avea motive să creadă că oamenii lui se puteau revolta? Pătrundeau într-un ţinut prea puţin sigur? Amasya, oraşul-reşedinţă al lui Gulbahar, se afla la două zile de mers cu calul. Toate punctele de control de la poduri şi de la intrarea în târguşor erau întărite, dar trupele care verificau sosirea caravanelor nu îi erau toate favorabile cadânei abandonate, care domnea la Amasya. Peste tot, erau agenţi ai favoritei Hurrem, spioni ai lui Rustem Paşa, trădători în solda unor cadii ambiţioşi, gata să-l slujească pe câştigător, indiferent cine ar fi fost. Peste tot, erau cuţite şi oportunişti care să se folosească de ele.

Urcară o stradă mizerabilă, unde turci indolenţi stăteau în uşa prăvăliilor şi caselor şi priveau fără să înţeleagă, acea femeie cu văl, eunucul şi superbul ienicer însoţit de opt suliţaşi, ca şi cum ar fi fost de neconceput pentru ei să

se afle atât de aproape de astfel de personaje.

Nefer regăsi senzaţiile pierdute: carnea putrezind în cârligele măcelarilor, sacâzul de Chios răspândind parfum de anason. Hainele i se impregnară de mirosul de plăcinte şi de mazărea uscată piure, care îl legau de imperiu mai sigur decât lanţurile făcute în atelierele din Galata.

Este adevărat că nu ştia ce însemna cu adevărat libertatea, dar simţea că era ceva diferit de lunga sa şedere la Veneţia. Nici măcar nu mai avea bani să şi-o cumpere. Măcar mai avea ceva? Când era în splendoarea lui, în Palatul Lacrimilor, nu-şi putuse oferi luxul libertăţii. Fugise dintr-una dintre închisorile aurite din Istanbul şi nimerise într-o cuşcă de argint la Veneţia.

Pentru că nu era un om întreg, nu putea să răspundă tuturor chemărilor vieţii din vasta lume, dar putea încă să-i explice sensurile tinerei Cecilia. Miji ochii. Ajungeau în faţa casei şefului satului. Clădirea reflecta puterea personajului, care trebuia să fi fost foarte bogat. Cel puţin, vor putea să mănânce pe săturate şi să se întindă pe covoare. Casa semăna mai mult cu un conac decât cu locuinţele amărâte din cărămidă şi chirpici, înşirate ca ciupercile pe panta pe care o urcaseră.

— E un conac, spuse el, fără să-şi ascundă surprinderea.

Cecilia descoperi cu uimire în acel loc o casă mare, burgheză, din piatră albă. Era formată din două corpuri de clădire înconjurate de un zid de incintă. Între clădiri exista o lucrare din lemn având ferestre cu grilaj. Acest culoar suspendat era legătura dintre lumea bărbaţilor şi cea a femeilor, între *selamlik*[14] şi harem. Se auziră voci, dar nu putu să-şi dea seama ale cui erau. Cei care comentau sosirea lui *muzhir aga* şi a prizonierilor stăteau în balcoane cu obloane întredeschise.

Uşa de intrare a conacului, precum şi cea a incintei erau larg deschise, dovadă că stăpânul casei nu se temea de hoţi. O splendidă bancă din marmură albă, susţinută de doi delfini, se afla sub poarta mare de la intrare. Numai oamenii puternici se foloseau de un astfel de sprijin ca să urce pe cal sau să coboare. Iar omul puternic se afla acolo, cu fraţii, fiii şi nepoţii în spatele lui.

Şeful satului avea cel puţin optzeci de ani. Faţa, cu riduri adânci şi pete maronii, era pe jumătate ascunsă de o barbă deasă, îngălbenită, care îi cobora jos pe piept. Foarte înalt, stătea drept, îmbrăcat cu un dolman lung de satin bej, cu nasturi de fildeş şi o privea atent pe Cecilia cu ochii lui vioi.

---

[14] Locuinţa principală a bărbaţilor (n.a.).

— Fii bine-venită în casa mea, zise el, salutând-o cu o înclinaţie a capului, cu palma pe piept.

Toţi bărbaţii îl imitară. Captiva avea privirea unei regine. Voalul nu era de ajuns ca să-i ascundă frumuseţea chipului şi toţi ar fi fost în stare să ardă în iad pentru o singură sărutare a acestei odalisce.

— Sublima Poartă face întotdeauna cele mai bune alegeri, spuse bătrânul, cu o lumină jucăuşă în privire.

— De aceea te-am ales, în numele ei, ca s-o adăposteşti pe această fecioară rezervată Stăpânului Credincioşilor, răspunse Adna, scrutând toţi masculii care se uitau numai la Cecilia.

Mesajul era clar. Toţi simţiră brusc planând asupra lor justiţia expeditivă a sultanului. Cecilia deveni atunci un fel de pericol pentru viaţa lor şi nu mai doriră să-i simtă răsuflarea pe faţa lor, s-o strângă de şolduri şi să-i mângâie sânii mici. Nu mai doreau nimic de la ea!

— O voi conduce în haremul meu şi voi da poruncile cuvenite astfel încât cele mai frumoase veşminte ale soţiilor mele să fie la dispoziţia ei, spuse bătrânul înţelept.

— Îl vei conduce şi pe el tot acolo, spuse Adna, arătând spre Nefer.

— Pe el!

— Te poate ofensa un eunuc?

Ihtiyarlar se uită la Nefer cu un zâmbet ironic.

— Nu... să mă urmeze şi el. Trebuie să-ţi cer să mă aştepţi, adăugă el către Adna, care dădu dispoziţii şi puse doi oameni de pază în prima curte.

Lăsaseră în urmă bucătăriile, camerele sclavilor şi servitorilor, sala de primire de la primul etaj, cu covoare preţioase şi divanul acoperit de perne, ca să străbată spaţiul ce despărţea locuinţa bărbaţilor de harem. Paşii lor răsunară pe podeaua culoarului suspendat deasupra grădinii. Un bărbat şi mai în vârstă decât stăpânul casei îi aştepta la capătul acelei pasarele luminate de lămpi cu ulei aşezate pe trepiede din bronz. El răspundea de cheia odăilor femeilor şi nu se despărţea de ea decât atunci când o înmâna stăpânului său.

Îi întinse aşadar cheia frumos cizelată. Dovadă a privilegiului de bărbat şi de şef, numele stăpânului casei era gravat pe inel. Cecilia privi obiectul care deschidea uşa unei lumi ce îi fusese descrisă de Nefer de zeci de ori. Tânăra veneţiană îşi ţinu respiraţia când se puse în mişcare mecanismul bine uns.

Uşa se deschise şi apăru o femeie grasă, cu faţa ciupită de vărsat.

— Shule, prima mea soţie, spuse gazda.

În acel moment, în foşnet de stofe, de respiraţii gâfâite, apărură alte soţii şi servitoare, reţinând o liotă de băieţei şi de fetiţe între cutele largi ale cămăşilor de tafta sau de lână brodată. Mirosul greţos al parfumurilor părea să absoarbă brusc tot aerul de pe culoar. Ochii lor, măriţi peste măsură de fardul de pe pleoape, se aţintiră asupra tinerei veneţiene şi clipiră când îl descoperiră pe eunuc.

Nefer le impresiona. Îl găseau respingător, de o urâţenie înspăimântătoare. Shule, printr-o mimică plină de dezgust, îi dădu de înţeles soţului ei că acel monstru trebuia să rămână la uşa haremului şi să împartă rogojina cu cel care ţinea cheia, dar stăpânul casei nu ţinea niciodată seama de părerea soţiilor sale. Considera că trebuiau să-i dea ascultare în orice împrejurare, să-i ofere plăcere şi copii de parte bărbătească. Asta îl făcea să cheltuiască destul de mult pe cadouri de tot felul.

Intră în harem împreună cu Cecilia şi Nefer şi se îndreptă spre cea mai mare dintre camere.

— Nu vreau ca ei să doarmă aici, spuse prima soţie, aşezându-se brusc în faţa uşii.

Părea un enorm templu de carne, cu coloane înfipte în papuci negri. Chipul, care tremura la zguduiturile

maxilarului ce se deschidea şi se închidea pe când vorbea, exprima numai ură.

— Sunt piază rea, adăugă ea.

— Eu hotărăsc în casa asta! spuse stăpânul conacului. Dă-te la o parte, femeie!

Impozanta mamă a primului băiat avea drepturi asupra teritoriului său, dar citi în privirea crudă a bătrânului soţ că datoria ei era să-i dea de îndată ascultare. Îşi părăsi poziţia şi se retrase în spatele sclavelor din suita ei, venite în grabă la un semn al stăpânului. El le dădu ordine, apoi le ceru celorlalte soţii să-l asculte. Erau trei, foarte supuse. Cea mai mare, nu împlinise probabil treizeci şi cinci de ani; cea mai tânără mergea pe şaptesprezece şi purtase deja o fată în pântece. Ele nu protestară când soţul le ceru să-i prezinte cele mai frumoase veşminte „invitatei”.

Cea mai tânără, care se numea Khazine, „comoară” în turceşte, avu chiar dreptul la o mângâiere. Gestul era fără echivoc. Fusese aleasă pentru noaptea ce avea să vină. Între ea şi Cecilia se stabili o atracţie imediată.

Îndată ce *ihtiyarlar* părăsi haremul, o luă de mână şi o duse în propria ei cameră, toată plină de covoare.

Dulapuri pictate cu motive florale conţineau saltele şi cuverturi din piele de capră. Un brasero trona pe picioare

de bronz în formă de şerpi. Îşi ţinea hainele în trei cufere mari, pe care le deschise pentru plăcerea ochilor veneţienei. Primul era plin cu cămăşi şi chiloţi de toate culorile. Khazine luă una dintre acele cămăşi subţiri şi o desfăcu în faţa Ceciliei.

— Eşti mai înaltă decât mine, zise ea.

— N-aş putea să port niciodată asta, zise Cecilia, căutându-şi cuvintele în limba osmanliilor.

Cămaşa roşie, cu dungi de culoarea şofranului, era transparentă.

— De ce nu, dacă o ascundem privirilor, zise tânăra soţie, deschizând al doilea cufăr, plin de *feredje.*

Aceste *feredje,* haine de femeie purtate pe deasupra, pe care alţii le numeau caftane, trebuia să-l fi costat o avere pe soţul ei. Nefer, care era sensibil la lux, nu se putu abţine să nu le atingă pe măsură ce Khazine le scotea ca să le întindă pe covor. Fuseseră croite din postav de Anglia, de Olanda şi de Franţa. Stacojii, verzi, aurii, albastre ca smaraldul şi atât de pline de broderii şi de motive, încât nu te mai săturai să le urmăreşti detaliile cu vârful degetelor. Aceste veşminte splendide fuseseră concepute pentru zeiţe ţinute închise.

Tristeţea se zugrăvea pe chipul tinerei veneţiene.

— Nu-ţi plac?

— N-am mai văzut niciodată ceva atât de frumos, răspunse ea, străduindu-se să zâmbească.

— Acolo unde mergi, vor fi şi mai frumoase, zise Khazine, oftând.

Cecilia simţi în ea revolta. Avea pumnalul ascuns în cutele veşmintelor de catifea. Putea să-l folosească ca să-şi croiască drum până la grajduri, de unde să ia un cal. Şi dacă Khazine ar fi vrut, ar fi luat-o cu ea.

Dar imboldul ei de violenţă nu dură mult. Un ţipăt de bebeluş o aduse la realitate. Venea dinspre un leagăn aşezat lângă divan. Fiind în colţul cel mai întunecos, nu-l remarcase când intrase în cameră. Era făcut dintr-o simplă cutie de lemn cu marginile rotunjite.

Bebeluşul începu să plângă. O femeie foarte corpolentă, cu părul lung şi creţ, îşi făcu apariţia în momentul în care, atrasă de copil, Cecilia se apleca spre leagăn. Ea o îmbrânci pe tânără, scoţând un fel de răget:

— N-o atinge!

— Îi dau acest drept, porunci Khazine, luând bebeluşul în braţe ca să i-l dea Ceciliei. Uite, ia-o, o cheamă Shirane.

— O mare nenorocire se va abate asupra fiicei tale, zise femeia care, sigură de drepturile ei de doică de copii, puse

un braţ între copil şi pieptul tinerei veneţiene.

Acest gest provocă enervarea lui Nefer. Eunucul o respinse pe *nine.* Atunci când îşi exercita funcţia în Palatul Lacrimilor, avusese întotdeauna relaţii conflictuale cu doicile.

— Înapoi pe rogojina ta! zise el, găsind vocea şi intonaţia care impresionau multe femei în harem.

— Poate o s-o hrăneşti tu cu laptele tău? îl luă peste picior doica.

— Ce vârstă are fiica ta? o întrebă el pe Khazine.

— Cinci luni.

— Cred că e timpul s-o obişnuieşti cu lapte de animal.

Cecilia era goală în bazinul de marmură unde susura o fântână. Două armence îi frecau spatele şi pieptul, netezindu-i pielea săpunită cu degetele lor îndemânatice. Roşind, jenată, nu reuşea să accepte firescul acelui ritual rezervat favoritelor şi soţiilor din locuinţele otomanilor bogaţi. Mai mult, nu putea să susţină privirea lui Khazine. Aceasta, întinsă pe o masă acoperită cu faianţă albastră şi verde, îşi oferea corpul îngrijirii unei alte servitoare, care îi turna ulei parfumat pe spate.

Cecilia descoperea senzaţii pe care le considera vinovate. La fel ca tremurul uşor al unei ape mângâiate de

briză, fiori îi străbăteau membrele, pieptul şi se pierdeau în perişorul care îi umbrea uşor partea de jos a pântecului. Armencele, care îi simţeau tulburarea, nu voiau dinadins să pună capăt acestei înrobiri. Gesturile lor deveneau mai precise şi, atingând-o cu gâdilări uşoare, îi aplicau mângâieri care îi sacadau răsuflarea frumoasei captive.

— Vei ajunge foarte departe, zise Khazine, care vedea ce bine era făcută tânăra în care se trezea senzualitatea.

— Ce vrei să spui?

— Că stăpânul care te va alege va face din tine o cadână foarte bogată şi invidiată.

— Ca tine?

— O, eu sunt doar a patra soţie a unui negustor de cămile!

— Cum poţi să accepţi să fii a patra?

— Coranul îi îngăduie patru soţii unui bărbat, cu condiţia să le poată întreţine. Şi prefer să fiu ultima soţie din această casă decât prima odaliscă dintr-un palat din Istanbul.

— Eu nu voi fi niciodată prima soţie de pe o listă. Nu voi împărţi niciodată iubirea unui bărbat cu alte femei.

— Trebuie să ştii să împarţi fără să iubeşti. Vei învăţa să-ţi înăbuşi sentimentele şi să savurezi plăcerea.

La aceste cuvinte, lăsă să-i cadă capul între braţe, în timp ce servitoarea îndrăznea o mângâiere mai precisă, ungând cu ulei labiile care se deschideau uşor.

Cecilia o privi pe tânăra soţie care era pregătită pentru noapte. Nu se putea obişnui cu gândul că acel trup abia ieşit din adolescenţă, deja violentat de o sarcină, avea să fie oferit acelui bătrân tiranic care vindea cămile. Nu mai dorea să fie complicea acelui sistem, care cobora femeile la rangul de animale domestice. Le respinse pe armence, care încercau să-şi atragă favorurile şi sărutările ei. Mai bine moartea!

49

Moartea aluneca pe fluviul verde. Cei doi trimişi ai lui *kazasker* Hodja îşi lăsau barca să plutească în voia curentului. Ei percepeau cu acuitate extraordinară mişcările micilor animale de pe maluri. Constelaţiile le apăreau ca nişte şiraguri de mătănii strălucitoare, pe care ochii lor, măriţi de droguri, le luau drept giuvaierurile lui Allah. Ştiau exact unde se duceau. *Kazasker avea* spioni peste tot. Traseră la mal lângă sat, exact în locul unde se

ridica o veche capelă bizantină, ruinată de războaiele primilor cuceritori seleucizi. Ghidul lor, un păstor atât de scund încât ai fi zis că era copil, apăru imediat dintre zidurile năruite.

— Asta e noaptea destinului, le zise el celor doi.

Nu aşteptă vreun răspuns. Nu mai era nimic de adăugat. Aceste cuvinte fuseseră rostite chiar de gura judecătorului Hodja. Arătă un drum care pătrundea printre două garduri vii de duzi sălbatici. Cei doi bărbaţi îl urmară. Ar fi putut să închidă ochii, să-i asculte bătând inima, să-i simtă mirosul înţepător pe care îl degaja, fără să-i piardă urma. Erau asemenea unor prădători de noapte, apropiindu-se de o pradă care nu putea să le scape.

Satul şi moscheea lui, opalescente sub jumătatea de lună care tocmai răsărise deasupra muntelui, aparţineau unei lumi pe care n-o recunoscură. Toate simţurile lor, mintea erau concentrate asupra ţintei. Li se promiseseră mii de recompense. Erau convinşi că urmăreau binele în ceea ce făceau. Acţiunea, ca multe altele săvârşite înainte, avea să le uşureze intrarea în paradis. Sângele pe care îl vărsau îi purifica. Erau nişte „Drepţi” înarmaţi de *kazasker* Hodja spre marea slavă a lui Dumnezeu.

Totul dormea în mica localitate. Undeva, un câine lătra,

o pisică mieuna, un copil plângea. Zgomote liniştitoare. Păstorul înaintă până la moschee. Acolo, cuprins de o teamă bruscă, aşteptă ca liniştea să coboare din nou peste case şi grădini. Primise doi piaştri de aur ca să-i conducă pe acei slujitori ameninţători ai lui *kasasker.* I-ar fi trebuit un an ca să economisească o astfel de sumă, lui, care trăia vânzând lapte de capră şi piei.

Proximitatea casei lui Dumnezeu îl făcu să-şi simtă conştiinţa încărcată, dar greutatea aurului, aproape neînsemnată în buzunarul cusut la cămaşă, se dovedi mai convingătoare şi îşi continuă drumul care ducea la conacul şefului acelui sat.

Conacul trăia. Cecilia îi percepea scrâşnelile, respiraţiile. Deasupra ei, şarpanta pârâia. La trei paşi de salteaua pe care se întinsese, prima soţie sforăia. Shule îşi elibera suflarea de forjă. Vorbise în somn; imprecaţii ieşite de pe buzele ei fuseseră apoi spulberate de mai multe mârâituri.

Cecilia nu dormea. Noaptea o cuprinsese în braţele ei. Dintre formele aureolate de lumina slabă care se strecura prin jaluzele, nu distingea decât pe cea a lui Nefer, înfăşurat în cuvertura lui, şi rotunjimea corpului lui Shule de pe divan.

Un zgomot diferit de celelalte îi atrase atenţia. Un

zgomot scurt şi metalic. Cineva acţionase broasca haremului. Nu putea fi decât stăpânul casei, în căutare de plăcere lângă tânăra Khazine. Mânată de o forţă imposibil de controlat şi de dorinţe nemărturisite, părăsi salteaua şi ieşi din cameră.

Încăperea principală a haremului era ocupată de servitoarele întinse pe rogojini. Erau siluete întunecate, grămezi nemişcate, abia umane. Cecilia auzi susurul vesel al fântânii din apropiere, apoi, alunecarea unor paşi.

Îl văzu pe *ihtiyarlar* deplasându-se. Fantomă înveşmântată într-o cămaşă lungă şi albă, care îi ascundea corpul slab, bătrânul se apropie. Privirea lui uimitor de strălucitoare se opri asupra ei, alunecând de la faţă la sâni. Mâna urmă calea ochilor. Cu vârful degetelor lui osoase, îşi permise să atingă obrazul, bărbia şi rotunjimea unui sân al tinerei, înainte să simtă contactul rece al pumnalului pe gât.

— Eşti nerăbdător să părăseşti această viaţă? întrebă Cecilia.

Bătrânul înţelese că ea nu va ezita să folosească arma apărută brusc. Făcu un pas înapoi. Orice dorinţă îi dispăru din privirea un moment tulburată de teamă.

— Într-o zi, vei avea parte de un bărbat şi mă rog lui

Dumnezeu să suferi de durere atunci, zise el, îndepărtându-se.

Cecilia se uită la oribilul bătrân care intra la Khazine. Tremura, gata să leşine. Aversiunea faţă de stăpânul conacului era atât de mare, încât făcu un efort violent să nu intre în camera celei de-a patra soţii ca să înfigă pumnalul în spatele acelui om.

Suliţaşii lui *muzhir aga* zăceau în propriul sânge. Nu văzuseră umbrele. Lamele ascuţite le tăiaseră gâturile la fel de uşor ca pe cele ale unor oi la sfârşitul ramadanului.

Păstorul privi corpurile care zăceau fără suflare. Erau ale soldaţilor din armata sultanului. Era o crimă... voită de judecătorul armatei. Se simţi brusc în mare pericol, prins între cruzimea lui *kazasker* şi răzbunarea ienicerului Adna. Misiunea lui se încheiase. Se uită în jur. Acolo unde, cu câteva clipe în urmă, se aflau cei doi asasini, nu mai era decât un freamăt de frunze agitate de un curent de aer. Să fugă... să se întoarcă la coastele abrupte ale munţilor şi să dispară un timp cu caprele lui, numai asta îi rămânea de făcut. Îşi regăsi picioarele de alergător muntean şi se dovedi mai iute decât o panteră alpestră. În mai puţin timp decât ai recita prima sură, urcă până la marginea unei păduri şi dispăru.

Cecilia nu se mişcase din loc. Un gâfâit scurt urmat de un strigăt slab se auzise din camera lui Khazine. A patra soţie fusese posedată atât de rapid, încât se întreba în ce consta actul amoros săvârşit de bătrân. Îşi amintea de împreunarea trupească dintre Beatrice şi Joao, de povestirile interzise citite în biblioteca tatălui ei. Era evident că *ihtiyarlar* nu avea habar de mângâierile condamnate de Biserică.

Totuşi, ceea ce făcuse între coapsele soţiei sale îl ameţise probabil, pentru că, abia ieşit din cameră, fără să remarce prezenţa tinerei veneţiene, se duse la fântână, îşi scoase cămaşa, îşi spălă părţile intime şi căzu cu fruntea la pământ, bolborosind:

În numele lui Dumnezeu cel milostiv şi îngăduitor Lăudat fie Dumnezeu, Domnul tuturor lumilor! Cel ce este milostiv şi îngăduitor şi stăpâneşte Ziua Judecăţii. Pe Tine te slăvim şi Ţie îţi cerem ocrotirea. Călăuzeşte-ne pe calea mântuirii, calea celor ce s-au bucurat de dărnicia Ta, a celor ce n-au stârnit mânia Ta şi s-au ferit să cadă în greşeală.

Cei doi trimişi ai lui *kazasker* Hodja nu cunoşteau decât calea mântuirii. Allah adormise încrederea necredincioşilor care locuiau în acel conac. Nicio uşă nu era zăvorâtă; la ţară, nu fura nimeni şi nimeni n-ar fi riscat să intre în casa

unui şef. Toate conacele erau la fel, stăpânii stăteau la etaj şi servitorii, la parter. Trecură prin faţa bucătăriilor, rezervorului cu apă, camerelor, păşiră uşor pe treptele scării de lemn, invizibili pe când străbăteau apartamentele familiale unde dormea clanul.

Când păzitorul cheilor îi văzu apropiindu-se pe culoarul suspendat care lega *selamlik-ul* de harem, cei doi înaintară în fugă cu cuţitele în faţă. Omul, care îl aştepta pe stăpânul casei, lovit în inimă şi în burtă, rămase lipit de uşa pe care nu avusese niciodată voie să intre. Nu avu timp să simtă durerea şi muri fără să-şi poată apăra stăpânul.

Ihtiyarlar îşi purificase inima şi corpul. Era satisfăcut, ostenit. Uitând de dorinţa avută pentru Cecilia şi de cea care îl făcuse să-şi răspândească sămânţa în pântecele tinerei Khazine, rămase un moment să asculte susurul fântânii. Apa curgea asemenea ceasurilor vieţii. Se simţi copleşit de tristeţe. Poate trăise prea mult?

Ce făcea bătrânul lângă fântână? Cecilia trase cu urechea. Apoi, auzi o bufnitură înăbuşită. Se întâmplase ceva anormal. Căpătase obiceiul să recunoască zgomotele din palatul tatălui ei. Petrecuse cincisprezece ani din viaţă pândind sosirea Florei, de care se temea, a mamei, de la

care spera tandreţe, a servitoarelor cu pas uşor. Dar cel pe care îl auzise nu era nici dur, nici moale, nici uşor. Era moartea, mai mult ca sigur.

În sfârşit, se mişcă din loc şi, reintrând în camera primei soţii, îl trezi pe Nefer.

— Suntem în pericol, murmură ea.

— În pericol?

Nefer se ridică brusc şi văzu că ţinea pumnalul în mână. Pălind, îşi regăsi reflexele de altă dată. Pericolele nu-l ocoliseră în Palatul Lacrimilor. Eunuci sugrumaţi muriseră lângă el pentru că nu ştiuseră să fie pe placul Marelui Stăpân; multe femei încercaseră să-l otrăvească. Trase cu ochiul la Shule. Grăsana sforăia zgomotos, făcându-şi corpul să tremure. Se târî spre brasero aşezat pe trepiedul de bronz şi luă vătraiul. Apoi, îi întinse mâna tinerei veneţiene.

— Vino!

Nu putură să treacă de pragul camerei, *ihtiyarlar* se afla în sala de primire a femeilor, spre care dădeau toate încăperile haremului. Mergea cu paşi mărunţi, aşa cum fac toţi bătrânii pe care nu-i mai ajută foarte bine membrele.

Stăpânul casei se simţea ostenit. Curând, nu va mai putea să-şi mulţumească femeile. Nu mai urca pe calul

preferat de mult timp. Treptat, anii ştergeau plăcerile vieţii. Devenea din ce în ce mai neputincios şi nici măcar nu-i era necaz.

Trimişii lui *kazasker* Hodja se iviră brusc în faţa lui, agitând cuţitele înroşite de sângele victimelor. Îi loviră cu repeziciunea unei cobre care se repede să-şi înfigă colţii. Nimic nu părea să-i poată opri, nici numele lui Dumnezeu din ultimul gând al muribundului care se prăbuşea, nici ţipetele sclavelor, care se treziseră.

Totuşi, un animal feroce şi urlător ţâşni dintr-o încăpere şi se aruncă asupra lor.

Nefer ascultase numai de dragostea lui pentru Cecilia şi se repezise asupra celor doi demoni. Vătraiul lui întâlni abdomenul unuia dintre asasini. Hainele, pielea, muşchii nu rezistară acestei săgeţi împinse de cele trei sute cincizeci de livre ale trupului eunucului.

— Fugi! îi strigă el Ceciliei.

Încercă să se debaraseze de omul pe care îl găurise dintr-o parte în alta, dar victima, împinsă de o forţă diabolică, se agăţă de el şi începu să-l taie cu cuţitul. O altă lamă îi pătrunse în spate; îl lovise complicele rănitului.

Cecilia ezită. Nefer avea nevoie de ea. Cineva o împinse, o prinse de mână şi o trase după el.

— După tine au venit, hai! Trebuie să ieşim de aici!

Era Khazine. O avea pe fiica ei sub braţ. Cecilia se lăsă trasă de acolo, în timp ce soţiile celelalte ţipau ca din gură de şarpe şi se repezeau la cadavrul soţului lor.

Culoarul întunecos se întindea în faţa celor două femei, dar, când văzură ivindu-se oameni înarmaţi, ştiură că erau pierdute. Cecilia mai înfruntase pericolul pe galera veneţiană, o să folosească din nou pumnalul. Luând-o înaintea tinerei mame înspăimântate, se repezi în întâmpinarea nou-veniţilor.

— Pune-ţi arma la loc! strigă o voce, pe care o recunoscu imediat.

Adna! *Muzhir aga* se afla în fruntea a vreo zece soldaţi. Deodată, ienicerul se năpusti, o lamă trecu printre cele două femei. Asasinul lui Hodja se pregătea s-o lovească pe Cecilia. Sabia lui Adna i se înfipse între ochi, dar nu se lăsă astfel doborât. Drogul îl împingea încă să împlinească acţiunea sfântă pentru care fusese ales. S-o ucidă pe necurată...

Suliţele îi dădură lovitura de graţie. Astfel erau ucişi lupii şi mistreţii singuratici. Adna îl împinse cu piciorul, pe când stătea în genunchi, în timp ce viaţa se scurgea din el prin toate rănile din piept şi din abdomen. Apoi, intră în harem,

unde se tânguiau femeile şi servitoarele, îl văzu pe eunuc răsturnat peste al doilea asasin. Şi pe el îl părăsea viaţa; fusese lovit în atât de multe locuri, încât hainele îi păreau vopsite în purpuriu.

Nefer simţi că-şi dădea ultima suflare, că n-o să mai vadă niciodată zorii apărând în acea lume, nici ochii negri ai frumoasei Cecilia deschizându-se către dimineaţa radioasă. Ea era acolo, fiica lui iubită, aplecată asupra lui, mica lui veneţiană, pe care o părăsea prea devreme. Mâna fetei o strângea pe a lui. O lacrimă se desprinse dintre genele Ceciliei şi căzu, fierbinte, pe fruntea lui deja foarte rece. Luă cu el această picătură de viaţă într-o Viaţă de Apoi, unde avea să redevină bărbat.

Cecilia strânse din dinţi. Cei care comandaseră crima o să fie pedepsiţi; jură, udându-şi degetele cu sângele acelui mort pe care nu-l iubise îndeajuns. Apoi, îi aruncă o privire cumplită, plină de răzbunare, ienicerului Adna.

— Cine vrea moartea mea?

— Mulţi sunt cei care vor moartea ta, răspunse Adna, dar sunt nume pe care nu le poţi rosti fără să nu te pui tu însuţi în primejdie de moarte. Peste două zile, vei fi la adăpost... Provizoriu.

Khazine, care intra din nou în acel harem ale cărui zile

erau numărate, le văzu pe cele două soţii în lacrimi, care aveau să fie îndepărtate, şi pe cea dintâi, Shule, pe care moartea stăpânului casei o va ridica la statutul de mamă a noului şef al comunităţii, fiul ei de treizeci de ani. Şi înţelese că viaţa ei avea să devină un iad, pentru că nimeni n-o s-o mai vrea acum.

Cu copilaşul în braţe, se aşează în genunchi în faţa lui *muzhir aga.*

— Iamă cu tine!

— N-am puterea asta, răspunse Adna.

— Şi cine are puterea? întrebă Cecilia.

— Cea la care vei învăţa să devii odaliscă: Gulbahar.

— Te voi salva, zise Cecilia, strângând-o pe tânăra mamă şi pe copilaş în braţe. Te voi salva...

50

Gulbahar, ce-i mai rămânea din acest nume care însemna „trandafir de primăvară”? Se privi în oglindă şi văzu imaginea unei flori veştejite. Sigur, era încă frumoasă, dar de o frumuseţe autumnală. Riduri fine la colţul ochilor migdalaţi, altele la comisura buzelor,

trăsăturile feţei, lăsate, bărbia plinuţă, toate acele mici nimicuri ale uzurii îi anunţau declinul.

Refuză să-şi lase privirea să alunece asupra corpului, care se rotunjise, a sânilor lăsaţi, a picioarelor devenite prea grele. Cu patru ani înainte, devenise conştientă că nu-i mai stârnea dorinţa lui Soliman. Şi fusese nevoită să-i cedeze locul lui Hurrem, tânăra şi ambiţioasa ei rivală.

— Sunt încă prima cadână! strigă ea.

Atât de tare încât *kiaya* servitoarelor veni în fugă.

— Stăpână! Te doare ceva?

Gulbahar se întoarse spre bătrâna *kiaya* care îi spusese „stăpână”, ca în timpul gloriei sale în Palatul Lacrimilor, şi asta o bine dispuse.

— Stai liniştită, Zora, mai am până să mor!

Kiaya nu era chiar atât de sigură. Se apropie de cadână şi îi atinse fruntea. Numai ea putea să-şi permită un astfel de gest. Datora acest privilegiu celor douăzeci şi cinci de ani de servicii loiale şi unui ataşament nestrămutat faţă de cea care o ridicase la rangul de *kiaya,* şefa servitoarelor şi sclavelor aflate la dispoziţia unei soţii imperiale. Dacă Gulbahar ar fi fost chemată la Dumnezeu, ea, Zora, ar fi fost aruncată în stradă. Perspectiva asta îi îngheţa sângele în vine. N-ar mai fi fost lăsată nici să cerşească pe străzile

din Amaysia, cu atât mai puţin pe cele din Istanbul, unde un cuţit era pregătit pentru ea.

— N-ai febră, zise ea oftând.

— Şi totuşi, simt că-mi arde corpul, răspunse Gulbahar.

— Ai putea...

— Nu! De o mie de ori nu! Aparţin sultanului.

Zora nu mai zise nimic. Încercase de nenumărate ori, cu riscul vieţii, s-o facă să-şi ia un amant. Acolo, în acea fortăreaţă pierdută, se aflau departe de haremul de la Topkapî. Nu mai existau eunuci care să supravegheze femeile şi, privilegiu al abandonării sale, cadânei i se întâmpla să primească mesageri şi pe *muzgir aga* Adna în odăile amenajate în aripa de vest a acelui edificiu militar.

Gulbahar se simţea jignită. Să-l trădeze pe Soliman... era ceva de neconceput. Totuşi... Ispitele evocate de Zora o deprimau. Uneori, dorea un bărbat cu exasperare. În fond, în adâncul sufletului, era tentată să-şi încalce cuvântul de soţie credincioasă; numai teama de a pierde pentru totdeauna bătălia cu Hurrem o reţinea încă.

Gulbahar căzu pe gânduri. Şi, cum îşi zicea că nu va mai cunoaşte niciodată plăcerea în braţele bărbatului pe care îl iubea, nefiind obligată de respectul pe care i-l inspira Coranul şi statul, gândul îi zbură la acea necunoscută care

ar reuşi să-i fure lui Hurrem inima sultanului.

— Fă-te frumoasă, zise Zora.

Kiaya deschise un cufăr placat cu fildeş şi foiţe de argint. Scânteind de aur şi de pietre preţioase, bijuteriile cadânei îi captară focul privirii. Zora nu se plictisise niciodată să le admire; i se întâmpla uneori să-şi împodobească încheieturile mâinilor, gâtul şi degetele cu acele minunăţii executate de cei mai mari bijutieri din India şi din Italia sau de cei mai buni artişti chinezi din Istanbul. Conţinutul acelui cufăr ar fi fost de ajuns ca să pună pe picioare o armată.

Kiaya scoase o pereche de cercei făcuţi din două smaralde mari cât două curmale mici. Acele pietre fuseseră smulse din inima stâncilor din Kandahar, tăiate la Istanbul şi prelucrate la Alexandria. Oamenii se omorâseră între ei ca să ia aibă, femeile se supuseseră tuturor umilinţelor ca să le poată purta.

Dar ele nu stârneau decât amărăciune în inima lui Gulbahar. Soliman îi oferise acei cercei după prima lor noapte, în schimbul virginităţii şi al titlului de *iqbal.* Trecuse mult timp de atunci şi, totuşi, parcă fusese ieri. Azi, Hurrem era în posesia unui tezaur mult mai mare. Se spunea că nu trecea săptămână fără ca acea căţea – care

se lăuda că era tătăroaică, fiind în realitate doar o amărâtă de poloneză din Lvov, fiica unui preot ortodox – să nu primească cadouri splendide, trimise de Stăpânul Credincioşilor, care lupta la hotarele imperiului.

Îndepărtă mâna care îi întindea cerceii. Zora se întoarse cu un colier de perle albe şi negre, care aparţinuse unei prinţese persane.

— La ce bun, Zora?

— Ca să ne placi nouă, servitoarelor... Şi fiului tău, care va reveni curând din incursiunea împotriva tâlharilor.

La cuvântul „fiu”, privirea sultanei se lumină. Mustafa era într-adevăr unicul în faţa căruia voia să arate ca o împărătească. Era singura ei raţiune de a trăi, cel care avea s-o spele de toate umilinţele la care o supusese Hurrem. El era forţa, sabia ei, primul născut de parte bărbătească al lui Soliman, moştenitorul prin care va deveni „Coroana capetelor acoperite”. Acest titlu o va transforma în cea mai puternică dintre femeile Sublimei Porţi. Atunci, se va răzbuna, va asista la moartea lentă a lui Hurrem.

O servitoare veni să anunţe sosirea unui mesager. Inima lui Gulbahar tresări. Zora o acoperi cu un văl, răspândi parfum, aranjă pernele pe sofa şi se postă în dreapta ei, aşa cum ar fi făcut un mare vizir în sala tronului.

Mesagerul intră. Purta casca conică a celor din cavalerie, cămaşă de zale şi pantaloni bufanţi albaştri şi maro. Era un spahiu. Se înclină, făcând *temennah,* ducând mâna dreaptă la inimă, la buze şi la frunte şi evitând s-o privească.

— Spune-mi mesajul tău, zise cadâna.

O sacoşă de piele atârna la centura lui. Scoase din ea un tub de lemn, pe care i-l întinse lui Gulbahar. Înăuntru se afla un pergament împăturit, purtând pecetea Stăpânului Credincioşilor. Nu aştepta cine ştie ce de la acest mesaj, nu mai aştepta nimic de la soţul ei. Derulă pergamentul şi citi:

Eu, care sunt Sultanul Sultanilor, Suveranul Suveranilor, împărţitorul de coroane monarhilor globului, Umbra lui Dumnezeu pe pământ, Sultan şi Padişah peste Marea Albă, Marea Neagră, Rumeiia, Anatolia, Karamania, Rum, Dulkadir, Diyarbekir, Kurdistan.

Azerbaidjan, Persia, Damasc, Alep, Cairo, Meca, Medina, Ierusalim, peste toată Arabia, Yemen şi alte ţări pe care nobilii mei strămoşi – Dumnezeu să dea strălucire mormântului lor! – le-au cucerit şi pe care augusta mea Maiestate le-a cucerit şi ea cu spada mea strălucitoare, sultanul Soliman Han, fiul sultanului Selim, fiul sultanului

Baiazid, îţi poruncesc să încetezi orice activitate care urmăreşte să dăuneze intereselor Sublimei Porţi. Aflu – Dumnezeu să-i binecuvânteze pe prietenii islamului care îmi deschid ochii – că întreţii corespondenţă cu dogele Veneţiei şi că încerci să aduci tinere creştine pe pământurile noastre pentru nu ştiu care complot. După ce voi cuceri definitiv Moldova, pe care trei bătălii au îngenuncheat-o, mă vei vedea sub zidurile citadelei Amasya. Fie ca Dumnezeu să-l ferească pe fiul meu Mustafa de intrigile tale ascunse şi să nu mă oblige să-ţi aplic şaria. Cel care este Stăpânul gâtului oamenilor te salută.

Gulbahar se stăpâni. Copleşită de furie şi tristeţe, împături misiva, o puse la loc în tub, se ridică şi se îndreptă spre brasero. Zora, curioasă, văzu cu ciudă cum stăpâna ei punea tubul pe cărbunii aprinşi.

— Hotărât lucru, nu voi primi niciodată poeme, spuse Gulbahar, afişând un zâmbet ironic. Poţi să pleci, adăugă ea pentru mesagerul care se uita ţintă la mozaicul galben al pardoselii. Nu am răspuns.

Spahiul se dădu înapoi şi repetă temeneaua. Cămaşa de zale şi cizmele cu ferecături zăngăniră, apoi se auzi trosnetul tubului de lemn în focul din brasero. *Kiaya* nu

reuşea să-şi ia ochii de la fumul care îşi lua zborul odată cu secretele mesajului. Ce putuse să scrie sultanul ca să-i provoace acea stare primei cadâne?

— A fost pregătită camera tinerei sclave despre care mi s-a spus că trebuie să sosească? întrebă Gulbahar.

— Totul e pregătit.

— Vreau să faci din ea o odaliscă de excepţie.

— Dă-mi-o sclavă şi o voi ridica la rangul de favorită.

— Ataie!

Zora miji ochii ca să-şi ascundă imensa satisfacţie. Prin dresaj, avea să înăsprească inima şi trupul acelei tinere creştine. Şi ei îi plăcea să dreseze tinerele. Nu se mai gândi la mesajul lui Soliman.

Gulbahar, da... Soliman nu-i va trimite niciodată poeme. Se închise în odaia ei de lucru ca să plângă în tăcere.

Gedici Yasmina detesta poezia, care moleşea mintea. Nu înţelegea de ce turcii, crescuţi în tradiţia nomadă şi războinică, găseau plăcere în a face cuvintele să cânte. Ea, siriană de origine, descendenta unui şir de războinici care luptaseră împotriva cruciaţilor, prefera să asculte sunetul clar al săbiilor ienicerilor la antrenament, şocul înăbuşit al iataganului cu care lovea călăul, plânsetele sclavelor care erau biciuite, tunul salutând sosirea unei galere amiral.

Trebuia să se prefacă totuşi că aprecia poezia, mai ales când fusese compusă de Soliman şi citită de Hurrem. Stăpâna ei ceruse ca toate servitoarele din suita ei, odaliscele pe care le alesese confidente, *kizlar aghasi* Abas să fie prezenţi ca să ia parte la fericirea ei.

Yasmina îi aruncă numai o privire personajului de care se temea cel mai mult din acea curte mică, parfumată şi pudrată: Abas. Eunucul stătea pe şase taburete mici. Părea să doarmă. Siriana îl cunoştea bine. Era la pândă, nu pierdea nimic din ce se spunea, nu scăpa nici măcar răsuflarea tuturor acelor femei cărora ar fi vrut să le controleze gândurile cele mai tainice, visele. Văzu cum îi luciră pupilele în spatele genelor. O observa. Yasminei nu-i plăcea să fie ţinta unei astfel de atenţii. Ca să scape de această examinare, se prefăcu interesată de cuvintele poetice ale stăpânei.

Hurrem era strălucitoare. În caftanul ei de culoarea fildeşului, presărat cu pietre preţioase roz, care desenau un ibis, semăna cu femeile pictate în preţioasele miniaturi din Ispahan. Un diamant enorm închidea gulerul acelui veşmânt, care le luase săptămâni de lucru croitorilor specializaţi în *hil'a*[15]. Avea un ten de piersică. Machiajul

[15] Haine de ceremonie (n.a.).

savant înşela ochiul cel mai expert, chiar şi pe cel al lui Abas sau al Yasminei. Avea treizeci şi şapte de ani şi părea de douăzeci. Cu vocea, pe care o putea modula la infinit, citea cu pasiune scrierile Stăpânului Credincioşilor:

Verdele grădinii mele, zahărul meu, comoara mea.

Iubirea mea căreia nu-i pasă de nimic pe lume.

Tu, învăţătorul meu din Egipt, Iosif al meu, avuţia mea.

Suverana împărăţiei inimii mele.

Stambulul meu, Karaman, Imperiul meu Roman.

Badahşanul, Kipackul, Bagbadul şi Korasanul meu.

O, iubirea mea cu păr negru, cu sprâncenele arcuite.

Cu ochi languroşi şi perfizi.

Dacă mor, tu mă ucizi, neîndurătoare infidelă.

Se auziră suspine de leşin când termină de citit. Odaliscele, care nu cunoscuseră niciodată iubirea, decât cea pe care şi-o ofereau în baie sau în dormitorul comun, o invidiară pe favorită. Vor avea şi ele norocul să se bucure, timp de o noapte, de îmbrăţişarea Marelui Stăpân?... Şi de cuvintele tandre dinaintea sărutării?... Şi de forţa care le făcea femei şi mame? Nimic mai nesigur.

Hurrem n-ar fi permis asta. Yasmina şi Abas îi erau credincioşi. Se petreceau lucruri ciudate în harem; unele odalisce mureau de boli ciudate sau dispăreau la fel de

bizar. Favorita nu era aşa cum spunea poemul compus de Marele Stăpân – zahărul sau comoara, căreia nu-i păsa de nimic pe lume. Ea conducea lumea.

O osteneală studiată schimbă brusc expresia perfectă a chipului împărătesei. Hurrem nu voia să le mai vadă pe acele fecioare şi pe acele sclave care o slujeau trup şi suflet, supuse până la îngreţoşare. Îl învinsese pe Ibrahim Paşa; o s-o înfulece şi pe Gulbahar.

Acum, nu mai avea duşman pe măsura ei.

Yasmina cunoştea perfect dorinţele cadânei. Bătu din palme ca să le alunge pe acele tinere îndrăgostite. Toate îşi luară încălţările de lemn de trandafir şi se înclinară în faţa lui Hurrem, ca apoi să se răspândească, vesele, în labirintul haremului. Abas se mişcă ultimul.

— Abas!

Vocea lui Hurrem îl opri.

— Găseşte-o pe Mihrimah şi ad-o aici.

Abas se arătă surprins. Gura rotunjită lăsă să i se vadă dinţii, pe care îi ascuţea ca să pară mai crud când le zâmbea femeilor pedepsite.

— Da, ai auzit bine, dragă Abas. Găseşte-o pe fiica mea şi adu-mi-o de urechi dacă trebuie.

Hurrem dorea să-şi vadă fiica. Era un eveniment.

Yasmina era la fel de surprinsă ca eunucul-şef. Mihrimah ocupa un loc foarte mic în inima favoritei, ca şi cum n-ar fi stat niciodată în pântecele acelei mame care îşi prefera fiii, cheile destinului său.

Mihrimah era un mic animal sălbatic şi capricios. Crescuse singură, chinuindu-le pe toate acele *gedici* numite în serviciul ei, înnebunindu-le pe preceptoare, una dintre ele chiar fusese găsită spânzurată în cămara de alimente a haremului. La treisprezece ani, cunoscuse deja toate plăcerile pe care şi le pot oferi femeile între ele şi era nevoie de nu mai puţin de doi eunuci ca să-i protejeze virginitatea pe care jurase că o va pierde într-o zi, când se va înfuria rău de tot, în timpul ramadanului. Nu se temea de nimeni, nici măcar de tatăl ei.

Stăpânul Stăpânilor, care dispunea de toate capetele oamenilor.

Când Abas o aduse, după o jumătate de oră, Hurrem, cu trusa de scris pe genunchi, îi răspundea dragului ei soţ. Cu o mână uşoară, trasa caracterele persane cu pana înmuiată în cerneală neagră de China. Nu ridică deloc capul la sosirea zgomotoasă a fiicei sale.

Eunucul era lac de năduşeală. Adolescenta se agita, vrând să scape din mâna mare a lui Abas, care o ţinea

ferm de braţul acoperit de organdi[16].

— Mamă, spune-i să-mi dea drumul, mă doare!

— I-am acordat acest drept, răspunse Hurrem, continuând să scrie.

— Înţeleg... Şi tu de ce te uiţi aşa la mine? o întrebă Mihrimah pe siriancă, aflată lângă colivia cu privighetori.

Yasmina, cu buzele ţuguiate, îşi stăpânea furia. Cea mai dragă dorinţă a ei era să-i scoată ochii pacostei ăsteia mici şi, pe urmă, să-i înţepe cu ace, dar nu puteai s-o pedepseşti pe fiica lui Soliman cum ţi-ai pedepsi fiii.

— Ai terminat de brodat batista aşa cum ţi-am cerut?

Vocea blândă a mamei o dezorientă. Mihrimah se uită bănuitoare la Hurrem, care îşi păstra calmul şi continua să scrie.

— Nu.

— Ar fi trebuit... Poţi să-i dai drumul, Abas. Lăsaţi-mă singură cu ea.

Trecuse mult timp de la plecarea Yasminei şi a lui Abas. Mihrimah se uita la mama ei cu coada ochiului. Hurrem era cufundată în gânduri. Începuse de două ori acea scrisoare; avea s-o termine fără ajutorul responsabilului imperial pentru înscrisuri.

---

[16] Muselină subţire, originară din Turkmenistan (n.a.).

— E aşa urgent să termin broderia aia? întrebă în sfârşit, cu prudenţă, tânăra.

Hurrem ridică atunci capul. Îi prea rău că părăsea astfel cuvinte la care ţinea, dar trebuia să renunţe la acea plăcere pentru o ocupaţie demnă să-i capteze întreaga atenţie: viitorul prea independentei sale fiice.

— Vino lângă mine, scumpo!

Dacă mama ei îi spunea „scumpo”, asta însemna „pericol”, „încercare”, „capcană”. Mihrimah se apropie de ea, pregătindu-se să riposteze. Ajunsă în dreptul umărului mamei – Hurrem, ca secretarii şi contabilii, scria pe genunchi –, începu să citească scrisoarea destinată tatălui ei:

A ajuns vestea victoriei. Când am auzit-o, Dumnezeu ştie, padişahul meu, sultanul meu, eram moartă şi ea mi-a dat viaţă. Mulţumesc de o mie de mii de ori Atotputernicului. Tot universul a ieşit din întuneric, lumea întreagă este inundată de lumina îndurării divine. Sper să lupţi, să striveşti duşmanul până îl vei face una cu pământul, să cucereşti regate şi să pui stăpânire pe cele şapte ţări.

Când nobilele tale scrisori sunt citite, ele îi fac să plângă şi să geamă pe slujitorul şi fiul tău Mir Mehmed şi pe

sclava şi fiica ta Mihrimah, pentru că le lipseşti. Lacrimile lor mă fac să-mi pierd minţile. E ca şi cum am fi în doliu. Sultanul meu, fiul tău Mir Mehmed şi fiica ta Mihrimah şi Selim Han şi Abdullah îţi trimit mii de salutări şi-şi freacă faţa în praful picioarelor tale.

Mihrimah făcu o mutră ciudată. Cum putea mama ei să scrie minciuni atât de gogonate? Niciunul dintre fii nu plângea, poate doar prostănacul diform de Abdullah care, din compasiune, nu era numit Baiazid.

— Cum aş fi putut să plâng de vreme ce nu-mi citeşti niciodată scrisorile de la tata?

— Uneori, trebuie să inventezi lacrimi ca să îndulceşti existenţa.

— N-am mai plâns de mult timp!

— Trebuie să înveţi, turturica mea. Mai ai dorinţa să-ţi pierzi virginitatea?

Mihrimah rămase cu gura căscată. Povestea asta cu virginitatea era arma cu care provoca regulile haremului şi îi teroriza pe eunucii care îi confiscaseră toate obiectele cu formă falică care circulau în anturajul ei.

— Nu cred că sunt pregătită, bâigui ea.

— E doar o chestiune de batistă brodată.

— Ce legătură are batista asta cu virginitatea mea?

— O vom oferi viitorului tău soţ, ministrul de Finanţe Rustem Paşa.

— Mamă!

— Nu mai eşti copil de două luni. Acum, eşti o *hurie.* O fată căreia i-a venit primul sânge are vârsta căsătoriei.

— Nu cu porcul ăla gras! Mamă, te implor să revii asupra hotărârii tale!

— Măsoară-ţi cuvintele şi nu mai rosti niciodată numele acelui animal dispreţuit de Allah în faţa mea. Rustem este un bărbat admirabil şi foarte bogat.

— E bătrân!

— Are doar patruzeci şi unu de ani şi o singură soţie... E bine, uite că acum plângi! Sunt încântată, înveţi repede, fiica mea.

Mihrimah plângea. Zăgazul apărării cedase şi lacrimile adunate de ani de zile se revărsau pe faţa ei de căprioară brunetă cu ochi mari şi catifelaţi.

Hurrem dorea această căsătorie, aşa că avea să se facă. Trebuia să fie legată definitiv de Rustem. Plănuise de mult timp să-l facă ginerele ei. Mihrimah era o răsplată dreaptă. După ce eliminase toate fecioarele trimise de Veneţia, Rustem merita s-o defloreze pe cea mai râvnită dintre toate virginele imperiului.

51

Batantele enorme întărite cu bronz scârţâiră. Pentru manevrarea lor, erau necesari doisprezece oameni. Fortăreaţa lugubră se ridica deasupra acestei porţi titanice, construită din blocuri de piatră care se încastrau unul în altul până în vârful turnurilor, unde probabil se simţea deja vântul rece din Anatolia.

Cecilia ridică încet capul spre înălţimile împodobite cu tunuri şi stindarde şi tresări. Doi spânzuraţi agăţaţi de grinzi fuseseră lăsaţi pradă corbilor. Croncănitul păsărilor care se băteau pe resturile putrezinde răsuna îngrozitor.

— Nişte hoţi, comentă Adna.

Îndată ce intră în fortăreaţa Amasya, se simţi cuprinsă de frig. Acel loc era un mormânt, umiditatea se concentra acolo în picături mari, care cădeau de pe bolţi în băltoace pe solul înnegrit de mucegai, în salpetru în ungherele întunecoase. Preţ de câteva minute, în mintea tinerei veneţiene dădură năvală sute de gânduri şi de imagini, care îi arătau că moartea era singura soluţie posibilă. Astfel, s-ar duce lângă Joao şi Nefer.

Soldaţii se schimbau la posturile de pază, la intersecţiile culoarelor. Acele fantome în uniforme terne abia dacă o zăreau. La trecerea ienicerului, îşi îndreptau brusc spatele, într-un vechi reflex militar; dar vârsta lor înaintată, chipurilor de bunici le contraziceau imediat atitudinea marţială. Cecilia avu un sentiment de milă faţă de acei oameni cu barba albă.

Acea Gulbahar, la care o ducea *muzhir aga,* trebuie să fi fost după chipul şi asemănarea acelor paznici de cimitir. Şi-o imagină pe soţia imperială o femeie foarte bătrână, cea mai bătrână sultană din lume. În jurul ei, era o realitate, moartea aştepta să-i secere pe acei bătrâni ce purtau arme. Era probabil cheală şi inelele prea grele îi alunecau de pe degetele slăbite şi casante ca sticla.

Când ajunse în faţa unei noi uşi cu ferecături negre, care se intersectau peste scurgeri de rugină, Cecilia era convinsă că va fi dusă în faţa unei vrăjitoare înspăimântătoare. O ferestruică marcată cu trei semiluni de aramă înverzită îi întări această idee. Un uriaş blond stătea de pază; şi el trecuse de cincizeci de ani, dar frumoasa lui prestanţă, ochii albaştri duri şi sabia lată de la brâu făceau impresie.

— Sunt fericit să te revăd în viaţă, Adna, zise el,

zâmbindu-i prieteneşte ienicerului.

— Şi eu, Orkas.

Se îmbrăţişară. Numai ienicerii schimbau astfel de dovezi de afecţiune. Şi, după mâinile cu care îşi strângeau umerii, Cecilia văzu cât de sinceră era prietenia lor.

— Ai primit mesajul meu? întrebă ienicerul blond.

— Nu, n-am primit niciun mesaj de la plecarea mea din Izmir.

— Nu mă mir... Te avertizam despre prezenţa lui *kazasker* Hodja în provincia noastră.

Adna păli. Hodja... Moartea în mers, flagelul armatei din Rumelia şi braţul înarmat al ministrului de Finanţe Rustem Paşa. Asta explica multe lucruri. Îi mulţumi lui Dumnezeu că o putuse păstra pe Cecilia teafără şi nevătămată până la acea poartă. De acum înainte, captiva lui nu mai risca nimic, avea să treacă sub protecţia cadânei, mama lui Mustafa Han, fiul cel mare al lui Soliman. Nimic nu o mai putea atinge.

— Prinţul Mustafa ştie despre judecător? întrebă Adna.

— Prinţul a plecat în fruntea trupelor valide să vâneze tâlharii care bântuie prin munţi. Va fi înapoi înainte de prima zăpadă.

— Atunci, va trebui să-l înfruntăm pe Hodja singuri.

— Numai să vină sub zidurile noastre băutorul acesta de sânge! îl vom primi cu ghiulele de tun!

— Sabia mea va fi de ajuns, răspunse Adna, lovind în uşă cu pumnul.

Aproape imediat, un ochi apăru la ferestruică. Urmă un zgomot de zăvoare şi îşi făcu apariţia o servitoare foarte bătrână, cu pielea bronzată şi crăpată. Avea un aer cumplit. Privirea suspicioasă şi scrutătoare pe care i-o aruncă tinerei veneţiene o impresionă pe fată. Citi puterea în acea fereastră de culoarea cărbunelui deschisă spre un suflet chinuit.

— Iat-o şi pe minunea veneţiană! zise ea, întorcând capul spre Adna.

— Ne rugăm lui Dumnezeu ca ea să ne lumineze mult timp cu frumuseţea sa, răspunse *muzhir aga. Kazasker* Hodja din Rumelia e pe urmele ei.

— Ştiu, şopti bătrâna.

Apoi se întoarse spre Cecilia şi adăugă:

— Eu sunt *kiaya* Zora. Cât vei rămâne în umbra mea, n-ai să păţeşti nimic.

Cecilia nu se îndoi. Faţa aceea marcată de ani emana o forţă, ceva care depăşea voinţa şi încăpăţânarea. Se strădui să rămână nemişcată când degetele cu unghii

lungi şi negre ale bătrânei desfăcură voalul care îi ascundea partea de jos a feţei. Voalul căzu şi Zora examină trăsăturile delicate şi mândre ale tinerei veneţiene.

— Eşti cu adevărat... excepţional de frumoasă, dar stăpânită de orgoliu. Şi nu se cade ca o viitoare odaliscă să se creadă împărătească. Te vom învăţa să te arăţi modestă.

Cecilia nu ripostă. Era încă prea devreme şi nu ştia care era poziţia bătrânei *kiaya* în acea fortăreaţă, nici ce funcţii îndeplinea pe lângă prima cadână.

— Aceea care împărăteşte peste Amasya, Manisa şi pământurile de la Balikesir până la apele fecunde ale lacului Beysehir Golii te aşteaptă. Fruntea ta să atingă covorul unde se aşază picioarele ei şi vom fi îngăduitoare cu tine.

Cecilia se uită la *kiaya* şi era ciudat să vezi cum ochii ei negri splendizi ştiau să ardă de ură şi dispreţ. Adna făcuse deja cunoştinţă cu fulgerele lor, nu şi Zora. *Kiaya* se gândi imediat la băţul rezervat servitoarelor neascultătoare şi chipul zbârcit i se lumină de un zâmbet palid la gândul că va mlădia coastele acelei perle a Adriaticii.

Luându-i după ea pe aga şi pe captivă, porni cu un pas şchiopătat pe culoarul îngust care ducea la o sală puternic

luminată. Cecilia nu-şi putu reţine un strigăt de surpriză şi încântare. Stâlpi de marmură susţineau arcade fin sculptate cu semne ale gloriei islamului. În centrul acelui decor luminat feeric de o mulţime de torţe atârnate de mici lanţuri de argint, o femeie o privea din înălţimea unei sofale la care se ajungea urcând cinci trepte acoperite cu faianţă verde şi galbenă. Totul emana de la acea femeie, al cărei păr cu reflexe arămii îi aureola chipul de madonă.

Cecilia nu era pregătită pentru o astfel de întâlnire. Cărei lumi, cărei rase îi aparţinea acea regină care, asemenea unei apariţii a cerului, mângâia cu ochii ei verzi faţa tinerei, cu o blândeţe atât de ireală? Pietre preţioase, parcă vii sub lumina flăcărilor torţelor, îi împodobeau bluza strânsă în talie, de culoare mov, care îi acoperea torsul, şi îi sporeau prin strălucirea lor aspectul magic. Gambele albe ca laptele i se ghiceau sub şalvarii transparenţi, cu marginile presărate de rubine; în picioare avea cizmuliţe din piele de căprior acoperite cu petale de aur. Cecilia nu mai văzuse niciodată astfel de încălţări.

Niciodată *muzhir aga* Adna nu avusese ocazia s-o contemple pe cadână în veşmintele ei de lumină. Şi se gândi la poveştile fabuloase care circulau în haremuri, la toate alesele sultanului, la odaliscele ajunse în patul

imperial. Femeia exercita asupra lui o atracţie puternică, probabil din cauza obstacolului pe care statutul ei îl ridica în calea dorinţelor lui.

Nimic din ce simţea nu-i scăpă bătrânei Zora, care îşi zise că era timpul să-l aşeze pe acel războinic în patul stăpânei sale. Dar, deocamdată, era preocupată de mize mult mai importante. Trebuia să facă din această captivă prima femeie a imperiului... dacă îi plăcea lui Gulbahar.

Cadâna îşi ascundea tulburarea sub atitudinea hieratică. Tânăra din faţa ei avea toate calităţile fizice ale celebrelor odalisce ale căror umbre bântuiau încă memoria celor din haremuri. Acea mică veneţiană avea o forţă incredibilă, care ar fi trebuit să fie frântă de călătoria periculoasă pe care o făcuse.

— În genunchi! porunci Zora, apăsându-şi mâna pe umărul feţei.

Cecilia se debarasă de ea făcând un pas într-o parte. Zora vru s-o prindă de păr.

— Las-o, zise Gulbahar. Nu vezi că nu e făcută să-şi pună fruntea pe covoare?

— E o sclavă!

— Nu sunt sclavă! izbucni Cecilia.

— Cine te-a învăţat limba osmanliilor? întrebă cadâna,

uimită de ştiinţa fetei.

— Un prieten foarte drag, care şi-a sacrificat viaţa pentru mine.

Gulbahar se prefăcu mirată. Totuşi, ştia totul despre trecutul tinerei captive şi aflase despre moartea lui Nefer cu mult înainte de sosirea trupei lui Adna în trecătorile din Amasya.

— Îl chema Nefer, adăugă cu tristeţe Cecilia.

— A, da! Cunosc puţin povestea ta. E vorba despre eunucul care fugise pe vremuri din Palatul Lacrimilor, dacă nu greşesc? întrebă cadâna.

— Un eunuc nu poate să fie prieten, interveni *kiaya,* care nu suferise niciodată acest fel de fiinţe.

— Destul!

Un şuierat de şarpe furios ar fi avut asupra ei acelaşi efect. Zora se uită la stăpâna ei cu un fel de uimire. Trăsăturile perfecte ale lui Gulbahar fuseseră schimonosite de un rictus. Machiajul care îi albea pielea se despică într-un rid mic exact deasupra colţului stâng al buzelor subliniate de un roşu de culoarea cireşii. Două riduri adânci îi stricau armonia frunţii între cele două sprâncene epilate şi redesenate cu o dungă satinată şi neagră.

Cecilia simţi deodată toată puterea cadânei decăzute.

Sub farduri, se ascundea violenţă, sub artificii cosmetice, se ascundea un animal redutabil gata să muşte. Femeia aceea lupta cu oricine îi contesta autoritatea.

— Aşa cum mă vezi, continuă Gulbahar, îmblânzindu-şi din nou privirea, n-am fost în măsură să reţin atenţia soţului meu, Soliman, şi în sufletul meu nu mai e nici bucurie, nici blândeţe. Viaţa mea a devenit durere şi dezgust de când poloneza mi-a luat locul în inima lui, iar iubirea mea pentru el e ca apa cea mai amară pe care trebuie s-o bei totuşi ca să nu mori. Pentru că trebuie să rămân în viaţă! Dumnezeu, în infinita lui îndurare, Dumnezeu, care e numai dreptate, a dorit să fiu mama lui Mustafa, primul născut de parte bărbătească al sultanului. Într-o zi, când fiul meu va urca pe tron, voi fi „Coroana capetelor acoperite”, dar, ca să reuşesc, mai trebuie ca Stăpânul Stăpânilor să nu mai fie vrăjit de poloneză. Te afli aici, Cecilia Venier Baffo, ca să mă ajuţi s-o alung pe această aventurieră, căreia i se spune Hurrem. Şi văd strălucind în tine destulă lumină ca să le poţi pune în umbră pe toate femeile din haremul de la Topkapî. Numele tău va fi de acum înainte Nurbanu...

Gulbahar întâlni privirea captivei. Din acest duel tăcut, ieşi învinsă. Exact ca din cel purtat cu rivala ei Hurrem.

Lăsând ochii în jos, îi mulţumi lui Dumnezeu că o protejase pe această tânără veneţiană, care se dovedea atât de puternică şi plină de viitor. Nu se arătă deloc surprinsă să audă brusc vocea acelei luptătoare.

— Îmi atribui puteri pe care nu le am, zise Cecilia cu curaj. Şi dacă, printr-o minune, aş deveni această lumină, nu te temi că vei rămâne pentru totdeauna în întuneric?

— E un risc pe care mi-l asum. Dar n-am ajuns acolo! Va trebui să te educăm şi să te protejăm. Capul tău tăiat face mai mult decât douăzeci de mii de piaştri de aur oferiţi pentru capturarea unui prinţ al Sfântului Imperiu Romano-Germanic; el deschide, se pare, porţile paradisului. Un demon e pe urmele tale şi nu ştim decât un mijloc ca să-i venim de hac. Zora îţi va dezvălui acest secret. Dă-i ascultare în toate, ea este de acum înainte păzitoarea şi instructoarea ta. Poţi să pleci, ne vom vedea după rugăciune.

— Urmează-mă, zise Zora.

Cecilia îi aruncă o privire lui Adna. În ochii ei de culoarea jadului se putea citi o chemare în ajutor, dar *muzhir aga,* în faţa cadânei, nu putea să facă decât un singur lucru – acela de a-şi lăsa inima să bată repede şi tare.

52

Trei sclave spălau scara în spirală care ducea în vârful turnului celor Douăsprezece Vânturi. Ele frecau cu sârg jegul imemorial, care forma reliefuri pe treptele uzate.

Cecilia sufla din greu. Din tovarăşele ei de suferinţă, pedepsite ca şi ea de Zora, vedea numai pulpele picioarelor înroşite de loviturile de bici. Genunchii învineţiţi nu mai suportau greutatea corpului, dar nu şi-i putea dezlipi de piatra tare şi rece. Riscul era mare pentru că, dintr-o clipă în alta, *kiaya* putea să-şi facă apariţia şi să se repeadă la ele ca o furie. Zora locuia în vârful acelui turn, în apropierea odăilor cadânei Gulbahar. Se spunea că stătea de vorbă cu demonii care zburau de la un capăt la altul al Imperiului Turc, că avea harul ubicuităţii, un al şaselea simţ. Adevărul e că nimic nu scăpa vigilenţei sale, chiar şi atunci când zece grosimi de zid şi cinci uşi zăvorâte o despărţeau de cele treizeci şi nouă de sclave de care răspundea, Cecilia, care îşi amintea de Flora, găsea că Zora era mai rea.

Kiaya le îmblânzea pe toate cu un fel de bici din curele foarte subţiri, asemănător cu instrumentul flagelatorilor

italieni care îşi loveau corpul ca să-şi ispăşească păcatele. Îl folosea cu precizie, atingea părţile sensibile pe care grosimea cămăşilor sau pantalonilor subţiri nu era de ajuns ca să le protejeze. Nu părea să-i facă plăcere, pentru că faţa ei cu pielea tăbăcită şi zbârcită rămânea mereu închisă şi nici cel mai palid zâmbet nu-i lumina trăsăturile, pe care zecile de ani le stafidiseră. Pedepsea fără discernământ real şi nu era bine să te afli lângă o sclavă care greşise, pentru că suportai aceeaşi pedeapsă.

Una dintre cele două sclave dinaintea Ceciliei se ridică, cu mâinile pe şale, şi se plânse în limba ei maternă. Era o moldoveancă de vreo treizeci de ani, care nu ştiuse să se ridice în ierarhia servitorimii. O invocă pe Fecioară, apoi se întoarse spre Cecilia.

— Necazurile noastre s-au înmulţit de când eşti printre noi.

Aceste cuvinte nu fuseseră rostite cu agresivitate şi exprimau o mare tristeţe. Cecilia citi deznădejdea în privirea moldovencei, al cărei păr de un blond spălăcit era împletit într-o coadă; cealaltă sclavă, de origine baltică, se apropia de cincizeci de ani. Se ridică şi ea ca să-şi tragă sufletul. Dintre toate trei, era cea mai conştiincioasă şi mai supusă. Pasivitatea ei data de aşa de mult timp, încât nu-şi

mai amintea ziua în care fusese vândută unei furnizoare de harem. Lipsită de farmec, înzestrată cu o faţă pe care o uitai imediat, nu fusese niciodată aleasă de diferiţii stăpâni pe care îi slujise cu umilinţă şi, virgină, era şi rămânea în suita cadânei decăzute. Cu trăsăturile şi corpul ofilit, exprima totala ei supunere faţă de Sublima Poartă şi pierderea propriei identităţi. Ca şi sclava moldoveancă, fusese pedepsită din cauza

Ceciliei, care refuzase să cureţe blidele câinilor de vânătoare ai prinţului Mustafa. Se aflaseră din întâmplare în raza vizuală a bătrânei Zora când o biciuise pe veneţiană. Îşi şterse mâinile murdare de săpun de Alep. Un lichid maroniu îi curgea încă de pe degete când îşi aranjă şuviţele cărunte care îi căzuseră pe frunte.

— De ce te-au numit Nurbanu, dacă vor să facă din tine o otreapă? întrebă ea cu voce slabă.

— Nu ştiu, răspunse Cecilia care, în a şaisprezecea zi a captivităţii sale în fortăreaţa Fluviului Verde, nu se obişnuia cu acest nume, care însemna „prinţesa luminii”.

— Eu ştiu, spuse moldoveanca. Din cauza ochilor ei! Strălucesc ca nişte diamante negre. Din cauza lor a căzut pe capul nostru un potop de pedepse. *Kiaya* ar vrea şi ea să aibă unii la fel şi să-l seducă pe ienicerul Adna.

— Taci... dacă te-ar auzi, te-ar închide în temniţa îndărătnicelor.

Acea temniţă nu era rodul imaginaţiei femeilor din fortăreaţă. Chiar exista. Fusese săpată în stânca pe care se ridicau zidurile puternice şi de necucerit. Lumina zilei nu pătrundea înăuntru şi numai şobolanii temerari intrau ca să roadă cartilajele deţinutelor pe care Zora le lega cu lanţuri de o bornă de bronz datând din vremea Imperiului Bizantin.

— Ar putea să putrezească într-o zi acolo vrăjitoarea asta!

— Taci! O să ne nenoroceşti.

Bătrâna sclavă îşi manifestă brusc teama. Era unul dintre puţinele sentimente pe care nu le putuse înăbuşi în cursul interminabilei sale sclavii. Privirea-i lăcrimoasă de febră se îndreptă spre înălţimile învăluite în întuneric. Undeva, Zora stătea şi trăgea cu urechea. Nimic nu-i scăpa. Iar moldoveanca vorbise tare.

Auziră deodată zgomot pe trepte, ca acelea pe care le făceau încălţările din lemn de trandafir când coborai o scară. Apoi se simţi acel miros de mucegai, de plante şi de prafuri care o preceda întotdeauna pe cea care locuia în turnul celor Douăsprezece Vânturi. Zora apăru brusc

deasupra celor trei femei încremenite de stupoare. Vălul ei de mătase neagră părea însufleţit de o viaţă proprie, plutea deasupra umerilor slabi, în timp ce braţul ei înarmat cu biciul cu trei curele era încolăcit în faţa pieptului acoperit cu un şorţ de piele asemenea celor pe care le purtau fierarii.

— Deci aşa muncesc sclavele mele! O să vă învăţ eu să vă folosiţi limbile altfel decât să înşiraţi poveşti. O să lingeţi săpunul împrăştiat pe aceste pietre.

Şi, cu piciorul, răsturnă săpunul, răsturnă găleata cu apă a sclavei nordice, în timp ce biciul, şuierând, lovea gâtul bietei femei. Vru să facă acelaşi lucru şi cu celelalte două, când, deodată, ţipă de durere.

Cecilia se ridicase; încă ţinea în mână bucata de săpun cu care o lovise pe *kiaya* între ochi. Era tare ca o piatră şi muchiea lui imprimase o urmă roşiatică pe pielea bătrânei. Uluită, Zora avu nevoie de ceva timp ca să-şi revină şi să-şi canalizeze furia.

— Ai îndrăznit... Ai îndrăznit să mă loveşti...

Ridică biciul ca să lovească faţa tinerei captive, dar mâna Ceciliei îi blocă mişcarea. Niciodată, nici măcar în privirea cumplitei Hurrem, pe care o înfruntase într-o zi în Palatul Lacrimilor, nu simţise impresia că era înjunghiată

cu ochii. Moartea îi era înscrisă în oglinzile negre care îi reflectau spaima.

Nu avu destulă putere ca să reziste presiunii exercitate de mâna tinerei veneţiene şi, puţin câte puţin, degetele i se desfăcură şi dădu drumul biciului. Atunci, tânăra captivă o eliberă.

Terorizate, celelalte două sclave o văzură coborând brusc treptele şi o auziră răcnindu-şi răzbunarea la capătul de jos al turnului. De acum înainte, nu se mai puteau aştepta la nimic bun. Zora se va duce să-i ceară lui Gulbahar capetele lor. Moartea prin înecare era soarta rezervată celor care se revoltau împotriva autorităţii stabilite. Vor fi legate într-un sac îngreunat cu pietre şi vor fi aruncate în fluviu.

— De ce-ai făcut asta? se tângui moldoveanca.

— Pentru demnitatea noastră!

Demnitate? Ce însemna acest cuvânt? îl auziseră măcar o dată rostit de când îi slujeau în genunchi pe stăpânii Sublimei Porţi? Nu stârnea niciun ecou în mintea lor înspăimântată. Tânăra veneţiană era nebună, nu exista altă explicaţie.

Ce să facă? Se uitară una la alta. Apoi, împinse de aceeaşi căinţă, apucară din nou periile, săpunurile şi

începură să frece cu sârg treptele.

După puţin timp, *kiaya* se întoarse cu doi oameni din gardă. Cele două sclave, sub privirea dezgustată a Ceciliei, îşi aplecaseră faţa în spumă şi cerură iertare. Zora nu le băgă în seamă şi le-o arătă pe Cecilia celor doi bărbaţi. Soldaţii o apucară de subsuori şi o traseră afară din turn. Când intrară sub pământ, Cecilia ştiu că o duceau în temniţa îndărătnicelor.

De câte ore, de câte zile şi nopţi era închisă în gaura aceea umedă? Cecilia ar fi putut calcula cu aproximaţie timpul pe care îl petrecea legată cu lanţul de borna de bronz, pentru că i se aducea în mod regulat o bucată de pâine uscată şi un urcior cu apă. Era împrospătat şi uleiul unei lămpi aşezate într-o nişă scobită în stâncă. Dar la ce bun să măsoare timpul când viaţa nu mai avea niciun sens? îi rămâneau amintirile. Îşi aşeza capul pe bornă, unde personaje de bronz cu contururi vagi purtau coroane de flori, şi o muzică răsuna la apelul dulcilor amintiri pe care imaginaţia le înfrumuseţa. Îi vedea pe Joao, pe Kale, bisericile din Veneţia, pieţele plutitoare, palatul luminat al familiei Contarini, fastul dogelui, cântecele vâslaşilor şi iubirea mereu reînnoită a inimii sale suferinde.

Acele melodii şi imagini îi ocupau mintea atât de mult,

încât uita uneori natura terifiantă a noii sale existenţe. Îşi uita mirosul pielii şi pe cel al excrementelor răspândite pe circumferinţa cercului pe care îl putea trasa cu lanţul când, împinsă de nevoi, se lăsa pe vine ca un animal în bârlogul lui.

Pe acea limită se mişcau cu paşi mărunţi şobolanii. O aşteptau să aţipească. Unul dintre ei încercase deja să-i ronţăie un vârf de ureche. Se trezise tresărind pe când îşi agita lăbuţele cu gheare pe obrazul ei. Ţipătul care îi ţâşnise atunci din piept îi provocase o durere pe care o simţea şi acum. De atunci, pândea oribilele rozătoare şi-şi înfăşură de două ori faţa cu voalul îndată ce simţea că o cuprindea oboseala.

Zgomote îndepărtate ajungeau uneori până în acea temniţă. Prin acele ziduri obscure şi prin grosimea blocurilor de piatră nu putea probabil să treacă decât sunetul cavalcadelor cailor şi al exerciţiilor de tragere, dar întreaga fortăreaţă era zdruncinată. Şocul înăbuşit al unei detunături era de ajuns să-i dea ceva speranţe. *Muzhir aga* Adna nu o va abandona în acea gaură duhnitoare. Din păcate, aceste ecouri erau rare.

Trecu astfel un timp. De ajuns ca să le dea nume şobolanilor remarcabili şi să-i stârnească afecţiunea

temnicerului, un anatolian destul de vârstnic. Nu vorbea cu acea întemniţată atât de diferită, dar îi aducea zilnic tot mai multă mâncare, fructe şi chiar prăjituri uscate, pe care soţia lui le pregătea special pentru cadână.

Într-o zi, îi zise:

— O să-ţi scot lanţul, timpul întemniţării tale a luat sfârşit. O să-mi lipseşti, dar prefer să te ştiu la lumină, pentru că eşti făcută pentru lumină, Nurbanu.

În momentul în care îi scotea colierul de fier care îi chinuia încheietura mâinii, îl văzu intrând pe Adna. Ienicerul se repezi s-o ridice de jos şi s-o susţină. Tremura din tot corpul, stăpânindu-şi o furie şi o bucurie imensă.

— N-am ştiut că *gedici* te condamnase la temniţă! îndată ce am aflat... am cerut audienţă la cadână... şi am obţinut eliberarea ta.

După felul în care vorbea, se ghicea că fusese o încercare extraordinară.

— Mulţumesc, murmură Cecilia, care simţea cum îi bătea inima ienicerului care o scotea la aer curat.

— Nu te bucura, zise Adna. Moartea dă târcoale fortăreţei şi poate voi regreta că te-am scos din gaura asta. Judecătorul de armată Hodja şi-a instalat tabăra la mai puţin de o zi de mers cu calul de Amasya. Şi a jurat pe

Coran să-i ofere lui Hurrem ochii tăi.

Când auzi de *kazasker* Hodja, în faţa căruia toţi tremurau, Cecilia se simţi cuprinsă de panică, sentiment pe care îl încercase în cursul unui coşmar, un fel de oroare de nedescris cauzată de oboseală şi de nopţile albe. Îşi pierdu cunoştinţa.

Adna o duse în braţe până în odăile lui Gulbahar, până la patul primei soţii a lui Soliman.

Cunoştea drumul. Fusese nevoit să-l străbată în urmă cu douăzeci şi patru de ore ca să pledeze cauza tinerei captive, pe care o iubea.

53

Gulbahar era la baie. Aburii îi aureolau corpul cu rotunjimi pronunţate. Cecilia o descoperi în toată moliciunea trupului eliberat. Cadâna avea sâni grei cu vinişoare albastre. Pântecele se lăsa în două pliuri pe partea de sus a coapselor, care stăteau în apa fierbinte. Fără veşmintele preţioase, coliere şi brăţări, fără fardurile aplicate artistic pe trăsăturile uşor umflate de grăsime, redevenea o femeie obişnuită. Nici măcar n-ar fi fost

prezentată ca sclavă de prima mână pe estradele vânzărilor la licitaţie din vechiul bazar din Istanbul.

— Scoateţi-i hainele şi aruncaţi-le în foc, le porunci Gulbahar servitoarelor pe jumătate goale, care moţăiau în căldura băii.

Două dintre ele se desfăcură una din braţele celeilalte şi ieşiră din aburi. Îi zâmbiră tinerei veneţiene, căreia îi păreau ireale. Pline de picături de apă, cu părul desfăcut căzându-le foarte jos pe şolduri, ca algele pe stâncile arămii şi netede, ele îi scoaseră hainele. Mai uşoare decât aripile de fluture, mâinile lor îndepărtară voalul, desfăcură nasturii cămăşii, lăsară în jos pe coapse pantalonii de postav, îi scoaseră condurii de piele. Parfumul lor de garoafe şi de violete se dovedi mai puternic decât duhoarea de animal a corpului gol al tinerei veneţiene.

— Vino cu mine, Nurbanu, zise Gulbahar, care asistase la această dezbrăcare, invidiind ceea ce vedea dezgolit.

Cecilia coborî în bazinul hexagonal în centrul căruia un triton de marmură arunca pe gură apa încălzită. Temperatura ridicată o făcu să se înfioare. Încremeni, ca o fecioară speriată, sub privirile tuturor acelor femei care stăteau întinse fără ruşine pe ghizduri şi pe băncile lustruite de mângâierea pielii lor. Rămase cu braţele

încrucişate peste piept până când Gulbahar, prinzând-o de încheieturile mâinilor, o forţă să se aşeze. Sclave nubiene, care nu erau încă hurii, începură imediat s-o spele pe cea care era numită de acum înainte Nurbanu.

— Lasă-te în voia lor, zise cadâna. Dintre toate plăcerile din harem, asta e una dintre cele mai mari.

Ochii primei soţii luceau, părea fericită, nepăsătoare, foarte departe de preocupările care o acaparaseră la precedentele întâlniri, care avuseseră întotdeauna loc în prezenţa bătrânei Zora.

— Eşti foarte tare, continuă Gulbahar. Altele, în locul tău, şi-ar fi pus capăt zilelor. Tu nici măcar nu te-ai plâns.

— Mi-ar fi schimbat cu ceva soarta?

— Poate... dar nu în sensul în care crezi, răspunse Gulbahar, enigmatică. Pot totuşi să-ţi mărturisesc că ai schimbat-o pe a mea.

Ceciiia simţi brusc mâna cadânei pe umăr. Acest gest nu avea nimic deplasat, se dorea amical. Cecilia era liniştită. Găsea simplitate şi căldură la acea femeie, care fusese forţată să devină odaliscă, *iqbal,* cadână, sultană, prima doamnă a Sublimei Porţi, Maiestate imperială, mama primului fiu al lui Soliman. Se aştepta la dezvăluiri, dar Gulbahar nu spuse nimic mai mult. Sclavele i se alăturară.

Aveau în mâini săpunuri parfumate cu miresme de trandafir şi tei, bureţi şi scoarţă de mesteacăn. Acele tinere chicoteau în timp ce se ocupau de corpul lui Nurbanu.

În mintea lor şi pentru că acest nume fusese ales de cadâna atotputernică, nu o puteau numi altfel. Nurbanu a fost şoptit, lăudat, cântat, pus în rime, în timp ce, sub degetele lor îndemânatice, pielea Ceciliei se purifica încetul cu încetul.

— Zora şi-a aplicat o pedeapsă aspră, recunosc, dar era necesară. Trebuie să te călim şi să te pregătim pentru încercări şi mai mari.

— Am avut parte numai de încercări în ultimii doi ani. Tatăl meu, Nefer, dogele şi acum *kazasker* m-au prigonit mai mult decât...

Deodată, începu să plângă. Emoţiile îşi revărsară preaplinul şi avu din nou în faţa ochilor imaginea lui Joao aruncat în mare. Încercarea cea mai grea. Fusese ucis bărbatul pe care îl iubea. Ce i se putea întâmpla mai rău decât atât? Plângea o fericire pe care n-o cunoscuse niciodată cu adevărat. Plângea tinereţea ei, viaţa nenorocită a lui Nefer, trădarea tatălui ei şi ipocrizia dogelui; plângea pentru ceea ce nu va fi niciodată: o

femeie liberă. Şi în niciun caz n-o reconcilia cu viaţa afecţiunea neaşteptată a lui Gulbahar.

— Totul se va aranja... Nurbanu, uită-te la mine... Lumina ta se va revărsa într-o zi peste Cornul de Aur.

— Lumina mea... Dar ce-ar putea să lumineze ea în ţara asta de tenebre! Nu sunt o lumină, sunt doar instrumentul răzbunării tale.

— Câtă aroganţă, iar!

Tonul fusese aspru. Capetele se lăsară în jos, orice veselie dispăru. Zora era acolo. Ghemuită sub voalul ei, plimba teroarea prin baie. Nicio femeie nu voia să-i întâlnească privirea bănuitoare. Cea a Ceciliei se schimbă brusc şi în ea apăru fulgerul urii. Servitoarele care o frecau îi simţiseră zvâcnirea, îi simţiseră muşchii încordându-se ca aceia ai unui luptător gata să se arunce asupra adversarului. O implorară în tăcere pe tânăra veneţiană să nu ridice vocea, în timp ce-şi spuneau că vor fi şi ele pedepsite.

Parcă musulmana nici nu le băgă în seamă. Acele sclave nu aveau mai multă consistenţă decât colacii de aburi care le îmbrăcau. Gulbahar şi Nurbanu, una pentru că era prima cadână, cealaltă prin frumuseţea ei, le eclipsau existenţa.

— Temniţa nu te-a cuminţit, zise ea. Bănuiam. N-ai

învăţat aşadar nimic despre tine însăţi.

— Am învăţat mult de la şobolani, răspunse Cecilia. Seamănă cu tine.

Servitoarele îşi suspendară gesturile şi se făcură mici, ghemuindu-se, ascunzându-şi cât mai bine feţele. Una dintre ele scăpă săpunul din mână şi-şi înăbuşi un suspin. Numai Gulbahar se simţea în largul ei. Această înfruntare instructivă o încânta. Nurbanu era la fel de isteaţă ca Hurrem şi era nerăbdătoare să le pună faţă în faţă. O observă pe *kiaya,* care îşi rupea dinţii în oţelul acela veneţian şi îşi zise că îmbătrânea.

— Mă măguleşti, replică Zora. Sunt animale cu o mare inteligenţă; au simţul organizării, respectul faţă de ierarhie. Ştiu să se afunde în noroiul canalului de scurgere şi ies de acolo doar ca să-şi doboare mai bine prada, i-am observat îndelung în turnul meu şi am tras învăţăminte. Maestrul Etienne Levy a fost primul care mi-a vorbit despre neamul şobolanilor. Este adevărat că evreii le-au adoptat comportamentul de la captivitatea în Egipt... şi nimic n-a putut să-i mai distrugă de atunci.

Cecilia rămase cu gura căscată. Zora şi Etienne Levy se cunoşteau? Asta îi depăşea înţelegerea. Etienne era bunătatea însăşi; Zora întruchipa răul. În câteva clipe,

retrăi timpul petrecut împreună cu medicul evreu în ghetou, îl revăzu pe acel om înţelept instruind copiii, îmbărbătând bătrânii, preocupat de respectarea legilor republicane, trudind esenţial pentru bine. Iar vrăjitoarea aia vorbea despre el ca despre un complice. Ba în ochii ei răutăcioşi se putea citi chiar admiraţie. Şi o confirmă în cuvinte care o năuciră pe fată.

— El e cel mai bun dintre noi. La şcoala din Top-Hane, unde mă duceam de două ori pe săptămână, era considerat cel mai mare dintre medicii din Istanbul. Şi nu avea decât douăzeci şi cinci de ani. Toată ştiinţa lui Galenus, Hipocrat şi Avi ce n-a ieşea din gura lui când le explica novicilor veniţi din cele patru colţuri ale imperiului cum să lupte cu frigurile, cum să trateze fracturile şi bolile despre care niciunul nu auzise vreodată. Eu habar n-aveam despre lucrurile alea, despre sânge şi nervi. Fusesem trimisă din oficiu, la ordinul Coroanei capetelor acoperite, confirmată de *nishandji,* şeful cancelariei, ca să fiu iniţiată în arta antidoturilor otrăvurilor, pentru că eram la vremea aceea prima *gedici* care acorda îngrijiri medicale în Palatul Lacrimilor. Etienne Levy m-a învăţat tot. De atunci, am corespondat permanent şi am schimbat reţete. De învăţătura mea şi a lui va depinde longevitatea

ta la Topkapî. Urmează-mă.

— Dacă trebuie să mă târăsc la picioarele tale, prefer să mă întorc în temniţă! izbucni Cecilia.

— N-ai să te mai târăşti la picioarele nimănui în acest castel, nici măcar la cele ale fiului meu, hanul, zise Gulbahar. Consideră-te *gedici* a garderobei mele.

Zora nu avu nicio reacţie auzind aceste cuvinte, totul fusese stabilit înaintea eliberării ei. Această avansare n-o sustrăgea totuşi autorităţii sale şi Zora îşi rezerva dreptul s-o pedepsească la cea mai mică greşeală.

— Sunt onorată, răspunse Cecilia, constatând că cele două femei se înţelegeau perfect asupra numirii ei. Pot să cer o favoare?

— Te ascult.

— I-am promis unei tinere s-o ajut. Era a patra soţie a acelui *ihtiyarlar* care a fost asasinat în casa unde mă aflam. O cheamă Khazine. Aş vrea s-o am în slujba mea.

— Vrei o sclavă?

— Da, răspunse fără ezitare Cecilia.

Această afirmaţie le uimi pe cele două femei. Nu-i sesizară emoţia. Răspunsese foarte repede, vrând să pară dură, aşa cum erau ele.

— Fie, zise Gulbahar. O vom cumpăra pe această femeie

de la familia ei.

— Are şi o fiică, adăugă Cecilia.

— O să dăm o sută de piaştri în plus... de reţinut din viitoarea ta pensie.

— Voi achita această datorie, răspunse Cecilia înclinându-se.

Apoi, se întoarse spre Zora:

— Acum, o să-ţi urmez învăţătura.

Turnul celor Douăsprezece Vânturi se pierdea în ceţurile reci ale lunii decembrie. Pietrele lui purtau urmele asalturilor pe care le suportaseră în timpul războaielor contra Imperiului Bizantin. Uneori, unul din acele blocuri, măcinat de ploaie, de vânturi şi de tresăririle pământului, se desprindea şi cădea în prăpastia unde albeau oasele războinicilor de altă dată. În găurile rămase libere, îşi făcuseră cuib ciorile şi corbii, care se băteau întruna pe cadavrele atârnate în spânzurători.

Ţipetele lor îngrozitoare încetară ca prin farmec când Zora acţionă deschiderea uşii imense de fier cu ajutorul a trei chei mari. Uşa despărţea două lumi, ea fusese realizată ca să reziste la efectele ruginii şi ale deochiului.

Când Cecilia intră în încăperea mare circulară, simţi brusc mii de mirosuri, care îi amintiră de cele din

laboratorul lui Etienne Levy şi din bucătăriile palatului tatălui ei. Închise un moment ochii ca să prelungească emoţiile. Miresme de cimbrişor şi de fenicul îi gâdilară la început nările, dar altele, mai subtile, îşi croiră drum până la spiritul ei. Arome piperate, dulci, alcoolizate şi izuri acide îi dădură de înţeles că în acel loc puteau să fie elaborate medicamente miraculoase şi otrăvuri mortale.

Zora, care mergea înainte, părea să se transforme. Nu mai şchiopăta. Spatele i se îndreptă şi făcu un gest care i se păru extraordinar Ceciliei: îşi scoase vălul negru, îşi desfăcu părul negru, care nu era răzleţ şi murdar, cum credea toată lumea, ci des şi negru cu reflexe albăstrui. Când îşi întoarse faţa spre tânăra veneţiană, întinerise cu treizeci de ani.

— Prima lecţie, Nurbanu, spuse ea cu o voce clară, care nu mai suna dogit când forţa glasul, să nu te încrezi niciodată în aparenţe.

— Dar cum e cu putinţă?

— Am aici cu ce să lupt împotriva urmelor lăsate de timp, cu ce să fardez feţele, să înşel moartea. Maestrul Levy ştie mai multe despre asta.

— Vorbeşte-mi despre Etienne... Ştie că sunt aici?

— Da. Se află el însuşi la istanbul, unde îţi pregăteşte

sosirea.

Etienne la Istanbul... Cecilia simţi cum i se învârtea capul. Picioarele n-o mai susţineau. Şederea în temniţă o epuizase, iar surpriza acestei dezvăluiri îi şocase nervii, puşi şi aşa la grea încercare de câteva zile. Se pomeni în braţele Zorei, care o duse până la o banchetă.

Un lichid cu gust foarte tare îi arse gâtlejul şi o făcu să-şi vină în fire, văzând încă musculiţe. Aplecată asupra ei, Zora ţinea o sticluţă şi o privea cu mare atenţie. Zâmbi când văzu strălucind privirea lui Nurbanu.

— Ce mi-ai dat să beau? întrebă tânăra, care simţi o forţă nouă şi o acuitate sporită a simţurilor.

— O licoare care va face din tine o fiinţă aparte şi te va elibera de toate temerile. Vei învăţa mai repede; nu vei uita nimic din ce-am să-ţi dezvălui; îmi vei ameliora leacurile secrete; vei înţelege fără efort limbajul plantelor, al florilor şi al rădăcinilor, răspunse ea, arătând toate acele lucruri din care îşi trăgea puterea.

Pe mese de marmură emailate cu un cristal rar, care luceau ca stelele pe un cer alb, pline de cicatrice şi spuzite cu pete, litere şi cifre scrise în grabă pe pergamente indicau proporţiile unor poţiuni savante. Ebraica sta alături de arabescurile osmanliilor, de persană şi de latină.

— Îmi voi lega sufletul de al tău printr-un secret de moarte, zise Zora, luând un măr dintr-un coş plin de fructe cu culori minunate.

O prinse de mână şi îi aşează mărul în palmă.

— Cu compotul acestui fruct l-am trimis în iad pe cel de-al doilea fiu al lui Hurrem, în ziua în care împlinea trei ani. Cu puţin noroc, l-aş fi putut elimina şi pe cel mare...

Cecilia dădu drumul fructului, care căzu pe podea cu un sunet surd, şi tresări.

— E curat, zise Zora, aplecându-se să-l ia de jos. Dar nu cu un măr am de gând să-l termin pe *kazasker* Hodja. Ce-ai zice de o nucă sau de o migdală? Se spune că judecătorului îi plac mult aceste fructe greu de otrăvit.

Cecilia era încă sub şoc, nu putea să vorbească. Monstrul îi zâmbi şi în zâmbetul ei era un fel de candoare. Zora, care nu aştepta răspuns, luă o mână de migdale şi de nuci de pe fundul unui coş, de sub portocale, lămâi şi un pepene alb cu dungi verzi, şi le aşeză pe una dintre mesele de marmură, unde un alambic legat la o ţeavă de plumb aştepta să fie încălzit. Apoi, deschise uşa unuia dintre cele cinci dulapuri ce împrumutau linia curbă a turnului şi scoase de acolo cutii pe care le deschise una câte una.

— Pudră de lalea, extrem de periculoasă dacă se administrează bolnavilor, zise ea, arătându-i conţinutul primului recipient Ceciliei, care făcea ochii din ce în ce mai mari din cauza ororii.

Zora luă puţină între degete şi o lăsă să cadă în alambic. Apoi, scoase şi alte pudre, dezvăluindu-le proprietăţile. După ce doză cantităţile tuturor acelor otrăvuri, îşi puse o pereche de mănuşi şi deschise un mic coş din răchită. Ciudatele frunze ramificate pe care le conţinea răspândiră imediat un miros tare şi neplăcut.

— Sunt proaspete, zise Zora. Sabine. Cunoşti probabil tufişurile unde cresc, pentru că sunt multe în ţara ta. Am să le fac terci şi am să extrag din ele un extract care, amestecat cu alte pudre, îi va face binele cel mai mare judecătorului Hodja. Dacă ţi-aş da frunzele astea să le mănânci, întâi ai sughiţa, apoi ai vomita fiere, ai avea crampe, ai pierde sânge pe căile de jos înainte de a fi doborâtă de o febră care te-ar face complet insensibilă la evenimentele din jur şi la propria-ţi durere. Apoi ai muri în mai puţin de două zile. Vom pune la macerat aceste migdale şi aceste nuci şi ne vom duce să i le vindem judecătorului.

Ne vom duce... Spusese „ne vom duce”. Cecilia refuza

din toate puterile să fie complicea acelei crime anunţate care le lega destinele, dar era în puterea Zorei.

54

Pentru *kazasker* Hodja, zorii erau întotdeauna un moment funebru. Mai ales în acea lună decembrie, când vinovaţii erau spânzuraţi de crengi golaşe. Acei morţi pe care îi presăra în drumul lui, începând din luna septembrie, nu-i încărcau mai mult de câteva ore conştiinţa. Trebuia totuşi să le suporte povara la fiecare trezire când, amorţit şi pătruns de frig, nu reuşea să-şi redobândească asprimea. Iar, la acel început de decembrie, păreau mai grei în furcile care îi purtau.

Hodja ieşi din cortul de fetru, pe care îl împărţea cu secretarul şi doi sclavi credincioşi. Înfăşurat într-o haină de blană şi cu capul protejat de un turban gros, se deplasa printre corturile micii trupe pe care o conducea de la o execuţie la alta. Totul era tăcut la acea oră, când ziua şi noaptea îşi împărţeau încă ceţurile Fluviului Verde. La capătul terenului bătătorit de picioarele cailor şi ale oamenilor, se zăreau stejari fără frunze şi trofeele lor

vizibile între zdrenţe de ceaţă. Când îi văzu pe cei şapte spânzuraţi, inima i se strânse şi teama îi pătrunse în suflet şuierând, ca vântul din Anatolia sau din Carpaţi în strungile pustii.

„Au primit ce-au meritat! îşi zise el, cu forţa pe care i-o garanta dreptul.

„Asta e voia lui Allah! Asta e voia lui şi eu sunt Dreptatea lui”.

Aceste afirmaţii îi întăriră convingerile; recăpătă încredere şi privi direct cadavrele, ale căror capete se umflaseră. Acei necredincioşi vor putrezi acolo şi el, judecătorul armatei, va cere bani pentru frânghiile justiţiei de la guvernator, care nu era altul decât hanul Mustafa, primul fiu al sultanului Soliman. O va cere şi pe sclavă, pentru că nu avea cum să ajungă la ea acolo unde se afla, în acea fortăreaţă imposibil de cucerit în care locuia cadâna Gulbahar.

Hodja inspiră adânc aerul umed. Va reuşi, pentru că avea credinţă. I se întâmpla uneori, în cursul unor împrejurări excepţionale, ca forţe pe care spiritului îi era greu să le conceapă să-i devină brusc perceptibile, graţie unor evenimente care le luminau, aşa cum o bucată de cristal determină convergenţa razelor de soare şi le face

vizibile tuturor. Nimicirea duşmanilor islamului era unul dintre aceste evenimente. Acolo, sub acei spânzuraţi, putea să observe răul care sfâşia pământul din ziua creării sale. Bandiţi, necredincioşi, sperjuri se ridicau împotriva tuturor principiilor de caritate, umanitate şi iubire transmise de principiile sacre ale Coranului. Bărbaţi şi femei, mai ales femei, distrugeau viitorul adăpost al săracilor, umililor, condamnând milioane de oameni la oroarea iadului. Toţi acei oameni trebuiau şterşi de pe faţa pământului. De el!

„De mine! Eu sunt *kazasker* al lui Dumnezeu!”

Când îşi privea astfel misiunea, limitele dispăreau şi totul devenea posibil. Odată cu trecerea timpului, purificarea pe care o realiza cu ascuţişul sabiei avea să-l conducă la dreapta lui Allah. Se va dezîntrupa în lumina Atotputernicului şi va deveni el însuşi lumină ca să-i lumineze pe adevăraţii credincioşi.

O va ucide cu propriile-i mâini pe acea trimisă a Satanei, acea veneţiană, care îi tot scăpa printre degete de o lunaţie. Aproape atinse extazul şi rămase nemişcat ore întregi în frigul dimineţii până când unul dintre oamenii lui veni să-i alunge acele viziuni cereşti.

— Am surprins două femei care dădeau târcoale taberei.

— Două femei?

— Da, o bătrână şi nepoata ei. Sunt nişte ţărănci. Se duc la piaţa din Amasya să-şi schimbe recolta.

— Şi vii să mă deranjezi ca să-mi spui că două fiinţe amărâte au impresionat tabăra!

— Iartă-mă, mărite *kazasker,* dar bătrâna a zis că e sub protecţia cadânei Gulbahar când ne-am apropiat de ele.

Dumnezeu fie lăudat! Destinul îi surâdea judecătorului Hodja. Trebuia s-o supună pe acea bătrână cu bani sau ameninţări, era poate instrumentul reuşitei sale.

— Vei fi răsplătit, îi zise soldatului, care se albise la faţă.

Şi plecă cu un pas grăbit, recitând *basmala*[17] cum face orice bun musulman înainte de a se apuca de o treabă. Avea inima uşoară şi era bine dispus. Totuşi, îşi luă o expresie severă când ajunse în faţa cortului unde fuseseră duse cele două femei.

Soldaţii stăteau la distanţă de cele două ţărănci. Nu era nimic de câştigat din contactul cu ele. Bătrâna era piază rea; tânăra purta o cicatrice urâtă pe faţă şi ochii ei frumoşi nu erau de ajuns să compenseze repulsia pe care le-o inspira.

Judecătorul Hodja nu avu atâtea prejudecăţi. Grosolane,

[17] Laudă lui Dumnezeu (n.a.).

slute, ciumate, blestemate, ele ar fi găsit întotdeauna îndurare la el. Trebuia să le facă neapărat complicele lui. Dacă nu minţiseră. O cercetă cu privirea pe cea mai în vârstă şi n-o băgă deloc în seamă pe cea tânără, urâţită de o cicatrice care pornea de la frunte, cobora sub nas şi se pierdea sub voalul care ascundea semnul urât. Aceste ţărănci sărace nu erau periculoase.

Cecilia se simţea rău. Sigur, era de nerecunoscut, îmbrăcată ca o păduchioasă de la ţară, şi degaja şi un miros puternic de usturoi şi de ceapă. Dar simţise parcă lama rece a unui cuţit când *kazasker* trecuse peste ea cu ochii lui cruzi şi fanatici. „Trebuie să-ţi vezi duşmanul în faţă”, îi spusese Zora, care redevenise o bătrână cu picioarele deformate. Duşmanul era acolo, înalt şi impozant în haina lui de blană. Bărbatul vorbi cu glas calm şi superior, ce părea să iasă din gura unui episcop.

— Unul dintre oamenii mei mi-a spus că eşti sub protecţia cadânei... După cum arăţi, mă cam miră.

— Îi duc în fiecare săptămână ierburi care să-i albească tenul şi rădăcini care să-i ostoiască reumatismul, mare domn... şi asta de când a fost alungată de veneratul nostru stăpân, Soliman. Dumnezeu să ne ocrotească sultanul!

— Ce ai în saci?

— Nuci şi migdale, pe care le vom vinde sau schimba la piaţa din Amasya.

— Îţi dau pe ele zece piaştri, zise Hodja.

— Dar... stăpâne... e de o sută de ori prea mult, răspunse cu voce tremurată Zora, a cărei faţă exprima o totală incredulitate.

— Vei primi alţi zece dacă vei veni din nou la mine peste două zile.

— Sunt doar nişte nuci obişnuite... continuă ea, arătându-i două cu coaja umflată.

— Sunt sigur că sunt pe gustul meu, răspunse judecătorul, luând una ca s-o spargă între palme.

Când muşcă din sâmburele puţin amar, îşi luă zborul un stol de porumbei. Vibraţiile aripilor lor erau la fel de rapide ca bătăile inimii tinerei veneţiene. Lumea se închisese în jurul Ceciliei. Nu mai distingea formele fantomatice ale soldaţilor: *kazasker* îi ocupa toate simţurile. Se afla la un pas de ea. Se topea în acel om cu muşchi uscaţi, cu nervii stârniţi de o credinţă mistică, cu venele prin care se târau acum otrăvurile plămădite de Zora.

— Lasă-mi sacii ăştia şi vino din nou la mine poimâine, zise Hodja, aruncând o pungă care conţinea mai mult de zece piaştri.

Nu se arătă deloc surprins s-o vadă pe bătrână prinzând punga din zbor. Nici s-o vadă plecând în mare grabă, susţinută de desfigurată. Îşi pierduse deja puţin din luciditate. Se întoarse în cort ca să-i dicteze un mesaj secretarului. Misiva era adresată lui *şehir emini* al oraşului Balikesir, care trăia într-un sumbru palat fortificat, înconjurat de oameni de ştiinţă şi de vrăjitori. Acest *şehir* slujise pe vremuri sub ordinele sale şi se îmbogăţise de pe urma condamnaţilor. Îi cerea să-i trimită de îndată pe cel mai bun dintre spiţerii lui, cineva care să nu aibă scrupule şi să prepare un parfum mortal.

Sughiţul îl cuprinse când mesagerul plecă cu scrisoarea. Picioarele începură să-i tremure şi se văzu nevoit să se sprijine de umărul secretarului îngenuncheat. Se întâmpla ceva. Nu-l mai recunoştea pe funcţionarul pe care îl ştia de mai bine de zece ani. Ieşi din cort fără să-şi poată opri sughiţul, care îi scutura întregul trup. Totul i se părea învăluit într-o ceaţă luminoasă. Copacii aveau aspectul unor garduri de fier care sfâşiau cerul noros şi soldaţii semănau cu nişte statui groteşti. Clătinându-se, se aşeză pe o şa. Secretarul, îngrijorat, se ţinuse după el.

— Nu te simţi bine?

— Ba da, ba da, minţi el. Mi-e puţin sete...

Imediat, zelosul servitor se grăbi să-i aducă un burduf. Hodja bău îndelung din muştucul de corn, îşi şterse gura, sughiţă din nou, bău iar până când îi lăcrimară ochii. Nu era conştient că un animal îi devora pântecele. Apa îi gâlgâi în stomac şi urcă sub forma unui jet, pe care îl vomă la picioarele secretarului, cuprins acum de panică.

— Ajută-mă, zise Hodja.

Judecătorul se agăţă de braţul secretarului, cu o expresie buimacă pe faţă. Omul, speriat rău de tot, îi simţea degetele strângându-l prin hainele de lână. Îl duse pe *kazasker* în cort, în timp ce ofiţerii şi soldaţii se adunau în jurul lor.

— Găsiţi-le pe femeile alea două! răcni Hodja.

Zora, pe poteca care şerpuia deasupra cheiurilor Fluviului Verde, nu mai era o bătrână moleşită de anii petrecuţi în harem, ci o păstoriţă robustă, obişnuită cu mişcarea şi pericolele munţilor. Cecilia se simţea şi ea uşoară de când mâncase acea pastă piperată împreună cu *kiaya.* Nu simţea oboseala, nu gâfâia. Călca cu siguranţă, avea privirea pătrunzătoare, auzul sensibil la cele mai mici zgomote. Şi, când ecoul unui galop ajunse până la ea, văzu în fundul cheiurilor călăreţii care goneau pe drumul de la Amasya la Afyon.

— Ne caută, zise Zora. Judecătorul Hodja trebuie să fi pornit pe drumul care duce la judecata lui Dumnezeu.

Călăreţii nu le văzură pe cele două femei care urcau, se gândeau la justiţia lui *kazasker* şi, pentru ei, acum, găsirea ţărănoilor era o problemă de viaţă şi de moarte.

Hodja vomita sânge. Sânge îi curgea şi din măruntaie, un sânge şi mai negru. Băltoaca în care călcau secretarul şi doi locotenenţi, neputincioşi, emana un miros de putrefacţie. *Kazasker* se zvârcolea şi scuipa otravă, ca şi cum ar fi vomitat toate ororile comise în timpul mandatului său. Nu-şi mai vedea oamenii, dar distingea clar legiunile Satanei sub un cer de foc. Acele armate comandau meteorilor, dragonilor şi unor fiinţe îngrozitoare înarmate cu cleşti, cu colţi şi cu spini. Îi recunoscu pe cei pe care îi condamnase, îi torturase, îi spânzurase, decapitase, înecase, îi lăsase să fie devoraţi de câinii războiului. Toţi veneau spre el.

Secretarul şi cei doi ofiţeri se dădură câţiva paşi înapoi când îl auziră răcnind:

— Nu i-am nimicit noi pe primii ca să-i facem să fie urmaţi de cei din urmă? Astfel vom face păcătoşi. Nenorocire în ziua aceea celui care nu-şi ţine făgăduiala! Nu v-am plămădit dintr-o licoare nobilă şi v-am aşezat într-

un loc potrivit pentru un anumit timp măsurat de noi? Minune pentru cel care are puterea asta! Nenorocire în această zi celui care nu-şi ţine făgăduiala! N-am făcut din pământ un loc de adunare pentru vii şi pentru morţi? Şi am înstăpânit acolo, şi v-am dat să beţi apă dulce... Nenorocire în ziua aceea celui care nu-şi ţine făgăduiala!

Cei trei martori erau îngroziţi. Judecătorul vorbea ca şi cum ar fi fost Dumnezeu, citând din surele Coranului. Dar erau conştienţi că un demon îl stăpânea pe Hodja. Poate el însuşi era demon. Se traseră şi mai mult înapoi când, în delirul lui, întinse un deget spre ei:

— Mâncaţi şi bucuraţi-vă pentru puţin timp: sunteţi păcătoşi! Nenorocire în ziua aceea celui care nu-şi ţine făgăduiala!

Văzură o ameninţare în ochii de nebun ai judecătorului şi se crezură condamnaţi. Hodja nu revenea niciodată asupra hotărârilor sale. Îndată ce-i va reveni judecata, va porunci arestarea lor şi îi va acuza de complicitate cu cele două criminale.

Nu mai era timp de pierdut. Fără măcar să se pună de acord, se apropiară de acel monstru. Hodja îi văzu desprinzându-se de cohortele demonice care îi populau creierul în clocot. Trei apariţii înspăimântătoare, cocoşate,

cu carnea abia strânsă între solzi, cu coastele proeminente ca nişte colţi de mistreţ sub pielea de reptilă.

Secretarul aşează primul o pernă pe faţa plină de bale şi sânge a dementului. Cei doi complici se aruncară asupra corpului şi îl ţinură pe pat. Hodja se zbătu, se arcui, tresări; nu mai avu aer. Îşi înghiţi propriul sânge. Din toate părţile, gheare puneau stăpânire pe sufletul lui. Durerea era mai puternică în Lumea de Dincolo.

Zora se opri brusc. Cu pleoapele închise, asculta. Ceea ce auzea nu era perceptibil de o ureche omenească obişnuită. Un suflet urla. O cuprinse teama. Hodja murea în chinuri. Exista oare pe pământ un suflet apăsat de mai multe păcate capitale, de mai multe crime, de mai multe orori?

Se gândi la ale ei... Mai avea destul timp să-şi răscumpere greşelile?

Se întoarse spre Nurbanu. De acum înainte, se va consacra ocrotirii acelei Lumini.

55

Când păşeşti pe solul unei insule pustii, te simţi încă

legat de restul lumii, dar, în inima fortăreţei Amasya, Nurbanu şi Khazine uitau zidurile enorme din jurul lor şi credeau că trăiau nu pe o insulă, ci pe o stea îndepărtată. Munţii înzăpeziţi, oraşul acoperit de fumul negru erau abstracţii cu care nu aveau niciun contact.

Gulbaharâi trimisese o sută treizeci de piaştri fiului cel mare al bătrânului mort ca s-o cumpere pe Khazine. Dar, când sosi, la începutul lunii ianuarie, nu mai era decât o umbră. Nimic nu părea s-o poată readuce la viaţă. La câteva săptămâni după asasinarea bătrânului ei soţ, îşi găsise fiica înecată în bazinul băii. Această crimă marca ascensiunea la putere a primei soţii, Shule, mama primului copil de parte bărbătească.

Khazine îşi pierduse judecata. Cu mintea rătăcită şi mută, îi fusese prezentată lui Gulbahar de o Cecilie pe care nu o recunoştea. Atunci, Zora se ocupase de ea. Şaisprezece zile, o ţinuse în turnul celor Douăsprezece Vânturi, timp în care, cu ajutorul lui Nurbanu, readusese la viaţă corpul care se prăpădea. Făcuse uz de toată ştiinţa ei. Preparase elixiruri luate din vechi cărţi de vrăjitorie, salvate de la distrugerea bibliotecii din Antiohia. Din secretele dezvăluite de Etienne Levy şi de învăţaţi în ştiinţa Cabalei, luase incantaţii potrivite spiritelor

binevoitoare. Se făcuse magiciană. Rezonanţe făcuseră să vibreze turnul şi, văzând violenţa unei furtuni de zăpadă, garnizoana fortăreţei crezu că Zora invocase forţe incontrolabile.

În a şaptesprezecea zi, în zori, revenise calmul, Khazine zâmbise şi o recunoscuse pe Cecilia. Acum, se afla în convalescenţă lângă prietena ei şi *gedici,* care veghea asupra destinului lor comun. Învăţa să brodeze pe batiste şi voaluri pe care Gulbahar le dăruia femeilor sărace din provincie.

În ziua aceea a „Sărbătorii Dulciurilor”, *şeker bairami,* care marca sfârşitul ramadanului, femeile din suita cadânei se adunaseră să asculte muzicanţii aduşi de la Istanbul. Toate formau un auditoriu de flori rare: circasiene cu pielea ca laptele, berbere cu ten picant, etiopiene sculpturale şi hinduse fragile. Părul li se amesteca: roşcat, negru ca abanosul, blond sau acaju. La gâtul lor străluceau coliere grele din pietre preţioase şi perle; brăţările de aur şi argint zornăiau la încheietura mâinilor şi la glezne. Petrecuseră „noaptea îndoielii”, care marchează începutul lunii *Şevval* şi apariţia semilunii, în veşminte umile croite grosolan. Acum, în straie de mătase, încălţate cu *terlik*[18]

[18] Papuci preţioşi (n.a.).

presăraţi cu minerale preţioase, erau petale de trandafiri, crini, violete, pansele, micsandre. Aşteptau revenirea tânărului han Mustafa, care nu-şi alesese încă favorita.

El nimicise bandele de tâlhari care jefuiau negustorii din provincia lui şi urma să sosească dintr-un moment în altul, aureolat de glorie. În aer plutea un fel de exaltare.

Corzile ciupite de muzicanţi, ascunşi în spatele unui paravan chinezesc, făceau să strălucească ochii femeilor, melodiile rimate de tobe amintindu-le poveştile lor de iubire.

Cecilia o ţinea de mână pe Khazine. Aceasta nu cunoscuse niciodată iubirea. Bătrânul ei soţ o deflorase, o lăsase grea, o tratase ca pe armăsarii pe care îi mângâia pe crupă înainte să-i încalece.

— Am auzit că prinţul e foarte frumos, murmură ea.

— Aşa se spune, răspunse Cecilia, a cărei inimă era în altă parte, în apele adânci unde dispăruse Joao.

— Şi se mai spune că n-a avut niciodată o femeie.

— Cadâna veghează. Hurrem i-a răpit deja soţul. Ea o va alege pe cea pe care fiul ei o va numi *iqbal.* Şi această aleasă nu va trebui să rivalizeze cu ea. Dar, dacă s-ar întâmpla aşa, atunci ar avea de-a face cu Zora.

Khazine se uită la Nurbanu cu mirare.

— Vorbeşti despre ea ca şi cum ar fi periculoasă.

— Poate să fie... Poate să fie...

Cecilia căzu pe gânduri. De la moartea lui *kazasker* Hodja, Zora nu mai era aceeaşi. Nu se mai purtase rău cu servitoarele, nu mai folosea biciul ei cu trei curele şi chiar fusese văzută rugându-se la apelul muezinului. De la această schimbare greu de înţeles, veselia revenise treptat, din austera fortăreaţă se auzeau cântecele femeilor.

Gulbahar ceru să se facă linişte. Presentimentul n-o înşela, se auzea sunetul prelung şi grav al unui corn. Se ridică, părăsi sofaua şi se repezi spre fereastra îngustă mascată de jaluzea. Jos, pe drumul care ocolea vechiul oraş imperial, o coloană de călăreţi, cu stindarde ale profetului şi flamurile hanului, se apropia de fortăreaţă.

— El e! exclamă cadâna.

Fiul ei adorat se întorsese. Mustafa, pe calul lui cu harnaşament împodobit cu aur, cu casca făcută de maeştrii făurăriilor din Galata şi spada turnată din cel mai pur oţel, revenea triumfător.

Emoţia femeilor din harem era lesne de înţeles. Mustafa era înalt, bine făcut, iar faţa virilă, cu o barbă şatenă în formă de colier, era îmblânzită de nişte ochi verzi foarte

luminoşi. Gura, ca a lui Soliman, se putea arăta poruncitoare sau lua forma celui mai tandru zâmbet.

Acest zâmbet îl păstra hanul pentru mama lui. Plin de praf, aşeză sabia la picioarele cadânei şi primi sărutarea ei pe frunte. Apoi o strânse în braţe, foarte tare. La o urmărire în munţi, simţise trecând răsuflarea morţii: vârful unei săgeţi se rupsese în fabuloasa lui cască cu egrete.

Gulbahar avu impresia că era strânsă în braţe de Soliman sau... în suflet i se strecură o spaimă. Mustafa nu trebuie să ştie niciodată că avusese slăbiciunea să-i dea ascultare Zorei şi să-l primească în patul ei pe *muzhir aga* Adna.

— Eşti teafăr, fiul meu.

— Dar tu eşti mai frumoasă decât în ziua plecării mele.

— Întinde-te... Da, lângă mine... Ascultă lăutele... Nu sunt mai plăcute decât zgomotul bătăliilor? Uită-te la aceste fete! Nu sunt pe plac ochilor tăi? M-am rugat pentru tine, Mustafa. M-am rugat să nu cazi într-o capcană întinsă de duşmanii noştri.

— Duşmanii mei sunt toţi în pământ.

— Nu toţi, Mustafa... Nu toţi...

Mustafa nu mai zise nimic. Nu credea în complotul pus la cale de Hurrem, de Rustem Paşa sau de vreun fanatic

înarmat de regele perşilor. Se arătase întotdeauna naiv în această privinţă, considerând că, fiind fiul cel mare al lui Soliman, nimeni nu putea să atenteze la viaţa lui.

Fără ca Zora să dea poruncă, tinere hurii veniră atunci să-i tragă cizmele şi să-i ia casca de piele cu ferecături în formă de semilună. O fată din Munţii Albaştri din centrul indiei, uşor de recunoscut după tatuajul în sanscrită de pe dosul mâinilor, îi întinse o carafă cu mâner şi un lighean de argint, apoi turnă o apă curată peste picioarele lui. Două englezoaice, capturate de barbari, se lăsară în genunchi ca să-i ofere prăjituri cu miere, în timp ce o evreică spaniolă îi turna un ceai parfumat într-un pahar de porţelan ce aparţinuse unui prinţ manciurian.

Ronţăind dulciurile, Mustafa îşi povesti periplul, ploile reci ca gheaţa, pădurile dese, păstorii sălbatici, pe care niciun general după Alexandru cel Mare nu-i mai putuse îmblânzi. Aminti şi de o ambuscadă care costase viaţa a zece dintre curajoşii lui războinici. Vorbirea expresivă, imaginile pe care le descria, realismul luptei, tot ce evoca cu pasiune emoţiona inima femeilor. Acele sclave îmbrăcate ca nişte prinţese îi aruncau priviri care îşi nimereau cu mult mai bine ţinta decât săgeţile tâlharilor. Ochii lor de jar alungiţi cu fard fixau când buzele, când

privirea plină de amintiri a prinţului. Unele ar fi vrut să-i străpungă inima. Dar cadâna, ca un scut de aramă, ştia să-l apere.

El nu vedea niciuna. Mama îi era de-ajuns pentru propria fericire. Frumoasele, care îi ofereau dulciuri create de degetele lor delicate, lăsau puţin din frumuseţea şi parfumul lor, dar nu era destul farmec ca să-l impresioneze.

Deodată, pe când era concentrat cu totul asupra povestirii sale, două femei tinere se înclinară în faţa lui. Una ţinea o cupă plină cu petale de trandafir confiate, cealaltă aducea un potir cu hidromel, făcut dintr-un amestec de sirop de miere şi hamei.

Nu le mai văzuse niciodată. Erau unice... Unice. Acest cuvânt stărui în mintea lui, făcându-l să uite de cavalcade şi de urmăriri. Observând că tăcuse, Gulbaharzise:

— Nurbanu şi Khazine au intrat de curând în slujba mea.

Erau diferite de celelalte. Nurbanu avea o atitudine surprinzătoare. Nu încerca să-şi ferească privirea. Părea să se poarte nu ca o servitoare care caută favorurile, ci asemenea cuiva care le acordă. În prezenţa unui ulema, ar fi fost pedepsită. Erudiţii religiei nu se jucau cu obligaţiile de supunere pe care trebuia să le respecte femeile. Cu

secole în urmă, le impuseseră voalul, ceea ce nu le împiedica să proclame: „În afara casei, femeile poartă întotdeauna voal. Ce e de mirare? Bandiţii de drumul mare îşi ascund feţele când îşi caută prada”.

Această Nurbanu nu căuta o pradă, după cum nici ea nu era una. Era o fiinţă aparte. Înţelese când mama îi spuse:

— Nurbanu este *gedice* a garderobei mele şi cea care îi ţine locul Zorei. O destinăm slujirii tatălui tău.

Niciun semn de regret nu apăru pe faţa lui Mustafa. N-ar fi vrut-o pe acea tânără care, prin răceală, frumuseţe şi inteligenţa chipului, s-ar fi putut dovedi pe termen lung o adversară cumplită. O compară cu Hurrem. Amândouă vor lupta între ele şi prefera atunci să fie departe de Istanbul, scena unor înfruntări feroce între favoritele din liniştea marilor haremuri.

Alţi ochi, mai blânzi, mai conformi cu spiritul islamului şi totuşi destul de temerari – întârziaseră să se lase în jos – îl atrăgeau însă. Trebuie să fi fost o descendentă a popoarelor deşertului, pentru că semăna cu arabii pe care îi întâlnise în călătoria lui la Meca, cu acele fete maliţioase şi curioase, care visau în faţa mirajelor întinderilor de nisip. Gulbahar, care îl observa, rosti aceste cuvinte tulburătoare:

— Khazine e văduvă de puţin timp. Brodează la perfecţie şi cunoaşte limbajul florilor.

iată de ce o găsea pe acea sclavă diferită de cealaltă; avea *koss*-ul pătruns. Această experienţă îi conferea un avantaj... o văduvă tânără... şi cunoştea limbajul florilor...

Într-o zi, în prezenţa tatălui său, Mustafa auzise poeţi dezbătând problemele iubirii şi codurile inventate de amanţi. Reţinuse esenţialul.

— Dacă ţin o narcisă galbenă, ce înseamnă asta? o întrebă el pe Khazine.

Khazine se înroşi toată. Nu-i era permis să rostească cuvintele inimii în perioada doliului, mai ales în prezenţa cadânei. Aceasta se înduioşă; aprecia prezenţa tinerei văduve, o ştia devotată, recunoscătoare, atentă la toate dorinţele ei. N-ar fi ajuns niciodată o rivală. Din toate aceste motive, îi îngădui să vorbească, indicându-le astfel femeilor din suită că alegerea ei fusese făcută şi că tânăra văduvă va fi prima care îl va iniţia pe Mustafa în plăcerile trupeşti.

— Poţi să răspunzi, o îndemnă ea, cu o voce blândă şi maternă.

Khazine se uită la Gulbaharfără să înţeleagă.

— Hai, insistă cadâna.

Khazine văzu şi zâmbetul încurajator al Ceciliei. Atunci, lăsă capul în jos şi şopti:

— Asta înseamnă: poţi să mă iubeşti?

Aceste şoapte ajunseră imediat la inima hanului. Mustafa voia să audă mai mult.

— Şi dacă împărţi în două un mugur de trandafir?

Asta era prea mult... Existau limite pe care nu le puteai depăşi fără să te pui în pericol. Ea era numai o sclavă, iar el, prinţ de sânge. Valoarea ei era mai mică decât micile diamante pe care le purta la urechi, îi cerea imposibilul.

— Nu ştii? insistă el.

Ba da, ştia! înghiţi în sec, îşi stăpâni cât putu de bine emoţiile şi rosti aceste cuvinte, care le făcu să se înfioare pe toate huriile şi odaliscele din încăpere:

— Ai fi în stare să mori pentru mine?

— Dacă aş avea o violetă, i-aş tăia capul, murmură el.

Era o declaraţie publică. Nu se purta după regulile obişnuite şi-şi lua prin surprindere propria mamă, pentru că ceea ce spusese însemna: „Mi-aş întinde singur, fără un murmur, capul spre laţ”. Gulbahar îşi privi războinicul. Era într-adevăr demnul vlăstar al lui Soliman, gata să se topească de iubire. Dacă nu lua situaţia în mână, fiul ei avea să-i ofere un fistic tinerei ruşinate, făcând aluzie la

rima *ikimize bir yastik* – să avem amândoi aceeaşi ureche” – sau să desprindă un fir de mătase din pernă ca să i-l ofere: *seni seviyorum pek,* „te iubesc la nebunie”.

— Zora şi servitoarele mongole îţi vor pregăti baia, îi zise ea lui Mustafa. Tu, adăugă ea, adresându-se lui Khazine, nu uita că n-ai fost niciodată gozde şi că nu te faci iubită de un prinţ fără ritualul favoritelor.

Nu, nu fusese niciodată gozde, adică „în ochiul” celui care doreşte şi nu ştia absolut nimic despre ritualul favoritelor din haremurile din capitală. Gulbahar luă asupra ei această sarcină, la care asistă şi Nurbanu.

Khazine fusese îmbăiată, pieptănată şi i se făcuse manichiura. Cu picioarele desfăcute, întinsă pe o masă acoperită de o saltea, în întregime goală, aştepta ca Gulbahar să oficieze. În picioare lângă ea, Cecilia era cât se poate de atentă. Trebuia să înveţe fiecare gest al cadânei. O văzu frământând o pastă obţinută din sfărmarea unor rădăcini amestecate cu var, apoi întinzând-o pe perişorul pubian al tinerei.

Gulbahar era îndemânatică. Cu o cochilie de midie, rase triunghiul roz şi delicat, apoi îl parfumă cu mosc. După terminarea operaţiei, deschise capacul unei cutiuţe rotunde de fildeş sculptat cu zeiţe asiatice îmbrăţişate şi

sărutându-se şi îi presără sânii mici cu un fel de talc maroniu.

— E haşiş, explică ea. Va întârzia plăcerea bărbatului care îl respiră şi o va spori în consecinţă pe a noastră.

Khazine putu în sfârşit îmbrăca un gomlek[19] transparent cu filigran de aur şi o vestă presărată cu rubine mici de nuanţe diferite, care evocau flăcări. Îşi strecură picioarele în papuci constelaţi cu diamante şi primi chiar din mâna cadânei o frunză de aloe, pe care o ţinu sub limbă ca să-i parfumeze răsuflarea.

Era împodobită şi, la ceasul la care prinţul trebuia să se retragă în camera lui, după ce salutase toate sclavele, se află în drumul lui, în compania celor mai frumoase. Când le văzu îngenuncheate pentru omagiul culcării prinţului, Mustafa îşi luă batista şi o aşază pe umărul lui Khazine, spre marea satisfacţie a lui Gulbahar.

Tradiţia fusese respectată. Acum, nu mai avea importanţă felul în care cele două turturele se vor deda plăcerilor.

Cecilia se ghemui pe saltea. Cele două cuverturi, focul care duduia în şemineul conic nu reuşeau să ţină la distanţă frigul. Cu atât mai puţin frigul din inimă. Se

[19] Bluză de mare preţ (n.a.).

simţea rece ca gheaţa. Corpul ei era un mormânt. Fiinţele pe care le iubea îşi aveau locul lor acolo, dar nu puteai să strângi în braţe morţii.

— Joao, Nefer... murmură ea.

Alte murmure ajunseră la urechea ei. Ieşeau de pe buzele celor care se strângeau cu adevărat în braţe. Nu departe de Cecilia, dinspre alte saltele se auzeau gemete, vorbe de iubire şoptite de servitoare. Simţurile acelor femei încercau să capteze şi să reproducă tot ce le înfăţişa imaginaţia exacerbată. Se gândeau la Khazine, trăiau prin acea tânără femeie şi încercau să cunoască prin procură extazul cuplului. Şi, sub degetele şi limbile lor, în depărtarea impudică a coapselor, se năşteau plăceri care se amestecau cu cele ale amanţilor.

La un anumit ceas al nopţii, Cecilia simţi ivindu-se acel frison care preceda lenta apropiere a plăcerii. Îşi strânse pumnul între picioare şi închise ochii. Într-o noapte, avea să cunoască acea sfâşiere de care se temea. Exista undeva un bărbat destinat ei...

56

Porumbeii se avântară în aerul umed care urca dinspre Cornul de Aur, ocoliră minaretele din Ciarşamba şi se îndreptară spre cupolele Marelui Bazar. Păreau să fie purtaţi de fumurile groase care se ridicau din tot oraşul. Istanbulul înghiţea păduri întregi, le ardea, asfixia locuitorii din casele obişnuite, din conace, din seraiuri, dintre care cele mai multe aveau acoperişuri care nu depăşeau înălţimea de nouă metri. Totul era negru şi cenuşiu sub aripile porumbeilor. Culorile clădirilor, stabilite prin lege, se confundau în fiecare iarnă; galbenul caselor evreieşti şi roşul celor turceşti, murdărite de funingine, nu se mai deosebeau de cenuşiul rezervat locuinţelor greceşti şi armene şi de negrul locuinţelor membrilor curţii.

Norul sufocant, pe care nicio adiere de vânt nu-l alunga spre Bosfor, se întindea şi mai mult de la o zi la alta. Se lipea de velele flasce ale vaselor mari de cabotaj, ale gabarelor şi caicelor, chinuia plămânii vâslaşilor particulari, ai mateloţilor caicelor, ai barcagiilor statului şi ai tuturor vâslaşilor care lucrau la debarcaderele de la Bahcie Kapi din Yemiş. Ucidea uneori sclavii moscoviţi şi tătari înlănţuiţi pe fundul bazinelor arsenalului din Galata. În acel loc, numit Kassim Paşa, treizeci şi cinci de mii de oameni sufereau sub biciul şefilor de echipă şi dispreţul

inginerilor mercenari. Acolo, a te îmbolnăvi însemna moartea. În acea închisoare imensă, cu solul acoperit de blocuri enorme de marmură, care împiedicau orice tentativă de fugă prin săpare de tuneluri, cei slabi erau sugrumaţi, revoltaţilor li se tăia capul, cei tineri erau victimele poftelor trupeşti. Niciunul dintre aceşti condamnaţi nu ridica deloc capul ca să vadă trecând păsările care încercau să scape de nor.

Porumbeii îşi continuară avântul nebunesc şi se înălţară. Sub burta lor netezită de curentul unui zbor fără ţintă, răzbătea dinspre Topkapî zgomot de arme mişcate la paradele zilnice ale Ienicerilor. Palatul fusese în sărbătoare timp de şapte zile şi şapte nopţi. Pe pereţii crenelaţi şi turnurile care dominau moscheile şi acoperişurile pieţelor, fuseseră aprinse focuri de sărbătoare, iar tunurile cu gurile îndesate cu praf negru de puşcă salutaseră victoriile sultanului. Acum, numai armata îşi manifesta prezenţa în sunetul tobelor şi al marşurilor de antrenament. Aceste ecouri războinice linişteau populaţia, ca şi capetele tăiate ale duşmanilor, expuse la intrarea în Topkapî. Marele Stăpân se întorsese şi, odată cu el, aurul jafurilor şi carnea sclavilor.

Soliman se ridică din pat şi o privi cu admiraţie pe

cadâna întinsă pe saltea. Timp de şapte zile şi şapte nopţi, scăpând de pompa curţii şi de ploconelile repetate de mii de ori ale funcţionarilor ridicaţi de el în posturi importante, îşi regăsise simplitatea lângă Hurrem. O iubise; se lăsase iubit fără reţineri, provocând încă o dată furia reţinută a profesorilor credinţei, care îi reproşau exclusivitatea iubirii sale.

Chiar dacă sute de femei aşteptau să fie alese în lungile dormitoare comune păzite de eunuci, nu-i trebuia frumuseţea lor. Şi renunţase şi la *nobet gegesi,* „turul de noapte” obligatoriu o dată pe săptămână cu cadânele, de când Gulbahar fusese trimisă în îndepărtata provincie guvernată de fiul lor Mustafa. Era numai al lui Hurrem.

Hurrem, întinsă leneş, era copleşită de fericire, dar şi foarte atentă. Sub perdeaua deasă a genelor, observa lenta schimbare a lui Soliman, adus puţin de spate. Nu mai avea prestanţa de altă dată şi nu mai încerca să stea drept în prezenţa ei. Era un om obosit de putere şi de război, obosit să fie Comandorul Credincioşilor şi Stăpânul Stăpânilor. N-o purtase foarte departe în plăcere, ci se mulţumise s-o posede îndelung, fără să-i vorbească, aşa cum făcea de obicei. Terminase fără să răspundă la strigătele ei de plăcere, fără să se arcuiască când îi zgâria

spatele.

Campania din Moldova îl uzase şi îl făcuse vulnerabil. Apropiindu-se de fereastra cu geamuri prinse în carouri de argint, urmări zborul porumbeilor. Nu văzu în el nimic bun. Îi apărură ca nişte muşte negre în căutarea unui cadavru. Toată lumea îl credea invincibil. Cu toate astea, luptase doar împotriva unor ţărani înarmaţi şi a unor resturi ale armatei austriece. Contrar previziunilor generalilor săi, nu va cuceri niciodată Viena şi nu va mărşălui niciodată împotriva Romei ca să înfigă stindardul islamului pe bazilica Sfântul Petru.

Oftă adânc şi închise ochii: poruncise să fie executat singurul om care ar fi putut să ducă la bun sfârşit cuceririle alături de el, singurul lui prieten, marele vizir Ibrahim

Paşa, al cărui sânge, răspândit în curtea a treia, trebuia să servească drept avertisment celor ce aveau ambiţia puterii absolute.

De ce? De ce trebuia să suprime fiinţele dragi lui? Cunoştea răspunsul: ca să satisfacă orgoliul favoritei. Se întoarse spre ea, atât de delicată în corpul ei de veşnică adolescentă, atât de fragilă în aparenţă.

Dar ştia bine din ce era plămădită: din oţelul cel mai tare, de o mie de ori călit şi forjat, din diamantul cel mai

pur, prelucrat ca să taie cât mai adânc inimile. Totul la ea era numai calcul, viclenie, cruzime. Şi totuşi, aceea era femeia pe care o adora, pentru că era reflexul imaginii proprii. Se supunea cu dragă inimă acelei dubluri la fiecare întâlnire, la fiecare sărutare schimbată cu ea, uitând de Coran şi de legile şariei.

Hurrem îi sugerase, apoi îl implorase să-l ucidă pe Ibrahim; se grăbise să-i facă pe plac. Acum, presimţea, îi va cere din nou ceva.

— Nu te bucuri de pacea cugetului, remarcă ea, întinzându-se ca o pisică.

Făcând această mişcare, el îi văzu trupul deschis din care i se scurgea sămânţa. Întreg viitorul imperiului se jucase, se juca şi se va juca între picioarele femeilor. Aceasta îi dăruise cinci moştenitori, patru băieţi şi o fată. Unul dintre ei pierise deja de otravă... Ce se va întâmpla cu ceilalţi? Şi cu Mustafa, pe care îl avusese cu Gulbahar? Şi dacă ar muri toţi? Nu era datoria lui, aşa cum proclamau erudiţii credinţei, să facă cât mai mulţi copii? Ar fi trebuit să se împerecheze cu toate odaliscele, să aleagă patru cadâne, să înmulţească numărul moştenitorilor. Să se înmulţească la infinit ca să asigure stabilitatea imperiului. Dar nu se putea hotărî s-o înşele – da, gândea ca un

creştin – pe aleasa inimii sale.

— Timpul cuceririlor spre vest se sfârşeşte. Nu vom fi niciodată destul de puternici ca să cucerim Viena, zise el, întinzându-se pe pat.

— Nimic nu poate să-i reziste marelui Soliman, murmură Hurrem, mângâindu-i capul aşezat pe coapsele sale.

— Le va reveni descendenţilor mei să ducă la bun sfârşit sarcina începută acum cinci sute de ani, spuse el.

— Despre care descendenţă vorbeşti, stăpânul meu?

El nu mai zise nimic. Nu exista decât un singur răspuns posibil: Mustafa; fiul lui Gulbahar era primul din această descendenţă la care se gândea.

— Există sânge stricat şi fii care nu pot să dea naştere decât unor fiinţe slabe, zise ea, cu o voce puţin emoţionată.

Avea mâinile catifelate. Avea un dar. Sub degetele ei, mintea lui Soliman se liniştea; era la cheremul acelei femei, al cărei păr lung forma un fel de voal în jurul feţei fine aplecate spre el. Vedea cum îi străluceau ochii şi se pierdea în ei cu voluptate.

— Cel mai bun dintre fiii mei va urca pe tron, şopti el.

Micile semne ale timpului, ridurile fine de pe fruntea lui Hurrem, dispărură. În căuşul mâinilor care alunecau pe

pântecele lui Soliman, se cuibări tija de carne pe care o făcu să se deschidă într-o floare roşie.

— Există o femeie care ţi-ar putea oferi aceleaşi plăceri, zise ea.

Soliman se încordă. Nu-i plăcea să-i amintească de odalisce.

Ea îl strânse foarte tare, ca să urce sângele şi plăcerea în plasa deasă de vinişoare. Căldura i se transmise plămânilor.

— Se spune că e o veneţiană, căreia Gulbahar i-a dat numele de Nurbanu.

— Se spune? repetă el.

Nici măcar numele lui Gulbahar nu provocă retragerea sângelui. Dimpotrivă, membrul i se întări şi mai mult. Cu o mişcare lentă şi apăsată, în cercul format de arătător şi degetul mare, Hurrem îl ţinea în voia ei. Şi continuă pe acelaşi ton:

— Aş vrea s-o am pe sclava asta în slujba mea.

— O vom cumpăra.

— Şi dacă Gulbahar nu vrea s-o vândă?

— I-o vom confisca după lege.

Hurrem câştigase şi îi dădu ce aştepta. Încălecându-l, ajută membrul s-o pătrundă. Acum, putea să-i piardă din

nou sămânţa, ea avea să mimeze plăcerea.

Trecură şase luni. Gulbahar refuzase să se despartă de „prinţesa luminii”, respingând oferta excepţională de o mie de piaştri pentru cumpărarea tinerei veneţiene. Soliman se simţea foarte ofensat. În fiecare zi, suporta presiunea lui Hurrem, care îi reproşa slăbiciunea. Dar timpul tergiversărilor se sfârşise. Luase hotărârea, dăduse porunci, îi convocase pe marele vizir şi pe cancelarul statului. Azi, firmanul care poruncea confiscarea sclavei Nurbanu avea să fie înmânat unui ofiţer.

Soliman părăsi odăile pline de paji, după ce îl trimise pe şeful garderobei la caftanele lui, şi străbătu culoarele care duceau la *kubbealti,* acea sală a Divanului unde se hotăra viitorul imperiului. În faţa lui, servitorii cădeau în genunchi, binecuvântând umbra pe care o proiecta pe ceafa lor, şi tremurau când trecea *bostandjî*[20], care îl însoţea. Călăul, care era surd şi mut, purta o sabie grea, potrivită pentru descăpăţânări, care îi atârna pe burtă şi avea un şnur de mătase ascuns în cutele centurii stacojii. La un semn al sultanului, îi executa pe loc pe cei ce nu-i erau pe plac Stăpânului Stăpânilor, Stăpânului gâtului oamenilor, Trimisului lui Dumnezeu pe pământ.

[20] Călău (n.a.).

Soliman se îndreptă spre turnul de pază din curtea a doua, unde amenajase o mică încăpere ca să poată urmări şedinţele Consiliului de Miniştri fără să fie văzut.

Audienţa – erau patru pe săptămână – începea după rugăciunea de dimineaţă. O coadă lungă se întindea prin grădinile curţii a doua. Căldura îi copleşea deja pe solicitanţii care îşi pierduseră limba. Nu se vorbea în Topkapî. Iar cei care se certaseră pentru o pereche de papuci furaţi aşteptau cuminţi să fie primiţi de înalţii funcţionari, alături de mesagerii străini, şefii de corporaţii, conducătorii bogaţi de caravane, dervişii spoliaţi de un guvernator, medicii dornici să obţină autorizaţie de practică, ulema, califi, bijutieri, ambasadori, pe care nicio ordine de întâietate nu-i ierarhiza. Arătau ceea ce erau: o turmă supusă justiţiei Sublimei Porţi.

Totuşi, unii, convocaţi anume de cancelar, *nişandji* Djelaezade Mustafa Kodja, vărul lui kazasker hodja, primiseră încuviinţarea să intre în sala Divanului.

Joseph Nazi făcea parte dintre aceşti privilegiaţi. Dar nu se considera ca atare. Văzuse capetele care putrezeau de o parte şi de alta a primei porţi a palatului; unele aparţineau unor personaje mult mai mari decât el. Ţinea prea mult la al lui.

A fost surprins de cât de mic era *kubbealti.* O banchetă joasă se întindea de-a lungul pereţilor acoperiţi cu covoare persane şi îi primea pe cei mai importanţi membri ai statului. Marele vizir, asistat de trei viziri ai cupolei, judecătorul armatelor din Anatolia şi cel din Rumelia, de curând numit, miniştrii, cancelarul şi şeful secretarilor, precum şi patru *katib* însărcinaţi cu actele aferente tezaurului ascultau doleanţele unui negustor de cereale, care nu fusese plătit la timp de funcţionari.

Cu bijuteriile pe care le purtau conducătorii statului, Joseph ar fi putut să pună pe picioare o armată, să construiască o flotă şi să ia Americile de la spanioli şi portughezi. Turbanele lor îngreunate de pietre preţioase erau asemenea unor dovleci mari de mătase şi satin, pe care strălucea Calea Lactee. Unii nu reuşeau să-şi strângă degetele pline de inele enorme. Colierele care le atârnau la gât ar fi putut fi arme redutabile în mâna unui războinic, care s-ar fi folosit de ele ca de un bici.

Rustem, ministrul de Finanţe, era el însuşi un tezaur ambulant, purtând o mulţime de pietre scumpe. Aurul părea să răsară din textura veşmintelor sale stacojii şi să curgă în teci le în care îşi ţinea picioarele, pentru că, pe pielea cizmuliţelor cu vârf curbat, erau cusute plăci de

metal preţios. Fusese de ajuns să facă o mişcare bruscă cu braţul drept că se şi auzi zornăind şi iuţindu-se în jos verigile şi cercurile celor douăzeci de brăţări cu pandantive din safire rare.

Toate privirile se aţintiră asupra mâinii durdulii cu deget acuzator, pe care avea o piatră preţioasă cât un ou de porumbel.

— Poate n-ai livrat cantitatea cerută?

— Grâul meu a fost cântărit de două ori în portul comercial Un Kapani. Şi ştii foarte bine că e imposibil să trişezi la „cântăritul făinii” şi că *asesbaşi*[21] supraveghează toate operaţiile.

— Parcă n-ar putea fi oricând cumpăraţii bombăni Rustem.

Era o acuzaţie gravă, ce îl viza direct pe *subaşi* care comanda poliţia. Dar nimeni nu îndrăzni să-l contrazică pe ministrul de Finanţe, care tocmai se căsătorise oficial cu fiica lui Soliman, Mihrimah.

Discuţia continuă. Joseph pierdu şirul. Întâlnise privirea noului său stăpân, marele amiral, autorul multor fapte de vitejie, kapudan paşa Khayreddin Barbarossa. Cucerise Tunisul, învinsese la Preveza flota reunită a Veneţiei, papei

[21] Ofiţeri de poliţie (n.a.).

şi Spaniei, aflată sub ordinele lui Andrea Doria, şi reorganizase Arsenalul, care putea acum să construiască până la patruzeci de nave mari pe an.

Înaintea şedinţei de consiliu, Barbarossa îi spusese să rămână neutru şi să nu facă nimic care să atragă atenţia asupra lui. Mai ales, să nu ridice ochii spre „fereastra primejdioasă”.

„Mai ales, să nu ridic ochii... Mai ales, să nu ridic ochii... Mai ales, să nu ridic...” Ochii lui Joseph Nazi deviară în mod irezistibil. Pe când fiecare se străduia să nu-şi crească unghiul vizual, el îl mări pe al său cu patruzeci şi cinci de grade şi descoperi, înfiorându-se, fereastra cu grilaj, acoperită de o perdea de tafta neagră. Această „fereastră primejdioasă” nu era alta decât cea în spatele căreia se posta Soliman ca să urmărească dezbaterile consiliului. Nu se ştia niciodată dacă sultanul era prezent sau nu, deoarece perdeaua de tafta, din spatele grilajului de lemn, nu permitea nimănui să-l vadă. Totuşi, Joseph Nazi ştiu că Stăpânul gâtului oamenilor era acolo, îi simţea forţa, puterea lui îl pătrundea şi îşi pierdu suflul.

Soliman era atent la ce se petrecea în sala Divanului. Deodată, văzu un tânăr insolent ridicând privirea spre el. Imediat, îşi dădu seama că aparţinea unei rase de

cuceritori şi îl simpatiză pe loc. Brusc, perspectiva cuceririi Vienei în timpul vieţii nu i se mai păru improbabilă, acel tânăr îi reda puterile. Se întrebă ce căuta printre ofiţeri şi se lămuri când îl văzu pe Barbarossa vorbindu-i. Tânărul insolent se numea Joseph Nazi; pusese stăpânire pe două nave încărcate cu mirodenii în largul strâmtorii Gibraltar şi scufundase trei galere papale lângă coastele malteze. Şi acest erou trebuia s-o aducă pe Nurbanu, sclava preferată a lui Gulbahar. Joseph Nazi se întreba de ce fusese ales pentru această misiune lipsită de glorie. Nu ştia nimic despre înţelegerile secrete dintre ministrul de Finanţe şi kapudan paşa şi despre pericolele la care se expunea. Acolo unde eşuase *kazasker* Hodja avea să reuşească el.

Cancelarul Kodja îi înmânã *tughra,* documentul imperial care îi conferea toate puterile, actul oficial care fusese pregãtit cu mult înaintea şedinţei. Într-un stil foarte studiat şi conform cu legea, îl fãcea pe Joseph Nazi, alias Joao Micos, comandantul unei trupe de o mie de pedestraşi şi douã sute de cãlãreţi.

57

Muzhir aga Adna şi cãpitanul gãrzilor Orkas îi aruncarã o privire imploratoare tânãrului han. Dar Mustafa nu-i bãgã în seamã pe cei doi ieniceri, care îi slujeau cu fidelitate mama. Nu, nu va trage cu tunul într-o trupã trimisã de tatãl lui. Ar fi un sacrilegiu şi o premierã din lunga istorie a osmanliilor. Cu siguranţã, începutul decãderii imperiului.

Fiul îşi venera tatãl, îl respecta pe Comandorul Credincioşilor. Hanul se supunea sultanului. Nici nu putea fi vorba sã nimiceascã o trupã care nu se arãta agresivã. Jos, aproape o mie de oameni, adunaţi sub steagurile Istanbulului şi ale lui Allah, aşteptau în bunã rânduialã sã se deschidã porţile de bronz ale fortãreţei.

Mustafa ştia de ce acei soldaţi se aflau aici şi în numãr

atât de mare. Nu ca să-l facă să se încline în faţa voinţei Stăpânului Stăpânilor, ci ca să-l arate mamei sale că era inutil să i se împotrivească lui Hurrem. Un motiv suficient ca să zâmbeşti sau să te apuce disperarea la vederea acelei mici armate trimise din capitală să ceară o sclavă învinuită de moartea lui *kazasker* Hodja. Pentru că acesta era motivul oficial al ultimei somaţii trimise de Sublima Poartă.

Mustafa încerca să înţeleagă. Ce urmărea cadâna Hurrem? Prin ce vrajă îl ţinea legat de ea pe tatăl lui, care refuza orice relaţie cu celelalte femei din harem şi accepta sfaturile unei favorite care guverna în locul marelui vizir? Ce importanţă avea Nurbanu în acel război dintre Hurrem şi Gulbahar?

Mustafa îşi îndreptă privirea spre turnul celor Douăsprezece Vânturi. Acolo se arătau Gulbahar, Nurbanu, Zora, Khazine şi alte câteva femei. Voalurile lor umflate de vânt pluteau pe azurul cerului. Stăteau drepte între creneluri. Atitudinea lor avea ceva sfidător.

— Femeile ne dau exemplu, zise Adna.

— Dar Coranul ne spune să nu urmăm niciodată acest exemplu, răspunse Mustafa. Îl voi primi pe comandantul trimis de Sublima Poartă.

Cecilia nu voia să arate teama pe care i-o inspirau regimentul de călăreţi şi cele două companii de spahii. Se aflau acolo pentru ea, inamica statului, cu suliţele ridicate spre fortăreaţă, cu archebuzele îndreptate spre gărzile din Amasya. Fuseseră anunţaţi cu trei zile înainte, când trecuseră frontiera provinciei ca nişte cuceritori. Cine ar fi îndrăznit să se opună unei trupe protejate de un *tughra* imperial?

Comandantul care îi conducea era îmbrăcat în negru. Neagră îi era şi casca, cu o egretă purpurie deasupra, în stânga lui, un spahiu înfipsese un stindard verde cu trei semiluni şi, în dreapta, un cadiu de la şcoala de pe lângă Aya Sofya ţinea în mâini *tughra* făcută sul şi legată cu panglici roşii.

Degetele Ceciliei se crispară. Porţile de bronz se mişcau în balamale, hersa răsuna dogit în liniştea din jur. Bidiviul călăreţului îmbrăcat în negru se scutură şi porni la trap, urmat de cel al spahiului şi al cadiului. Cei trei nu-şi reţinură caii când pătrunseră în fortăreaţă.

Curtea mică era plină de gărzi. Joseph Nazi le cântări dintr-o privire: niciuna nu era pregătită să lupte şi să moară. Simţea imediat lucrurile astea. Cei mai mulţi dintre acei oameni erau trecuţi de patruzeci de ani şi armele lor

erau învechite. Trimişii descălecară în momentul în care hanul, urmat de o grupă de ieniceri, apăru la capătul de jos al scării mici, care ducea la terasa de pe culmea zidurilor.

— Sunt aducătorul unui *tughra* a marelui vizir, mărite han.

Mustafa îl cercetă scurt cu privirea pe omul care îi prezenta actul redactat de cancelarie şi îl consideră demn de respect, i-ar fi plăcut să-l aibă căpitan. Derulă pergamentul şi citi. Textul era foarte clar.

— Această misiune ar fi trebuit să fie încredinţată unui *muzhiraga* al ienicerilor, constată Mustafa, descoperind numele şi titlul comandantului.

— Sublima Poartă, în înţelepciunea ei, m-a numit pe mine, considerând că sunt un om neutru şi nepărtinitor.

— Chiar eşti?

— Atât cât poate să fie un ofiţer sub comanda lui kapudan paşa Barbarossa, atât cât poate să fie vântul prins în velele navei. N-o cunosc pe această Nurbanu, pe care trebuie s-o duc la Topkapî, după cum nu-l slujesc pe Rustem Paşa, care pare să aibă un interes în povestea asta. Crede-mă, *şazade*, acţionez şi mă supun pentru binele statului.

Joseph Nazi era dibaci, deoarece, numindu-l *şazade,* îl recunoştea moştenitor al tronului. Mustafa nu considera asta linguşeală, ci semn de credinţă faţă de el. Cei doi bărbaţi se cântăreau şi îşi înţelegeau personalităţile. Deodată, femeile, conduse de Gulbahar, provocará o panică generală. Cadâna încălcase tabuul, forţând porţile haremului. Mai mult, nu purta voalul care ascundea în mod obişnuit partea de jos a feţei.

Soldaţii lăsară capul în jos, întoarseră spatele, retrăgându-se prin colţuri şi grajduri. A o vedea pe cadână în toată splendoarea ei însemna condamnarea la o moarte sigură. Era de faţă un cadiu din Istanbul. Aceasta se comportă ca toţi ceilalţi, închise ochii.

— Mamă! strigă Mustafa.

Gulbahar nu avu timp să-i răspundă fiului ei. Nurbanu scoase un ţipăt şi se prăbuşi.

Cecilia îl recunoscuse pe Joao. Din cauza şocului, îşi pierdu cunoştinţa şi se nărui. În cădere, vălul i se desfăcu, iar Joao o recunoscu şi el. Simţi parcă o salvă de plumbi în piept, păli, clipi şi strânse garda sabiei.

Atunci, Mustafa înţelese că se petrecea ceva în capul comandantului... sau în inima lui. Cei doi se cunoşteau. Lucrul acesta părea imposibil, însă se cunoşteau. Dar nu

numai el remarcase tulburarea tânărului, Zora înţelesese şi ea.

Însă altcineva era şi mai alb la faţă decât trimisul Istanbulului: *muzhiraga* Adna. Ienicerul era uluit. Comandantul aflat la patru paşi de el semăna ca două picături de apă cu acel evreu ce fusese aruncat în mare cu un an în urmă. Imaginea aventurierului îmbarcat pe galera veneţiană îi veni brusc în minte, pe când încerca să-şi amintească unde îl mai văzuse pe acel ofiţer de marină. Era un strigoi, o fantomă îngrozitoare, un demon.

Joseph Nazi nu-l remarcase pe *muzhiraga.* Adna, ca mulţi alţii, fusese şters din mintea lui de cum se prăbuşise în abisul mării. Îşi stăpânea cu greu emoţia. Buzele îi tremurau. Ar fi vrut să se repeadă la Cecilia, de care se îngrijea acum bătrâna servitoare.

— O cunoşti pe această hurie? întrebă cu glas şoptit Mustafa.

— Cadâna şi-a dat jos voalul, răspunse Joao cu voce răguşită, ca să-i facă pe *şazade* să creadă că emoţia era provocată de această gravă încălcare a cutumelor.

— Nu faţa mamei mele te-a tulburat. Nu minţi.

— Am întâlnit-o pe această tânără la Veneţia.

— Dar cine eşti?

Joao nu răspunse. Revenindu-şi din surprindere, cadiul, reprezentantul legii islamice, luă iniţiativa:

— Aceste femei trebuie să se întoarcă imediat în harem.

— Nu primim ordine de la un simplu judecător, replică Gulbahar, ai cărei ochi aruncau fulgere. Ai putea să fii şi *şeikul-islam,* că eu şi suita mea tot nu ţi-am da ascultare.

— Sacrilegiu! strigă cadiul.

Şeikul-islam era cea mai înaltă autoritate religioasă a imperiului. Poziţia în cadrul Sublimei Porţi îi conferea o putere imensă. Sultanul îl consulta în probleme de drept islamic, cu ocazia căsătoriilor sale, pentru toate actele fundamentale care aveau legătură cu natura statului. Cu toate că nu era în sensul propriu al cuvântului şeful unei administraţii ierarhizate, cum putea fi papa pentru creştini, *şeikul-islam* din Istanbul era venerat de zeci de mii de cadii, ulema, *müderi*[22] imami, *hafiz*[23]*,* predicatori şi muezini, care formau armata spirituală şi temporală a imperiului, ce îşi recruta membrii din cele şaisprezece mii de moschei şi cele şase mii şase sute de mănăstiri din capitală.

Iar acea femeie, născută din pântecele unei creştine,

---

[22] Conducători ai unei şcoli coranice (n.a.).

[23] Recitatori ai Coranului (n.a.).

vândută la preţul unei vaci, convertită din obligaţie, trup corupt, purtătoare a păcatului originar, îl insulta pe omul pe care Allah îl purta în inima lui.

— Mamă, în numele lui Dumnezeu, te implor să te întorci în odăile tale cu suita şi să ne-o dai pe Nurbanu.

— Nu se va spune că-ţi luăm această sclavă fără nicio compensaţie, spuse cadiul, luând o pungă mare, legată de calul lui. Iată o mie de *altuni*[24] pentru compensarea acestei pierderi.

O mie de *altuni* reprezentau două mii cinci sute de piaştri de aur, pe care cadiul îi aşeză la picioarele cadânei. Dar cadâna respinse această comoară cu dispreţ.

— Aurul lui Rustem şi Hurrem e murdar. Nu poate să servească la cumpărarea purităţii unei Nurbanu.

— Acest aur e bun ca plată pentru mine! izbucni o voce.

Toate privirile se îndreptară spre cea care ridicase glasul. Cadiul se uită la bătrâna care se apropia de ei, dar nu putu să invoce ameninţarea cu şaria ca s-o facă să dea înapoi pe acea insolentă, pentru că îl terorizã de la prima privire. Zora o susţinea pe Nurbanu, palidă la faţă.

Ea nu reuşea să înţeleagă cum de Joao supravieţuise. Se văzu obligată să extragă din adâncul deznădejdii sale

[24] Monede de aur (n.a.).

imaginea unui om inconştient şi lipsit de puteri, pe care turcii îl aruncau în apă. Şi totuşi, era cât se poate de real, superb în ţinuta de război: piele şi zale, centură şi armă. Martor al unei apariţii miraculoase, el o contempla cu adoraţie, fără să-i pese de prezenţa hanului.

— Iartă-mă, dar plec cu Nurbanu, continuă Zora, adresându-se cadânei.

— Zora... biata mea Zora, ai ales calea morţii, răspunse Gulbahar. Îşi amintesc de tine la Istanbul.

— Şi se tem. Sunt umbra care trebuie să ascundă lumina. Când voi dispărea, Nurbanu va domni peste lume. Dă-mi voie să plec şi să-mi împlinesc destinul!

— Facă-se voia lui Allah! Ia acest aur, vă va fi de folos la Topkapî.

58

Accidentul se ivi pe neaşteptate la orizont îndată ce ocoliră Ciamalidja, colina care domina târguşorul Uskudar. Pe acel pământ apărut brusc privirilor, se înălţau domuri de aur, fleşe, palate fortificate, o vălureală de case colorate. Istanbulul, regele lumii, îşi întindea puterea sub

razele fierbinţi ale soarelui. Pe cele trei limbi de mare care formau Bosforul, Cornul de Aur şi Marea Marmara, mii de nave treceau unele pe lângă altele şi, în pofida distanţei, se auzea zgomotul vâslelor şi al tobelor numeroaselor galere.

Muzhir aga Adna rămase insensibil la peisaj şi la zgomote. Îşi îngustase raza vizuală la două fiinţe, era atent numai la cuvintele pe care le schimbau. Nurbanu şi Joseph Nazi se aflau la câţiva paşi de el. Nu-i mai părăsea de când hanul, la cererea lui, îl însărcinase s-o escorteze, în numele lui şi al cadânei, pe preţioasa sclavă până la porţile seraiului.

Nu dezvăluise identitatea comandantului. Ce identitate? De unde apăruse acel aventurier? Era unul dintre oamenii cadânei Hurrem şi ai ministrului de Finanţe Rustem? Asta ar fi explicat prezenţa lui la bordul galerei veneţiene. Era un spion al Serenissimei? Acţiona oare în numele unei comunităţi străine, al unor dervişi bektaşi, ce recrutau elemente turbulente, sau al unor *melami*[25] care practicau activităţi secrete, contrare intereselor Sublimei Porţi?

Îl înfruntase de patru ori cu vorba. De fiecare dată, noaptea, în faţa cortului lui Nurbanu, pe care amândoi

[25] Rebeli (n.a.).

voiau să-i păzească. Dar Joseph Nazi nu-l recunoscuse niciun moment.

Joao şi Cecilia contemplau capitala cu teamă. În prim-plan, Topkapî se întindea în toropeala zilei. Pe înălţimile zidurilor ei de apărare, străluciri metalice ameninţătoare proiectau în jur razele soarelui. Palatul sultanului adăpostea în interiorul lui mii de vieţi şi secrete cumplite; erau îngrămădite acolo comori, relicve venerate; cele mai frumoase femei din lume leneveau în acel loc.

Cecilia şi Joao ardeau pe dinăuntru, ar fi vrut să se atingă cu vârful degetelor, doar cu vârful. Dar cadiul veghea, Zora îi spiona şi Adna se ivea de fiecare dată când se apropiau unul de altul.

— Te mai întreb o dată, zise în şoaptă Joao. Vrei să fugi cu mine?

— La ce bun să fugim? Unde? Ne vor prinde oricum.

— Galera mea aşteaptă la Top-Hane şi echipajul meu se odihneşte la arsenal. Două ore îmi sunt de ajuns ca să-l adun.

— Destinul ei e acolo...

N-o văzuseră pe Zora apropiindu-se. *Gedici* se strecură între caii lor şi mângâie animalele, care se înfiorară. Joao se uită la ea şi ştiu că spunea adevărul. Era asemenea

Pitiei de la Delfi, ale cărei oracole aveau să se împlinească.

— Şi al tău la fel, adăugă Zora.

— Al meu?

— Cornul de Aur îţi va aduce gloria.

Zora părea absentă. Cuvintele veneau din altă parte, printr-un har moştenit de la strămoşii ei, de pe un pământ de legendă, străbătut, călcat în picioare de generaţii de femei care preziceau viitorul şi exorcizau trecutul. Erau simple, dar viziunile ei materiale aveau complexitatea marilor pânze executate de pictorii din Occident, iar Joao apărea în ele ca un prinţ purtând sabia de aur a unor kapudan paşa în mijlocul bătăliilor.

Joao nu concepea niciun viitor fără Cecilia. Bătrâna nebună delira. El dorea pur şi simplu ca săgeata care avea să-l străpungă să fi fost deja meşterită. La prima ocazie, se va expune la abordajul unei nave inamice. Privirea lui străbătu drumul care îl despărţea de disperare.

Trupa lui va avea nevoie de o oră ca să străbată cele două leghe până la ambarcaţiunile de la Saladjak. Întreaga Asie se înghesuia pe drumul mare, care ducea pe malul oriental. Mii de cai, de cămile, de animale, de vehicule de tot felul se îndreptau spre Bosfor. Cei cincisprezece mii de transportatori şi de barcagii nu erau de ajuns ca să preia

acea masă de călători şi de alimente, care se acumula pe o suprafaţă considerabilă. Încăierări izbucneau ici şi acolo, când bacşişurile deveneau prea mari şi barcagiii, oamenii însărcinaţi cu ordinea, agenţii vamali şi conducătorii de caravane se luau la bătaie.

Joao voia să sfârşească repede. Flancat de doi cadii, adună un grup de spahii şi ordonă coborârea spre Uskudar. *Muzhir aga* Adna îl urmă cu oamenii lui. Incidentul se produse când ajunseră la debarcader.

Adna scoase un strigăt războinic şi-şi repezi calul peste cel al lui Joao; răsturnă un cuplu de ţărani care încerca să urce într-una dintre numeroasele ambarcaţiuni, lovi cu cizma un barcagiu, îl ameninţă o clipă pe cadiu, care uza de lege ca să rechiziţioneze un vas. Acest atac furios provocă un haos brusc pe digul de scându-ri. Un boar nu-şi putu stăpâni boii, care călcară în picioare o bătrână înainte să se arunce în apă şi să scufunde o barcă cu fundul plat, cu care nişte pelerini se întorceau de la Meca declamând laude lui Dumnezeu.

Nimeni nu i se împotrivi ienicerului, care îşi scosese sabia scurtă. Niciun călăreţ nu avu reflexul să arunce suliţa, nefiind nici măcar ţinta unei anateme. Surpriza era totală şi atacul fulgerător.

Calul lui Joao se cabră în momentul în care *muzhir* lovi cu sabia. Această mişcare stârnită de sperietură îl salvă pe tânărul comandant. Lama se înfipse în gâtul calului. Cecilia văzu animalul prăbuşindu-se. Ţipă, făcu un gest vag ca să-l oprească pe Adna. *Muzhir,* furios că-l scăpase Joao, care reuşise să sară şi să urce pe nişte baloturi, n-o băgă în seamă. Dorea moartea acelui om care, credea el, îi slujea pe Hurrem şi Rustem şi i-o răpea pe Nurbanu. Acel blestemat îl aştepta, cocoţat pe un morman de mărfuri, iar sabia pe care o trase lent din teacă descrise un arc de cerc şi căpătă strălucirea soarelui. Arma din oţel albăstrui îi fusese oferită de Etienne Levy îndată ce se revăzuseră la un Kapani, unde evreii din Istanbul tratau afaceri. Două stele ale lui Solomon conţinând litere ebraice împodobeau şi protejau sufletul acelui obiect sfinţit de rabinii din Praga.

— Gelozia te orbeşte, zise Joao, aşteptându-l pe Adna.

— Ar fi trebuit să-ţi tai gâtul înainte să te arunc în apă, bombăni ienicerul.

Joao făcu ochii mari. O fereastră se deschise în mintea lui şi se revăzu pe puntea galerei înainte să devină inconştient. *Muzhirşi* negustorul sirian erau una şi aceeaşi persoană şi, aşadar, el era trădătorul, cel care o vânduse pe Cecilia lui Gulbahar.

Nu-şi putu stăvili ura care îl copleşi brusc. În câteva clipe, pornirile furioase ale celor doi ajunseră la unison. Ochii aruncară fulgere când armele se ciocniră. Loviturile pe care le dădeau răsunau ca nişte ciocane de fierar pe o nicovală. Nu încercau să se eschiveze sau să-şi construiască atacurile. Loveau cu sălbăticie, parau cu furie, se respingeau din genunchi. La un moment dat, se încleştară cu mâinile, căzură şi se rostogoliră până la picioarele cadiului, care agita în mână Coranul.

— În numele lui Allah cel milostiv şi îngăduitor! Vă conjur să încetaţi lupta! le strigă cu glas poruncitor judecătorul.

Cei doi bărbaţi nu-l auziră. Prea multul sânge pulsat de inimile lor furtunoase le denatura simţurile. Lamele se loviră, se despărţiră, dar nu se mai întâlniră. Voalul Ceciliei se strecură între ei, încremenindu-i în atitudinile unor războinici pictaţi pe cărţile persane.

— V-aţi pierdut judecata? le zise tânăra, al cărei chip apărea acum în plină zi.

Lumina ţâşni, răspândindu-se în unde magice asupra lor şi a oamenilor masaţi pe dig. Cecilia se transformă în centrul unei adoraţii colective. Furia făcea din ea o zeiţă şi îi idealiza frumuseţea. Chiar şi cadiul, fermecat, nu se

baricadă în spatele şariei.

Joao şi Adna o văzură apropiindu-se şi întinzând mâinile. Lăsară armele şi prinseră fiecare o mână. Simţiră contactul scurt ca o arsură. Frumoasa captivă îi aduse unul lângă altul.

— Sunteţi chiar atât de diferiţi unul de celălalt? întrebă ea cu o voce blândă şi emoţionată. De ce încercaţi să vă omorâţi? Am devenit o miză a morţii? Vă cunosc sentimentele faţă de mine; ştiu, v-aţi sacrifica vieţile pentru sclava amărâtă care am devenit. Nu sunteţi duşmani; nu veţi fi niciodată, pentru că vă iubesc pe amândoi în felul meu şi, de acum înainte, veţi învăţa să vă cunoaşteţi prin amintirile pe care le veţi avea despre mine. Vii şi aliaţi, veţi putea să mă protejaţi mai bine. Ştiu ce gândiţi. Credeţi că, acolo unde merg, nu veţi putea niciodată să mă apăraţi şi să mă revedeţi. Socotiţi Topkapî un mormânt, dar există multe căi să ieşi din serai sau să intri acolo. Zora şi Nefer m-au învăţat multe lucruri despre această lume închisă. Urcaţi treptele ierarhiei şi vă veţi apropia de mine. Da... deveniţi persoane importante. Numele voastre să fie asociate cu cel al Sublimei Porţi. Faceţi în aşa fel încât mulţimea să se încline la trecerea voastră. Atunci, veţi şti să pricepeţi secretele din Topkapî.

Topkapî dispăruse din faţa lor. Vasele mari rechiziţionate de cadiu îi lăsaseră la Emineunu, numit marele port comercial al Asiei Mici. Acolo ajungeau toate produsele proaspete din imperiu, pe care le aduceau miile de ţărani de la râul cu ape dulci până la pădurea din Belgrad şi de pe malurile Bosforului.

Vălul acoperea din nou părul şi partea de jos a feţei Ceciliei. O clipă, chinuită de spaimă şi tulburată de viermuiala de oameni şi animale, tânăra rămăsese ameţită, sub soarele fierbinte al ceasului rugăciunii de după-amiază, pe care cei bogaţi şi cei săraci, fără deosebire, o rosteau la locul lor de muncă sau acolo unde se deplasaseră. Toţi musulmanii erau întorşi cu faţa spre Meca şi se rugau cu capul în praful roşiatic, care stăruia mereu în aer. Oamenii rămaşi în picioare erau evrei, genovezi, francezi, greci şi armeni. Nu le păsa de turcii care se rugau şi continuau să numere ţechinii, piaştrii şi ducaţii, să parafeze documente, să schimbe scrisori în puzderia de dughene de pe cheiuri.

În mijlocul unui grup de evrei, uşor de recunoscut după pălăriile şi turbanele galbene, stătea un om cu o frumoasă prestanţă. Barba lui lungă şi înspicată se întindea peste un veşmânt mov, împodobit cu fire groase de argint. Nu

puteai să nu-l remarci. Îndată ce-l zări, Cecilia vru să se avânte spre el.

Etienne Levy îi adresă un zâmbet şi făcu un semn din cap, care părea să spună: „Sunt lângă tine, poţi conta pe mine”. Dar Joao o apucă de braţ şi îi şopti la ureche că i-ar aduce pierzania dacă ar vorbi cu el.

Cecilia se stăpâni. Joao îi dădu drumul şi urcă iar pe cal. Ea nu avea voie să meargă pe cal în capitală. Era femeie şi sclavă. Adică valora mai puţin decât un câine. Şi peste tot erau agenţi deghizaţi ai lui *salam baş ciukadar* în mulţimea care se ridica după rugăciune. Aceşti denunţători supravegheau locurile publice şi îi dădeau în fiecare seară raportul lui *ciukada,* pe care locuitorii îl blestemau.

O cale se deschise în mijlocul tuturor acelor oameni încărcaţi de pachete, cocoşaţi de poveri considerabile: cadiul, precedat de doi spahii şi de portstindard, nu avusese nevoie să ridice glasul. Pătrundeau pe una din străzile întortocheate şi duhnitoare care duceau în centrul cartierului funcţionarilor Sirkedji.

Zora veni lângă Nurbanu. Îşi pregătise tânăra elevă pentru acest moment al adevărului. Ştia ce trebuia să facă. Teama o părăsise de mult; o licoare puternică, pe care o băuse la bordul vasului, curgea acum prin venele ei.

Era timpul răscumpărării păcatelor din trecut.

59

Cu ochii ridicaţi spre domul Sfintei Sofia, Cecilia căută o cruce, o emblemă care să-i redea forţele, dar pe edificiile pe care le vedea erau numai semiluni. Islamul era prezent peste tot în acel oraş cutreierat de soldaţi şi dervişi, mai puternic ca niciodată acum, când se apropiau de Topkapî. Nu vedea clar bărbaţii cu turbane şi femeile cu voal. Era cu putinţă? Părăsită de creştini, prizonieră a turcilor, închisă pe vecie de la o oră la alta, curând fără sprijin, fără braţele înarmate ale lui Joao şiadna... Nu mai credea în influenţa prietenilor ei. Se îndoia de puterea Zorei. Bătrâna *gedice* părea să-şi fi pierdut forţele şi, de când traversaseră Bosforul, nu mai deschisese gura. Mergea înaintea Ceciliei fără să încerce să lupte contra poverii anilor, cocoşată şi şchiopătând. De altfel, nu era singura care se înclina pe măsură ce urcau spre palat. Toţi îşi încovoiau spatele unul după altul lângă incinta fortificată, zarva discuţiilor scădea. Şi încetă îndată ce trecură de Bab-i Humayum. Pe poarta imperială, intrau şi ieşeau valuri de persoane tăcute. Era

păzită de o sută cincizeci de *kapidj*[26] comandaţi de şase *kapidji-başi*[27]*.* Toţi cei care intrau în serai erau cercetaţi de privirile lor antrenate să-i repereze pe provocatorii de tulburări şi pe agitatori. Se uitară cu atenţie la cele două femei încadrate de spahii. Se auzeau numai pasul cailor, zborul porumbeilor şi ciripitul turturelelor.

Mica trupă a lui Joao trecu pe lângă şirurile de vizitatori controlaţi de ofiţeri înarmaţi cu bastoane. Prima curte, mărginită de copaci şi de tufe de flori, se întindea până la Poarta Orta Kapi, care permitea accesul în curtea a doua, cu drumuri pavate cu marmură. Această curte, unde susurau fântâni, era plină de mirosul bucătăriilor. Într-un colţ al acestui spaţiu supravegheat de ieniceri splendid îmbrăcaţi şi înarmaţi, sala Divanului, având deasupra doi bulbi, era lipită de biroul cancelariei. Spre aceasta din urmă se îndreptară Joseph Nazi, comandantul galerei, şi cadiul lui. Ieşiră de acolo însoţiţi de cancelar, de *nişandji* Kodja şi de guvernatorul seraiului, *bostandji-başi.* Acesta comanda cele două mii cinci sute de „grădinari”, care asigurau securitatea palatului.

Cecilia şi Zora se văzură foarte atent examinate. Totuşi,

---

[26] Gărzi imperiale (n.a.).

[27] Ofiţeri ai Sublimei Porţi (n.a.).

nu le pipăi nimeni. *Nişandji* încuviinţă. Veneţiana îşi merita reputaţia; ai fi ajuns şi în iad pentru privirea ei.

— Tu ai provocat aşadar moartea lui *kazasker* Hodja! zise el cu voce slugarnică. Era vărul meu şi îţi mulţumesc că l-ai trimis la judecata lui Allah. Era un om rău. Ar fi ajuns să ne spânzure pe toţi. Acum, vei intra în haremul Marelui Stăpân şi niciun decret nu va putea să te scoată de acolo dacă venerabila noastră cadână nu hotărăşte altfel. Te aşteaptă de cealaltă parte a zidului. *Bostandji-başi* te va conduce până la intrarea curţii a treia.

Cecilia simţi cum i se frângea inima. Le adresă o ultimă privire lui Joao şi lui Adna, disperaţi, şi le întoarse brusc spatele ca să-şi ascundă deznădejdea.

— Nu e momentul să plângi, zise Zora, care îşi juca din nou rolul de păzitoare de când intraseră pe poarta imperială. Arată că eşti tare. Hurrem a fost întotdeauna sedusă de cele care i-au ţinut piept.

O fiinţă imensă stătea lângă poarta haremului. În faţa lui, *bostandji-başi* părea un pitic.

— Sunt *kapi agha,* îi zise el Ceciliei. Legătura între lumea bărbaţilor şi cea a femeilor. Scoateţi-vă vălurile.

Avea o voce subţire. Cecilia îşi aminti de lecţiile lui Nefer. *Kapi agha* era şeful eunucilor albi ai Sublimei Porţi,

dar puterea lui se oprea acolo unde începea cea a lui *kizlar aghasi.* Îşi lăsară vălurile să alunece. *Kapi* ridică din sprâncene recunoscând-o pe Zora, dar nu făcu niciun comentariu.

Când uşa mică ce se deschidea într-unul dintre batanţii grei care despărţeau odăile femeilor de lumea exterioară se închise în urma lor, Cecilia şi Zora se pomeniră nas în nas cu altă grozăvie a naturii: *kizlar aghasi* Abas, şeful eunucilor negri din harem, deţinătorul viitorului odaliscelor.

Era mult mai impozant decât Nefer. Nu se citea nici urmă de omenie în ochii lui mici de tot, care luceau, calculau, evaluau. Şi în care se aprinse o strălucire criminală când o recunoscu pe Zora.

— Te-ai întors aşadar, zise el.

— Sunt *gedici* a lui Nurbanu, răspunse Zora.

— Înseamnă că e deja impură, replică eunucul, sfredelind-o cu privirea pe Nurbanu.

Dar păru surprins că nu descoperea nimic. În mod obişnuit, scotea la iveală gândurile cele mai ascunse ale sclavelor. Se lovi însă de ceva pur şi dur, ceva ce găsea uneori la Hurrem. Această captivă aparţinea clasei viitoarelor favorite; dacă reuşea să supravieţuiască în

harem, va şti s-o exploateze în profitul lui. Deodată, mâna lui mare căzu pe pântecele Ceciliei, care nu avu timp să reacţioneze. Îi luă pumnalul pe care îl ascundea sub cămaşă şi îl cântări în mână, apoi îl puse la centură. Nu-şi pierduse calmul niciun moment.

— O să vă conduc la stăpâna mea, zise el, punându-se în mişcare.

Masa lui de colos făcu să se cutremure dalele de marmură albă ale curţii mici mărginite de nişe întunecoase, în faţa cărora eunuci bătrâni şi moleşiţi agitau apărătoare de muşte, insectele, deranjate de aceste flagelări molcome, bâzâiau în jurul acelor trupuri asudate, care se mirară, înfiorându-se, când o văzură pe Zora cea blestemată.

Curtezane şi odalisce curioase se apropiară îndată ce intrară într-o sală mare, cu faianţă multicoloră. Toate purtau veşminte şi bijuterii de un preţ considerabil. Pietre preţioase străluceau sub transparenţele trandafirii, albăstrui sau galbene ale cămăşilor ţesute în atelierele din îndepărtata Chină. Ghirlande de perle, şiraguri de stele, cascade de paiete de aur se revărsau pe părul lor parfumat. Chicotiră, se mirară, le cercetară cu privirea pe nou-venite şi se lansară în comentarii despre frumuseţea

celei mai tinere, singura demnă de interes, posibilă rivală. Cele mai în vârstă se înfiorară bâiguind numele celeilalte, Zora. Întoarcerea ei era un eveniment considerabil şi perspectiva unor noi înfruntări. Îşi pierduse cumva minţile de se prezenta în faţa lui Hurrem, duşmana ei de moarte?

Cele care o cunoscuseră, în perioada în care cadânele se războiau fără milă în Palatul Lacrimilor, începură să facă tot felul de speculaţii. Nu puneau mare preţ pe viaţa fostei *gedici* a lui Gulbahar, nici pe cea a tinerei captive, care provocase moartea lui *kazasker* Hodja. Surescitarea provocă mişcări incontrolabile; în harem, se petrecea în sfârşit ceva extraordinar.

Femeile porniră în urma eunucului şi a celor două sclave şi se adunaseră mai bine de două sute când Abas intră în baie. Câteva hurii erau masate de sclave. Mirosurile tari de ulei şi esenţe amestecate cu aerul cald o îngreţoşară pe Cecilia. În penumbră, tinere impudice se dedau la pipăieli sub privirile insensibile ale eunucilor. Moleşeala voluptuoasă copleşea acele trupuri mângâierilor mâinilor, suflării buzelor, îmbrăţişărilor şi zgârieturilor.

Abas se apropie de o masă unde o negresă uriaşă frământa fără menajamente umerii unei adolescente. Respectuos, aşteptă ca tânăra să ridice capul înainte să

vorbească.

— Cele pe care le aştepţi sunt aici.

Favorita îi fusese descrisă Ceciliei; i se spusese că-şi păstrase aspectul tinereţii, în pofida celor cinci sarcini. Tânăra rămase însă surprinsă când văzu cum arăta Hurrem, cu sâni abia formaţi, cu fese de băiat. Cadâna cu ochi de pisică avea cu adevărat un aer imatur şi naiv. Asta constituia forţa ei.

Faţa era luminată de un zâmbet frumos. Ridurile puţine de la comisura buzelor şi din jurul ochilor, plisându-se, o făceau emoţionantă şi mai atrăgătoare.

„Femeia asta nu poate să fie monstrul pe care mi l-au descris toţi”, îşi zise Cecilia.

— Îţi meriţi numele, Nurbanu, zise Hurrem. Apropiete... nu-ţi fie teamă.

Cecilia făcu cei trei paşi care o despărţeau de cadână. O lăsă să-i atingă păru! şi pielea. Hurrem simţi sub degete bătăile repezi ale inimii veneţienei. Dar această emoţie nu se vedea şi pe faţa ei. Ce ciudat! Acel oval perfect nu ascundea niciun vicleşug; privirea sinceră nu se eschiva; era plină de o forţă care inspira respect.

— Este posibil ca tu să-l fi otrăvit pe judecătorul armatelor Hodja? O, nimic nu dovedeşte asta şi nimic n-o

va dovedi vreodată! Dezvăluirile spionilor cântăresc puţin în faţa tăgăduirilor cadânei Gulbahar.

— Numai eu sunt vinovată de acest act de dreptate! zise Zora.

— Zora... şopti Hurrem, prefăcându-se că atunci o descoperea pe bătrâna *gedici.* Zora... Ţi-am urât atât de mult numele. De câte ori nu i-am cerut lui Dumnezeu să te judece prompt, aşa cum se spune în sura a paisprezecea. Şi tu eşti aici, în faţa mea, şi focul iadului nu-ţi mistuie faţa. Şi te lauzi cu acte de dreptate, tu, care l-ai ucis pe Abdullah, fiul meu adorat!

— Am venit să-ţi ofer viaţa mea. Ar trebui să-ţi potolească setea de răzbunare. Cruţ-o pe Nurbanu, e tot ce-ţi cer în schimb.

— Sunt prima favorită a acestui palat; iau ce-mi place, nu schimb nimic; totuşi, vreau să te cred: cu siguranţă că nu Nurbanu a distilat otrava care l-a doborât pe credinciosul nostru Hodja. Viaţa ta îmi aparţine; se va sfârşi foarte repede, după rugăciunea *yatsi.* Ai auzit, Abas?

— Am auzit.

— Ştii ce ai de făcut?

— Ştiu dintotdeauna în ce-o priveşte pe Zora, dar nu ştiu nimic despre soarta hărăzită veneţienei.

— Nurbanu?... Ei îi vom rezerva cea mai dulce soartă: o va sluji pe Yasmina şi se va ocupa de încăperea cu mătăsuri.

În acel moment, se mişcă o umbră, dar numai ochiul exersat al lui Abas ştiu că ea era a ferocei Yasmina. *Kiaya* neagră asistase la întreaga scenă fără să se arate. Dispăru pe o uşă îngustă care ducea la *camekan,* vestiarul unde se dezbrăcau femeile.

Era periculos s-o slujeşti pe *kiaya* neagră, totuşi, toţi o invidiară pe această Nurbanu care ştiuse s-o seducă pe Hurrem. Odaliscele îi făcură ochi dulci. Când împărţea plăcerile băii cu favorita lui Soliman şi voiai să devii *iqbal,* trebuia să te forţezi, să netezeşti asperităţile, s-o măguleşti pe nou-venită. Cele mai îndrăzneţe veniră în jurul lui Nurbanu şi o dezbrăcară, în timp ce Abas o lua de acolo pe Zora.

— Timpul meu pe acest pământ s-a sfârşit, îi zise ea Ceciliei. Mă aşteaptă alte suferinţe, dar am inima uşoară: n-aş fi trăit decât să strălucească lumina ta.

Cecilia vru s-o strângă în braţe pe *gedici,* dar mâinile care o dezbrăcau o reţinură. Deodată, o circasiană o sărută. Ea se încordă. Simţi un deget intrând în sexul ei.

Le respinse pe femeile cu pielea udă şi fugi prin baie,

refugiindu-se în vestiar, unde, în sfârşit, izbucni în plâns.

Atunci, cineva se apropie de ea. O mână neagră cu inele de ambră îi ridică bărbia. Yasmina se afla în faţa ei.

— Te aşteptam de mult timp, zise siriana. Totul era scris. Sunt a patra şi ultima. Cu mine, îţi vei încheia învăţătura... şi eu sunt un discipol al lui Etienne Levy. Să nu-mi pui întrebări. N-am intenţia să fiu blândă cu tine! în noaptea asta, vei înţelege ce este Topkapî. Ia hainele astea, sunt pe măsura ta, şi urmează-mă.

Chemarea la rugăciune a muezinului din balconul minaretului fusese auzită de *kiaya* Yasmina. Derulă covoraşul şi se îndreptă cu faţa spre Meca. În genunchi pe acel covoraş, rostea rugăciunile consacrate. Era ceasul *yatsi.* Era noapte de-a binelea. O lampă cu ulei o despărţea de Cecilia, care o asculta şi lupta cu chinul pe care i-l inspira acel loc. Femeia aceea fără vârstă, care îi vorbea lui Dumnezeu, nu-i mai adresase o vorbă de când o condusese într-o încăpere mică, mobilată doar cu un dulap.

Unele servitoare veniseră să-i dea raportul, altele fuseseră chemate pentru sarcini precise. *Kiaya* se folosea de un clopoţel şi, după felul în care îl agita, venea să-i asculte poruncile o sclavă anume; avea vreo douăzeci de

hurii în slujba ei. Trăiau şi dormeau într-o încăpere comună lipită de mica încăpere.

Rugăciunea luă sfârşit. Yasmina împături covoraşul de rugăciune şi îl puse în dulap.

— Suntem aşteptate în grădină, zise ea, dându-i un veşmânt larg şi maroniu, cum purtau oamenii din popor, şi un văl negru.

Îndată ce părăsiră anexa odăilor cadânei Hurrem, doi eunuci păşiră pe urmele lor. Haremul era învăluit în tăcere, aşa era aproape întotdeauna când Soliman părăsea palatul. Se ştia că era plecat la vânătoare la Ciataldja, nu departe de capitală, la acei Giray Han, care se trăgeau din Genghis Han, cărora le recunoscuse drepturile la tron dacă dinastia otomană s-ar fi stins. Dar tăcerea asta era cu totul altfel. Realitatea era cât se poate de evidentă: sute de sclave dormeau în travee, înghesuindu-se în dormitoare comune, ocupând cele mai mici spaţii care nu erau rezervate protocolului, plăcerilor şi familiei imperiale, dar niciuna nu sforăia, nu tuşea, nu vorbea în somn, nu-şi striga plăcerea sub mângâieri. Toate trăgeau cu urechea. Răsuflările lor nu erau perceptibile nici pentru urechile exersate ale eunucilor, care încercau să păşească uşor cu papucii lor.

Un miros de trandafir şi de iasomie plutea în grădina în care ajunseră după multe ocolişuri prin serai. Era mărginită de două ziduri de incintă. În colţuri, în spatele şirurilor de portocali şi de lămâi, torţe ţinute de eunuci aureolau cu lumină arămie un obiect voluminos aşezat pe pământ.

— Sunt rezervate celor care comit crime, zise Hurrem, apărând în lumină, flancată de *kizlar aghasi* Abas, care îşi supraveghea eunucii.

Cecilia vru să facă un pas înapoi, văzând cu oroare sicriul de plumb care tocmai era închis; văzuse înăuntru faţa nepăsătoare a Zorei. Eunucii potriviră capacul şi îl fixară bine, bătându-l cu un ciocan de lemn. La sfârşit, îl ridicară pe umeri şi ieşiră pe singura uşiţă a haremului care dădea spre exterior. Cheia o avea şeful eunucilor albi, care aştepta de cealaltă parte a zidului. Şi el, nu Abas, conduse procesiunea macabră pe panta colinei până la debarcaderul de lemn.

Ceciliei îi veni să vomite, să sfâşie faţa cadânei ascunsă sub văl, să-i smulgă inima. Eunucii aşezară sicriul în partea din faţă a unei bărci lungi. Hurrem îi arătă banca pe care trebuia să se aşeze lângă ea şi Yasmina se văzu nevoită s-o împingă ca să se supună.

În scurt timp, barca ajunse în Marea Marmara. Apoi, vâslele se ridicară. Abas şi eunucii împinseră sicriul care, atingând suprafaţa apei, nu făcu mai mult zgomot decât clipocitul valurilor lovind coca.

Existau doar ape negre cu creste argintii şi eunucii care îşi ziceau: „Aruncaţi în gheena orice păcătos înverşunat care se încăpăţânează, stă în calea binelui, îşi agresează aproapele şi răspândeşte îndoiala. Pe cel care pune lângă Dumnezeu o altă divinitate, să-l aruncaţi în bulboana cea mai adâncă”.

O aruncaseră pe Zora, ca pe multe altele. Cadâna pe care o slujeau le alungă îndoiala.

— Dumnezeu e mulţumit, aţi făcut un lucru bun.

Apoi o întrebă în şoaptă pe Cecilia:

— O să încerci şi tu să mă omori?

— Da.

— Îmi placi, Nurbanu. Vom face din tine o sultană a întunericului.

Cecilia nu zise nimic. Nu va aparţine niciodată întunericului. Ea era Nurbanu. Era Prinţesa Luminii. O stea se ivi deasupra acoperişurilor palatului Topkapî. Era un semn al destinului. Mica veneţiană devenită sclava Sublimei Porţi avu atunci certitudinea că va domni la

Istanbul.

Sfârşitul volumului I